สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-9563-77 โทรสาร 0-2143-8175
เว็บไซต์ www.kpi.ac.th

รางวัลพระปกเกล้า 57

รางวัลพระปกเกล้า'57
ISBN : 978-974-449-789-5
9 789744 497895

เกียรติภูมิท้องถิ่น

รางวัลพระปกเกล้า

KPI Awards 57

โดย
วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น
สถาบันพระปกเกล้า

- รางวัลพระปกเกล้าทองคำ
- รางวัลพระปกเกล้า

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ

- *ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน*
- *ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์*
- *ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม*

"...ข้าพเจ้าเห็นว่า สิทธิเลือกตั้งของประชาชน
ควรจะเริ่มต้นที่การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล
ข้าพเจ้าเชื่อว่า ประชาชนควรมีสิทธิมีเสียงในกิจการของท้องถิ่น
เรากำลังพยายามให้การศึกษาเรื่องนี้แก่เขา
ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นการผิดพลาด ถ้าเราจะมีการปกครองระบบรัฐสภา
ก่อนที่ประชาชนจะมีโอกาสเรียนรู้ และมีประสบการณ์อย่างดี
เกี่ยวกับการใช้สิทธิเลือกตั้งในกิจการปกครองท้องถิ่น"

รางวัลพระปกเกล้า' 57

บรรณาธิการ ภควัต อัจฉริยปัญญา

ISBN = 978-974-449-789-5

วปท.55-70-1000.0

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2557
จำนวน 1,000 เล่ม

ผู้จัดรูปเล่ม และออกแบบปก นายสุชาติ วิวัฒน์ตระกูล

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

พิมพ์ที่

จัดพิมพ์โดย
สถาบันพระปกเกล้า
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารบี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 02 - 141-9600 โทรสาร 02-143-8175
http://www.kpi.ac.th

สารบัญ

หน้า

รายละเอียดรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2557 **5**
ผลการตัดสินรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2557 **15**
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2557 **17**
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ***17***
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี 18
2. เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 25
3. เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 36
4. เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน 45
5. เทศบาลตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ 54
6. องค์การบริหารส่วนตำบลส้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 61
ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ ***69***
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ 70
2. เทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 79
3. เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 89
4. เทศบาลตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร 100
5. เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 108
6. เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย 118
รายละเอียดรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557 **127**
ผลการตัดสินรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557 **135**
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557 **139**
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ***139***
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต 140
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล 150
3. เทศบาลตำบลเวียงสา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 160
4. เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 168
5. เทศบาลตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 176
6. เทศบาลตำบลกงไกรลาศ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย 185

สารบัญ

	หน้า
7. เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	192
8. องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่	200
9. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	208
10. องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี	216
11. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย	224
ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์	***231***
1. เทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก	232
2. เทศบาลเมืองปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	241
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย	251
ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม	***259***
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	260
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย	270
3. เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น	278
4. เทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี	288
5. เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา	296
6. เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี	303
7. เทศบาลเมืองเขาสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี	312
8. เทศบาลตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น	320
9. องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น	329
10. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	338
11. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์	347
12. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี	357
รายชื่อคณะกรรมการพิจารณารางวัลพระปกเกล้าทองคำ และรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557	**367**
คณะทำงานของวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น	**368**

รางวัล พระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2557

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ 2557

ที่มาและความสำคัญ

สืบเนื่องจาก สถาบันพระปกเกล้ากำหนดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำทุกๆ 2 ปี โดยมีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2549 2551 2553 และ 2555 ดังนั้นในปี 2557 นี้ สถาบันพระปกเกล้า ได้จัดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำขึ้นเป็นครั้งที่ห้า

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ เป็นรางวัลที่ริเริ่มขึ้นเพื่อเป็นแรงจูงใจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า มีการพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหารงานท้องถิ่นอยู่เสมอ ทั้งนี้ รางวัลพระปกเกล้าทองคำจะเป็นเครื่องหมายเชิดชูองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริหารงานและตอบสนองความต้องการของประชาชน และพื้นที่ อย่างโดดเด่นต่อเนื่อง รวมถึงมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหารงานใหม่ๆ อันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

- เพื่อจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้าเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า และพัฒนาความเป็นเลิศและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง
- เพื่อเชิดชูเกียรติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นสุดยอด ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ และด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม พร้อมสู่การเป็นแบบอย่างแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
- เพื่อธำรงรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของรางวัลพระปกเกล้า

ประเภทของรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- ประเภทที่ 1 รางวัลพระปกเกล้าทองคำ
  สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ประเภทที่ 2 รางวัลพระปกเกล้าทองคำ
  สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์
- ประเภทที่ 3 รางวัลพระปกเกล้าทองคำ
  สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

คุณสมบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ

- ต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้าในระดับเป็นเลิศในประเภทเดียวกันมาแล้ว 2 ครั้ง ในระยะเวลา 5 ปี นับย้อนหลังไป (ในปี 2557 ใช้ช่วงเวลา ปี 2552 ถึง ปี 2556)
- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ

การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

- สถาบันฯ จัดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ พร้อมใบประกาศเกียรติคุณรางวัลพระปกเกล้าทองคำ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกของคณะกรรมการรางวัลพระปกเกล้าในงานประชุมวิชาการประจำปีสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 16 (KPI Congress 16) ในเดือนพฤศจิกายน 2557
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำในปี 2557 จะไม่สามารถเข้าร่วมการพิจารณาให้รางวัลพระปกเกล้าในประเภทที่ได้รับรางวัล ในปีถัดไปเป็นเวลา 1 ปี และเมื่อเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้าอีกครั้ง สถาบันฯ จะเริ่มนับการพิจารณาการได้รับรางวัลพระปกเกล้าตามประเภทรางวัลฯ ที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำไปใหม่ทั้งหมด

หลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

เกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำแบ่งเป็น 2 ลักษณะ โดยต้องผ่านเกณฑ์ขั้นพื้นฐานก่อนจึงจะได้รับการพิจารณาเกณฑ์ขั้นนวัตกรรม ของรางวัลพระปกเกล้าทองคำในแต่ละประเภทรางวัลฯ ดังนี้

1. เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน	คำอธิบาย	การประเมิน
1. การทุจริตคอรัปชั่น	• องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีกรณีทุจริตคอรัปชั่น หรือการฟ้องร้องที่เกี่ยวข้องกับทุจริตคอรัปชั่น อันเชื่อได้ว่ามีมูล • ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่อยู่ระหว่างการถูกพิจารณาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง)	สอบถามข้อมูลจาก • กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น • สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน • สำนักงาน ป.ป.ช. • สำนักงาน ป.ป.ท. • สำนักงาน กกต.
2. การดำเนินการตามภารกิจหน้าที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการตามภารกิจ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระทำให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบ และกฎหมาย อาทิ • จัดให้มีห้องข้อมูลข่าวสารบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งมีวิธีการหรือแนวทางที่ทำให้ข้อมูลทันสมัย และเข้าใช้บริการได้ง่าย • จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของท้องถิ่นที่แสดงถึงการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนรายรับ-รายจ่ายของท้องถิ่น รวมทั้งมีการเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบ • มีประกาศจัดซื้อจัดจ้าง ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน หรือลงเว็บไซต์หน่วยงาน รวมทั้งมีการเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบ • อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้	พิจารณาจาก • เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา • ตรวจสอบเบื้องต้นจากเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น • การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ

2. เกณฑ์ขั้นนวัตกรรม (Innovation)

เกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
• **ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน**	• จำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอเป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นมิติความโปร่งใสในการบริหารงาน หรือการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นอย่างเหมาะสม ไม่น้อยเกินไป และควรเป็นโครงการหรือกิจกรรม ซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีลักษณะต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงาน ไม่ใช่เป็นลักษณะชั่วคราว หรือเฉพาะกิจ • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือเป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ถ้ามีความเหมือนกับที่อื่นจะต้องสามารถบอกถึงความแตกต่างจากที่อื่น และบอกถึงลักษณะเฉพาะของตนเองได้ • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ ควรสะท้อนให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูง ซึ่งส่งเสริมหรือให้บทบาทของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ มิใช่เพียงการรับประโยชน์เท่านั้น • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ ควรเป็นกิจกรรมที่แตกต่างจากกิจกรรมที่ได้เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า ความแตกต่างนั้นอาจเป็นกิจกรรมใหม่ หรือมีการพัฒนากิจกรรมเดิมให้มีความต่อเนื่องยั่งยืนไม่หยุดอยู่กับที่	พิจารณาจาก • เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา • การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ • การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับประชาชน กลุ่ม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • การเข้าพบผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
• **ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์**	• จำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอเป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นมิติด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ และมีจำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่นอย่างเหมาะสม ไม่น้อยเกินไป • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีลักษณะต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงาน ไม่ใช่เป็นลักษณะชั่วคราว หรือเฉพาะกิจ • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือเป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ถ้ามีความเหมือนกับที่อื่นจะต้องสามารถบอกถึงความแตกต่างจากที่อื่น และบอกถึงลักษณะเฉพาะของตนเองได้ • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ ควรสะท้อนให้เห็นถึงการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ โดยมิได้พึ่งพาระบบการจัดการความขัดแย้งของระบบราชการ และมีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ควรเป็นการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ในเชิงป้องกันการเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ มีการให้ความสำคัญกับบริบทหรือสภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ตามความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมหรือปัจจัยที่เป็นมูลเหตุเบื้องหลังทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจกรรมนั้นขึ้นมา • โครงการหรือกิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ ควรเป็นกิจกรรมที่แตกต่างจากกิจกรรมที่ได้เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า ความแตกต่างนั้นอาจเป็นกิจกรรมใหม่ หรือมีการพัฒนากิจกรรมเดิมให้มีความต่อเนื่องยั่งยืนไม่หยุดอยู่กับที่	พิจารณาจาก • เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา • การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ • การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับประชาชน กลุ่ม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • การเข้าพบผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
• **ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม**	• จำนวนเครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอเป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นมิติด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม และมีจำนวนเครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่นอย่างเหมาะสม ไม่น้อยเกินไป • เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีลักษณะต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงาน ไม่ใช่เป็นลักษณะชั่วคราว หรือเฉพาะกิจ • เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ สะท้อนให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือเป็นนวัตกรรม ทั้งนี้ ถ้ามีความเหมือนกับที่อื่นจะต้องสามารถบอกถึงความแตกต่างจากที่อื่น และบอกถึงลักษณะเฉพาะของเครือข่ายตนเองได้ • เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ ควรเป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เป็นผู้ริเริ่มให้เกิดเครือข่าย หรือกิจกรรมเครือข่ายขึ้น • เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ ต้องมีการดำเนินงานต่างๆ ให้เห็นเป็นรูปธรรม ไม่ใช่อยู่ในระยะเริ่มต้นหรือเริ่มก่อตั้งเครือข่ายเท่านั้น • เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีการทำงานในลักษณะ Partnership เติมเต็มซึ่งกันและกัน มีหน้าที่ร่วมมือกันอย่างชัดเจน ไม่ใช่ขับเคลื่อนงานไปได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น	พิจารณาจาก • เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา • การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ • การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับประชาชน กลุ่ม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • การเข้าพบผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำ	คำอธิบาย	การประเมิน
	• เครือข่ายหรือกิจกรรมเครือข่ายที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ ควรเป็นกิจกรรมที่แตกต่างจากกิจกรรมที่ได้เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า ความแตกต่างนั้นอาจเป็นกิจกรรมใหม่ หรือมีการพัฒนากิจกรรมเดิมให้มีความต่อเนื่องยั่งยืนไม่หยุดอยู่กับที่	

กระบวนการประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

การประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ อันเป็นรางวัลสูงสุดของสถาบันพระปกเกล้า ที่จะมอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศในด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน มีขั้นตอนหลัก ดังนี้

กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2557

- ตรวจสอบรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เคยได้รับรางวัลพระปกเกล้า 2 ครั้ง ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552 – 2556)
- เชิญองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการตรวจสอบรายชื่อเข้าร่วมโครงการ
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบรับเข้าร่วมโครงการ และให้ข้อมูลกิจกรรมเบื้องต้น เพื่อการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ตามแบบฟอร์มที่สถาบันฯ กำหนด
- ตรวจสอบข้อร้องเรียนประเด็นการทุจริตในการดำเนินงานของ อปท. ที่ผ่านคุณสมบัติขั้นแรก โดยทำการตรวจสอบข้อมูล จาก สตง., ป.ป.ช., ป.ป.ท. และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ต้องไม่มีเรื่องที่ชี้มูลแล้วว่ามีการทุจริตจริง)

พฤษภาคม – กรกฎาคม 2557

- คณะกรรมการ ฯ ลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อพิจารณาให้รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง โดยดำเนินการใน 2 ประเด็นหลัก ดังนี้
  - ลงพื้นที่พิจารณาการดำเนินงานตามประเภทรางวัลฯ ที่สมัคร ซึ่งเป็นโครงการและกิจกรรมที่โดดเด่น ต่อยอด รวมถึงนวัตกรรมใหม่ที่แสดงถึงความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำที่กำหนด
  - สนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์ ผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ
    - o กลุ่มผู้บริหาร สมาชิกสภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่
    - o กลุ่มผู้นำชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น
    - o กลุ่มผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
    - o กลุ่มภาคธุรกิจ เอกชน ในพื้นที่

ส.ค. 57

- คณะกรรมการฯ นำผลการประเมินในทุกขั้นตอนที่ได้ดำเนินการมา เข้าร่วมหารือ เพื่อสรุปผลในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณารางวัลพระปกเกล้าทองคำ

ผลการตัดสิน

การพิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น เพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2557

ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี
2. เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
4. เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
5. เทศบาลตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ
6. องค์การบริหารส่วนตำบลส้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
2. เทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
3. เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
4. เทศบาลตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร
5. เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
6. เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2557

ด้านความโปร่งใสและ
ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลสะบารัง อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000
  โทรศัพท์ 073-349-789 โทรสาร 073-331-533
- ประชากร 671,615 คน (ชาย 322,109 คน หญิง 339,506 คน)
- พื้นที่ 1,940.35 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 12 อำเภอ)
- รายได้ 334,728,993.92 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 144,366,425.75 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายเศรษฐ์ อัลยุฟรี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี
2. นางสาวรอฮานี มาหะมะ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี
3. นางสาวจันทรา ไวทย์รุ่งโรจน์ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 26 คน

หญิง 4 คน

จังหวัดปัตตานีเป็นหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่เผชิญเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ **องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี** จึงมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อให้ชาวปัตตานีดำเนินชีวิตได้ตามปกติในสังคมที่มีลักษณะพหุวัฒนธรรม หรือสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมระหว่างชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิม และไทยจีน ซึ่งแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีที่ว่า ***"สร้างปัตตานีให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ คู่คุณธรรม มีวิถีชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำรงอยู่บนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม อยู่ร่วมกันอย่างสันติ"***

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมรับผิดชอบ อาทิ การจัดเวทีประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และการจัดให้มีพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านในสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานียังเน้นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) และมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการและกิจกรรมเป็นไปด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ อันส่งผลลัพธ์ในบั้นปลาย คือ การจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด และแก้ไขปัญหาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ได้แก่

กลุ่มพลังเยาวชนดือรามัน

กลุ่มพลังเยาวชนดือรามัน ก่อตั้งขึ้นในปี 2550 โดยการรวมตัวของเยาวชนในระดับชั้นอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันผ่านการเรียนรู้ทางศาสนาแบบนั่งเป็นวงกลม (การทำฮาลาเกาะห์) การจัดตั้งกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่คำสอนและวิถีปฏิบัติในหลักศาสนาอิสลามให้แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่หมู่บ้านตะโละดือรามัน หมู่ที่ 4 ประกอบกับกลุ่มพลังเยาวชนดือรามันต้องการแก้ไขปัญหาและป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยงจากยาเสพติด เพราะขณะนั้นปัญหายาเสพติดในพื้นที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น เด็กและเยาวชนประมาณร้อยละ 80 มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ เด็กอายุน้อยที่สุดที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ คือ เด็กอายุ 9 ขวบ รวมทั้งยาเสพติดประเภทใบกระท่อมระบาดในกลุ่มวัยรุ่น

กลุ่มเยาวชนเริ่มต้นด้วยการเก็บเงินจากสมาชิกทั้ง 5 คนๆ ละ 200 บาท เพื่อเป็นงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม โดยนำเงินส่วนนี้ไปซื้อหนังสืออัซกัรนาบาวีมาจำหน่ายเพื่อหางบประมาณมาใช้ในการบริหารงานเพิ่มเติม หลังจากการดำเนินงานเพียง 1 ปี เด็กและเยาวชนในหมู่บ้านให้ความสนใจเข้าร่วมกลุ่มมากขึ้น และการรวมกลุ่มมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในปีต่อมากลุ่มเยาวชนจึงได้จัดค่ายอบรมภาคฤดูร้อนให้แก่เด็กและเยาวชนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นในหมู่บ้านตะโละดือรามัน หมู่ที่ 4 โดยให้ความรู้เกี่ยวกับหลักศาสนาอิสลาม วิถีการปฏิบัติที่ดีตามหลักศาสนา และการพัฒนาประชาธิปไตย พร้อมทั้งให้ความรักความเอาใจใส่ควบคู่กัน วิทยากรพี่เลี้ยง ได้แก่ เยาวชนแกนนำที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ นอกจากนี้การจัดค่ายอบรมภาคฤดูร้อนได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากชาวบ้านตะโละดือรามันทั้งฝ่ายมุสลีมีนและมุสลีมะฮฺอย่างเต็มที่ โดยใช้มัสยิดเป็นสถานที่ดำเนินการจัดทำค่าย ชาวบ้านบริจาคเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กระทั่งผลจากการจัดค่ายเป็นที่ยอมรับของชาวบ้านและมีการพูดถึงโครงการนี้ปากต่อปากโดยต้องการให้มีการจัดค่ายเช่นนี้เป็นประจำทุกปี ซึ่งกลุ่มเยาวชนก็ได้จัดค่ายอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเป็นเวลากว่า 7 ปี การจัดค่ายในปีต่อๆ มา กลุ่มเป้าหมายของค่ายได้ขยายไปยังกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งผู้ปกครองยินดีที่จะส่งบุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรม ค่ายได้รับความช่วยเหลือจากชาวบ้านเป็นอย่างมาก กลายเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสามัคคีให้แก่คนในพื้นที่และคนต่างพื้นที่ ผู้ปกครองร่วมกันดูแลช่วยเหลือในเรื่องอาหารการกิน อำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ และมีการผลัดเปลี่ยนกันเป็นเวรยามคอยดูแลความปลอดภัยให้แก่เด็กและเยาวชนในค่าย กล่าวได้ว่าชาวบ้านได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในการจัดกิจกรรมค่ายอบรมฤดูร้อน ซึ่งกลายเป็นความภาคภูมิใจของชาวบ้าน

โครงการค่ายอบรมจริยธรรมเยาวชนบ้านตะโละดือรามัน ปี 2556

องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี นำโดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อเป็นรากฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการจัดค่ายฤดูร้อนของกลุ่มพลังเยาวชนดือรามันมีเป้าหมายสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีจึงให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดค่ายอบรมจริยธรรมเยาวชนบ้านตะโละดือรามัน ปี 2556 จำนวน 150,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์ ค่าวิทยากร ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าจัดสถานที่ ค่าใช้จ่ายในพิธีเปิดและปิด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีโดยเจ้าหน้าที่กองแผนและงบประมาณได้ร่วมกับกลุ่มเยาวชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ผู้ปกครอง และชาวบ้าน ประชุมวางแผนการดำเนินงาน และระหว่างการเตรียมงาน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ประสานงานระหว่างกลุ่มเด็กเยาวชนและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งในปี 2556 ค่ายจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 12-17 เมษายน 2556 ณ โรงเรียนบ้านตะโละดือรามัน หมู่ที่ 4 ตำบลตะโละดือรามัน

ค่ายอบรมจริยธรรมเยาวชนบ้านตะโละดือรามัน ปี 2556 เป็นค่ายฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ตระหนักถึงความสำคัญของการละหมาดร่วมกันที่มัสยิด
2) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านศาสนาให้เด็กและเยาวชนถือปฏิบัติตามบทบัญญัติของศาสนาที่ถูกต้องตามแบบอย่างท่านนบีมูฮัมหมัด (ซล.)
3) เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการปฏิบัติตนที่ดีในสังคม
4) เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนให้รู้จักคุณค่าของการเป็นคนดีที่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮฺ
5) เพื่อสร้างความสามัคคีของคนในหมู่บ้านในทุกระดับ

6) เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักอันตรายและบทลงโทษจากอัลลอฮฺ (ซบ.) จากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ทั้งนี้อิหม่าม คอเต็บ บิหล่านในเขตตำบลตะโละดือรามัน ประธานชมรมค่ายจริยธรรมเยาวชนบ้านตะโละดือรามัน และผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์

องค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยเจ้าหน้าที่กองแผนและงบประมาณได้เข้าร่วมนิเทศโครงการตั้งแต่วันแรกกระทั่งสิ้นสุดโครงการ และมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ต่อไป และเพื่อเป็นการต่อยอดขยายผลกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดปัตตานี ในปี 2557 องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานีได้บรรจุโครงการค่ายอบรมจริยธรรมเยาวชนไว้ในแผนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย

กลุ่มพลังเยาวชนตะโละดือรามันมีการบริหารจัดการงานอย่างเป็นระบบ โดยทำการบันทึกกิจกรรมการดำเนินงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ตลอดจนมีระบบการเบิกจ่ายงบประมาณอย่างเคร่งครัด มีการจัดทำระบบบัญชีรายรับรายจ่าย มีการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดทำกิจกรรมและรายงานสถานะทางการเงินของกลุ่มให้ชาวบ้านในหมู่บ้านรับทราบหลังจากการละหมาดในทุกวันศุกร์

จากการจัดทำค่ายของกลุ่มพลังเยาวชนดือรามันอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 7 ปี ส่งผลให้ปัจจุบันไม่มีเด็กในระดับประถมศึกษาสูบบุหรี่ รวมทั้งแกนนำกลุ่มเยาวชนทุกคนสามารถเลิกบุหรี่ได้ เยาวชนยังได้เรียนรู้ศาสนา ฝึกมารยาท ความอ่อนน้อมถ่อมตน การเสียสละและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ที่สำคัญเด็กและเยาวชนมีความตั้งใจที่จะเป็นคนดีเชื่อฟังผู้ปกครอง ขณะที่เยาวชนกลุ่มเสี่ยงกลายเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมต่างๆ แก่เยาวชน เช่น กิจกรรมดะวะห์สัญจร กิจกรรมกีฬาประจำของนักเรียนตาดีกา กิจกรรมถือศีลอดวันจันทร์และพฤหัสบดี กิจกรรมเดือนรอมฎอน กิจกรรมประชุมสัญจร การจัดตั้งกลุ่มแกนนำให้คำปรึกษาด้านการใช้ชีวิตและแก้ไขปัญหายาเสพติด และวิทยากรประจำกลุ่มให้ความรู้ด้านศาสนาและด้านวิชาการ เป็นต้น นอกจากนี้ผลพวงที่ได้รับจากการจัดค่าย คือ การเกิดพื้นที่ในการรวมตัวของผู้ใหญ่ คนชรา สตรี และเด็กที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ อันนำไปสู่การพูดคุย รู้จักสนิทสนม และไว้วางใจกัน ซึ่งมิใช่เรื่องง่ายนักที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่

กลุ่มพลังเยาวชนดือรามันยังคงพัฒนาและต่อยอดกิจกรรมการจัดค่ายผ่านการทำฮาลาเกาะห์และสภากาแฟ รวมทั้งมีแนวคิดในการเผยแพร่วิธีการจัดค่ายให้แก่หน่วยงานหรือผู้ที่สนใจทั่วไป

กลุ่มพลังเยาวชนดือรามันมิได้ดำเนินกิจกรรมจัดค่ายฤดูร้อนเพียงเท่านั้น แต่ได้ดำเนินกิจกรรมหลากหลายตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า "ชุมชนสร้างคน คนสร้างชาติ อิสลามคืนทางนำ" โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ***อัฟละห์ ตาดีกา*** การแข่งขันความสามารถด้านกีฬาและความรู้ จัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์
- ***เอี้ยติกาฟ*** การสานสัมพันธ์สิบวันสุดท้ายของเดือนรอมฎอนในการทำอามาลในมัสยิด จัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม
- ***เยี่ยมบ้านถึงบ้าน*** การไปเยี่ยมทุกครัวเรือนและให้อภัยซึ่งกันและกันในช่วงปีผ่านมา จัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม
- ***ดะวะห์สัญจร*** กิจกรรมฝึกตนเองและการเรียนรู้ในศาสนาอิสลาม จัดขึ้นในเดือนเมษายน
- ***คอตัมอัลกุรอาน*** การแสดงความยินดีแก่ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการอ่านอัลกุรอาน จัดขึ้นในเดือนมิถุนายน
- ***ปฐมนิเทศผู้ปกครองกีรออาตี*** การชี้แจงระเบียบและข้อตกลงของสถาบันอามาลกุรอาน จัดขึ้นในเดือนสิงหาคม
- ***อิ้นดิ้ลฟิตรี คัพ*** (ฟุตบอลบีนิง ตะบีนิง) กิจกรรมแข่งขันฟุตบอล จัดขึ้นในเดือนกรกฎาคม
- ***กุรบานคัพ*** (ฟุตบอลเชื่อมสัมพันธ์เขตรับผิดชอบ) การแข่งขันฟุตบอลระหว่างเขตรับผิดชอบ จัดขึ้นในเดือนตุลาคม
- ***ต้อนมูฮัมราม*** กิจกรรมกีฬาพื้นบ้าน จัดขึ้นในเดือนมีนาคม
- ***การศึกษาดูงานในต่างประเทศและภายในประเทศ***
- ***ฮาลาเกาะห์สัญจร*** การประชุมนอกสถานที่เป็นประจำทุกเดือน
- ***ปอซอสุนัตรอบเดือน*** การละศีลอดในแต่ละเดือน
- ***สวัสดิการเยียวยาผู้ป่วย*** การไปเยี่ยมผู้ป่วยในหมู่บ้านทุกวันศุกร์

- ***ฮาลาเกาะห์อัลกุรอาน*** การอ่านอัลกุรอานร่วมกันทุกเช้าวันศุกร์หลังซุบฮี
- ***ฮาลาเกาะห์รอบสัปดาห์*** การประชุมเพื่อริเริ่มโครงการต่างๆ ในทุกวันเสาร์
- ***คลินิกอัลกุรอาน*** การประเมินครูสอนอัลกุรอานและเรียนรู้ซึ่งกันและกันในทุกเช้าวันศุกร์
- ***คิดมัด*** (ออมทรัพย์ชุมชน) การบริการรับฝากเงินในรูปแบบอิสลาม
- ***สถานบันอามาลกุรอาน*** สถานที่สอนอัลกุรอานในชุมชนและบริเวณใกล้เคียง
- ***กลุ่มกะทิสด*** การผลิตและขายกะทิสดในราคากันเอง
- ***กลุ่มเลี้ยงวัว*** การเลี้ยงวัวสร้างอาชีพให้ผู้ยากไร้
- ***กลุ่มอิฐบล็อก*** การผลิตและขายอิฐบล็อกเพื่อสร้างรายได้

กลุ่มพลังเยาวชนดือรามันมีผลงานมากมายเป็นที่ประจักษ์ในระดับจังหวัด ทำให้กลายเป็นแหล่งศึกษาดูงานของภาคส่วนต่างๆ เช่น นักศึกษา องค์กรอิสระ โรงพยาบาล และกลุ่มเผยแพร่ศาสนา เป็นต้น

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
  โทรศัพท์ 043-821-354-6 โทรสาร 043-811-233
- ประชากร 35,066 คน (ชาย 16,976 คน หญิง 18,090 คน)
- พื้นที่ 16.96 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 38 ชุมชน)
- รายได้ 182,072,452.56 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 120,814,530 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายจารุวัฒน์ บุญเพิ่ม นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์
2. นายโฆษิต ธีรกุล ประธานสภาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์
3. นายฉลอง ฆารเลิศ ปลัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 16 คน

หญิง 2 คน

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า ***"กาฬสินธุ์เป็นเมืองน่าอยู่คู่ธรรมาภิบาล"*** ดังนั้น หลักการทำงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ คือ การสร้างเมืองให้น่าอยู่ ต้องควบคู่กับความมีธรรมาภิบาล และสองหลักในธรรมาภิบาล คือ หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม เป็นหลักการที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ได้ตระหนักและยึดถือมาโดยตลอด

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการการบริหารงานของเทศบาลตั้งแต่การวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ที่มีคณะกรรมการมาจากภาคประชาชน ภาคราชการ ภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มี "อาสาสมัครตรวจสอบการทุจริต" ที่มีประชาชนจากทุกภาคส่วน ทุกวัย เข้ามาร่วม และมีการปลูกฝังค่านิยมความสุจริตให้อยู่ในวิถีชีวิตของประชาชน เริ่มต้นตั้งแต่ในวัยเรียน ทำให้การดำเนินงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีความก้าวหน้า สามารถพัฒนาการให้บริการใหม่ๆ มีความโปร่งใส เป็นที่น่าเชื่อถือและศรัทธาของประชาชน ส่งผลให้ประชาชนหลายกลุ่ม หลายภาคส่วนอาสาสมัครเข้ามาทำงานกับร่วมกับเทศบาล ทำให้กิจกรรมและโครงการต่างๆ ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ สามารถพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนได้

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้แก่

โครงการการมีส่วนร่วมจัดระเบียบพ่อค้าแม่ค้าตลาดโต้รุ่ง เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

สภาพชุมชนของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เป็นชุมชนเมืองที่นับวันจะขยายความเจริญสู่ชุมชนต่างๆ สูงขึ้น ประชากรจากอำเภอต่างๆ อพยพเข้ามาสู่เมืองเพื่อเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า รวมถึงการเข้าถึงสถานศึกษาชั้นนำ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตกาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ประกอบกับประชากรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหารให้เกิดความสอดคล้องกับพฤติกรรมการทำงาน การเรียน จึงส่งผลให้อาชีพพ่อค้าแม่ค้าจำหน่ายอาหารสำเร็จรูปได้รับความนิยมอย่างสูง ทั้งนี้เพื่อลดเวลาการประกอบอาหาร จะเห็นได้จากในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีร้านจำหน่ายอาหารที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายทั้งสิ้น 287 ร้าน แผงลอยจำหน่ายอาหาร 135 แผง อีกทั้งยังมีร้านอาหาร/แผงลอยจำหน่ายอาหารหลายแห่งที่ยังไม่ได้จดทะเบียนหรือฝ่าฝืนจำหน่ายอาหารในที่หรือทางสาธารณะที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มิได้ประกาศให้เป็นจุดผ่อนผันการจำหน่ายสินค้า เช่น แผงลอยจำหน่ายอาหารที่สามารถเคลื่อนย้ายไปเรื่อยๆ หรืออาศัยบริเวณทางเท้าเป็นแหล่งจำหน่ายอาหาร มักก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ ความไม่สะอาด ปลอดภัยของอาหาร การสร้างความเดือดร้อนจากกลิ่น ควัน ขยะ น้ำเสียจากการประกอบอาหารไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของเทศบัญญัติเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ เรื่องการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ พ.ศ. 2543

เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่เป็นระเบียบของเมือง และสุขอนามัยของประชาชน เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์จึงมีแนวคิดในการพัฒนาตลาดโต้รุ่ง ทั้งการบริหารจัดการความสะอาดปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกลูกค้า เพื่อให้สามารถแข่งขันกับร้านค้าแผงลอยที่สะดวกซื้อ แต่ไม่เป็นระเบียบและไม่ได้มาตรฐานตามมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร จึงเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารเทศบาล การบริหารงานที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาล พ่อค้าแม่ค้าตลาดโต้รุ่ง

การพัฒนาตลาดโต้รุ่ง เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ แบบมีส่วนร่วมได้มีพัฒนาการมาโดยตลอด ตั้งแต่ยุคเริ่มต้นตลาดโต้รุ่ง พ.ศ. 2536 และมีการย้ายสถานที่อีกหลายต่อหลายครั้ง เนื่องจากก่อปัญหาให้กับประชาชนและชุมชนในบริเวณนั้น อาทิ การจราจรติดขัด มลพิษทางเสียง กลิ่น ควัน จากการประกอบอาหาร รวมทั้งอาหารที่ขายไม่ได้มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ในปี พ.ศ. 2545

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีนโยบายที่จะพัฒนาปรับปรุงตลาดโต้รุ่ง และยกระดับมาตรฐานร้านอาหารและแผงลอยของตลาดโต้รุ่งให้ได้มาตรฐาน จึงได้มีการคัดเลือกตัวแทนของพ่อค้าแม่ค้าในตลาดโต้รุ่งมาปฏิบัติงานในนาม "คณะกรรมการตลาดโต้รุ่ง" เพื่อร่วมพิจารณาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาตลาดโต้รุ่งร่วมกับเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ซึ่งคณะกรรมการตลาดโต้รุ่งนี้ มีที่มาจากการรับสมัครพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดโต้รุ่งที่มีความสนใจสมัครเป็นคณะกรรมการตลาดโต้รุ่ง พร้อมทั้งมีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน เช่น เหรัญญิก ประชาสัมพันธ์ ปฏิคม โดยมีการเลือกตั้งแบบหย่อนบัตรลงคะแนน

คณะกรรมการตลาดโต้รุ่งได้มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารและพัฒนาตลาดโต้รุ่งในปี พ.ศ. 2546 เทศบาลมีนโยบายย้ายตลาดโต้รุ่งอีกครั้ง คณะกรรมการตลาดโต้รุ่งมีบทบาทในการให้ความเห็นชอบ แนะนำ ปรับปรุงแบบแปลนอาคารตลาด การก่อสร้างตลาดโต้รุ่งแห่งใหม่แล้วเสร็จในปี 2551 โดยออกแบบและก่อสร้างให้เป็นแบบศูนย์อาหาร มีบูธสำหรับขายอาหาร - เครื่องดื่ม จำนวน 103 บูธ และยังมีแผงสำหรับจำหน่ายกิ๊ฟชอป จำนวน 28 แผง โดยคณะกรรมการตลาดโต้รุ่งซึ่งเป็นตัวแทนที่พ่อค้า-แม่ค้าคัดเลือกร่วมกับเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้จัดทำข้อตกลงและข้อปฏิบัติเพื่อเตรียมพื้นที่ตลาดโต้รุ่งแห่งใหม่ ได้แก่ จำกัดจำนวนร้านอาหาร/แผงลอย ให้มีการรวมกลุ่มแผงลอยจำหน่ายอาหาร 5 แผง โดยมีประเภทอาหารที่แตกต่างกัน ให้ตัวแทนของกลุ่มแผงลอยจำหน่ายอาหารทำการจับฉลากพื้นที่เข้าขาย และพื้นที่รวมบริเวณนั่งรับประทานอาหารให้แต่ละแผงร่วมกันทำความสะอาดและเก็บภาชนะของตนเอง

นอกจากนี้ คณะกรรมการตลาดโต้รุ่ง เครือข่ายจิตอาสาจังหวัดกาฬสินธุ์และชมรมถ่ายภาพจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เห็นปัญหาของลูกหลานของพ่อค้า-แม่ค้าตลาดโต้รุ่งที่มีความแตกต่างจากเด็กในวัยเดียวกันอื่นๆ เช่น พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลเด็กในช่วงเวลาจำหน่ายอาหาร เด็กนอนดึกเพราะต้องรอพ่อแม่ที่ค้าขายในตลาดโต้รุ่งจึงได้ ขออนุญาตใช้พื้นที่บริเวณห้องล้างจานรวมซึ่งยังไม่ได้ใช้งานจากเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ เพื่อปรับปรุงเป็นห้องสมุดบ้านหนังสือสำหรับเด็กโดยใช้งบประมาณจากการเล่นดนตรีเปิดหมวก เงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธากว่า 50,000 บาท ซึ่งการเปิดห้องสมุดบ้านหนังสือนี้ ทำให้คุณภาพชีวิตของพ่อค้าแม่ค้า และลูกหลานถูกพัฒนาดีขึ้น ลูกหลานได้รับการพัฒนาทักษะในการเรียน การอ่าน และทักษะชีวิตควบคู่กัน นอกจากนี้ยังขยายผลสู่การคุ้มครองผู้บริโภคด้วยการให้ลูกหลานตลาดโต้รุ่งร่วมตรวจผลิตภัณฑ์อาหารที่วางจำหน่ายในตลาดผ่านกิจกรรม "อย. จิ๋ว"

คณะกรรมการตลาดโต้รุ่งยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้เทศบาลปรับปรุง โครงสร้างตลาดโต้รุ่งและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในตลาดหลายอย่างชำรุด อาทิ กันสาด หลังคา โต๊ะเก้าอี้สำหรับลูกค้า ทางเท้าทางลาด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพการใช้งานจริง สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค เทศบาลจึงได้ทำการปรับปรุงโครงสร้างในตลาดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ได้แก่

1. การพัฒนาด้านโครงสร้างตัวอาคาร จัดทำรางรองรับน้ำฝน จัดทำกันสาด ปรับปรุงทางลาดเพื่ออำนวยความสะดวกผู้พิการ ต่อเติมกันสาดห้องสมุดบ้านหนังสือ ปรับปรุงลานน้ำพุมาเป็นเวทีการแสดงเยาวชน ซ่อมแซมหลังคาห้องสมุดบ้านหนังสือ ฯลฯ
2. การพัฒนาด้านดูแลรักษาความสะอาด ภายในร้านของผู้ประกอบการ จัดสถานที่ล้างจานให้เหมาะสม การจัดเก็บอาหาร การจัดเก็บขยะและการทำความสะอาด
3. การพัฒนาด้านความสะดวกสบายกับลูกค้า ติดตั้งพัดลม โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง ลานการแสดงเยาวชน จัดทำป้ายเมนูอาหารภาษาอังกฤษ
4. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ตรวจสุขภาพของพ่อค้าแม่ค้าประจำปี จัดงานมหกรรมอาหารปลอดภัยไร้แอลกอฮอล์
5. การทำงานเพื่อสังคม จัดสร้างห้องสมุดเด็กเล็กและเยาวชน จัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรม อย.จิ๋วตลาดโต้รุ่ง ลานกิจกรรมเยาวชน
6. การพัฒนาโครงสร้างการทำงานของชมรม มีโครงการอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาศักยภาพของชมรม ในด้านภาษา เช่น การอบรมภาษาต่างประเทศ ด้านความรู้ความสามารถ เช่น การฝึกอบรมทักษะอาชีพ มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จัดทำสมุดหน้าเหลืองเพื่อการติดต่อประสานงาน มีการมอบหมายหน้าที่กับบุคลากรที่เหมาะสมและมีการหมุนเวียนกันในการทำหน้าที่ต่างๆ รวมถึงมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานทางภาครัฐและเอกชน เช่น สาธารณสุขจังหวัด เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์ สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ และองค์กรภาคเอกชน ชมรมต่างๆ

คณะกรรมการตลาดโต้รุ่งได้มีการสลับสับเปลี่ยนประธานตลาดโต้รุ่งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้พ่อค้าแม่ค้าตลาดโต้รุ่งมีส่วนร่วมในการบริหารงานอย่างโปร่งใส ร่วมถึงหากคณะกรรมการคนใดไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ก็มีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความพร้อมสมัครใจและได้รับการรับรองจากพ่อค้าแม่ค้าในตลาดเข้ามาบริหารงานในระหว่างปี 2553 - 2556 มีคณะกรรมการชุดใหม่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาตลาดโต้รุ่ง เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อย่างมีส่วนร่วมโดยการมอบอำนาจให้กลุ่มตัดสินใจและบริหารงานกันเอง ทำให้กลุ่มคณะกรรมการตลาดโต้รุ่งมีความเข้มแข็ง ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาตลาดโต้รุ่งให้ยั่งยืน จนเกิดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อประชาชน เช่น เมนูใจดี อาหารปลอดภัย และกิจกรรมเพื่อสังคมตลอดทั้งปี ส่งผลให้เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีความเชื่อมั่นที่จะกล่าวว่า ตลาดโต้รุ่งเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เป็นตลาดโต้รุ่งที่ดีที่สุดในประเทศไทย ด้วยเหตุผลดังนี้

การลดความขัดแย้ง ก่อนย้ายเข้าตลาดโต้รุ่งแห่งใหม่ไม่มีการร้องเรียนเดินขบวน มีการกระจายตัวสินค้าตามความหลากหลายประเภทอาหาร ลดปัญหาทำเลการขายที่ได้เปรียบด้วยการจับฉลาก ค่าใช้จ่ายส่วนกลางมีการกำหนดมาตรฐานอย่างเป็นธรรม/ตามศักยภาพพ่อค้าแม่ค้า ลดขั้นตอนการแก้ไขปัญหาต่างๆ ลดระยะเวลาการแก้ไขปัญหา มีบรรยากาศการปรึกษาหารือที่ผ่อนคลายไม่ตึงเครียด

ประชาชนทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ แบ่งตามประเภทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า มีสถานที่ทำมาหากินที่เหมาะสม ค่าเช่าถูก มีรายได้สามารถเลี้ยงครอบครัวได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี
2. กลุ่มประชาชน มีตลาดโต้รุ่งที่มีแหล่งอาหารสะอาดปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีจากการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย มีสถานที่พักผ่อน ที่ปลอดภัยเหมาะต่อการนั่งรับประทานอาหารและชมกิจกรรมการแสดง มีทางเลือกในบริโภคอาหารที่หลากหลาย
3. เจ้าหน้าที่ การปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้น แก้ไขปัญหารวดเร็ว มีความสบายใจในการทำงาน ไม่ต้องปฏิบัติงานท่ามกลางความขัดแย้ง ทำให้ได้รับความร่วมมือจากพ่อค้าแม่ค้ามากขึ้น

4. ผู้บริหารเทศบาล บรรลุนโยบายตามแผนพัฒนาเทศบาล ด้านพัฒนารายได้ ด้านพัฒนาตลาดอาหารปลอดภัย ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านส่งเสริมการสร้างพื้นที่กิจกรรมสำหรับเยาวชน

โรงเรียนทางเลือกเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาได้ทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์จึงได้จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management: SBM) ในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตแก่ประชาชนในท้องถิ่น จึงได้จัดโครงการ "โรงเรียนทางเลือกเพื่อพัฒนาท้องถิ่น" โดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลและบริเวณใกล้เคียงได้เข้ามาใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ทั้งนี้ โรงเรียนทางเลือกเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ มีการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ ได้แก่

1. **การจัดการศึกษาในระบบ** มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในรายวิชาเพิ่มเติม และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมชุมนุม) ซึ่งผู้เรียนในโรงเรียนทุกคนสามารถสมัครเรียนกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของตนเองตลอดปีการศึกษา
2. **การจัดการศึกษานอกระบบ** มีการส่งเสริมอาชีพหลักสูตรระยะสั้น และการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาภาคบังคับ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. **การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย** จัดการเรียนรู้โดยหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายภายใน-ภายนอกโรงเรียน รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน เรียนรู้จากครูผู้สอนจากศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดกาฬสินธุ์ และสถานประกอบการต่างๆ

โครงการโรงเรียนทางเลือกเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ที่เข้าร่วมโครงการ มีการแบ่งการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในสถานศึกษา ดังนี้

โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสิทธิ์ "กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง" ได้มีการสำรวจความต้องการของนักเรียน – ผู้ปกครอง เพื่อที่จะนำมาพัฒนาเป็นกิจกรรม ซึ่งผลสรุปที่ได้จากการสำรวจ ได้แก่ กิจกรรมรักการออม กิจกรรมเลี้ยงปลาดุกในบ่อซีเมนต์ กิจกรรมเพาะเห็ดกิจกรรมสมุนไพรใกล้ตัว กิจกรรมการทำน้ำหมักชีวภาพกิจกรรมการปุ๋ยหมักในบ่อซีเมนต์ จากนั้นได้มีการประชุมวางแผนกำหนดผู้รับผิดชอบจัดทำหลักสูตร จัดหาวิทยากร กำหนดเวลาดำเนินงาน ดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ มีการทำผลผลิต จากการทำในแต่ละกิจกรรมสู่การสร้างรายได้ มีการประชุมสรุปประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดสู่ความยั่งยืนต่อไป

โรงเรียนเทศบาล 2 วัดสว่างคงคา "โรงเรียนทางเลือกเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต (SBMLD)" จัดการศึกษานอกระบบที่มุ่งให้กลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาชีวิตและสังคม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ ฝึกทักษะ ปลูกฝังเจตคติที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และการประกอบสัมมาชีพ อีกทั้งสามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของวิทยาการต่างๆ ได้อย่างมีความสุขควรแก่อัตภาพ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดสว่างคงคา จึงได้ดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบโดยมีหลักสูตรที่ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 5 สาระ คือ ทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการจัดทำ "บันทึกข้อตกลงการจัดการศึกษานอกระบบ" ร่วมกับศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

นอกจากนี้ โรงเรียนเทศบาล 2 วัดสว่างคงคา ยังได้จัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการทำงาน จากบุคคล ครอบครัว ชุมชน จากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ ไม่มีการสอน สามารถเรียนได้ตลอดเวลา โดยโรงเรียนได้ทำการสำรวจความต้องการของเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นที่สามารถเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง จากแหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดหาให้ ซึ่งผลที่ได้จากการสำรวจ เช่น บริการสนามกีฬา บริการห้องศูนย์การเรียนรู้ การเปิดให้บริการห้องสมุดเพื่อชุมชน หลังเลิกเรียนและวันหยุดราชการ การเปิดให้บริการห้องคอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต พร้อมทั้งจัดให้มีโครงการฝึกอบรมการส่งเสริมงานอาชีพหลักสูตรระยะสั้น ได้แก่

หลักสูตรขนมอบ หลักสูตรการเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์ หลักสูตรการถักโครเชต์ หลักสูตรการแปรรูปสมุนไพร และหลักสูตรการพัฒนาภาษาอังกฤษสู่สังคมอาเซียน เป็นต้น

โรงเรียนเทศบาล 3 วัดเหนือ "กิจกรรมร่วมกันฉันท์มิตร สร้างชีวิตพอเพียง" จัดระบบการศึกษา 3 ระบบ ในโรงเรียนเดียว ได้แก่ การศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย

โรงเรียนเทศบาล 4 วัดใต้โพธิ์ค้ำ "กิจกรรมโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน" ได้มีการดำเนินกิจกรรม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชุมปรึกษาหรือกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการจัดทำโครงการและการดำเนินงาน โดยให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็น
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันพิจารณาแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
3. สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
4. ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรมตามสภาพ และความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
5. จัดทำหลักสูตร/กิจกรรม และสรรหาวิทยากร/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสามารถจัดเนื้อหาและประสบการณ์ต่างๆ แบ่งออกเป็นหลักสูตรย่อย 31หลักสูตร เช่น คอมพิวเตอร์ ช่างเสริมสวย ดนตรีพื้นบ้าน (โปงลาง) นวดฝ่าเท้า ลีลาศเพื่อสุขภาพ การประดิษฐ์เศษวัสดุและสิ่งของเหลือใช้ เป็นต้น

การดำเนินโครงการโรงเรียนทางความสำเร็จของการดำเนินงานโรงเรียนทางเลือกเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เกิดขึ้นกับหลายภาคส่วน ดังนี้

ผลที่เกิดกับครู

1. ได้รับความรู้จากการฝึกอาชีพและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. นำความรู้ที่ได้รับไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับผู้เรียนในการจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย
3. สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้เพิ่มเติม
4. ได้เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตประจำวันและพึ่งตนเองได้

ผลที่เกิดกับผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนด
2. ผู้เรียนเกิดทักษะมีประสบการณ์ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ เผยแพร่หรือขยายผลให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
3. ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
4. นักเรียนที่มีปัญหาและไม่สามารถเรียนในระบบให้จบหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับได้ สามารถที่จะเรียนให้จบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่จัดขึ้น

ผลที่เกิดกับผู้บริหารและสถานศึกษา

1. ผลการจัดการศึกษาเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการสถานศึกษาฯ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
2. ได้จัดหลักสูตรที่สะท้อนเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น ประวัติศาสตร์เมืองกาฬสินธุ์ หลักสูตรส่งเสริมการตีโปงลาง
3. ได้รับรางวัลทางการศึกษาหลายรางวัล รวมถึงผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

4. โรงเรียนได้เป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นผู้เรียน ประกอบด้วย เด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม เกิดความเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน ทำให้เปลี่ยนจากโรงเรียนที่ “เหลือเลือก” เป็นโรงเรียนที่ผู้ปกครองไว้วางใจ

ผลที่เกิดกับชุมชน

1. ผู้ปกครองพึงพอใจในผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับผู้เรียน
2. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้สร้างอาชีพเสริมในชุมชน
3. ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้
4. ประชาชนในชุมชนมีรายได้ ลดปัญหาด้านเศรษฐกิจในชุมชน
5. ชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลแก่เพื่อนบ้านในชุมชนได้
6. ผู้ปกครอง ชุมชน ได้รับการพัฒนาตนเองตามความถนัด และความสนใจ เกิดทักษะชีวิต สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตอย่างต่อเนื่องได้
7. โรงเรียนมีสัมพันธ์อันดีกับบ้านและชุมชน เป็นที่พึ่งของชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ’ 57

เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30140
  โทรศัพท์ 044-986-043 โทรสาร 044-986-040
- ประชากร 18,266 คน (ชาย 8,682 คน หญิง 9,584 คน)
- พื้นที่ 11.63 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 19 ชุมชน)
- รายได้ 72,886,207.65 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 48,540,659 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายปรีชา จันทรรวงทอง นายกเทศมนตรีเมืองสีคิ้ว
2. นายสะอาด นาคาเริงฤทธิ์ ประธานสภาเทศบาลเมืองสีคิ้ว
3. นายสมโภชน์ จันทร์วงษ์ ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 16 คน

หญิง 2 คน

เทศบาลเมืองสีคิ้ว มีความพยายามที่จะพัฒนาองค์กร เพื่อให้บริการประชาชนภายใต้หลักธรรมาภิบาล ดังปรากฏให้เห็นจากการขับเคลื่อนภารกิจที่เน้นความโปร่งใสในการบริหารงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนมาโดยตลอด เพราะเทศบาลเมืองสีคิ้วเชื่อมั่นว่าการสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมสามารถจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและได้รับความไว้วางใจในการทำงานจากภาคประชาชนซึ่งช่วยให้การบริหารงานมีความคล่องตัวและง่ายมากขึ้น โดยเทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีการกำหนดมาตรฐานที่จะสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมที่แตกต่างจากที่อื่น คือ องค์ประกอบ 3 กลไกที่เรียกว่า 6 ล้อ 6 ร. และ 4 ป.

กลไกที่หนึ่ง : หลัก 6 ร. ได้แก่

1. ร่วมรู้ หมายถึง การบริหารงานของเทศบาลจะต้องทำให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบข้อมูลข่าวสารของเทศบาล และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลได้ผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ปฏิทินแจ้งข่าวบอกกล่าวภารกิจ การรับทราบจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำหรับบริการประชาชน กระบอกข่าว ตัวอย่างการร่วมรู้เห็นได้จากการส่งเอกสารสอบราคา/ประกวดราคาถึงมือผู้รับจ้างโดยให้มากรายที่สุด การประกาศตามเสียงไร้สายบอกข่าวเล่าเรื่องการบริหารงานของเทศบาล บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล และทางเว็บไซด์ เป็นต้น

2. ร่วมคิด หมายถึง การเปิดให้ประชาชนเข้าร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยประชาชนร่วมกันคิดและเสนอแผนงานโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนของ

ตนเองผ่านเวทีต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้กิจกรรมหรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่มากกว่าที่จะให้ฝ่ายเทศบาลเป็นผู้ริเริ่มทำโครงการ

3. ร่วมทำ หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้นประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเอง เช่น โครงการชุมชนปลอดขยะ (บ้านเหนือ) ซึ่งเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ลดปริมาณขยะในพื้นที่ และมีการขยายต่อโครงการเป็นเครือข่ายในชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น

4. ร่วมแก้ไขปัญหา หมายถึง การส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในกลไกการพัฒนาเมืองให้ยั่งยืน กล่าวคือ การพัฒนาให้สมาชิกชุมชนร่วมถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของเทศบาล ให้ข้อแนะนำ และคำนึงถึงต่อประโยชน์ส่วนร่วมของเทศบาลทั้งนี้เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ได้ตรงจุดและตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชน ซึ่งใช้เวทีการประชุมประชาคมในแต่ละชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

5. ร่วมตรวจสอบ หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางตรงและสร้างกลไกการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลอย่างแท้จริง เช่น การแต่งตั้งประชาชนในชุมชนให้เข้ามาเป็นกรรมการจัดซื้อจัด การแจ้งเบาะแสให้เทศบาลทราบถึงปัญหาการทุจริตในโครงการของเทศบาล ใช้วิธีการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนเพื่อเป็นคณะกรรมการในการเปิดซองสอบราคา และเป็นคณะกรรมการในตรวจรับงานจ้าง

6. ร่วมรับประโยชน์ หมายถึง ผลความสำเร็จในภารกิจของเทศบาลริเริ่มจากสมาชิกในชุมชน และสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการ และผลักดันโครงการ แน่นอนว่าสมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์ทางตรง เช่น โครงการทางด้านสาธารณูปโภค ด้านการศึกษา สาธารณสุขอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ประโยชน์ดังกล่าวส่งผลให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

กลไกที่สอง : หลัก 6 ล้อ

หลัก 6 ล้อ หมายถึง การบริหารงานแบบทีม เพื่อให้กิจกรรมและโครงการต่างๆ ของเทศบาลเกิดการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในการบริหารงาน อันประกอบด้วย

1. สภาเทศบาล คือ ฝ่ายสภาที่มีหน้าที่ตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหารเพื่อให้ภารกิจและโครงการต่างๆ ของเทศบาลมีความโปร่งใส ครอบคลุม รวมทั้งกำกับติดตามประเมินผลฝ่ายบริหารให้อยู่ภายใต้ระเบียบปฏิบัติ

2. คณะผู้บริหาร คือ กลุ่มผู้บริหารงานที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนภารกิจและนโยบายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

3. ข้าราชการพนักงาน คือ กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในการนำนโยบายของฝ่ายบริหารและร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมและโครงการต่างๆ ตามแผนงานที่กำหนดไว้

4. ประชาสังคม คือ กลุ่มประชาชนที่เข้ามาร่วมกันผลักดันให้แผนงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลสามารถประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ยังเป็นกลุ่มที่ยังสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนในการเรียกร้องต่อผลประโยชน์สาธารณะในพื้นที่

5. ภาครัฐ คือ องค์กรหรือหน่วยงานส่วนกลางในพื้นที่ที่คอยดูและอำนวยความสะดวกให้แก่เทศบาลในการขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญ รวมทั้งการประสานงานและดูแลความสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ร่วมกับเทศบาลเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนในพื้นที่

6. กฎหมาย คือ เครื่องมือที่เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในการบริหารงานของเทศบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อบและสร้างความถูกต้องนำมาซึ่งความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการทำงานของเทศบาล

กลไกที่สาม : หลัก 4 ป. ได้แก่

1. ปฏิบัติตามระเบียบ ได้แก่ การบริหารงานภายในเทศบาลจะต้องมีการปฏิบัติตามหลักกฎหมายอย่างถูกต้อง ดังนั้น วิธีการของทางเทศบาลจึงจะควบคุมและยึดระเบียบวิธีการทำงานอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณและการบริหารงานคลัง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การกำหนดราคากลาง การใช้แผนที่ภาษี การเร่งรัดลูกหนี้ การควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุในสำนักงาน

2. ประหยัด กล่าวคือ แนวทางของโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นของเทศบาลจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เช่น การประหยัดงบประมาณ และการดำเนินการกิจกรรมเพื่อการประหยัดพลังงาน

3. โปร่งใส คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นเป้าหมายใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ประชาชนได้เข้ามาร่วมตรวจสอบและติดตาม

การบริหารงาน นอกเหนือไปจากการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเทศบาลได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดผ่านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการประกาศมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรมไว้ให้พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำของเทศบาล มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารในชุมชนทั้ง 19 ชุมชน จัดตั้งศูนย์ป้องกันการทุจริตของเทศบาลที่ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2555 ของสำนักงาน ป.ป.ช.

4. ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล คือ เป็นแนวทางที่นำมาปฏิบัติใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเทศบาลและประชาชน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของเทศบาลเมืองสีคิ้ว ได้แก่

โครงการชุมชนปลอดขยะ (ชุมชนบ้านเหนือ)

ชุมชนเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วภายในพื้นที่เขตเทศบาล ปัญหาสำคัญของการขยายตัวของชุมชนดังกล่าวในพื้นที่ คือ ปัญหาขยะซึ่งมีแนวโน้มที่ทางเทศบาลไม่สามารถจัดเก็บขยะได้หมดในแต่ละวัน นอกจากนี้ ปัญหาขยะยังส่งผลต่อการเกิดความเสี่ยงทางด้านสุขภาวะของประชาชนในพื้นที่ อาทิ เป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบ ยุง เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรค มีกลิ่นเหม็นและก่อให้เกิดความรำคาญสทำลายสุนทรียภาพด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น วิธีการแก้ไขปัญหาขยะของชุมชนที่ดีที่สุด คือ การแก้ไขปัญหาพื้นฐานโดยเริ่มต้นภายในจากชุมชนซึ่งทางเทศบาลได้เริ่มดำเนินการร่วมกับชุมชนบ้านเหนือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน

โครงการชุมชนปลอดขยะนั้นเริ่มจากการที่ทางเทศบาลร่วมกับชุมชนในการสร้างความรู้และความเข้าใจให้ชุมชนก่อน หลังจากนั้นได้มีการลงมือปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังด้วยการให้สมาชิกจำนวน 254 ครัวเรือนได้ดำเนินการคัดแยกขยะของตนเองในแต่ละครัวเรือนควบคู่ไปกับการประสานบริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เชี่ยวชาญเรื่องการบริหารจัดการขยะเพื่อนัดหมายวันเวลาในการมารับซื้อขยะต่อจากชุมชน โดยชุมชนบ้านเหนือจะมีกิจกรรมการรีไซเคิลขยะทุกวันศุกร์สัปดาห์ที่ 4 ของเดือน และยังได้ขยายกิจกรรมซื้อขายขยะรีไซเคิลไปที่ชุมชนบ้านโนนกุ่ม ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นเครือข่ายชุมชนสะอาดและเป็นตัวอย่างการต่อยอดของโครงการดังกล่าว วิธีการที่ชุมชนบ้านเหนือนำมาใช้นี้เป็นการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน (Community Based Solid Waste Management: CBM) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสามารถสนองตอบแนวคิดชุมชนน่าอยู่ได้เพราะทำให้ปัญหาขยะในพื้นที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการจะมีขยะอยู่ที่ 720 กิโลกรัม/วัน แต่หลังจากร่วมโครงการชุมชนปลอดขยะมีปริมาณขยะอยู่ที่ 330 กิโลกรัม/วัน ส่งผลให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น เป็นชุมชนไร้ขยะสสะอาดสวยงาม ปราศจากความเสี่ยงต่อโรคที่อาจมาจากภัยขยะ จนในที่สุดโครงการนี้ได้รับการผ่านเกณฑ์การประเมิน “โคราชเมืองสะอาด“ Korat Green and Clean ระดับดีเยี่ยมประจำปี 2555 – 2556 จากจังหวัดนครราชสีมา

การส่งเสริมกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ชุมชนบ้านมูลตุ่น

แนวคิดเรื่องการก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนเป็นเพียงความฝันในระยะแรกของชุมชนบ้านมูลตุ่นที่ต้องการให้สมาชิกของชุมชนมีเงินออมไว้ใช้สอยในครัวเรือนในกรณีฉุกเฉินหรือมีเหตุจำเป็น ซึ่งสมาชิกในชุมชนมีความไว้วางใจและรู้จักกันเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงมีความเห็นร่วมกันว่าควรจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนขึ้น แต่ในขณะนั้นทางชุมชนบ้านมูลตุ่นยังไม่มีความรู้และความเข้าใจในการบริหารกิจการออมทรัพย์ ดังนั้น ชุมชนบ้านมูลตุ่นจึงขอให้เทศบาลเข้ามาชี้แนะแนวทางในการบริหารกิจการออมทรัพย์อย่างเป็นระบบ มีการคัดเลือกคณะกรรมการที่จะเข้ามาบริหารจัดการพร้อมจัดทำระเบียบข้อบังคับ กติกาการฝากเงินและการกู้เงินเพื่อการลงทุนหรือเพิ่มนำไปต่อยอดการประกอบอาชีพได้ โดยจัดให้สมาชิกกลุ่มมีการฝากหุ้นละ 20 บาทขึ้นไปแต่ไม่เกิน 2,000 บาท ต่อ 1 คน และให้มีการปันผลให้แก่สมาชิกกลุ่ม ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งการกำหนดเงินออมดังกล่าวไม่ให้เกิน 2000 บาทเพราะชุมชนเห็นร่วมกันว่าหากคิดจะสะสมเงินควรจะเริ่มจากการสะสมทีละน้อยก่อน และเห็นว่าการออมทรัพย์เป็นเรื่องของการให้ความไว้เนื้อเชื่อใจแก่กันว่าบรรดาสมาชิกทุกคนมีความมุ่งมั่นที่จะร่วมกันสะสมทรัพย์ของตนเอง ด้วยเหตุนี้ จึงตั้งชื่อกลุ่มว่า ‘กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ชุมชนบ้านมูลตุ่น’ โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 13 ปี มีสมาชิกจำนวน 482 คน และมีเงินทุนให้กู้ยืม จำนวน 3,167,289 บาท (สามล้านหนึ่งแสนหกหมื่นเจ็ดพันสองร้อยแปดสิบเก้าบาทถ้วน) อย่างไรก็ดี สิ่งที่สำคัญของการจัดตั้งกลุ่มก็เพื่อฝึกฝนให้สมาชิกรู้จักการเก็บออมเพื่ออนาคตของสมาชิกในชุมชนนั่นเอง

โครงการการประสานงานแบบไร้รอยต่อของศูนย์บริการสุขภาพชุมชนเทศบาลเมืองสีคิ้ว

ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าเป็นหนึ่งในภารกิจพื้นฐานที่ทางเทศบาลจำเป็นต้องดำเนินการ ปัญหาสำคัญ คือ การมีโรงพยาบาลสีคิ้วซึ่งเป็นหน่วยบริการด้านสาธารณสุขเพียงแห่งเดียวทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการกับผู้ป่วยจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลากร งบประมาณและจำนวนผู้ป่วยที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอกจำนวนมากถึง 500 – 600 คน/วัน ดังนั้น เทศบาลเมืองสีคิ้วจึงร่วมกับโรงพยาบาลสีคิ้วจึงได้ออกเปิดบริการให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตนอกเขต อย่างไรก็ตาม การออกเปิดบริการให้กับประชาชนดังกล่าวจะมีค่าใช้จ่ายในบริหารงาน เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์และอื่นๆ เฉลี่ยเดือนละ 20,000 บาท

นอกจากนี้ เทศบาลมีความต้องการที่จะยกระดับการให้บริการด้านสาธารณสุขว่าจะต้องมีการผ่านประเมินรับรองมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนของกระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 3 ด้าน อันได้แก่ มาตรฐานด้านการบริการ มาตรฐานด้านบริหารจัดการ มาตรฐานด้านวิชาการ หน่วยงานทั้งสองแห่งได้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละหน่วยงานแต่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ การให้บริการงานด้านสาธารณสุขให้เข้าถึงประชาชนและยกระดับการบริหารงานทางด้านสาธารณสุข ดังนั้น จึงเกิดการประสานงานแบบไร้รอยต่อโดยทั้งสองหน่วยงานได้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพชุมชนขึ้นเพื่อดำเนินงานและบริหารจัดการศูนย์บริการสุขภาพชุมชน โดยใช้สถานที่คือ อาคารศูนย์บริการสุขภาพชุมชนของเทศบาลเมืองสีคิ้วและมีจัดสรรบุคลากรของโรงพยาบาลสีคิ้วร่วมปฏิบัติงานประจำในศูนย์ และตั้งแต่มีการเปิดให้บริการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนประชาชนเข้ารับบริการมากขึ้นถึง 400–500 คน/เดือน และช่วยคัดกรองผู้ป่วยที่ไม่จำเป็นต้องส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาล อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างมากในการเดินทางไปรอคิวเข้ารับบริการ เพราะที่ศูนย์ฯ แห่งนี้สามารถช่วยเหลือและให้บริการขั้นพื้นฐานได้เช่นเดียวกับโรงพยาบาลสีคิ้ว ทำให้ประชาชนไม่จำเป็นต้องไปเข้ารับการรักษาพยาบาลเพียงแห่งเดียวจึงช่วยลดความแออัดของผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับบริการที่โรงพยาบาลสีคิ้วได้เป็นอย่างมาก และได้มีการขยายขอบเขตการให้บริการเพื่อรองรับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้วและพื้นที่ใกล้เคียง กล่าวได้ว่าทั้งสองหน่วยงานมีการประสานงานแบบการประสานงานแบบไร้รอยต่อทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นการร่วมมือกันเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสาธารณสุข ช่วยลดอัตราการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตด้วยโรคที่สามารถป้องกันได้เป็นอย่างมากโดยทั้งสองหน่วยงานร่วมกันผลักดันงานด้านสาธารณสุขให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดเครือข่ายในการทำงานร่วมกันแบบไร้รอยต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต

เนื่องจากเทศบาลเมืองสีคิ้วได้สมัครเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต ด้วยเหตุผลที่ว่าการทุจริตคอร์รัปชั่นอาจเกิดขึ้นได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในลักษณะนี้เป็นกระทำการทุจริตที่มีลักษณะซับซ้อนของผู้กำหนด/บริหารนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินที่มีเจตนาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง กลุ่มธุรกิจเครือญาติและพวกพ้อง ดังนั้น เทศบาลเมืองสีคิ้วจึงมีความจำเป็นต้องเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบดังกล่าวเพื่อสร้างมาตรฐานให้เป็นตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปราศจากการทุจริตคอรัปชั่น รวมทั้งให้ผู้บริหาร สภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้มีจิตสำนึกและสร้างความตระหนักในการป้องกันการทุจริต มีการบริหารงานของเทศบาลเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ที่สำคัญ คือ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการทำงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาลมาโดยตลอด ดังนั้น เทศบาลเมืองสีคิ้วจึงได้จัดตั้งคณะทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริตขึ้นมาเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต มีการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับเทศบาลเมืองสีคิ้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขในการป้องกันการทุจริต

เมื่อได้สมัครเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว ทางเทศบาลเมืองสีคิ้วจึงกลายเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลหรือขยายเครือข่ายการป้องกันการทุจริตไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นด้วย และเพื่อให้การป้องกันการทุจริต สร้างความโปร่งใสและได้ดำเนินการจัดอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ประชุมสร้างค่านิยม ความซื่อสัตย์ สุจริต คุณธรรมจริยธรรม จำนวน 2 ครั้งให้กับฝ่ายการเมือง ฝ่ายประจำ ภาคธุรกิจ ประชาชนและเยาวชน ซึ่งในรายละเอียดการเข้าร่วมเป็นต้นแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้นั้นกล่าวได้ว่าจำเป็นต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพและบริหารงานมีการบริหารงานเป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ไม่มีข้อทักท้วงจากหน่วย

ตรวจสอบ หรือข้อร้องเรียนจากประชาชน ซึ่งมีการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาล อีกทั้งประชาชนต้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการของเทศบาลอยู่ในระดับดีและดีมาก ที่สำคัญประชาชนมีความเชื่อถือศรัทธาต่อการบริหารงานของเทศบาล

จนในที่สุด เทศบาลเมืองสีคิ้วได้รับการคัดเลือกเป็น “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีด้านการป้องกันการทุจริต ปี 2555” จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ได้ดำเนินกิจกรรมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบและขยายผลหรือขยายเครือข่ายไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีการการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เครือข่าย อปท. โปร่งใส หัวใจคุณธรรม” มีหน่วยงานในอำเภอสีคิ้วเข้าร่วมทั้งหมด 14 องค์กร ประกอบด้วยเทศบาลจำนวน 3 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 11 แห่ง กลุ่มเป้าหมายจำนวน 75 คน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมดจำนวน 79 คน ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้ไม่เคยมีหน่วยงานใดดำเนินการมาก่อนด้วย ดังนั้น จึงเป็นนวัตกรรมที่โดดเด่นด้านการปฏิบัติการความโปร่งใส

เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน 51120
  โทรศัพท์ 053-505-048 โทรสาร 053-505-048
- ประชากร 5,946 คน (ชาย 2,905 คน หญิง 3,041 คน)
- พื้นที่ 17.92 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 9 หมู่บ้าน)
- รายได้ 13,184,570.04 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 12,487,167 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายเพลิน วรพงศ์วัฒนา นายกเทศมนตรีตำบลหนองล่อง
2. นางกรรจนา จันทรเสนา ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองล่อง
3. นายณราวุฒิ กลิ้งจักร ปลัดเทศบาลตำบลหนองล่อง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 10 คน

หญิง 2 คน

เทศบาลตำบลหนองล่อง พัฒนาท้องถิ่นภายใต้วิสัยทัศน์ ***"ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี บริหารงานแบบมีส่วนร่วม"*** โดยมีกรอบแนวคิดในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

ภารกิจ คือ การบริการสาธารณะ
เป้าหมาย คือ คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และความเจริญของท้องถิ่น
วิธีการ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่ายในรูปแบบหุ้นส่วนการพัฒนา

เทศบาลตำบลหนองล่อง บริหารงานโดยให้ทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่น โดยแต่ละภาคส่วนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานได้ ดังนี้

สมาชิกสภาเทศบาล ผู้บริหารเล็งเห็นความสำคัญของสมาชิกสภาท้องถิ่นในฐานะที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและตรวจสอบ รวมทั้งเป็นตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ จึงได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกับสมาชิกสภาท้องถิ่นอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นประจำสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกสภาท้องถิ่นรับทราบนโยบาย เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาของผู้บริหาร ตลอดจนให้สมาชิกสภาได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษา ตลอดจนนำเสนอข้อเรียกร้องหรือปัญหาของประชาชนต่อคณะผู้บริหาร

พนักงานของเทศบาล เป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เทศบาลตำบลหนองล่องจึงจัดประชุมพนักงานร่วมกับผู้บริหารเป็นประจำทุกเดือน เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การดำเนินโครงการ/กิจกรรมในทางปฏิบัติ

ประชาชน ถือเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น หากประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น ย่อมส่งผลให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **ร่วมรับรู้** เทศบาลตำบลหนองล่องส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารของเทศบาลผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เสียงไร้สายของเทศบาลในเวลา 7.30 – 8.00 น. เป็นประจำทุกวัน, หอกระจายข่าว, ผู้นำหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, สมาชิกสภาเทศบาล และเว็บไซต์ของเทศบาล

- **ร่วมคิด** เทศบาลตำบลหนองล่องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

- **ร่วมตัดสินใจ** เนื่องจากเทศบาลตำบลหนองล่องมุ่งหวังให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตอบสนองความจำเป็นและความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าต้องการดำเนินโครงการและกิจกรรมใดบ้างในชุมชนของตน

- **ร่วมดำเนินการ** เทศบาลตำบลหนองล่องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นเจ้าของงานโดยตรง

- **ร่วมตรวจสอบ** เทศบาลตำบลหนองล่องแต่งตั้งประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างในโครงการต่าง ๆ มีการประเมินโครงการหลังเสร็จสิ้นการดำเนินงานทุกครั้ง และมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานในรอบปี รวมทั้งรายงานการเงิน เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล

ภาคีเครือข่าย เทศบาลตำบลหนองล่องแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในด้านต่างๆ โดยที่ผ่านมาเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการคิดผ่านเวทีประชุม มีส่วนร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการ มีส่วนร่วมดำเนินโครงการ/กิจกรรม และมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ เทศบาลตำบลหนองล่อง ได้แก่

การบริหารจัดการน้ำประปาแบบมีส่วนร่วม

แต่เดิมภายในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่องประสบปัญหาน้ำประปาไม่สะอาด โดยมีหินปูนและสนิมปนเปื้อนอยู่ในน้ำ หากนำมาใช้อุปโภคบริโภค มักส่งผลให้ประชาชนเจ็บป่วย ซึ่งข้อมูลของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองล่องแสดงให้เห็นว่า ภายในพื้นที่ตำบลหนองล่องในปี 2554-2556 มีผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงในอัตรา 3.44, 4.45 และ 3.96 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ สาเหตุสำคัญเกิดจากประชาชนบางส่วนมีพฤติกรรมไม่ถูกหลักสุขอนามัย หรือบริโภคอาหาร/น้ำดื่มที่มีการปนเปื้อนของเชื้อโรคและสารปนเปื้อน

ในปี 2553 เทศบาลตำบลหนองล่องริเริ่มโครงการก่อสร้างระบบน้ำประปาหมู่บ้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาของกรมอนามัย และเพื่อให้ใช้บริโภคได้อย่างปลอดภัย ขณะเดียวกันเทศบาลยังสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการน้ำประปาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งได้ดำเนินโครงการนำร่องในหมู่ที่ 9 บ้านวังสะแกงใต้

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการน้ำประปาแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน เทศบาลตำบลหนองล่องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน กระทั่งประชาชนกลายเป็นเจ้าของโครงการ เริ่มต้นตั้งแต่การขับเคลื่อนโครงการให้เกิดขึ้นในช่วงแรก เทศบาลจัดประชุมประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบลเพื่อรับฟังปัญหาคุณภาพน้ำประปาจากชาวบ้านผู้ประสบปัญหาโดยตรง ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา และคัดเลือกรูปแบบแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากนั้นเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นรูปธรรม จึงมีการแต่งตั้งคณะทำงานในระดับตำบลและระดับหมู่บ้าน ซึ่งคณะทำงานที่มาจากตัวแทนทุกภาคส่วนในพื้นที่ ได้ร่วมกันประชุมปรึกษาหารือเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน คณะทำงานทั้งในระดับตำบลและระดับหมู่บ้านรวมถึงผู้ดูแลน้ำประปาหมู่บ้านได้รับการอบรมจากเทศบาลให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ การตรวจวัดคุณภาพน้ำประปา และการปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิผลสูงสุด

สำหรับกิจกรรมการตรวจวัดและปรับปรุงคุณภาพน้ำประปา ทั้งเทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง และชาวบ้านร่วมกันดำเนินการอย่างเต็มที่ โดยเทศบาลเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการตรวจวัดคุณภาพน้ำและสารกรองน้ำ อำเภอเวียงหนองล่องร่วมสมทบงบประมาณเพิ่มเติมในการจัดซื้อสารกรองน้ำ ขณะที่ชาวบ้านทั้ง 9 หมู่บ้านสมทบแรงในการดำเนินงานโดยเป็นผู้ตรวจวัดคุณภาพน้ำประปา เทศบาลตำบลหนองล่องมิได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพียงเท่านั้น แต่ยังบริหารงานด้วยความโปร่งใส ในการก่อสร้างระบบประปา ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างและตรวจรับงานจ้าง รวมทั้งมีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานสม่ำเสมอในทุกสองเดือน

ระบบการบริหารจัดการน้ำประปาหมู่บ้านแบบมีส่วนร่วมได้รับการออกแบบผ่านการประชุมปรึกษาหารือของคณะทำงานในระดับตำบลและระดับหมู่บ้าน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารน้ำประปาหมู่บ้าน ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่ในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นการกำหนดอัตราค่าน้ำประปา การจัดทำระบบบัญชีรายรับรายจ่าย และการจัดกิจกรรมการดูแลบำรุงรักษาและปรับปรุงคุณภาพน้ำ นอกจากนี้คณะกรรมการยังบริหารงานภายใต้หลักความโปร่งใส โดยมีการรายงานสถานะทางการเงินในการบริหารจัดการน้ำประปาหมู่บ้านและแจ้งผลการดำเนินงานต่างๆ ผ่านป้ายประชาสัมพันธ์ของหมู่บ้านและเสียงตามสายของเทศบาลตำบลหนองล่อง

แม้เทศบาลตำบลหนองล่องมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากรในการดำเนินโครงการนี้ก็ตาม แต่ด้วยการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม จึงส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ สามารถพัฒนาคุณภาพน้ำประปาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ น้ำประปาสามารถใช้ในการอุปโภคและบริโภคได้โดยไม่ส่งผลเสียต่อสุขภาพของประชาชน ที่สำคัญประชาชนได้กลายเป็นเจ้าของหรือดำเนินการบริหารจัดการระบบน้ำประปาหมู่บ้านด้วยตนเอง ซึ่งปัจจุบันบางหมู่บ้านประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการโดยมีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และมีกำไรนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการบริหารจัดการ เรียกได้ว่า สามารถพึ่งพาตนเองได้

โครงการกองทุนขยะเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุตำบลหนองล่อง

เขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่องมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจข้อมูลอัตราการเกิดขยะมูลฝอยของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในเขตพื้นที่จังหวัดลำพูน ประชากร 1 คนก่อให้เกิดขยะมูลฝอย 1 กิโลกรัมต่อวัน ขณะนี้เทศบาลตำบลหนองล่องมีประชากร 5,917 คน จึงประมาณการได้ว่า มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นในพื้นที่ 5,917 กิโลกรัมต่อวัน หรือประมาณ 2,130 ตันต่อปี นอกจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่าง

ต่อเนื่องได้กลายเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ วิถีชีวิตของคนที่มุ่งแต่ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงปากท้องและครอบครัว ยังส่งผลให้คนในพื้นที่ขาดการตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอย และมีพฤติกรรมทิ้งขยะในที่สาธารณะ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองล่องเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและได้กำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมโดยให้มีการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่แบบมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ภายใต้หลักคิดที่ว่า ครัวเรือนเป็นผู้ก่อให้เกิดขยะ ครัวเรือนจึงต้องมีส่วนในการรับผิดชอบ นโยบายดังกล่าวนี้ขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติโดยมีกลุ่มเป้าหมายแรกคือ ผู้สูงอายุในพื้นที่ เนื่องจากเขตพื้นที่ตำบลหนองล่องมีผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันมีประมาณ 1,183 คน และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจนกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุในอนาคต ผู้สูงอายุจึงนับเป็นกำลังสำคัญที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย รวมทั้งผู้สูงอายุยังเป็นที่เคารพนับถือของลูกหลานและเครือญาติ จึงเป็นต้นแบบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคนรุ่นลูกรุ่นหลาน ดังนั้นการร่วมกันคิดค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยระหว่างเทศบาลตำบลหนองล่องและชมรมผู้สูงอายุผ่านการประชุมและเวทีรับฟังความคิดเห็นจึงเกิดขึ้น กระทั่งเกิดเป็นโครงการที่มีชื่อว่า กองทุนขยะเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุตำบลหนองล่อง โครงการนี้มุ่งเน้นการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และผลพวงที่ได้รับยังช่วยให้ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมด้วย

ผู้สูงอายุ ประธานผู้สูงอายุของแต่ละหมู่บ้าน และผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการกองทุนขยะเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุตำบลหนองล่องและคณะกรรมการระดับหมู่บ้าน ซึ่งมีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน กระทั่งปัจจุบันการคัดแยกขยะส่งผลให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนได้รับสวัสดิการทางสังคม ซึ่งมีการกำหนดออกมาเป็นระเบียบปฏิบัติและข้อบังคับของกองทุนอย่างเป็นทางการชัดเจนในกรณีต่างๆ ดังนี้

- กรณีสมาชิกกองทุนเสียชีวิต ได้รับเงินช่วยเหลือ จำนวน 200 บาทต่อราย
- กรณีสมาชิกกองทุนป่วยและเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในสถานพยาบาล ได้รับเงินช่วยเหลือ จำนวน 100 บาทต่อคนต่อปี

สำหรับการคัดแยกขยะ ผู้สูงอายุดำเนินการคัดแยกขยะและนำขยะไปขายให้ร้านรับซื้อของเก่าเพื่อนำเงินเข้ากองทุนสำหรับจัดเป็นสวัสดิการ ซึ่งร้านจะมาตั้งจุดรับซื้อเป็นประจำทุกเดือน

ในวันรับเบี้ยยังชีพ นอกจากนี้กองทุนยังมีการจัดกิจกรรมผ้าป่าการกุศลเพื่อหารายได้เข้ากองทุนเพิ่มเติมในอีกทางหนึ่ง ซึ่งประชาชนทั่วไปในพื้นที่ต่างร่วมกันนำขยะหรือเงินมาบริจาคให้แก่กองทุน เทศบาลตำบลหนองล่องได้บรรจุกิจกรรมการดำเนินงานของกองทุนไว้ในแผนพัฒนาสามปีเพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการกองทุนขยะเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุระดับหมู่บ้านมีการจัดทำทะเบียนและสมุดบันทึกประจำตัวการร่วมกิจกรรมของสมาชิก มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของกองทุน มีการแจ้งผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของกองทุนให้สมาชิกทราบในวันรับเบี้ยยังชีพของทุกเดือน ขณะที่ คณะกรรมการกองทุนระดับตำบลมีการประชุมเป็นประจำทุกสองเดือนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของกองทุนในแต่ละหมู่บ้าน รวมทั้งทำการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของกองทุนแต่ละหมู่บ้านผ่านทางวิทยุกระจายเสียงและเสียงไร้สายของเทศบาล เพื่อแสดงถึงความโปร่งใสในการบริหารงานของกองทุน

การจัดตั้งกองทุนขยะเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุตำบลหนองล่องได้แสดงให้เห็นถึงความพยามยามในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ผู้สูงอายุเป็นแกนนำสำคัญ ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ การลดปริมาณขยะมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชน โดยในปี 2556 สามารถคัดแยกขยะรีไซเคิลเพื่อนำไปขายต่อได้ประมาณ 29 ตันต่อปี รวมทั้งผลพวงที่ได้รับจากโครงการนี้คือ ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการทางสังคมโดยมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุครบทั้ง 9 หมู่บ้าน และแต่ละกองทุนมียอดเงินสะสมโดยเฉลี่ยหมื่นกว่าบาท นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังรู้สึกภาคภูมิใจและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าในการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งจากการประเมินความพึงพอใจของสมาชิกกองทุนที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า สมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจในภาพรวมการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก และมีความพึงพอใจหรือภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนในระดับมากที่สุด

เทศบาลตำบลหนองล่องขยายผลต่อยอดการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ด้วยการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนและพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วยผู้แทนชุมชนและพนักงานเทศบาล เพื่อทำหน้าที่ในการติดตาม ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยในทุกหมู่บ้าน

โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่พลิกกลับกอง

ประชากรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองล่องประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำสวนลำไย ซึ่งนิยมกำจัดใบลำไยที่มีอยู่จำนวนมากในแต่ละปีด้วยการเผา อันเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหามลพิษทางอากาศหรือปัญหาหมอกควันในพื้นที่ อย่างไรก็ตามก้าวสำคัญที่ส่งผลให้เกษตรกรลดการเผาทำลายเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรในพื้นที่ คือ การดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่พลิกกลับกอง

โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่พลิกกลับกอง เริ่มต้นจากการที่เทศบาลตำบลหนองล่องเข้าร่วมประชุมเรื่อง “การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ปริมาณมากจากเศษพืชแบบไม่พลิกกลับกองเพื่อลดการเผาทำลาย” ซึ่งสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) ร่วมกับคณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้จัดขึ้นในปี 2554 ในการประชุมครั้งนี้มีการรับสมัครองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นเครือข่าย จำนวน 3 แห่ง และเทศบาลตำบลหนองล่องได้รับคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่พลิกกลับกอง

ในปี 2555 เทศบาลตำบลหนองล่องดำเนินการรณรงค์และอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรทั้ง 9 หมู่บ้านในการผลิตปุ๋ยแบบไม่พลิกกลับกองโดยใช้เศษพืชได้แก่ ใบลำไย กากหอม-กระเทียม ฟางข้าว ต้นถั่วลิสง เป็นต้น และยังสนับสนุนมูลสัตว์ให้แก่เกษตรกรเพื่อใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตปุ๋ยกลุ่มละ 300 กระสอบ กระทั่งในปี 2556 เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ประมาณ 20 ตัน และสามารถลดการเผาทำลายเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรได้มากกว่า 40 ตัน

เนื่องจากการผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่พลิกกลับกองสามารถทำได้ง่าย ประหยัดแรงงาน ประหยัดเวลา ผลิตได้ในปริมาณมาก และมีคุณภาพตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร จึงเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เกษตรกรหันมาผลิตปุ๋ยด้วยวิธีนี้ เทศบาลตำบลหนองล่องจึงอนุมัติงบประมาณในปี 2557 ให้แก่กลุ่มเกษตรกรแต่ละหมู่บ้านเพื่อเป็นทุนในการจัดซื้อมูลสัตว์เพื่อการผลิตปุ๋ย เกษตรกรจึงรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ย ปุ๋ยส่วนหนึ่งที่ผลิตได้นำไปแจกจ่ายให้สมาชิก เป็นการช่วยลดต้นทุนในการประกอบเกษตรกรรม และอีกส่วนหนึ่งแบ่งจำหน่าย ก่อเกิดเป็นรายได้ในอีกทางหนึ่ง ขณะเดียวกันเทศบาลตำบลหนองล่องยังส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มที่ยั่งยืน คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ให้แก่สมาชิกและผู้ที่สนใจ

ปัจจุบันการผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบไม่พลิกกลับกองของเทศบาลตำบลหนองล่องได้รับคัดเลือกจากกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักนโยบายและแผนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานเรียนรู้และแหล่งศึกษาดูงาน สมาชิกกลุ่มสามารถพัฒนาศักยภาพเป็นวิทยากรประจำฐานเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

เทศบาลตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลพระเหลา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ 37180
  โทรศัพท์ 045-463-032 โทรสาร 045-463-032
- ประชากร 2,788 คน (ชาย 1,310 คน หญิง 1,478 คน)
- พื้นที่ 2.8 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 5 ชุมชน)
- รายได้ 17,593,509.59 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 28,185,767.10 บาท

คณะผู้บริหาร

1. ว่าที่พันตรี เผชิญลาภ อินทรจันทร์ นายกเทศมนตรีตำบลพนา
2. นายสวาท ภาแก้ว ประธานสภาเทศบาลตำบลพนา
3. นายเทพพิทักษ์ วงละคร ปลัดเทศบาลตำบลพนา

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 8 คน

หญิง 4 คน

เทศบาลตำบลพนา เป็นเทศบาลขนาดเล็ก มีสังคมแบบเครือญาติ ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นพี่น้องเครือญาติหรือมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ทำให้มีวัฒนธรรมแบบเกื้อกูล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้สังคมและชุมชนเข้มแข็ง เทศบาลตำบลพนาจึงได้นำทุนทางสังคมนี้มาเป็นจุดแข็งและแนวทางในการพัฒนาเทศบาลแบบประชาชนมีส่วนร่วม โดยได้ใช้วิธีการดำเนินงานดังนี้

- **การสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชน** โดยการจัดประชุม เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและวางแผนร่วมกับผู้นำชุมชนและประชาชนในหมู่บ้าน ให้รับทราบเรื่องราวของกิจกรรมที่จะดำเนินการ และหาข้อสรุปเป็นมติร่วมกันทั้ง 5 ชุมชน
- **การสร้างทีมผู้นำ** โดยการเชิญผู้นำชุมชนประกอบด้วย กรรมการชุมชน ปราชญ์-ชาวบ้าน ข้าราชการเกษียณที่อาศัยในชุมชน ผู้นำกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ร่วมหารืออย่างสม่ำเสมอ จนเกิดเป็นทีมผู้นำชุมชนที่ร่วมวางแผนการทำงานร่วมกันกับเทศบาล
- **การใช้สำนักงานเทศบาลเป็นศูนย์กลางการประสานงาน** กิจกรรมทั้งหลายไม่ว่าจะเป็น การปรึกษาหารือในทีมผู้นำ การจัดประชุมชาวบ้าน การพบปะกันเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน องค์กร กลุ่มต่าง ๆ และหน่วยงานภาครัฐ จะใช้สำนักงานเทศบาลเป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างชุมชนกับเทศบาล และเทศบาลจะเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะพี่เลี้ยง โดยจัดทีมงานของพนักงาน

เทศบาลตามภารกิจหน้าที่เป็นผู้ประสานงานทุกชุมชน คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ โดยมอบหมายให้แต่ละกองงานรับผิดชอบแต่ละชุมชน

- **การมอบหมายภารกิจ** ภายหลังการประชุมทำความเข้าใจและมีมติร่วมกันแล้ว จะมีการมอบหมายภารกิจกระจายตามบทบาทหน้าที่ ความถนัดของบุคคล และให้กระจายครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ ให้ทุกคนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองทุกกระบวนการ
- **การติดตามผลการดำเนินงาน** มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานโดยจะมีการประชุมรายงานผลร่วมกันระหว่างเทศบาลและชุมชน

การใช้ทุนทางสังคมร่วมกับแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมดังกล่าวเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเทศบาลตำบลพนา ส่งผลให้โครงการและกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลตำบลพนาสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี เนื่องจากประชาชนที่ได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ผนวกกับได้ส่วนราชการที่มีอยู่ในพื้นที่ให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการส่งผลให้การพัฒนาเทศบาลมีความยั่งยืน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนของ เทศบาลตำบลพนา ได้แก่

โครงการชุมชนปลอดถังขยะ

เทศบาลตำบลพนาแม้จะเป็นเทศบาลขนาดเล็กที่มีพื้นที่รับผิดชอบเพียง 2.8 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนชุมชนทั้งสิ้น 5 ชุมชน ลักษณะชุมชนในปัจจุบันเป็นชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนก่อให้เกิดกิจกรรมต่างๆ มากมาย และผลที่ตามมาจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาการทำลายสภาพแวดล้อมของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ครัวเรือนในเขตเทศบาลไม่มีระบบการคัดแยกขยะก่อนที่ทางเทศบาลจะทำการจัดเก็บขนย้ายไปทิ้ง ทำให้ปริมาณขยะมีมากจนบางครั้งเอ่อล้นถังลงมาเกลื่อนกลาดตามบาทวิถี ส่งกลิ่นเหม็นรบกวน และเป็นทัศนียภาพที่ไม่ดี ประกอบกับเทศบาลไม่มีพื้นที่ทิ้งขยะของตนเองต้องขนย้ายไปกำจัดที่เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ต้องเดินทางไปกลับวันละประมาณ100 กิโลเมตร ซึ่งเกิดค่าใช้จ่าย ทั้งค่าขนย้าย ค่ากำจัดขยะ ค่าบุคลากรฯ

คิดเป็นเงินงบประมาณจำนวนมากและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ขยะกลายเป็นปัญหาสำคัญของเทศบาลตำบลพนา

ในปี พ.ศ 2551 เทศบาลตำบลพนาจึงได้ริเริ่ม "โครงการชุมชนปลอดถังขยะ" ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้และมีความเข้าใจในการบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร และเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดจิตสำนึกในการรับผิดชอบปัญหาร่วมกัน ในการดำเนินการโครงการชุมชนปลอดถังขยะเทศบาลตำบลพนาได้เริ่มต้นด้วยการประชุมเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานของเทศบาลแก่ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข และตัวแทนชุมชน แล้วจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข และตัวแทนชุมชน เกี่ยวกับการคัดแยกขยะจากแหล่งกำเนิดคือ จากครัวเรือนของตนเอง และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนแบบครบวงจร รวมทั้งนำถังขยะออกจากชุมชน แม้ในระยะแรกของการดำเนินโครงการจะประสบปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจและความร่วมมือของประชาชน แต่ด้วยทุนทางสังคมที่มีมาแต่เดิมที่ประชาชนถ้อยทีถ้อยอาศัยพูดคุยกันได้ ประกอบกับผลสำเร็จของโครงการที่ลดปริมาณขยะได้จริง สิ่งแวดล้อมภายในชุมชนดีขึ้น ทำให้โครงการได้รับการยอมรับจากประชาชนและเข้ามามีส่วนร่วมทุกครัวเรือน ทำให้เทศบาลตำบลพนาเป็นชุมชนปลอดถังขยะ

เทศบาลตำบลพนายังคงดำเนินการโครงการชุมชนปลอดถังขยะมาจนถึงปัจจุบันนี้ ผลความสำเร็จของโครงการนอกจากทำให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทิ้งขยะ ไม่มีถังขยะตั้งตามหน้าบ้านหรือริมถนน กลายเป็นวัฒนธรรมชุมชน ทำให้ชุมชนมีความสะอาดสวยงาม ยังทำให้ปริมาณขยะลดลงจากก่อนดำเนินการที่มีขยะเฉลี่ยวันละ 2.8 ตัน หรือคิดเป็นจำนวน 1 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ลดลงเหลือวันละ 1.2 ตัน หรือคิดเป็นจำนวน 0.4 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะก็ลดลง จากเดิมต้องมีการขนย้ายขยะไปกำจัดทุกวัน ก็ลดลงเหลือเพียงสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันพุธและวันเสาร์ และเทศบาลยังประหยัดงบประมาณในการซื้อถังขยะ เนื่องจากประชาชนไม่เห็นความจำเป็นในการมีถังขยะอีกต่อไป อีกทั้งยังช่วยทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการคัดแยกขยะรีไซเคิลขาย และการทำปุ๋ยชีวภาพจากขยะอินทรีย์

นอกจากความสำเร็จที่เห็นเป็นรูปธรรมแล้ว โครงการชุมชนปลอดถังขยะยังมีส่วนสำคัญในการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้มากขึ้น เนื่องจากประชาชนได้ประจักษ์ถึงผลประโยชน์

จากการเสียสละเพื่อส่วนรวมและการมีส่วนร่วมในการดูแลชุมชนของตนเอง ทำให้การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ ของเทศบาลเป็นไปอย่างกระตือรือร้น นำไปสู่การรวมกลุ่มของประชาชนอย่างเข้มแข็งเพื่อดำเนินกิจกรรมที่สนใจร่วมกันถึง 27 กลุ่ม เช่น กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มกองบุญสัจจะ สวัสดิการชุมชน ธนาคารขยะรีไซเคิลเพื่อพัฒนาชุมชน เป็นต้น

นอกจากนี้ โครงการชุมชนปลอดถังขยะทำให้เทศบาลตำบลพนามีชื่อเสียงในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะและเป็นที่ยอมรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ จนเป็นต้นแบบชุมชนปลอดถังขยะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอพนา และมีการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) โครงการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบไปด้วยเทศบาลตำบลพนา เทศบาลตำบลพระเหลา องค์การบริหารส่วนตำบลพนา องค์การบริหารส่วนตำบลไม้กลอน องค์การบริหารส่วนตำบลจานลาน เพื่อดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยรวมแบบมีส่วนร่วมและยั่งยืน

โรงเรียนอนุบาลสาธิตเทศบาลพนา

ต้นทุนของชาวพนาคือ เป็นผู้มีการศึกษาดี เพราะได้มีการก่อตั้งโรงเรียนอุดมวิทยากรณ์ขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2440 เป็นโรงเรียนแห่งที่ 2 ของจังหวัดอุบลราชธานี (อำเภอพนาเดิมอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี) ทำให้มีค่านิยมที่มีมาแต่ดั้งเดิมคือการให้บุตรหลานได้เรียนหนังสือในโรงเรียนดีๆ จนเมืองพนาได้รับสมญานามว่าเป็นเมืองนักปราชญ์มาจนถึงทุกวันนี้ ค่านิยมการส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในโรงเรียนดีๆ ที่มีชื่อเสียงเป็นเหตุให้ลูกหลานต้องจากบ้านจากครอบครัวเพื่อไปศึกษาต่างอำเภอต่างจังหวัด เกิดปัญหาสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย และเด็กอยู่ห่างไกลจากการดูแลของผู้ปกครอง ทำให้ประชาชนตั้งคำถามกับเทศบาลว่าเหตุใดเทศบาลไม่มีโรงเรียนดีๆ ให้ลูกหลานได้เรียนใกล้บ้าน ให้สมกับที่เป็นเมืองนักปราชญ์ จนเป็นแรงบันดาลใจให้เทศบาลตำบลพนาได้หารือกันในที่ประชุมสภาเทศบาล และลงความเห็นร่วมกันว่าเทศบาลตำบลพนาควรจะจัดการศึกษาสำหรับบุตรหลานขึ้นในท้องถิ่นของตนเอง และได้พิจารณาเห็นว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ป.1 – ม.3) มีการจัดการศึกษาและมีคุณภาพอยู่แล้ว แต่เทศบาลยังไม่มีสถานศึกษาในระดับปฐมวัย (กลุ่มอายุ 3 – 5 ปี) จึงมีความเห็นว่าจะต้องจัดตั้งโรงเรียนระดับปฐมวัยขึ้นเป็นสถานศึกษาอีกแห่งหนึ่งในสังกัดเทศบาลตำบลพนา เพื่อรับเด็กต่อจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลพนา มาพัฒนาและเตรียมความพร้อมอย่างในทุกๆ ด้านอย่างสมดุลตามวัย เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและพร้อมที่จะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้ปกครองในการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไป

ในการดำเนินงานจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนา มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- จัดการศึกษาดูงานโรงเรียนอนุบาลต้นแบบเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินโครงการ
- จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาเทศบาลตำบลพนา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารเทศบาล ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวางแนวทางการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนา
- จัดประชุมคณะกรรมการชุมชนทั้ง 5 ชุมชน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการจัดตั้งโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการชุมชนได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่าสมควรจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนา
- จัดตั้งคณะกรรมการการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนา และทำการสำรวจความต้องการของชุมชน และเตรียมความพร้อมในเรื่องของอาคาร สถานที่ และคัดเลือกครูที่มีคุณภาพจบปริญญาตรี สาขาวิชาเอกปฐมวัยโดยตรง
- การสำรวจความคิดเห็นประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำประชาพิจารณ์การจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนา โดยการจัดชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นในการจัดตั้งโรงเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นก่อนที่จะมีการลงมติ ซึ่งผู้ได้ผลสรุปว่าประชาชนผู้มาเข้าร่วมการประชาพิจารณ์ ร้อยละ 96 เห็นด้วยในการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนา และเห็นว่าเทศบาลมีความพร้อมในการดำเนินการ

จากนั้นได้นำเสนอขอความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาเทศบาลตำบลพนาซึ่งที่สภาเทศบาลได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนา และได้ดำเนินการตามขั้นตอนขออนุมัติจัดตั้งโรงเรียนอนุบาล เพื่อเป็นการพัฒนาให้โรงเรียนก้าวสู่ความเป็นเลิศ เทศบาลตำบลพนาได้ส่งบุคลากรเข้าอบรมตามโครงการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และได้เชิญคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มาเป็นผู้ให้คำแนะนำ โดยพัฒนาให้เป็นโรงเรียนอนุบาลสาธิตร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ซึ่งภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอนุบาลสาธิตเทศบาลพนา

การจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลสาธิตเทศบาลพนา นับว่าเป็นโครงการที่มีความสำคัญอีกโครงการหนึ่งซึ่งเกิดจากความต้องการของประชาชนเองที่เป็นผู้เสนอโครงการ และมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ขั้นตอน โดยมีส่วนร่วมผ่านการประชุมคณะกรรมการชุมชน การประชาคมประชาพิจารณ์ รวมถึงร่วมบริจาคเงินเพื่อพัฒนาการศึกษา และร่วมดูแลครูอาสาสมัครต่างชาติ จนโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลพนาได้จัดตั้งแล้วเสร็จและเปิดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลสาธิตเทศบาลพนาได้รับความไว้วางใจ ความเชื่อถือและศรัทธาจากผู้ปกครองทั้งในและนอกเขตเทศบาล โดยประเมินจากจำนวนเด็กนักเรียนที่เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2556 จากเดิม 108 คน เพิ่มขึ้นเป็น 132 คน ในปีการศึกษา 2557 และได้รับความสนใจจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมาศึกษาดูงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลส้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลส้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110
  โทรศัพท์ 054- 690-122 โทรสาร 054-690-141
- ประชากร 7,066 คน (ชาย 3,542 คน หญิง 3,524 คน)
- พื้นที่ 130 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 10 หมู่บ้าน)
- รายได้ 16,729,672 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 22,248,990 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายด่านชัย ด่านธนะทรัพย์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลส้าน
2. นายวิชาณ พูใบ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส้าน
3. นายชูชาติ บัติปัน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลส้าน

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 19 คน

หญิง 1 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลส้าน หลังจากการได้รับรางวัลพระปกเกล้าด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในปี 2555 และ 2556 แล้ว ก็ยังคงมุ่งมั่นสานต่อการบริหารงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมแบบหุ้นส่วนของคนตำบลส้านเป็นหัวใจสำคัญ กิจกรรมและโครงการที่เกิดขึ้นจะมีมาจากกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในพื้นที่ชุมชนริเริ่มโครงการและกิจกรรมเพื่อสร้างสรรค์ให้พื้นที่มีความน่าอยู่ มีการตั้งกฎเกณฑ์และระเบียบเพื่อควบคุมสมาชิกในชุมชนให้สร้างชุมชนที่น่าอยู่ระหว่างชุมชนด้วยกันเองซึ่งเป็นการใช้มาตรการทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกให้ร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมและช่วยเหลือซึ่งและกัน อีกทั้งยังสะท้อนปัญหาและสำรวจความต้องการของชุมชนในการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้ยึดหลักธรรมมาภิบาลในการบริหารงาน เน้นให้ประชาชนเข้ามาร่วมทำกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบลส้านอย่างหลากหลายรูปแบบ เช่น การร่วมประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น การร่วมเป็นคณะกรรมการจัดการโครงการต่างๆ การมีส่วนร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องการสร้างให้พื้นที่ตำบลส้านกลายเป็นแหล่งชุมชนที่ที่น่าอยู่อย่างเป็นสุขทำให้พื้นที่ตำบลส้านน่าอยู่และเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลส้าน ได้แก่

โครงการตำบลส้านน่าอยู่และสังคมอยู่ดีมีสุข

เป็นโครงการที่ได้มีการต่อยอดการพัฒนาจากปี พ.ศ. 2556 เพื่อรักษาและแก้ไขปัญหาของชุมชนให้มีความยั่งยืน ซึ่งเป็นการจัดประกวดหมู่บ้านประจำทุกๆ ปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้สอดคล้องวิสัยทัศน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลส้านที่ต้องการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้สู่ชุมชนที่น่าอยู่ และเป็นที่มาของการดำเนินโครงการที่ต้องการเน้นให้ประชาชนในพื้นที่เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมทางด้านปัจจัยพื้นฐานเป็นสำคัญก่อนเพราะเล็งเห็นว่าประชาชนในพื้นที่คือพลังพลเมืองที่สำคัญในการสร้างสังคมที่อยู่ดีมีสุข ด้วยการกำหนดแนวทางว่าประชาชนในพื้นที่จะต้องเข้าถึงปัจจัยที่ว่า 'กินอิ่ม นอนอุ่น สุขภาพดี' ก่อน

โครงการนี้เริ่มจากการที่ชุมชนคิดทำแผนสร้างชุมชนน่านอยู่และมาร่วมปรึกษาหารือกับส่วนราชการในพื้นที่ร่วมกับแกนนำแต่ละหมู่บ้านเพื่อกำหนดแนวทางการจัดประกวดอย่างยั่งยืน มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแกนนำหมู่บ้านเพื่อระดมแนวความคิดในการทำงานโครงการตำบลส้านน่าอยู่และสังคมอยู่ดีมีสุข และให้มีการกำหนดเกณฑ์ชี้วัดชุมชนน่าอยู่ เปิดเวทีชาวบ้านเพื่อหาแนวทางร่วมกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเสนอความคิดเห็นพร้อมซักถาม มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการประกอบด้วยการจัดทำร่างหลักเกณฑ์ วิธีการประกวด การประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน การตรวจประเมินหมู่บ้านจากคณะกรรมการโดยการสุ่มตรวจแต่ละครัวเรือน การสรุปผลการตรวจประเมินตามหลักเกณฑ์ และได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากภาคีการพัฒนาในพื้นที่ตำบลส้านในการร่วมเป็นกรรมการตรวจประเมินและสุ่มตรวจครัวเรือนเพื่อให้คะแนนในแต่ละหมู่บ้าน เช่น ตัวแทนจาก อบต. ปลัดอำเภอ โรงเรียน เกษตร กศน. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตัวแทนกำนันผู้ใหญ่บ้าน พัฒนากร มีการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ประชาชนตำบลส้านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโครงการให้สำเร็จลุล่วงในทุกปี โดยใช้ความพยายามและความมุ่งมั่นในการรักษาความสะอาดเรียบร้อยของหมู่บ้าน การจัดเก็บขยะสาธารณะ การคัดแยกขยะในครัวเรือน การดูแลพื้นที่ทางเท้าสาธารณะของหมู่บ้าน เป็นต้น ซึ่งได้มีการดำเนินการเป็นประจำอยู่เสมอในแต่ละหมู่บ้าน สิ่งที่โดดเด่นและสร้างความเข้มแข็งทีเกิดจากโครงการดังกล่าวคือ การสร้างกฎเกณฑ์และวินัยขึ้นระหว่างกันเองในชุมชน กล่าวคือ การมีกฎเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย กฎ และข้อบังคับ พ.ศ. 2555 เพื่อควบคุมสมาชิกในชุมชนในการสร้างบ้านและชุมชนให้พื้นที่ที่น่าอยู่และมีสุข ตลอดจนการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกที่อาจนำไปสู่การสร้างความเดือนร้อนให้แก่ผู้อื่น เช่น การทะเลาะวิวาทในหมู่บ้าน การใช้ยาเสพติด การยิงปืนในงานประเพณีหรือหมู่บ้าน เป็นต้น มาตรการเช่นนี้จะเป็นการรับประกันถึงความสุขร่วมกันในสังคมตำบลส้านภายใต้ความร่วมมือระหว่างกันเป็นอย่างดี

ความโดดเด่นและผลสำเร็จสำหรับโครงการที่มีพัฒนาการมาโดยตลอด คือ เป็นโครงการที่ชุมชนดำเนินการอย่างแข่งขันเพื่อสร้างชุมชนที่น่าอยู่อาศัยด้วยการคิดและลงมือสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองและได้รับความร่วมมือจากทุกชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีการพัฒนาในพื้นที่ตำบลส้าน มีการแสวงหาแนวร่วมในการทำงานเพื่อชุมชนโดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในชุมชนส่วนใหญ่ซึ่งโดยปกติต้องอาศัยความพยายาม และความอดทนของแต่ละหมู่บ้านในการปรับและเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อการสร้างสังคมน่าอยู่ มีความสามัคคี เสียสละในกิจกรรมสาธารณะ

ประโยชน์มากขึ้น รวมทั้งแต่ละชุมชนเห็นว่าโครงการดังกล่าวสร้างประโยชน์ต่อชุมชนของตนเอง และสร้างคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งในด้านสุขภาพ จิตใจ แต่ละหมู่บ้านก็มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ครอบครัวมีความน่าอยู่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 70 และสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรค เช่น โรคไข้เลือดออกได้อย่างมาก โครงการนี้จึงประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้แล้วถึงขยายผลไปสู่กิจกรรมอื่นๆ ในชุมชนแบบค่อยเป็นค่อยไปโดยการเรียนรู้ร่วมกัน

การส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

องค์การบริหารส่วนตำบลส้าน ได้เน้นและให้ความสำคัญแก่ประชาชนในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง คุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลส้านจึงเป็นหัวใจหลักสำคัญที่สุด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลส้านจะมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าวัยอื่นๆ แต่คุณภาพของผู้สูงอายุมิได้เป็นเกณฑ์ชี้วัดความล้มเหลวในการพัฒนาของตำบลส้าน ในทางตรงกับข้าม คุณภาพของผู้สูงอายุต่างหากที่เป็นตัวชี้วัดถึงคุณภาพในการเป็นพลังของกลุ่มบุคคลจากหลายกลุ่มที่เป็นกำลังหลักในการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ กล่าวคือ หากคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมีสุขภาพกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุขแล้วจะสามารถสร้างให้ตำบลส้านเป็นแหล่งชุมชนเข้มแข็ง สามารถประหยัดงบประมาณในการรักษาพยาบาลอย่างมาก รวมทั้งยังเป็นตัวชี้วัดถึงคุณภาพในการจัดทำบริการสาธารณะอันเกี่ยวเนื่องกับชีวิตของผู้สูงอายุที่สามารถเข้าไปดูแลและส่งเสริมวิถีชีวิตของกลุ่มผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ประจักษ์ได้ว่ากลุ่มผู้สูงอายุจะเป็นกลุ่มคนที่เป็นตัวแทนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับคนทุกวัยในชุมชนและสังคม ดังนั้น แนวทางในการดูแลผู้สูงอายุก็คือ การช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขและพึงพอใจสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม ช่วยเหลือตนเองได้ตามอัตภาพ ไม่เป็นภาระให้แก่ผู้อื่นและดำรงไว้ซึ่งการมีคุณค่าในตนเองซึ่งหมายถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลส้านจึงผลักดันให้มีโครงการที่เห็นความสำคัญของสุขภาพผู้สูงอายุและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีสุขภาพกายและใจที่แข็งแรง ด้วยการจัดทำกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการออกกำลังกายให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบล เช่น การการถ่ายทอดภูมิปัญญาด้านพืชสมุนไพรแก่คนรุ่นหลัง

การสืบทอดประเพณีสู่ขวัญ การฟ้อนล่องน่าน การฟ้อนเจิง และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) นำมาพัฒนาต่อยอดเป็นอาหารต้านโรคเมนูต่างๆ เพื่อป้องกันการเกิดโรค ด้วยคุณค่าผักพื้นบ้านอาหารปลอดภัย

โครงการนี้ได้รับความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส้านบ้านทรายทอง, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส้าน, ชมรมผู้สูงอายุตำบลส้าน, ชมรมผู้สูงอายุหมู่ที่ 1-10, ผู้นำชุมชน, ประชาชนในเขตตำบลส้าน ที่ได้เข้ามามีเป็นเครือข่ายและมีส่วนร่วมในการจัดประชุมเพื่อการวางแผนการดำเนินงาน โดยให้ชมรมผู้สูงอายุจัดกิจกรรมแต่ละครั้งหมุนเวียนกันไปในทุกหมู่บ้านโดยขอความร่วมมือจากพระสงฆ์ แกนนำ และผู้บริหารท้องถิ่นที่จัดกิจกรรมให้มีส่วนร่วมช่วยเหลือเรื่องการจัดเตรียมสถานที่ อาหารแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้ง การเป็นผู้แทนคณะกรรมการตัดสินผลงานของชุมชน เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลส้านเห็นว่ากิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุเป็นประจำทุกปีนี้จะเป็นกิจกรรมที่ ได้แสดงให้เห็นว่าผู้สุงอายุมีคุณค่าสามารถแสดงศักยภาพและความสามารถได้เท่าเทียมกับคนในวัยทำงาน เช่น การแสดงความสามารถของผู้สูงอายุในการตีกลองปู่จา การแข่งขันกีฬาสะบ้า เปตอง เกิดเป็นความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุและเพื่อให้เป็นที่พึ่งทางใจของบุตรหลาน รวมทั้งได้รับการยกย่องจากสังคมในฐานะผู้ที่มีประสบการณ์และเป็นปูชนียบุคคลที่สำคัญ มีการค้นหาผู้มีภูมิปัญญา/จิตสาธารณะมอบเกียรติบัตร จากการดำเนินโครงการดังกล่าวนี้เองได้ทำให้กลุ่มผู้สูงอายุได้พบปะและแลกเปลี่ยนปัญหาของแต่ละชุมชน จนสุดท้ายได้มีความคิดที่จะนำปัญหาของผู้สูงอายุหลายท่านในชุมชนนำมาต่อยอดให้เกิดกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ขึ้นมาถึง 10 กองทุน ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกประมาณ 600 คน เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุได้รับค่าใช้จ่ายในกรณีเจ็บป่วยหรือจัดการศพในกรณีเสียชีวิต

ความสำเร็จที่โดดเด่นในโครงการนี้ที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ผู้สูงอายุโดยทั่วไปมีสุขภาพจิตดีขึ้นโดยประเมินผลจากจำนวนครั้งของผู้สูงอายุที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพย้อนหลัง 3 ปีที่มีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการนอนโรงพยาบาลจากความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุลดลงจากเดิมในปี พ.ศ. 2554 ที่มีผู้สูงอายุนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 36.14 จนในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวนผู้สูงอายุที่นอกรักษาตัวเหลือเพียง 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.14

โครงการ อบต.สีขาว

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส้านซึ่งมีบทบาทหลักในการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาและความไว้วางใจต่อประชาชนนั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ปราศจากการความเคลือบแคลงสงสัยต่อการบริหารงาน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลส้านจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานได้นำไปใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อทำให้ประชาชนตำบลส้านไว้วางใจและช่วยให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความคล่องตัวมากขึ้นเพราะเชื่อมั่นในศักยภาพการบริหารงานที่ไร้ปัญหาการทุจริต

วิธีการที่องค์การบริหารส่วนตำบลส้านนำมาใช้ในการสร้างความโปร่งใส คือ การยึดมั่นในแนวคิดจาก “การปลูกฝังเยาวชน” ให้มีแนวความคิดที่รังเกียจ และต่อต้านการทุจริต “สร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต” ให้แก่บุคลากรในสังกัดให้มีจิตสำนึกในการให้บริการ ตลอดจนถึงคนในชุมชน และการสร้างเครือข่ายด้านการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ การพัฒนากระบวนการตรวจสอบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้มีการถ่วงดุลการใช้อำนาจหน้าที่การ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลส้านได้ดำเนินการ ปรับปรุงแก้ไขประกาศ ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับสภาพการบริหารงานภายในหน่วยงานที่จะช่วยสร้างความโปร่งใสมากขึ้น เช่น การแต่งตั้งคณะทำงานศึกษา ปรับปรุง แก้ไขบัญญัติและประกาศต่างๆ ที่ได้ดำเนินการมาในตำบลส้าน โดยมีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ ต้องการเสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้บุคลากรและยึดหลักธรรมภิบาลในการทำงานและการให้บริการแก่ประชาชน ในขณะเดียวกัน องค์การบริหารส่วนตำบลส้านต้องปรับทิศทางการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยการเพิ่มกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้บริหารเพื่อให้ประชาชนตำบลส้านได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง

โครงการ อบต.สีขาว ที่องค์การบริหารส่วนตำบลส้านดำเนินการ คือ การผลักดันและขับเคลื่อนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานด้านความโปร่งใส ดังต่อไปนี้

1. โครงการค่ายคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนตำบลส้าน อันเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้แก่เยาวชนได้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม รังเกรียดการคดโกง ทุจริต และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขกล่าวได้ว่าเป็นโครงการที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการพัฒนาโครงการที่สอดคล้องกับการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานเพื่อสังคมที่เข้มแข็งโดยเริ่มจากเด็กและเยาวชนก่อน

2. โครงการพิจารณาความดีความชอบอย่างโปร่งใสด้วยใจที่มีคุณธรรม ซึ่งโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลตอบแทนแก่บุคลากรในหน่วยงานจากแนวคิดทำดีต้องได้ดีโดยการกำหนดตัวชี้วัดและวิธีที่เป็นกลางเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อความเป็นธรรมแก่บุคลากรในหน่วยงาน

3. โครงการจัดทำระบบควบคุมภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส้าน กล่าวได้ว่าเป็นการจัดวางระบบควบคุมภายในโดยมีการประเมินการควบคุมที่มีอยู่ว่ามีความพียงพอหรือไม่ เพียงใดเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ซึ่งการควบคุมที่มีอยู่เดิมอาจไม่เหมาะสมจำต้องมีการจัดทำระบบควบคุมภายในเพื่อแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องของการปฏิบัติราชการทำให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามกำหนดระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544

4. โครงการสร้างความรู้ความเข้าใจคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลส้าน มีกิจกรรมการพัฒนาและการให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนตามภารกิจ ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลตรวจสอบการบริหารกิจการต่างๆ มีการคัดเลือกตัวแทนของประชาชน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลส้าน และให้ความรู้แก่ประชาชนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและขั้นตอนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและร่วมกันสร้างความรับผิดชอบจากการร่วมกิจกรรมต่างๆ กับองค์การบริหารส่วนตำบลส้าน เช่น คณะกรรมการสอบราคาโครงการก่อสร้างถนนลูกรังเข้าสู่พื้นที่การเกษตร หมู่ที่ 4 เป็นต้น

5. โครงการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส้านร่วมติดตามผลการดำเนินงานของผู้บริหาร แม้ว่าบทบาทของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นหน้าที่ที่ได้มีการบัญญัติไว้ในกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าให้สภาซึ่งถือเป็นตัวแทนของประชาชนมีบทบาทในการตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส้านก็ตาม แต่สภาขององค์การบริหารส่วนตำบลส้านจะมีความโดดเด่นในความกล้าที่จะตรวจสอบการบริหารงานอย่างตรงไปตรงมาต่อฝ่ายบริหารตลอดจนการดำเนินโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลส้านให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายของทางราชการ เช่น การเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของผู้บริหาร และคณะกรรมการ

สามัญตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของฝ่ายบริหาร นอกจากนี้ ยังมีความพยายามในการให้ประชาชนเข้าร่วมการรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส้านอย่างเป็นประจำเพื่อสร้างการรับรู้ และร่วมตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหารด้วยอีกทาง กล่าวได้ว่า เป็นการเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างสูง

6. โครงการองค์กรโปร่งใสห่างไกลการทุจริต การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ อบต.สีขาวให้ประสบความสำเร็จได้มีความอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขประมวลจริยธรรมของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีอยู่ขององค์การบริหารส่วนตำบลส้านให้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งเป็นการปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความโปร่งใสในการปฏิบัติงานและยึดหลักการมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีไปยังกลุ่มเด็กและเยาวชนด้วยและถือเป็นส่วนหนึ่งของที่มาในการศึกษา ปรับปรุง แก้ไขข้อบัญญัติและประกาศต่างๆที่จะประกาศใช้ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลส้านด้วย

7. โครงการ “เครือข่าย อปท.โปร่งใส หัวใจคุณธรรม” สร้างเครือข่ายการทำงานด้านการป้องกันการทุจริตไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในเขตอำเภอเวียงสา จนในที่สุดองค์การบริหารส่วนตำบลส้านได้รับการคัดเลือกให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริตจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และได้มีการขยายผล/ขยายเครือข่ายด้านการป้องกันการทุจริตโดยการเชิญชวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในเขตอำเภอเวียงสาเพื่อเข้าร่วมดำเนินการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานของตนด้วย

ผลจากความพยายามและมุ่งมั่นในการสร้างโครงการอบต.สีขาวขึ้นผ่านโครงการข้างต้นทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลส้านได้รับการประเมินและถูกตรวจสอบจากฝ่ายอำเภอ จังหวัด สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (สตง.) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) จนกระทั่งไม่พบการทุจริตในหน่วยงานทั้งสิ้น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลส้านได้รับการขยายประโยชน์จากการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสจนกระทั่งได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีด้านการป้องกันการทุจริต ประจำปี พ.ศ. 2555 และได้รับการคัดเลือกให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต (ประจำปี พ.ศ. 2557 – 2559) จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เพียงแห่งเดียวในจังหวัดน่าน และนำมาสู่การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อสร้างเครือข่ายด้านการป้องกันการทุจริตไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ในพื้นที่ในอำเภอเวียงสาจำนวน13 แห่ง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและการป้องกันการทุจริตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ต่อไป

รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี 2557

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ จังหวัดกระบี่

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลไสไทย อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ 81000
  โทรศัพท์ 074-600-289 โทรสาร 074-600-290
- ประชากร 444,490 คน (ชาย 221,743 คน หญิง 222,737 คน)
- พื้นที่ 4,708.41 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 8 อำเภอ)
- รายได้ 360,400,000 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 49,600,000 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสมศักดิ์ กิตติธรกุล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
2. นายวิชัย ลิ้มวัฒนากูล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
3. นางสาวอรนุช หนูแดง ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 24 คน

หญิง - คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ เป็นท้องถิ่นขนาดใหญ่ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมาอย่างยาวนาน และเพื่อเป็นการต่อยอดความร่วมมือให้ขยายวงกว้างขึ้นและยกระดับขึ้น แนวคิดการส่งเสริมเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่ อบจ.กระบี่ ได้ผลักดันให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในการบริหารงานในปัจจุบัน ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ได้กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารงานด้วย ***"การสร้างเครือข่ายในการพัฒนาท้องถิ่น"*** โดยดึงศักยภาพของเครือข่ายประชาชนในท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากความเป็นเครือข่ายย่อมเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติภายใต้มิติเชิงพื้นที่ที่จะต้องมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกัน มีการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการเรียนรู้และการถ่ายทอดประสบการณ์ร่วมกัน ซึ่งเครือข่ายตามธรรมชาตินี้จะเป็นเครือข่ายที่ต้องใช้ระยะเวลาในการก่อตัวที่ยาวนาน แต่เมื่อเกิดเครือข่ายขึ้นแล้วก็จะเป็นเครือข่ายที่มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างรูปแบบการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ จึงได้มีแนวนโยบายในการสร้างและส่งเสริมให้เครือข่ายดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงและประสานกลุ่มประชาชนเข้าด้วยกัน ประกอบกับใช้ประโยชน์เครือข่ายธรรมชาติที่มีอยู่เดิมตามมิติเชิงพื้นที่ ทำให้การพัฒนาเกิดการขยายตัวที่รวดเร็วจากระดับปัจเจกชนไปสู่ ระดับชุมชน ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และ

ระดับจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่จะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเครือข่ายที่มีหน้าที่แต่เพียงคอยดูแลและส่งเสริมให้เครือข่ายดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ในขณะที่การดำเนินงานของแต่ละเครือข่ายจะเป็นการดำเนินงานในลักษณะร่วมกันกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ในลักษณะ Win-Win ไม่มีการสั่งการจากฝ่ายใด เรียนรู้โดยผ่านการทำงานร่วมกัน มีการสนับสนุนกิจกรรมให้แต่ละเครือข่ายได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย และเครือข่ายมีการจัดตั้งองค์กรที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีตราสัญลักษณ์เครือข่าย มีระบบการบริหารงาน มีการจัดทำฐานข้อมูลของสมาชิก การประชุม และสรุปการดำเนินงานของเครือข่าย เพื่อรายงานผลการดำเนินงาน และปรับปรุงแก้ไขให้เครือข่ายมีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้จัดตั้งให้มากที่สุด โดยเชื่อว่าเมื่อเครือข่ายมีการดำเนินงานร่วมกันและประสบผลสำเร็จเครือข่ายจะขยายผล ขยายกิจกรรมของเครือข่ายให้กว้างขวาง และมีการพัฒนาเครือข่ายต่อ เป็นองค์ที่เป็นทางการมากขึ้นจนได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากภาคส่วนต่างๆ รวมถึงเป็นแหล่งเรียนรู้แก่เครือข่ายอื่นๆ ต่อไป และขยายเครือข่ายให้สามารถพึ่งตนเองได้ ในที่สุดเกิดเป็น “เครือข่ายที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน”

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ได้แก่

เครือข่ายสภาประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่

ด้วยแนวความคิดที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลางในการใช้อำนาจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ทุกขั้นตอน ตั้งแต่กระบวนการวางแผนพัฒนา จนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ตามกระบวนการมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดกระบี่ตรงกับความต้องการของประชาชนจังหวัดกระบี่มากที่สุด และให้การพัฒนานั้นยั่งยืน เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนชาวจังหวัดกระบี่ และประเทศชาติ อบจ.กระบี่ จึงได้ริเริ่มโครงการสภาประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ขึ้น

ทั้งนี้ โครงสร้างของเครือข่ายสภาประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่นั้น ได้จัดตั้งขึ้นในรูปแบบของสภา มีประธานสภาประชาคม รองประธานสภาประชาคม เลขานุการสภาประชาคม และคณะกรรมการสภาประชาคม เพื่อเปิดให้ประชาชนทุกภาคส่วนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองอย่างเสมอภาคและอย่างเท่าเทียมกัน สำหรับการจัดตั้งสภาประชาคม อบจ.กระบี่ทำโดยการคัดเลือกผู้แทนประชาคมในแต่ละหมู่บ้านจากจำนวนทั้งหมด 389 หมู่บ้านในจังหวัดกระบี่ หมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งบุคคลดังกล่าวมาจากกลุ่มผู้นำชุมชน ผู้นำธรรมชาติ กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มผู้นำทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มผู้นำทางศาสนา ผู้สื่อข่าวและกลุ่มสื่อมวลชนในท้องถิ่นนั้นๆ ที่ได้รับความเชื่อถือ ไว้วางใจจากชาวบ้าน รวมทั้งสิ้น 778 คน เพื่อดำเนินการคัดเลือกกรรมการสภาประชาคมประจำเขตอำเภอทั้ง 8 อำเภอ โดยคิดจากจำนวนสัดส่วนจากจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ในแต่ละอำเภอ 1 ต่อ 8 เฉลี่ยจนครบทั้งสิ้น 200 คน

เครือข่ายสภาประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ มีการดำเนินงาน ภายใต้คำขวัญ “เสียสละ สามัคคี มีส่วนร่วม” และมีการร่วมกันระเบียบข้อบังคับของสภาประชาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ขึ้นมา และประกาศใช้ นอกจากนี้ หลังจากที่มีการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาประชาคมแล้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ได้จัดทำคู่มือสมาชิกสภาประชาคม ฯ และได้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เช่น สิทธิหน้าที่ของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ความรู้เกี่ยวกับระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง ความรู้เกี่ยวกับการก่อสร้างถนนและสะพาน รวมทั้งเทคนิคในการตรวจการจ้าง เป็นต้น ซึ่งหลังจากที่ผ่านการอบรมแล้ว สมาชิกสภาประชาคม ก็ได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ โดยมีกิจกรรมการดำเนินงาน ดังนี้

- นำเสนอปัญหาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน ต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
- นำเสนอโครงการที่ผ่านกระบวนทำประชาคม โดยการกลั่นกรองและจัดลำดับความสำคัญ เข้าสู่แผนพัฒนาระยะต่างๆขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
- ประสานการดำเนินงานร่วมกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ในแต่ละพื้นที่

- ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และ คณะกรรมการตรวจการจ้าง
- ร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญ คณะต่างๆ ในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
- ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนา คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน คณะกรรมการติดตามและประเมินผล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
- ร่วมรับฟังการประชุมสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
- ร่วมเป็นเครือข่าย "จิตอาสา พัฒนาผู้นำ คุณธรรมต้นแบบ เพื่อป้องกันการทุจริต " ตามโครงการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ได้รับการคัดเลือกจาก สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ปปช.
- เป็นตัวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ในการนำข้อมูลข่าวสารไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตลอดจนสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับพี่น้องประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบ

คณะกรรมการสภาประชาคมทั้งในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ จะมีการจัดประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถ่ายทอดข้อมูลและรับข้อเสนอต่างๆ ของแต่ละพื้นที่มากลั่นกรองก่อนนำเสนอองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ และได้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายประชาคม เพื่อการมีส่วนร่วมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ณ กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่

สำหรับการต่อยอดหรือทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายในอนาคต คณะกรรมการของสภาประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ได้มีการเสนอแนวทางในการพัฒนารูปแบบดำเนินงานเอาไว้หลายประการ ได้แก่

1. แก้ไขระเบียบข้อคับของสภาประชาคมให้เหมาะสมและมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญคือ ต้องการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด โดยการเพิ่มตัวแทนของประชาคมหมู่บ้านจากเดิมที่มีตัวแทนหมู่บ้านละ 2 คน เป็นตัวแทนหมู่บ้านละ 10 คน เพื่อให้ครอบคลุมและทั่วถึงกับประชาชนในพื้นที่ทุกฝ่าย

2. พัฒนาศักยภาพของสมาชิกประชาคมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC
3. นำสมาชิกสภาประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามโครงการ "จิตอาสา พัฒนาผู้นำ คุณธรรมต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต" ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ปปช.

จากผลการดำเนินงานโครงการสภาประชาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ที่ได้ขับเคลื่อนเครือข่ายอย่างมีรูปธรรม และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาได้ถูกทิศทาง มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความคล่องตัว ตอบสนองได้ตรงกับความต้องการของพี่น้องประชาชนชาวจังหวัดกระบี่ ก่อให้เกิดความพึงพอใจกับพี่น้องประชาชน และตรงตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับคำขวัญของสภาประชาคมที่ว่า "เสียสละ สามัคคี มีส่วนร่วม"

เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อบจ.กระบี่

ด้วยการที่จังหวัดกระบี่ เป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญของประเทศ และประชาชนในจังหวัดก็มีรายได้จากการท่องเที่ยวทางทะเล และทางธรรมชาติอื่นๆในพื้นที่อยู่มาก ในขณะที่สภาวการณ์ในปัจจุบัน ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กำลังถูกทำลายลง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่อยากให้เกิดขึ้นสทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากการขาดจิตสำนึกและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลบางกลุ่ม โดยการบังคับใช้กฎหมายที่ยังมีข้อบกพร่องอยู่ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปกปักรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่เหลืออยู่เหล่านี้ไว้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้มีนโยบายเร่งด่วนเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ดังนี้

- จัดให้มีกิจกรรมและโครงการต่างๆเพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับเยาวชน ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการใช้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

- จัดให้มีกิจกรรมและโครงการต่างๆ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เสื่อมโทรมและได้รับความเสียหายอันเกิดจากการทำลายของมนุษย์
- สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายดำเนินการกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง
- สนับสนุนให้มีการสร้างจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานและการผลิตพลังงานทดแทนในรูปแบบต่างๆ
- ร่วมกับกลุ่มองค์กรต่างๆในการสร้างเครือข่ายเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากนโยบายที่กล่าวมาข้างต้น ได้ถูกนำมาแปลงเป็นแผนงานตามยุทธศาสตร์ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ และนำไปสู่การพัฒนา เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ ได้ก่อกำเนิดขึ้น โดยได้บูรณาการร่วมกับกลุ่มองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ในจังหวัดกระบี่ ในการดำเนินงาน ผ่านโครงการสำคัญ 2 โครงการ ซึ่งแบ่งเป็น 7 กิจกรรม และถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน ดังนี้

1. โครงการเฝ้าระวัง ป้องกัน บำบัดและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบไปด้วย 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมสร้างบ้านปลา ถวายพ่อ กิจกรรมทำความสะอาดบ้านปลาเพื่อพ่อ และกิจกรรมกำแพงไม้ไผ่ชะลอคลื่น

2. โครงการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบไปด้วย 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมเยาวชนคนรักษ์กระบี่ กิจกรรมวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก กิจกรรมจักรยานเพื่อสิ่งแวดล้อม และกิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมโลก

ทั้งนี้ จาก 2 โครงการ ซึ่งแบ่งเป็น 7 กิจกรรม ที่กล่าวมา มีหน่วยงานจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงภาคส่วนประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมการดำเนินงานอย่างมากมาย ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายการดำเนินงาน ได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

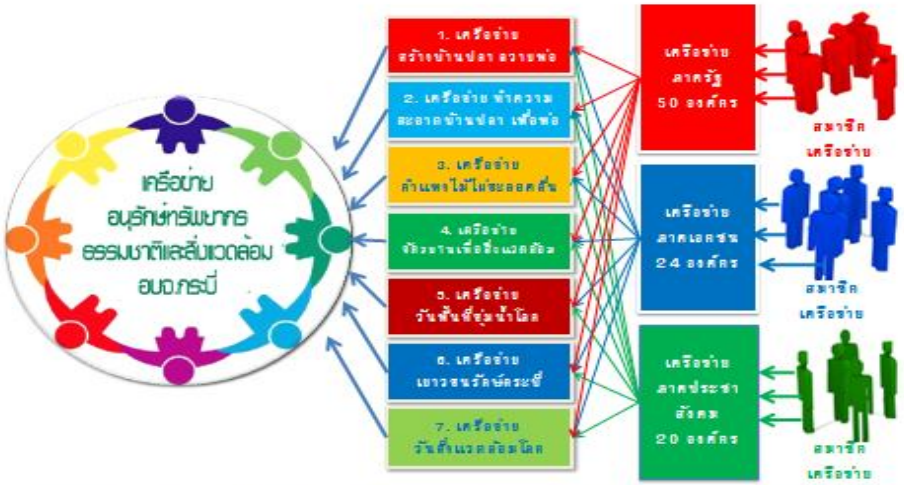

แผนภูมิ การเชื่อมโยงเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อบจ.กระบี่

ในส่วนของการดำเนินงานร่วมกันและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย ส่วนใหญ่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกันในหลายกิจกรรม ดังนั้น จึงทำให้เกิดการประสานงานกันกับสมาชิกเครือข่ายอื่นๆ ในแนวราบด้วย อาทิ

- ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 6 เป็นสมาชิกทั้งเครือข่ายสร้างบ้านปลาถวายพ่อ เครือข่ายทำความสะอาดบ้านปลาเพื่อพ่อ เครือข่ายกำแพงไม้ไผ่ชะลอคลื่น เครือข่ายวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก และเครือข่ายวันสิ่งแวดล้อมโลก
- มูลนิธิรักษ์ไทย เป็นสมาชิกทั้งเครือข่ายสร้างบ้านปลาถวายพ่อ เครือข่ายทำความสะอาดบ้านปลาเพื่อพ่อ เครือข่ายกำแพงไม้ไผ่ชะลอคลื่น เครือข่ายวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก และเครือข่ายวันสิ่งแวดล้อมโลก
- ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นสมาชิกทั้งเครือข่ายกำแพงไม้ไผ่ชะลอคลื่น เครือข่ายจักรยานเพื่อสิ่งแวดล้อม วันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก และวันสิ่งแวดล้อมโลก เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีการแบ่งบทบาทและมอบหมายหน้าที่ ให้กับสมาชิกอย่างชัดเจนตามศักยภาพ ความถนัด ความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือความชำนาญ ตลอดจนมีการศึกษาเรียนรู้ แบ่งปันองค์ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน อาทิ

- โครงการ Project Abroad มีสมาชิกเครือข่ายที่มีความเชี่ยวชาญด้านการดำน้ำและมีนักวิจัยที่มีความรู้ความชำนาญเรื่องใต้ท้องทะเล ก็ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบจัดหานักดำน้ำและอุปกรณ์ในการเก็บขยะใต้ทะเล ในโครงการทำความสะอาดบ้านปลาเพื่อพ่อ ในขณะที่นักวิจัยก็ให้รับผิดชอบเรื่องการติดตามวิจัยผลการเปลี่ยนแปลงของท่อระบายน้ำที่ถูกวางไว้ใต้ทะเล ในกิจกรรมสร้างบ้านปลาถวายพ่อ

- ชมรมรักถิ่นฐานบ้านเกิด ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเรื่องการดำน้ำเก็บขยะใต้ทะเล ก็ได้รับมอบหมายให้ประสานงานกับเครือข่ายนักดำน้ำเก็บขยะ ทั้งใน จ.กระบี่และต่างจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรมทำความสะอาดบ้านปลาเพื่อพ่อ เป็นต้น

สำหรับ การต่อยอดหรือการเดินการในอนาคตของเครือข่าย อบจ.กระบี่ มีแผนดำเนินการดังนี้

1. ขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น เช่น เครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน เครือข่ายฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม เครือข่ายเยาวชนวันสิ่งแวดล้อมโลก เครือข่ายสื่อมวลชนเพื่อสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
2. ขยายกิจกรรมเครือข่าย เช่น กิจกรรมเยาวชนคนรักษ์คลองกระบี่ใหญ่ กิจกรรมกระบี่สวย น้ำใส เด็กยุคใหม่ ใส่ใจ สิ่งแวดล้อม กิจกรรมมาตรฐานท่องเที่ยวชุมชน ฯลฯ
3. พัฒนารูปแบบเครือข่ายไปสู่การจัดตั้ง ชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดกระบี่
4. จับประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สุ่มเสี่ยงต่อการถูกทำลาย หรือถูกรุกราน ออกมาตีแผ่ให้ประชาชนรับทราบ และกระตุ้นให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการอย่างจริงจังโดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมาย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อบจ.กระบี่ เป็นนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการบริหารทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นรูปธรรมและก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ต่อประชาชนและพื้นที่อย่างมาก

เทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
  โทรศัพท์ 053-711-333 โทรสาร 053-713-272
- ประชากร 70,136 คน (ชาย 33,432 คน หญิง 36,704 คน)
- พื้นที่ 60.85 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 64 ชุมชน)
- รายได้ 381,667.758.83 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 375,953,820.44 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายวันชัย จงสุทธานามณี นายกเทศมนตรีนครเชียงราย
2. นายสมศักดิ์ เวียงโอสถ ประธานสภาเทศบาลนครเชียงราย
3. นางสุรนิตย์ อ่องฟะ ปลัดเทศบาลนครเชียงราย

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 22 คน

หญิง 2 คน

เทศบาลนครเชียงราย มีวิสัยทัศน์ว่า "เชียงรายเมืองน่าอยู่ นครแห่งความสุข" ดังนั้น จึงมีความมุ่งมั่นในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในเทศบาลนครเชียงราย รวมไปถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ได้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดเชียงรายได้สัมผัสถึงความเป็นเมืองน่าอยู่ มีความรู้สึกปลอดภัยในทุกๆ ที่ที่ได้เดินทางไป และมีความสุขในทุกๆ ขณะที่ได้อาศัยอยู่ในเทศบาลนครเชียงราย ทั้งนี้ ในการบริหารงานของเทศบาลนครเชียงราย ได้น้อมนำพระราชปณิธานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือสมเด็จย่า ที่ว่า ***"ปลูกป่า สร้างคน"*** มาเป็นหลักแนวทางในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน เพื่อมุ่งหวังแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ตอบสนองความต้องการของประชาชน และก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ปลูกป่า คือการสร้างเมืองให้เติบโตในทิศทางที่สอดคล้องกันทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม กล่าวคือหากเทศบาลฯ มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดี เพียงพอและทั่วถึงไม่ว่าจะเป็น ถนน ทางเดินเท้า ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง หรือระบบระบายน้ำที่ดีแล้ว ย่อมจะมีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยวและนักลงทุน ให้การเข้ามาสร้างเศรษฐกิจที่ดีให้กับเทศบาลได้ ควบคู่ไปกับการเตรียมพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มุ่งสนับสนุนการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ เมืองแห่งต้นไม้ เมืองไร้มลพิษ เมืองพิชิตพลังงาน และเมืองที่มีการบริโภคอย่างยั่งยืน

สร้างคน คือ การสร้างคนให้มีคุณภาพ มีคุณธรรม และจริยธรรม โดยการศึกษาถือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งต้องเร่งพัฒนาเด็ก เยาวชน ให้เติบโตในลักษณะแกนดิ่งสูงตรงเป็นดั่งต้นไม้ใหญ่ เป็นคนเก่งและเป็นคนดีมีคุณธรรม ไม่ใช่เติบโตในแนวเฉียง ที่ขาดข้อใดข้อหนึ่งไป เพราะคนรุ่นต่อไปจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และมีคุณธรรมซึ่งจะเป็นผู้สืบสานการพัฒนาบ้านเมืองให้ไปสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืนได้อย่างต่อเนื่อง

กระบวนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายของการ "พัฒนาที่ยั่งยืน" จึงต้องประสานและสนับสนุนให้สอดคล้องซึ่งกันและกันในหลายๆ ด้าน และหลายสาขาพร้อมๆ กันอย่างมีระบบเป็นองค์รวม คือ กระบวนการพัฒนาที่มีการวางกรอบวิสัยทัศน์ และแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องต้องกันทั้งในด้านประชากร (คน) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่สร้างขึ้น (โครงสร้างพื้นฐาน) ทรัพยากรด้านศิลปวัฒนธรรม ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ จึงนำไปสู่การสร้างภาคีเครือข่ายการดำเนินงานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นผนึกกำลังเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ทั้งภายในและต่างประเทศ เข้าร่วมพัฒนาเมืองในทุกมิติแบบองค์รวม เปิดโอกาสให้กลุ่มเครือข่ายต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาทในการ ร่วมคิด ร่วมเสนอแนะ และร่วมดำเนินงาน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลนครเชียงราย ได้แก่

เครือข่ายเมืองในภูมิภาคเอเชียเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Asian Cities Climate Change Resilience Network – ACCCRN)

ตามที่เทศบาลนครเชียงราย ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเมือง 1 ใน 2 แห่งของประเทศไทยที่เข้าร่วมโครงการนี้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของเมืองในการเตรียมรับมือกับผลกระทบหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยประสานงานกันเป็นเครือข่ายและร่วมมือกันระหว่างภาคีต่างๆ ระดับท้องถิ่นในการพัฒนายุทธศาสตร์และมาตรการต่างๆ เพื่อเตรียมรับมือกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเมืองและประชากรที่มีความเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบ ทั้งนี้จากการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในการบูรณาการการทำงานของเทศบาลนครเชียงราย ซึ่งมีการมองปัญหา

แบบองค์รวมมากขึ้น และจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่

สำหรับการดำเนินงานในโครงการนั้น เริ่มต้นจากการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Share Learning Dialogues - SLD) และวิเคราะห์ความเปราะบางของเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Vulnerability Assessment) และการศึกษาผลกระทบที่เกิดกับภาคส่วนต่างๆ (Sector Studies) ซึ่งเทศบาลนครเชียงราย ได้เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่ายในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองเชียงราย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานในการดำเนินการประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ดังแผนภาพต่อไปนี้

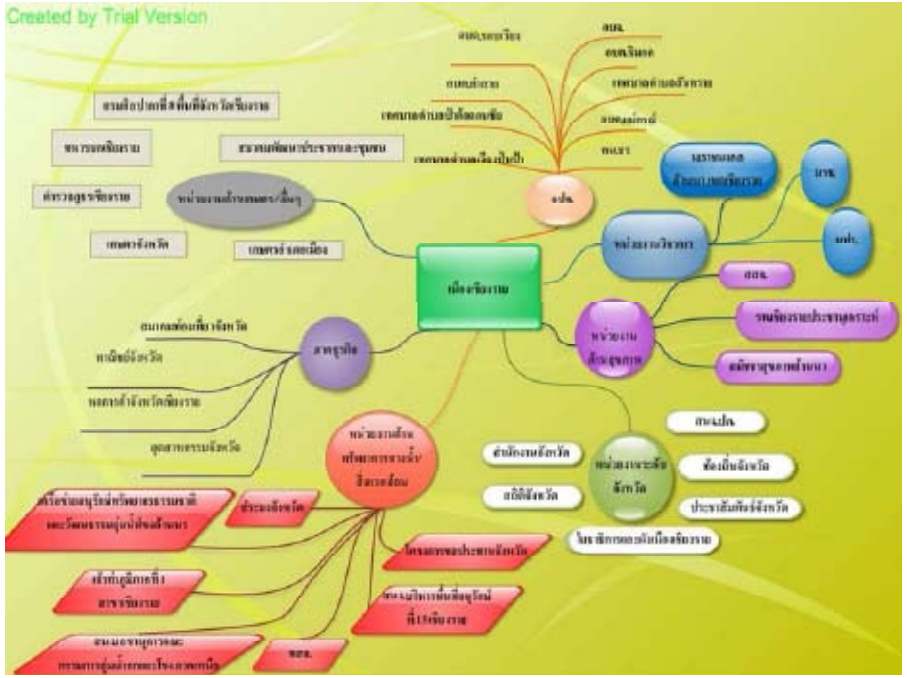

ทั้งนี้ ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มแปรปรวนเพิ่มขึ้นในอนาคตรวมถึงการประเมินความเปราะบางของเมืองเชียงรายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และจากการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำให้ทราบว่าภาคส่วนสำคัญที่จะได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว คือ การเกษตร และ

การท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลักของเมืองเชียงราย รวมทั้งปัญหาด้านสุขภาพจากการขาดแคลนน้ำและสภาพอากาศที่แห้งแล้ง และจากอุทกภัยที่จะเกิดขึ้น คณะทำงานจึงได้ร่วมกันพัฒนาแนวทางการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงรายขึ้น โดยมุ่งหวังให้คนในเมืองเชียงรายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ ทั้งนี้ คณะทำงานได้พัฒนาแนวทางการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงราย และสอดรับกับประเด็นปัญหาของเมืองเชียงรายใน 4 ประเด็นสำคัญ คือ

1. การเกษตร มุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมเกษตรเมือง (เกษตรอินทรีย์) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรอบเมือง ผู้มีรายได้น้อยในเมืองมีอาชีพและรายได้ รวมทั้งเพิ่มความมั่นคงทางด้านอาหารให้กับชุมชนเมือง

2. การท่องเที่ยว มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการโดยเฉพาะผู้ประกอบการท้องถิ่นให้ตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมการให้บริการการท่องเที่ยวสีเขียวและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3. สุขภาพ มุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาพื้นที่เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดโรคติดต่อและโรคระบาดจากสภาพอากาศ รวมทั้งการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพระดับชุมชนให้สามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4. การบริหารจัดการน้ำ มุ่งเน้นเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารทรัพยากรน้ำในการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำให้มีความทันสมัย และถูกต้องเชื่อถือได้ และพัฒนาเครือข่ายเพื่อร่วมกันจัดทำแผนการรับมือด้านทรัพยากรน้ำในระดับพื้นที่

จากประเด็นปัญหาทั้ง 4 ที่กล่าวมา เครือข่ายในโครงการที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ได้กำหนดให้มีการดำเนินกิจกรรม 6 กิจกรรมหลักที่มีความเชื่อมโยงกัน และมุ่งตอบโจทย์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

กิจกรรมหลักที่ 1 ศูนย์การเรียนรู้เพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองเชียงราย

เจ้าภาพหลักคือ เทศบาลนครเชียงราย ซึ่งมีบทบาทและภารกิจหลักสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองเชียงราย และเป็นหน่วยประสานงานระหว่างองค์กร และภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งในพื้นที่และต่างพื้นที่ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และความร่วมมือในการพัฒนาเมืองเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเมืองเชียงรายภายใต้ยุทธศาสตร์ของศูนย์ฯ

- **ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการบริหารจัดการเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน**
  - แนวทางที่ 1 การบริหารจัดการเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
  - แนวทางที่ 2 การเสริมสร้างความเข็มแข็งและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
- **ยุทธศาสตร์ 2 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**
  - แนวทางที่ 1 การเพิ่มพื้นที่สีเขียวเมือง
  - แนวทางที่ 2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน
  - แนวทางที่ 3 การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ
- **ยุทธศาสตร์ 3. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**
  - แนวทางที่ 1 ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสภาพอากาศและพื้นที่
  - แนวทางที่ 2 สร้างความร่วมมือระหว่าง อปท. และผู้ประกอบการในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- **ยุทธศาสตร์ 4 ด้านการพัฒนาเมืองน่าอยู่ : รับมือ ปรับตัว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**
  - แนวทางที่ 1 เมืองคาร์บอนต่ำ (Low carbon city)

  - แนวทางที่ 2 ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (การศึกษา สวัสดิการ สุขภาพ)

กิจกรรมหลักที่ 2 การพัฒนาแบบจำลองเหตุการณ์พัฒนาเมือง

เป็นกิจกรรมที่ร่วมดำเนินการโดยเทศบาลนครเชียงรายและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อบูรณาการการรับมือต่อสภาพภูมิอากาศ เข้าไปอยู่ในกระบวนการจัดทำแผนของท้องถิ่น ทางองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องและผู้ดำเนินกิจกรรม จะช่วยเพิ่มเติมความรู้และเสริมสร้างทักษะในการพัฒนาแบบจำลองเหตุการณ์การพัฒนาเมืองที่เชื่อมโยงกับสภาพภูมิอากาศ โดยมีการจัดการวิเคราะห์และจัดทำผังความเชื่อมโยงองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง และประสานความสัมพันธ์กับผู้ดำเนินการหลักที่มาจากภาคส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจ เมือง และน้ำ การพัฒนาแบบจำลองเหตุการณ์จะรวมถึงการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลในปัจจุบันและแนวโน้มจากแผนและนโยบายการพัฒนาเมืองต่างๆ รวมถึงแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ ทาง ADPC จะให้การสนับสนุนการด้านการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ คณะทำงานจะต้องดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มย่อย และการรับฟังความคิดเห็นในการนำเสนอแผนและร่างแบบจำลองเหตุการณ์พัฒนาเมือง ซึ่งแบบจำลองที่ได้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทางนายกเทศมนตรีนครเชียงรายและผู้ที่มีอำนาจในการสั่งการ จึงจะเป็นแบบจำลองที่สมบูรณ์

กิจกรรมหลักที่ 3 การพัฒนาและวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวแบบบูรณาการ

มีสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นเจ้าภาพหลัก ซึ่งจะจัดให้มีการประชุมคณะทำงานและจัดทำแผนแม่บทการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จังหวัดเชียงราย ซึ่งนำไปสู่การมี "แผนแม่บทการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายแบบบูรณาการ" ส่งผลให้เกิดต้นแบบในการพัฒนา กลายเป็นแรงขับเคลื่อนให้องค์กรเอกชนจัดตั้ง "ทีมเชียงราย" ประกอบด้วย หอการค้า สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และชมรมธนาคาร ร่วมมือกันจัดทำ"แผนแม่บทการพัฒนาจังหวัดเชียงราย" โดยมีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงให้การสนับสนุน ด้วยการจัดตั้งทีมนักวิชาการมาช่วยดำเนินการ ซึ่งการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเชียงรายมากมาย อาทิ

- การจัดสัมมนาเผยแพร่ "แผนแม่บทการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายแบบบูรณาการ"

- การนำแผนแม่บทไปทดลองใช้ในพื้นที่นำร่อง
- การดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ตามยุทธศาสตร์ในแผนแม่บทฯ โดยบูรณาการงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) องค์การมหาชน (อพท. สสปน.) เป็นต้น
- การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภายในจังหวัดเชียงรายและจังหวัดอื่นๆ ผ่านทางช่องทางสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย

กิจกรรมหลักที่ 4 การส่งเสริมการทำพื้นที่สีเขียวและเกษตรในเมือง

ในกิจกรรมนี้ มีเกษตรอำเภอเมืองเชียงราย เป็นเจ้าภาพหลัก เน้นการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการรักษาพื้นที่สาธารณะให้เป็นแหล่งผลิตอาหาร ร่วมถึงกำหนดพื้นที่สีเขียวเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มครัวเรือนที่ยากจน และเพื่อเพิ่มความมั่นคงทางด้านอากาศให้กับเมืองเชียงราย มีแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย สำหรับการบริโภคเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ มีกิจกรรมที่ทำในพื้นที่ได้แก่

- ขยายพื้นที่ดำเนินกิจกรรม ศูนย์เรียนรู้ชุมชนฮ่องลี่, ศูนย์เรียนรู้ชุมชนป่างิ้ว, ชุมชนเทิดพระเกียรติ, ชุมชนเกาะลอย, ศูนย์การเรียนรู้และรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเมืองเชียงราย
- การอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- จัดทำศูนย์ข้อมูลการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กิจกรรมหลักที่ 5 การพัฒนาและวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการ

สำหรับกิจกรรมนี้ เป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและชลประทานจังหวัด ซึ่งการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- รวบรวมข้อมูล สภาพภูมิอากาศ ข้อมูลอุทกวิทยาของลุ่มน้ำกก (ปริมาณน้ำฝน น้ำท่า, ปริมาณน้ำต้นทุน ปริมาณความต้องการการใช้น้ำ)

- รวบรวมข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินและโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในลุ่มน้ำกก และข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อทรัพยากรแหล่งน้ำ
- สำรวจลักษณะทางกายภาพของแม่น้ำกก แม่น้ำกรณ์ และแม่น้ำลาว
- ออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดการรับรู้และตระหนัก ถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเมืองเชียงราย
- การสร้างภาคีเครือข่ายกับครู พระ ผู้นำและคนในชุมชน ในการรับรู้ถึงผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสามารถเก็บข้อมูลพื้นฐาน (ประมาณน้ำฝน อุณหภูมิ)

กิจกรรมหลักที่ 6 ประเมินผลกระทบของเมืองโดยการบูรณาการสภาพภูมิอากาศ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย จะดำเนินการทบทวนและศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการเปิดเสรีทางการค้า รวมถึงการรวบรวมข้อมูลการขนส่งสินค้าผ่านด่านชายแดน การรวบรวมข้อมูลลักษณะทางกายภาพ โครงข่ายถนน การรวบรวมข้อมูลปริมาณการจราจรบนทางหลวง ศึกษาสภาพปัญหาการจราจรบนเส้นทางโครงการ และวิเคราะห์ระดับการให้บริการโครงข่ายถนน ซึ่งประกอบไปด้วยการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- การวิเคราะห์สภาพการจราจรถนนสายหลักที่ใช้ในการขนส่งสินค้า ระหว่างประเทศไทย พม่า และลาว ผ่านจังหวัดเชียงราย เมื่อเปิดการค้าเสรี
- การวิเคราะห์การวางผังเมือง การออกแบบถนนและระบบระบายน้ำในเขตเทศบาลนครเชียงราย
- การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการขยายตัวของชุมชนเมือง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า เครือข่ายเมืองในภูมิภาคเอเชียเพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้รับความร่วมมือและการเข้าร่วมจากภาคีหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องมากมาย ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันในการส่งเสริมให้เมืองมีศักยภาพและความพร้อมในการรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งกิจกรรมต่างที่เกิดขึ้นจากเครือข่ายนี้

ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของทุกหน่วยงานที่ตระหนักและเห็นความสำคัญของโครงการว่า สามารถช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคตได้อย่างเหมาะสม โดยได้ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของเมืองเชียงราย และร่วมกันเสนอโครงการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและประชาชนในเมืองเชียงราย ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งมีแผนงานและการดำเนินงานจัดทำในหลายมิติแบบครบวงจรอย่างบูรณาการในทุกบริบทของการพัฒนาพื้นที่เมืองเชียงราย

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
  โทรศัพท์ 043-511-222 โทรสาร 043-513-394
- ประชากร 35,347 คน (ชาย 16,777 คน หญิง 18,570 คน)
- พื้นที่ 11.63 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 20 ชุมชน)
- รายได้ 160,992,481.27 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 202,670,723.00 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายบรรจง โฆษิตจิรนันท์ นายกเทศมนตรีเมืองร้อยเอ็ด
2. นางสาวฐิติพร เชี่ยวพัทธยากร ประธานสภาเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
3. นายสุเวช ชัยทองดี ปลัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 16 คน

หญิง 2 คน

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ยึดหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมทั้งจากเจ้าหน้าที่ภายในเทศบาล รวมถึงประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ให้เกิดการพัฒนาร่วมกัน ทำให้เกิดภาคีเครือข่ายการทำงานจากทุกภาคส่วน ทุกระดับ ที่ร่วมกันคิด ร่วมกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้ปัจจุบันภาคีเครือข่ายในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดมีความเข้มแข็งและหลากหลาย เช่น เครือข่ายสุขภาพ เครือข่ายประชาชน เครือข่ายกลุ่มอาชีพ เครือข่ายการศึกษา เครือข่ายสวัสดิการ ทุกเครือข่ายมีสมาชิกจากภาครัฐ เอกชนและประชาสังคม มีการกำหนดโครงสร้างและการบริหารจัดการของเครือข่ายที่ชัดเจน อีกทั้งยังมีการประสานเครือข่ายสามารถช่วยแก้ไขและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเป็นองค์รวมและมีความเป็นเอกภาพ อันจะนำไปสู่ความอยู่ดีมีสุขของประชาชนอย่างยั่งยืน

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้แก่

โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คูเมือง – กำแพงเมือง เพื่อคุณภาพชีวิตชาวร้อยเอ็ด

จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาแต่โบราณ ลักษณะที่คงเหลือและมองเห็นได้จนถึงปัจจุบัน คือ แนวคลองน้ำรอบเมืองและกำแพงเมืองรอบตัวเมือง แต่เนื่องจากปัจจุบันเมืองมีความเจริญขึ้น ทำให้ประชาชนในชนบทซึ่งมีฐานะยากจนอพยพเข้ามาหางานทำในเมืองมากขึ้น เกิดการสร้างชุมชนเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วและไม่มีแบบแผน เกิดปัญหาการรุกล้ำคูเมือง – กำแพงเมือง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โบราณสถาน และเกิดชุมชนแออัดที่มีความหนาแน่นทรุดโทรมและขาดการพัฒนา เกิดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ และปัญหาความยากจนที่รุนแรงขึ้น รวมทั้งความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงบริการพื้นฐาน ทำให้ประชาชนที่ยากจนที่อพยพเข้าเมืองไม่สามารถมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและถูกต้องตามกฎหมาย โอกาสสร้างความมั่นคงในการตั้งถิ่นฐานและการมีชีวิตของครอบครัวเป็นไปตามยถากรรม ทำให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิตต่ำ

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้ร่วมกับการเคหะแห่งชาติ สหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และธนารักษ์พื้นที่ร้อยเอ็ด จัดตั้งโครงการย้ายชุมชน/จัดหาที่อยู่ใหม่ให้ผู้บุกรุกคูเมือง-กำแพงเมืองร้อยเอ็ด และที่สาธารณะ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น และปรับคืนสภาพคูเมือง – กำแพงเมืองซึ่งเป็นโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดร้อยเอ็ดที่เสื่อมโทรมให้กลับมาเป็นโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงเป็นพื้นที่สีเขียวในเขตเทศบาล

ในการดำเนินโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คูเมือง – กำแพงเมือง เทศบาลดำเนินงานที่ท้าทายอย่างยิ่งคือ การย้ายชุมชน ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2539 คณะดำเนินงานได้พยายามที่จะย้ายประชาชนผู้บุกรุกคูเมือง–กำแพงเมืองไปอยู่ในพื้นที่แห่งใหม่แต่ไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนผู้บุกรุก โดยมีเหตุผลว่าที่ดินที่จะให้ไปอยู่ไกลเกินไป ไม่สามารถเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองได้อย่างสะดวก ทำให้ต้องระงับการดำเนินการไป

ต่อมา เมื่อปี พ.ศ. 2542 ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกคูเมือง – กำแพงเมืองร้อยเอ็ด ขึ้น และทำการสำรวจข้อมูลผู้บุกรุกซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 250 ครัวเรือน โดยได้จัดประชาคมเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นคณะอนุกรรมการจัดหาพื้นที่รองรับประชาชนได้ดำเนินการจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมที่จะรองรับประชาชนผู้บุกรุก คือ บริเวณโรงต้มสุราเก่า ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ พื้นที่ 23 ไร่เศษ อยู่เขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยพื้นที่นั้นมีที่ตั้งอยู่ไม่ไกลเมือง ประชาชนผู้ย้ายไปสามารถเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองได้สะดวก และขนาดที่ดินมีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนผู้บุกรุก และสามารถดำเนินการขยายระบบสาธารณูปโภค คือ ไฟฟ้าและน้ำประปาได้ทันที

ในพื้นที่ใหม่ได้มีการจัดระบบการบริหารที่อยู่อาศัย โดยที่ดินทั้งหมด 23 ไร่เศษ แบ่งออกเป็นพื้นที่ปลูกสร้างบ้าน 250 แปลงๆ ละ 21 ตารางวา ส่วนที่เหลือจัดให้เป็นศูนย์บริการ

สาธารณสุขชุมชน อาคารเอนกประสงค์ สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะ ที่โล่งสาธารณประโยชน์ และบ่อบำบัดน้ำเสีย

การจัดการด้านการปกครองได้จัดตั้งเป็นชุมชนใหม่ของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดอีกชุมชนหนึ่ง มีการบริหารภายในโดยคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่บริหารการเงินเพื่อสร้าง – ชำระค่าปลูกสร้างบ้าน ในรูปแบบสหกรณ์ เป็นผู้ทำนิติกรรมสัญญากับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนหรือแหล่งเงินทุนเสริมแหล่งอื่นๆ ในการกู้และชำระเงิน ประชาชนผู้อยู่อาศัยมีสิทธิครอบครองและตกทอดสู่บุตรหลานได้ แต่ไม่สามารถขายสิทธิการครอบครอง

การดำเนินงานโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คูเมือง – กำแพงเมืองก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดหลายประการ ได้แก่

1. เกิดการพัฒนาความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยคนจนในชุมชนแออัด ที่สามารถแก้ปัญหาการอยู่อาศัยได้ตรงจุด ตรงกับความต้องการของชุมชน ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยของครัวเรือนได้ คิดเป็นประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับประโยชน์รวม 581 คน

2. เกิดแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่ตรงกับความต้องการ โดยการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นได้คุ้มค่า เป็นประโยชน์สูงสุดภายใต้การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแรงและร่วมใจ ระหว่างเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานของรัฐ และเอกชน ประสานกันพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคมต่อไป

3. เกิดรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาคนจนในเมือง โดยให้คนจนสามารถมีความมั่นคง มีสิทธิการอยู่อาศัย สามารถมีชีวิตอย่างมีสถานภาพ และมีศักดิ์ศรี และเนื่องจากการแก้ไขปัญหาความมั่นคงการอยู่อาศัยนี้จะดำเนินการพร้อมกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม สวัสดิการ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ทำให้เกิดรูปธรรมการแก้ไขปัญหาคนจนที่ต่อเนื่อง เชื่อมโยง และสัมพันธ์กับโครงสร้างปัญหาอย่างแท้จริง

4. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของโบราณสถาน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ที่เป็นโบราณสถานคูเมือง – กำแพงเมืองให้คงสภาพไว้ แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดร้อยเอ็ด และเป็นแหล่งท่องเที่ยว

5. พื้นที่ริมคลองคูเมือง – กำแพงเมืองที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรมในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มมากขึ้นช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน ประชาชนทั่วไปได้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ทำให้จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นเมืองน่าอยู่ น่าอาศัย ประชาชนมีความสุข

6. สร้างเครือข่าย ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการปรับปรุงภูมิทัศน์คูเมือง – กำแพงเมือง ให้มีความสวยงาม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ขึ้นของชาวร้อยเอ็ด

ในปัจจุบันโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คูเมือง – กำแพงเมืองอยู่มีสมาชิกครัวเรือนที่เข้าไปปลูกสร้างที่อยู่อาศัยในโครงการแล้ว 166 หลังคาเรือน คงเหลือ 84 หลังคาเรือน และเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดยังคงดำเนินโครงการต่อไปจนกว่าครัวเรือนทั้งหมดมีที่อยู่อาศัยอย่างมั่นคง และการปรับปรุงภูมิทัศน์คูเมือง – กำแพงเมือง จะเสร็จสมบูรณ์สมเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่น่าภาคภูมิใจของชาวเมืองร้อยเอ็ด

ศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดฯ

ปัจจุบันการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ด้วยภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และภัยอื่นๆ ที่เกิดขึ้น มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญในการจัดการสาธารณภัยต่างๆ แต่ปัญหาที่สำคัญต่อภารกิจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง คือการขาดเครื่องมืออุปกรณ์ รวมถึงบุคลากรในการจัดการสาธารณภัย ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างเท่าเทียมกัน มีประสิทธิภาพ จึงมีการพัฒนาระบบรูปแบบการบริหารจัดการเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการจัดกลุ่มพื้นที่บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ที่ได้รับร่วมกัน คือ การที่ประชาชนภายในเขตพื้นที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดี เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด องค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลดงลาน จึงได้ร่วมกันลงนาม "บันทึกข้อตกลงเพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ZONE 01 จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2550" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบริการสาธารณะด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกัน

ได้แก่ การป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย อุทกภัย หรือวาตภัย ภัยแล้ง ภัยที่เกิดเหตุสารเคมีและวัตถุอันตรายรั่วไหล รวมถึงสาธารณภัยอื่นๆ โดยจัดกลุ่มพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีพื้นที่บริการรวม 89.58 ตารางกิโลเมตร และจัดตั้งเป็นศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยฯ มีระบบการบริหารและการจัดการที่ชัดเจน

การดำเนินงานของเครือข่ายฯ เป็นที่ประจักษ์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จึงมีองค์การบริหารส่วนตำบลขอนแก่น ซึ่งมีพื้นที่ใกล้เคียงกัน ได้ขอเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิก รวมเป็น 5 แห่ง และได้มีการลงนาม "บันทึกข้อตกลงเพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ZONE 01 จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2554" ทำให้มีพื้นที่บริการรวมทั้งสิ้น 114.58 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 20 ชุมชน 71 หมู่บ้าน

ศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดฯ มีการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเครือข่ายร่วมกัน ดังนี้

1. จัดทำแผนการดำเนินงาน/แผนปฏิบัติการของศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยฯ ประจำปีงบประมาณ 2556 เพื่อเป็นตัวกำหนดขอบเขตและรายละเอียดกิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคีสมาชิกเห็นพ้องต้องกันว่าจะต้องร่วมกันดำเนินการ
2. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามแผนการการดำเนินงานของศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยฯ ประจำปีงบประมาณ 2556
3. จัดหาวัสดุและครุภัณฑ์ประจำศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยฯ
4. ดำเนินงานตาม แผนโครงการ/กิจกรรม เช่น
   - โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ความร่วมมือ สมาชิก อปพร. และประชาชนที่ร่วมฝึกซ้อม เกิดความรู้ความชำนาญ ในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เมื่อเกิดเหตุการณ์จริง และเป็นการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีประสิทธิภาพ
   - โครงการฝึกอบรม ทบทวน อปพร. เพื่อให้สมาชิกอาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนที่ผ่านการฝึกอบรมมาแล้ว ได้รับความรู้ นโยบายและประสบการณ์ใหม่ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์สาธารณภัยในปัจจุบัน อีกทั้งสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น
   - การฝึกซ้อมเจ้าหน้าที่ศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรขององค์กรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีทักษะและพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น ทำให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ และการทำงานเป็นทีม อันจะสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันท่วงที
   - การตรวจประเมินความพร้อมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และตัวแทนประชาชน มีการติดตามสรุปรายงานผล พร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไข ให้มีประสิทธิภาพ มาตรฐานการบริการด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย
   - การติดตามและประเมินผลการการดำเนินงานของศูนย์ความร่วมมือฯ โดยกำหนดให้มีการประชุมคณะทำงานศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยฯ เป็นประจำทุกเดือน เป็นการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 5 แห่ง มีการสรุปและประเมินกิจรรม/โครงการที่ได้ดำเนินการ รวมถึงการวางแผนการดำเนินงาน โดยเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งเกิดการมีส่วนร่วม มีการหารือแนวทางการปฏิบัติงาน เสนอความคิดเห็น ระดมความคิดเพื่อจัดทำโครงการต่างๆ การจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี รวมถึงการเสนอข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ความร่วมมือฯ
   - การประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยฯ ทุก 4 เดือน เพื่อการวินิจฉัยลงมติในเรื่องที่สำคัญ ตลอดจนการมอบนโยบายและการติดตามและประเมินผลเพื่อแก้ไขปัญหาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ และพัฒนาการดำเนินงานร่วมกันให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
   - การประชุมใหญ่ประจำปี เพื่อสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์ความร่วมมือฯ ในรอบปีที่ผ่านมา ได้แก่ การสรุปผลการดำเนินงานด้านงบการเงิน สรุปผล

การดำเนินงานทุกโครงการ/กิจกรรม การสรุปสถิติการเกิดสาธารณภัย รวมถึงทิศทางแนวทางการต่อยอดการพัฒนาในปีงบประมาณต่อไป

- การรายงานผลการดำเนินงานประจำปี โดยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี เพื่อรายงานให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ความร่วมมือด้านฯ สภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นภาคีสมาชิก ท้องถิ่นจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และประชาสัมพันธ์ผลดำเนินงานของศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัย ให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ

ผลจากการดำเนินงานศูนย์ความร่วมมือด้านบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดฯ ก่อให้เกิดคุณประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายประการ ได้แก่

1. เกิดการพัฒนาศักยภาพในการจัดการภัยพิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านสนธิทรัพยากรร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดการสาธารณภัย เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิผล และเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ตลอดจนลดภาระการบริหารจัดการ การใช้จ่ายงบประมาณมีความประหยัดและคุ้มค่าต่องบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากภาคีสมาชิก
3. เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการป้องกันสาธารณภัยในพื้นที่แต่ละแห่ง
4. เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่รวดเร็ว ทั่วถึงและเป็นธรรม
5. เกิดกระบวนการปฏิบัติงานที่ดีสำหรับเจ้าหน้าที่ เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ที่หลากหลาย และเกิดความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม
6. ประชาชนภายในเขตพื้นที่บริการมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
7. เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านกรอบเวลา การให้บริการ ความรวดเร็วในการให้บริการ
8. เป็นโครงการนำร่องให้กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นมีแนวคิดร่วมกันจัดการด้านสาธารณภัย

9. เกิดผลสัมฤทธิ์ในด้านการตอบสนองต่อปัญหาและการแก้ไขปัญหาได้ทันต่อความต้องการของประชาชน และการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา (เด็กเร่ร่อน) ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

หนึ่งในปัญหาสำคัญของสถานการณ์เด็กและเยาวชนไทยที่กำลังเผชิญ คือ จำนวน "เด็กนอกห้องเรียน" หรือ เด็กวัยเรียนที่หายไปจากระบบการศึกษา ซึ่งเด็กและเยาวชนที่เลิกเรียนกลางคัน หรือหลุดออกไปจากระบบการศึกษาจะมีอนาคตที่น่าเป็นห่วง ทั้งปัญหาส่วนบุคคลและภาระทางสังคมในภาพรวม ที่เห็นชัดเจน คือ คุณภาพแรงงานไทย โดยผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่าประชากรไทยวัยแรงงานจบการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา ส่งผลให้แรงงานไทยมีระดับผลิตภาพต่ำ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบด้านอื่นๆ ลุกลามไปถึงสังคม ยิ่งไปกว่านั้นผลที่เกิดชัดเจนและตรงไปตรงมาที่สุดคือ คุณภาพชีวิตของตัวเยาวชนที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษานั้นเอง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจตามกฎหมายในการจัดบริการและส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มประชากรสำคัญ ได้แก่ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ได้ดำเนินการจัดระบบสนับสนุนและการบริการต่างๆ สำหรับประชากรดังกล่าว อย่างเป็นรูปธรรม แต่เนื่องจากยังมีอีกหลายครอบครัวที่มีพื้นฐานฐานะที่ยากจน ทำให้ประชาชนในพื้นที่ใช้เวลาส่วนมากในการประกอบอาชีพทำมาหากิน ไม่มีเวลาที่จะอบรมลูกหลาน และส่วนใหญ่ไม่มีค่านิยมในการส่งเสริมลูกหลานให้เรียนหนังสือ เพราะไม่มีค่าใช้จ่ายในการส่งลูกหลานเล่าเรียน จากการสำรวจปัญหาในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จำนวน 20 ชุมชน มีประชากรทั้งสิ้น 33,360 คน มีเด็กและเยาวชนช่วงอายุระหว่าง 15– 18 ปี จำนวนกว่า 2,000 คน พบว่าเด็กและเยาวชนที่หลุดออกนอกระบบการศึกษามีจำนวนกว่า 400 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขที่น่าเป็นห่วง

เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา (เด็กเร่ร่อน) ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ ปลูกจิตสำนึก และฝึกอบรมพัฒนาอาชีพให้สามารถประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ให้ดีขึ้น สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ไม่เป็นปัญหาของสังคมอีกต่อไป รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนต่อไป

ในปี 2553 – 2555 ที่ผ่านมา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้เริ่มดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด รุ่นที่ 1 จำนวน 30 คน โดยการจัดกิจกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม กิจกรรมฝึกอบรมอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนตามความถนัด ได้แก่ ด้านช่างเครื่องยนต์ ด้านการประกอบอาหารและทำขนม ด้านช่างตัดผมเสริมสวย ด้านการนวดแผนไทย โดยเยาวชนผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับวุฒิบัตรรับรองจากวิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด และเทศบาลได้ส่งเข้ารับการฝึกงานสร้างเสริมประสบการณ์กับสถานประกอบการที่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้ประสานขอความร่วมมือ เพื่อให้กลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ มีแนวคิดในการประกอบอาชีพ และพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพต่างๆ ได้ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ หรือสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

ในปี 2556 หลังจากการดำเนินโครงการในรุ่นที่ 1 เสร็จสิ้น เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านสานสายใยชาวต้นกล้าสาเกต เพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จในการดำเนินโครงการ โดยทีมพี่เลี้ยงเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดยังคงติดตาม และดูแล คอยให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินโครงการฯ เพื่อวางแผนการดำเนินงานในรุ่นที่ 2 ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลเด็กและเยาวชนที่ร่วมโครงการ สรุปผลได้ดังนี้

- กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำนวน 8 คน
- มีกิจการเป็นของตนเอง จำนวน 2 คน
- ทำงานรับจ้าง จำนวน 8 คน
- ช่วยงานครอบครัว จำนวน 3 คน
- กลับภูมิสำเนาเดิม 2 คน
- ไม่สามารถติดต่อได้ จำนวน 3 คน

ทั้งนี้ ในปี 2557 เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้จัดทำโครงการต่อเนื่องจากโครงการเดิม โดยมีความมุ่งหมายที่จะขยายความช่วยเหลือในลักษณะดังกล่าวแก่เด็กและเยาวชนที่ประสบปัญหาให้มากที่สุด และมุ่งที่จะขยายผลในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้ หรือ สามารถประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ห่างไกลยาเสพติด ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองและสถานประกอบการที่ร่วมโครงการ โดยมีเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา โดยเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดเข้าร่วมโครงการดังกล่าว จำนวน 20 คน ซึ่งหลังจากเข้าร่วมโครงการและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้แล้ว ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา หรือ ประกอบอาชีพต่างๆ ในสังคม โดยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

เทศบาลตำบลลานกระบือ อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร 62170
  โทรศัพท์ 055-769-411 โทรสาร 055-769-295
- ประชากร 4,431 คน (ชาย 2,190 คน หญิง 2,271 คน)
- พื้นที่ 8.5 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 6 ชุมชน)
- รายได้ 48,518,209.36 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 24,749,699.50 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายธำรงค์ จันคง นายกเทศมนตรีตำบลลานกระบือ
2. นายรังสรรค์ จูด้วง ประธานสภาเทศบาลตำบลลานกระบือ
3. นายปณิธาน ไชยโยกาศ ปลัดเทศบาลตำบลลานกระบือ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 10 คน

หญิง 2 คน

เทศบาลตำบลลานกระบือ มีหลักในการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ โดยยึดแนวทางการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาในทุกมิติ เพราะเห็นว่าการดำเนินงานต่างๆ โดยเฉพาะในบริบทสังคมปัจจุบันที่มีปัญหาและความท้าทายต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมาก ดังนั้นการทำงานพัฒนาโดยเพียงลำพังไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมการพัฒนาจากภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานพัฒนา เครือข่ายความร่วมมือต่างๆ จะเข้ามามีบทบาทตั้งแต่การรับฟังความคิดเห็น การร่วมกันวางแผน การร่วมกันพัฒนา การร่วมรับผลประโยชน์ เพื่อที่จะสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักยภาพต่อไป ซึ่งการจะบริหารงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการพัฒนาทุกภาคส่วนแล้ว เทศบาลตำบลลานกระบือยังเน้นการดำเนินงานที่ยึดหลักการบริหารงานแบบธรรมภิบาล (Good Governance) ซึ่งถือปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติงานภายใต้กรอบของกฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรือตามอำนาจบุคคล ยึดหลักคุณธรรมในการดำเนินงาน โดยมีการปฏิบัติต่อประชาชน กลุ่ม องค์กรอย่างเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย เทศบาลดำเนินงานโครงการต่างๆ ด้วยความโปร่งใส มีการให้ภาคประชาชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมาร่วมเป็นคณะกรรมการในการพัฒนา และตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลได้อย่างสะดวก

เทศบาลตำบลลานกระบือ มุ่งมั่นที่จะแสวงหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน หน่วยงาน องค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงหลักความรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคม คำนึงถึงผลกระทบและประชาชนได้รับประโยชน์เป็นหลัก และที่สำคัญยังเน้นหลักความคุ้มค่า เพื่อการทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นสำคัญ

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลตำบลลานกระบือ ได้แก่

โครงการบูรณาการสร้างต้นกล้าลานกระบือ

ด้วยบริบทพื้นที่ของเทศบาลตำบลลานกระบือ เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้ตลอดทั้งปี นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งขุดเจาะน้ำมันดิบอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทยด้วย ซึ่งจากบริบทความพร้อมของพื้นที่และความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวได้ส่งผลให้ประชากรที่อื่นอพยพเข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาทั้งด้านบวกและด้านลบตามมา เทศบาลตำบลลากระบือตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความตั้งใจในการพัฒนาพื้นที่ของเทศบาลให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ควบคู่กับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยยึดหลักการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของพื้นที่โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวางแผนและแก้ไขปัญหาด้วยการบูรณาการทั้งทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ และวิธีการองค์กรภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่และนอกพื้นที่ มาร่วมพัฒนาขับเคลื่อนการทำงานพร้อมกัน ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินงานเครือข่ายที่เป็นรูปธรรมและประสบผลสำเร็จ 3 เครือข่ายสำคัญ ดังนี้

1. เครือข่ายวัฒนธรรมชุมชนลานกระบือ

เป็นเครือข่ายที่ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนที่กำลังจะเลือนหายไป โดยการร่วมมือของเทศบาลตำบลลานกระบือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ ส่วนราชการในเขตอำเภอลานกระบือ ภาคเอกชน และประชาสังคม ในการร่วมกันสำรวจข้อมูลด้านวัฒนธรรม ศิลปะ ประเพณี รวบรวมข้อมูล จัดตั้งเครือข่ายวัฒนธรรม และมีการนำเครือข่ายไปสู่การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

2. เครือข่ายผู้สูงอายุ

เป็นเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้น ปัญหาด้านสุขภาพผู้สูงอายุ การไม่ได้รับการดูแลจากบุตรหลาน และการได้รับสิทธิสวัสดิการสังคมที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุ โดยมีการดำเนินงานร่วมกันในการดูแลผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข ชมรมกลุ่มสตรี ชมรมกลุ่มอาชีพ กองทุนสวัสดิการชุมชน มีการประสานการทำงานร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ ระหว่างอำเภอประกอบด้วย ชมรมผู้สูงวัยเทศบาลตำบลช่องลม ชมรมผู้สูงวัยเทศบาลตำบลพรานกระต่าย ชมรมผู้สูงวัยเทศบาลตำบลปากดง ชมรมผู้สูงวัย เทศบาลตำบลขาณุวรลักษบุรี ชมรมผู้สูงวัยเทศบาลตำบลสลกบาตร และมีหน่วยงานร่วมดำเนินงาน ประกอบด้วย โรงพยาบาลลานกระบือ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานกระบือ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โรงเรียนในเขตเทศบาลตำบลลานกระบือ และมีภาคเอกชน คือ บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมเครือข่ายอีกส่วนหนึ่งด้วย มีการดำเนินโครงการและกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมโดย ชมรมผู้สูงวัยเทศบาลตำบลลานกระบือ รวมกลุ่มกันเพื่อดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจร่วมกัน มีสถานที่นัดพบกันเพื่อร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ที่อาคารอเนกประสงค์เฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ณ เทศบาลตำบลลานกระบือ โดยผู้สูงวัยจะร่วมทำกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ พูดคุย ออกกำลังกาย ร้องเพลงรำกลองยาวร่วมกันในวันอังคาร ณ ที่ทำการชมรม และมีหน่วยงานเครือข่ายมาร่วมดำเนินกิจกรรมร่วมด้วยมากมาย

3. เครือข่ายการบริหารจัดการขยะ

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างเทศบาลตำบลลานกระบือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลานกระบือ 4 แห่ง ในการร่วมมือด้านบริหารและแก้ไขปัญหาขยะอย่างครบวงจรไม่ให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มตั้งแต่การร่วมมือกันจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง (ในครัวเรือน) จนถึงการจัดการขยะปลายทาง (สถานที่บำบัดขยะ) โดยมีหน่วยงานต่างๆ ร่วมสนับสนุน ร่วมดำเนินกิจกรรมจากภาคส่วนราชการ ประกอบด้วยโรงเรียนอนุบาลลานกระบือ โรงเรียนลานกระบือวิทยา สำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานกระบือ โรงพยาบาลลากระบือ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร ในส่วนของภาคประชาสังคม ซึ่งประกอบด้วยวัดแก้วสุริย์ฉาย เครือข่ายผู้สูงอายุ ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มอาชีพ ชมรมพ่อค้าแม่ค้า ชมรมตลาดสด

ผู้นำชุมชน และผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชน คือ บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ และบุคลากรอีกส่วนหนึ่งด้วย

จากการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ในรูปเครือข่ายทั้ง 3 เครือข่ายที่กล่าวมา ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาตรงความต้องการของประชาชนและมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสมประโยชน์ เทศบาลตำบลลานกระบือ จึงได้ประสานงานกับเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ร่วมประชุมกำหนดทิศทางการพัฒนาเทศบาลให้ไปสู่เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ทั้งนี้การที่จะพัฒนาอย่างยั่งยืนได้นั้น **องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา คือ เด็กและเยาวชน** เนื่องจาก เด็กและเยาวชนจะเป็นผู้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา และจะเป็นผู้สานต่องานด้านการพัฒนาต่อจากผู้ใหญ่ในวันนี้ ดังนั้นเครือข่ายต่างๆ จึงได้ร่วมกันกำหนดจัดทำโครงการบูรณาการสร้างต้นกล้าลานกระบือขึ้นเพื่อสร้างฐานการพัฒนาเทศบาลให้มั่นคง เข้มแข็งและเป็นพลังในการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งในโครงการดังกล่าวได้ระดมเครือข่ายสำคัญเข้ามาร่วมดำเนินการกับภาคส่วนต่างๆ ประกอบด้วย

- เครือข่ายวัฒนธรรมชุมชนลานกระบือ
- เครือข่ายผู้สูงอายุ
- เครือข่ายการบริหารจัดการขยะ
- องค์กรที่ร่วมดำเนินโครงการ ประกอบด้วย
  - วัดแก้วสุริย์ฉาย
  - กองทุนสวัสดิการชุมชนลานกระบือ
  - สถานีตำรวจภูธรลานกระบือ
  - สำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานกระบือ
  - โรงพยาบาลลานกระบือ
  - สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกำแพงเพชร
  - ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขเทศบาลตำบลลานกระบือ
  - สถานศึกษาในเขตอำเภอลานกระบือ
  - มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

  - ชมรมฟุตบอลพี่น้องสัมพันธ์อำเภอลานกระบือ
  - โรงเรียนในเขตอำเภอลานกระบือ

ทั้งนี้ แนวทางการทำงานของเครือข่ายตามโครงการ จะสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลตำบลลานกระบือ และเชื่อมโยงกับบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานกลุ่ม องค์กร ที่ร่วมดำเนินการ ซึ่งมีการแบ่งภารกิจงานออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านส่งเสริมสุขภาพ มีหน้าที่รับผิดชอบให้เด็กและเยาวชนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและจิตใจที่ดี ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของสังคม ซึ่งกลุ่ม องค์กร หน่วยงานที่รับผิดชอบงานประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลลานกระบือ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลลานกระบือ สถานีตำรวจภูธรลานกระบือ ชมรมฟุตบอลพี่น้องสัมพันธ์อำเภอลานกระบือ ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขเทศบาลตำบลลานกระบือ

2. ด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบให้เด็กและเยาวชน เป็นคนดี มีคุณธรรม ร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งกลุ่มองค์กรหน่วยงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย เครือข่ายวัฒนธรรมลานกระบือ วัดแก้ว สุริย์ฉาย ปราชญ์ชาวบ้าน เครือข่ายผู้สูงอายุเทศบาลตำบลลานกระบือ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

3. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ในการสร้างเด็กและเยาวชนให้มีจิตอาสาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เด็กและเยาวชนได้ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด รับผิดชอบโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลลานกระบือ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลลานกระบือ เครือข่ายบริหารจัดการขยะมูลฝอย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกำแพงเพชร

ในการดำเนินการทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมา เทศบาลตำบลลานกระบือ ได้กำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงาน โดยเป็นหน้าที่ของเครือข่ายซึ่งจะจัดให้มีการสรุปผลงานแต่ละด้านนำเสนอข้อมูลปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานแต่ละด้านของเครือข่าย ปีละ 2 ครั้ง คือในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนในการส่งเสริมและพัฒนาโครงการบูรณาการสร้างต้นกล้าลานกระบือให้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้เมื่อดำเนินโครงการบูรณาการสร้างต้นกล้าลานกระบือเรียบร้อยแล้ว จะมีการประเมินผลกิจกรรมโดย

แยกเป็น 1) การประเมินผลตามกิจกรรมที่จัดเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักประสานและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นกำหนด โดยการสังเกตและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ 2) การประเมินผลทางวิชาการตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนด ซึ่งเมื่อดำเนินการประเมินผลเรียบร้อยแล้ว จะนำผลการประเมินมาปรับปรุงการทำงานของเครือข่ายต่อไป

จากการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบการดำเนินงานเครือข่าย เป็น 3 ด้าน ส่งผลให้มีการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ อาทิ

(1) การสร้างกระบวนการเรียนรู้และฝึกประสบการณ์ต่อการใช้จราจรของเด็กและเยาวชน

(2) สร้างให้เด็กได้ศึกษาวิธีการทำขนมไทย ที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

(3) จัดกิจกรรมการเลี้ยงดูบุตรหลานให้ถูกวิธี

(4) จัดโครงการพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

2. ด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ อาทิ

(1) การอนุรักษ์และสืบสานศิลปะภูมิปัญญาท้องถิ่น

(2) จัดฝึกอบรมโครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์

(3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสเข้าวัดในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

(4) สร้างห้องเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชุมชนลานกระบือไว้ในโรงเรียน

3. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ อาทิ

(1) การดำเนินการคัดแยกขยะอย่างถูกวิธี

(2) การใช้พลังงานอย่างประหยัด

(3) การจัดตั้งธนาคารขยะในโรงเรียน ซึ่งรับผิดชอบโดย นักเรียนและครู

(4) เชื่อมโยงการบริหารจัดการขยะจากขยะจากโรงเรียนไปสู่ผู้ปกครองและชุมชนให้มี การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่

ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมแต่ละด้านที่กล่าวมา จะอาศัยเครือข่ายทั้ง 3 ที่เข้มแข็งของเทศบาลเป็นกำลังหลัก ร่วมด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาหนุนเสริม ซึ่งในปีที่ผ่านมากิจกรรมต่างๆ นำไปสู่ความสำเร็จมากมาย ที่ผลต่อสุขภาพและอนามัย ขนบธรรมเนียมประเพณี และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของพื้นที่ในภาพรวม

สำหรับการต่อยอดการดำเนินงานเครือข่ายในอนาคตจากโครงการบูรณาการสร้างต้นกล้าลานกระบือนั้น เครือข่ายจะขยายผลการพัฒนาจากกลุ่มเป้าหมาย เด็กและเยาวชนในปัจจุบัน จำนวน 415 คน ดำเนินการให้ครอบคลุมกิจกรรมเด็กและเยาวชนในเขตลานกระบือ ให้มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ ด้านกีฬา มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เป็นคนดีและเป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาวัฒนาธรรมท้องถิ่น และจะส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่

- ด้านการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว
- ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ ทุกเครือข่าย หน่วยงาน กลุ่มและองค์กร ที่เกี่ยวข้องจะเป็นหน่วยงานที่ปรึกษาร่วมวางแผนร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานในส่วนตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานตนเอง ส่วนในภาพรวมใหญ่ที่เครือข่ายจะร่วมดำเนินการพัฒนาเทศบาลในอนาคตนั้น จะเป็นการพัฒนาเทศบาลให้เมืองที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน ตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพชีวิต การจัดการผังเมือง การดูแลสุขภาพอนามัย การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเน้นการขับเคลื่อนการพัฒนาจากพลังเครือข่าย องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชน ในพื้นที่ เข้ามาร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมพัฒนาและร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน

เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

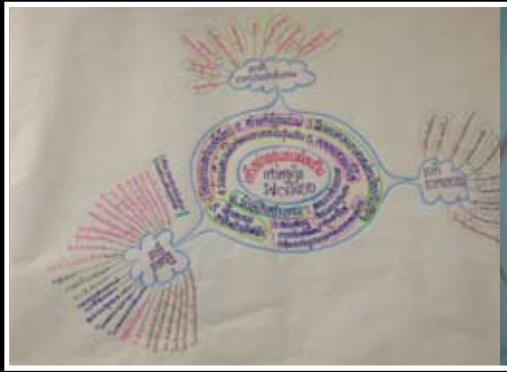

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา 90120
  โทรศัพท์ 074-298-300 โทรสาร 074-298-282
- ประชากร 6,415 คน (ชาย 3,124 คน หญิง 3,291 คน)
- พื้นที่ 4.8 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 ชุมชน)
- รายได้ 25,193,106.54 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 27,713,520 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสุริยา ยีขุน นายกเทศมนตรีตำบลปริก
2. นายอับดลรอซัก หวันแต๊ะ ประธานสภาเทศบาลตำบลปริก
3. นายญาณวุฒิ เพทายพนากิจ ปลัดเทศบาลตำบลปริก

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 12 คน

หญิง - คน

เทศบาลตำบลปริก พัฒนาท้องถิ่นโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง และบูรณาการทรัพยากร-ธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล องค์ความรู้ ทุนทางสังคม และงบประมาณ หรือกล่าวได้ว่า มีการระดมสมอง ระดมกำลัง ระดมทรัพยากร ระดมทุน ฯลฯ จากทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และประชาสังคม ซึ่งภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้ เรียกว่า ภาคีเครือข่ายของเทศบาลตำบลปริก

เนื่องจากเทศบาลตำบลปริกเชื่อมั่นว่า การดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายย่อมนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน กระบวนการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายของเทศบาลตำบลปริกจึงเกิดขึ้นจากการกระตุ้นให้ภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมมองเห็นปัญหาร่วมกัน กำหนดนโยบายและเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน รวมทั้งบูรณาการทรัพยากร และร่วมกันดำเนินการโดยแบ่งบทบาทหน้าที่ของภาคีเครือข่ายแต่ละภาคส่วนในการดำเนินงาน

การบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลตำบลปริก ได้แก่

โครงการชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง

เทศบาลตำบลปริกพัฒนาท้องถิ่นภายใต้วิสัยทัศน์ ***"เศรษฐกิจพอเพียง ร้อยเรียงวิถีชุมชน คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ประชาสังคมสันติสุข"*** โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น กระทั่งก่อเกิดเป็นโครงการใหญ่ (Umbrella Project) ที่มีชื่อว่า "โครงการชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง"

"โครงการชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง" ประกอบด้วยโครงการย่อยมากถึง 9 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการเทศบาลสีเขียว 2) โครงการสร้างค่านิยมร่วมในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลปริก 3) โครงการฝึกทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน 4) โครงการร่วมมือร่วมใจคัดแยกขยะในชุมชน 5) โครงการคลองสวยน้ำใส 6) โครงการรักษ์ป่าสร้างคน 84 ตำบลวิถีพอเพียง 7) โครงการพัฒนาศักยภาพกรรมการชุมชน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

8) โครงการฝึกอบรมอาชีพช่างไฟฟ้า และ 9) โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร(กล้วยทองม้วน) โครงการดังกล่าวนี้ครอบคลุมการพัฒนาท้องถิ่นในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายในการพัฒนา คือ "ก้าวหน้า สมดุล มั่นคง และยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง"

ทั้งนี้โครงการย่อยที่บรรจุรวมอยู่ใน "โครงการชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง" เป็นการผสมผสานโครงการของส่วนงานต่างๆ ภายในเทศบาลที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง นำกลับมาดำเนินการ และเริ่มดำเนินการใหม่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงเป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุเป้าหมาย

ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ต่างเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน "โครงการชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง" โดยมีการประชุมหารือกันเพื่อบูรณาการแผนงาน/โครงการของทุกภาคส่วน และแบ่งงานกันทำตามบทบาทของแต่ละภาคส่วน นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการงบประมาณและทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน อาทิ ปตท.สนับสนุนงบประมาณ บริษัทเอกชนส่งพนักงานเข้าร่วมดำเนินงานและให้องค์ความรู้ รวมทั้งประชาชนสมทบแรงกายในการดำเนินงาน ฯลฯ

1. โครงการเทศบาลสีเขียว

เทศบาลตำบลปริกมุ่งสู่การเป็นเทศบาลสีเขียว (Green Office) หรือสำนักงานที่เป็นมิตรต่อ บุคลากร สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยมุ่งลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ด้วยการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมบุคลากรในองค์กรให้ประหยัดพลังงาน เทคนิคการประหยัดพลังงานที่นำมาใช้ภายในเทศบาล ได้แก่ Reuse (การใช้ซ้ำจนกว่าจะใช้ไม่ได้), Recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่), Refuse (การปฏิเสธการใช้พลังงานแบบสิ้นเปลือง), Repair (การนำกลับมาซ่อมแซมใหม่) และ Reduce (การลดการใช้ทรัพยากรให้ได้มากที่สุด) นอกจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของพนักงานภายในเทศบาลแล้ว เทศบาลตำบลปริกยังดำเนินกิจกรรมเทศบาลคาร์บอนต่ำเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของคนในชุมชนให้ประหยัดพลังงานด้วยเช่นเดียวกัน โดยดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์เมืองไร้มลพิษ มีการจัดกิจกรรมนำขยะมาแลกไข่ไก่ 2) ยุทธศาสตร์เมืองพิชิตพลังงาน มีการรณรงค์ให้ใช้จักรยาน และส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน 3) ยุทธศาสตร์

เมืองบริโภคอย่างยั่งยืน มีการส่งเสริมการปลูกและบริโภคพืชผักปลอดสารพิษ และ 4) ยุทธศาสตร์เมืองแห่งต้นไม้ มีการรณรงค์ให้ปลูกต้นไม้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ในการดำเนินโครงการเทศบาลสีเขียวตลอดจนการขยายผลสู่โครงการเทศบาลคาร์บอนต่ำ เทศบาลตำบลปริกได้ดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและประชาสังคมหลากหลายแห่ง ได้แก่ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16, สำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, เกษตรอำเภอสะเดา, เครือข่ายเกษตรกรชาวสวนผลไม้, สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย, สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และ DELGOSEA

2. โครงการสร้างค่านิยมร่วมในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลปริก

เนื่องด้วยเทศบาลตำบลปริกมีเป้าประสงค์พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน ควบคู่ไปกับการเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิผลสูงสุด กล่าวคือ สามารถให้บริการประชาชนหรือตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง เทศบาลตำบลปริกจึงได้จัดทำโครงการอบรมหลักสูตรสร้างค่านิยมร่วมในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานเทศบาลและภาคีเครือข่าย การจัดอบรมครั้งนี้ไม่อาจสำเร็จลุล่วงได้ หากเทศบาลตำบลปริกไม่มีภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานทั้งจากภาครัฐและประชาสังคม คือ ท้องถิ่นอำเภอสะเดา, ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา กรรมการชุมชน กลุ่มแม่บ้าน และอาสาสมัครพลเรือน ทั้งนี้ภายหลังจากการอบรม พนักงานเทศบาลได้รับความรู้, พัฒนาทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงาน, พัฒนาการทำงานแบบบูรณาการ, พัฒนาการทำงานเป็นทีม, พัฒนาทัศนคติและได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ โดยเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น

3. โครงการฝึกทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

สาธารณภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งทั้งภัยธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์สร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยทักษะ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความร่วมมือจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม โดยเฉพาะกลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เทศบาลตำบลปริกจึงจัดการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและการฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการเมื่อเกิดเหตุร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอสะเดาและภาคราชการของตำบล Kubang Pasu ของประเทศมาเลเซีย จากการฝึกอบรมครั้งนี้ส่งผลให้สมาชิก อปพร.เข้าใจในบทบาทอำนาจหน้าที่และภารกิจของตนเอง และมีประสบการณ์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่สำคัญเกิดการขยายเครือข่ายการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากเครือข่ายระดับตำบลสู่ระดับอำเภอ โดยภาคีเครือข่ายประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอสะเดา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา อำเภอสะเดา และป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสงขลา ตลอดจนเกิดการขยายภาคีเครือข่ายไปยังประเทศเพื่อนบ้าน คือ ภาคราชการ ของตำบล Kubang Pasu ประเทศมาเลเซีย ซึ่งทำให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยครอบคลุมพื้นที่ในวงกว้างขึ้นและยกระดับการดำเนินงานด้านนี้ของเทศบาลตำบลปริกสู่สากล

4. โครงการร่วมมือ ร่วมใจ คัดแยกขยะในชุมชน

ปัญหาขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลปริกทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เทศบาลตำบลปริกเล็งเห็นว่า แนวทางการจัดการขยะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การคัดแยกขยะโดยชุมชน และเพื่อให้ชุมชนเป็นกลไกหลักในการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะ เทศบาลตำบลปริกจึงเริ่มดำเนินโครงการร่วมมือ ร่วมใจ คัดแยกขยะในชุมชน โดยให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะแก่คนในชุมชน เก็บถังขยะเดิมที่ชำรุดและมอบถังขยะใหม่ให้แก่ชุมชน พร้อมทั้งดำเนินการจัดประกวดหน้าบ้านน่ามองในทุกชุมชนควบคู่กันไป ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเดิมและก่อให้เกิดภาคีเครือข่ายใหม่จากทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคม คือ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ และประชาชนในทุกชุมชน ภายหลังจากการดำเนินโครงการ คนในชุมชนสามารถคัดแยกขยะในครัวเรือนของตนเองได้ ส่งผลให้ปริมาณขยะในพื้นที่ลดลง ลดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของคนในพื้นที่ พื้นที่มีความสะอาดมากขึ้น และชุมชนยังสามารถดำเนินการต่อยอดจากการคัดแยกขยะโดยเพิ่มมูลค่าให้แก่ขยะด้วยการทำปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพ

5. โครงการคลองสวย น้ำใส

"คลองปริก" เป็นคลองสายหลักของเทศบาลตำบลปริก ประชาชนใช้น้ำจากคลองนี้เพื่อการอุปโภค บริโภค และเกษตรกรรม เนื่องจากบริเวณริมคลองเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม เทศบาลตำบลปริกและโรงงานอุตสาหกรรมต่างคำนึงถึงความเสี่ยงต่อความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำ จึงร่วมกันจัดทำโครงการคลองสวย น้ำใส เพื่อกระตุ้นรวมและปลูก

จิตสำนึกให้คนในชุมชนรักและรู้จักดูแลรักษาคลองปริก ทั้งนี้กิจกรรมในโครงการประกอบด้วย การปรับภูมิทัศน์ การปลูกต้นไม้ การเก็บขยะ การกำจัดวัชพืชบริเวณริมคลอง การปรับปรุงคุณภาพน้ำในคลองโดยการใส่น้ำหมักชีวภาพ หรือ EM BALL รวมทั้งมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้และรณรงค์การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ภายหลังจากการดำเนินโครงการ คนในชุมชนและโรงงานเห็นความสำคัญของคลองปริกและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มากขึ้น และผลที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม คือ คลองปริกมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีต้นไม้ และสัตว์น้ำ กลายเป็นแหล่งทรัพยากร-ธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามการฟื้นฟูและอนุรักษ์คลองปริกคงไม่อาจสำเร็จได้หากเทศบาลตำบลปริกและโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินงานเพียงลำพัง ภาคีเครือข่ายจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เข้าร่วมผนึกกำลังในการดำเนินงานครั้งนี้ ได้แก่ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสงขลา อำเภอสะเดา บริษัทเซฟสกิน บริษัทบริดสโตน กรรมการชุมชน และกลุ่มอนุรักษ์คลองอู่ตะเภา ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนร่วมกันบูรณาการการทำงานและทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานโดยร่วมกันวางแผนการดำเนินงานก่อนเริ่มลงมือปฏิบติ ส่งผลให้เทศบาลตำบลปริกประหยัดงบประมาณได้ในส่วนหนึ่ง และนำงบประมาณส่วนนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นในเรื่องอื่น

6. โครงการรักษ์ป่าสร้างคน 84 ตำบลวิถีพอเพียง เทศบาลตำบลปริก

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินโครงการรักษ์ป่า สร้างคน 84 ตำบลวิถีพอเพียง เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลที่ทรงพระชมน์มายุครบ 84 พรรษา ร่วมกับชุมชนตำบลปริก โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนและชุมชนให้ดำเนินชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งตระหนักถึงความสำคัญและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตน เริ่มแรกคณะกรรมการชุมชนและครอบครัวเป็นกลุ่มเป้าหมายนำร่องในการใช้ชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง ต่อมาได้ขยายผลสู่เพื่อนบ้านใกล้เคียงและชุมชนโดยภาพรวม ชุมชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการขับเคลื่อนการใช้ชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงโดยได้รับการสนับสนุนจากปตท.และเทศบาลตำบลปริกเรื่อยมา กระทั่งภายในพื้นที่เทศบาลตำบลปริกเกิดจุดเรียนรู้การใช้ชีวิตแบบพอเพียงหลายแห่งที่สามารถเป็นตัวอย่างแสดงถึงการใช้ชีวิตพอเพียงที่พึ่งพาตนเองได้ในหลากหลายรูปแบบ อาทิ การเลี้ยงปลาในกระชัง การทำบัญชีครัวเรือน ฯลฯ ประกอบกับคนในชุมชนบางส่วนพัฒนาศักยภาพของตนกลายเป็นวิทยากรประจำจุดเรียนรู้และแกนนำ ขณะที่บางส่วนร่วมเป็นจิตอาสาในการทำงานในพื้นที่ การดำเนินโครงการรักษ์ป่าสร้างคน 84 ตำบลวิถีพอเพียง เทศบาลตำบลปริก และปตท. ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายหลายแห่งทั้งจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เพื่อการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง เครือข่ายเฝ้าระวังสายน้ำคลองอู่ตะเภา ชุมชนต้นแบบตำบลลำสินธุ์ จังหวัดพัทลุง ชุมชนต้นแบบศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม้เรียง จังหวัดนครศรีธรรมราช และกลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ ในพื้นที่ตำบลปริก

7. โครงการพัฒนาศักยภาพกรรมการชุมชน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

เทศบาลตำบลปริกมุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา และมุ่งสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้คนและชุมชนกลายเป็นกลไกในการบริหารจัดการพื้นที่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ทั้งนี้เทศบาลตำบลปริกเล็งเห็นว่า ชุมชนที่เข้มแข็งต้องเกิดจาก "จิตสำนึกแห่งการพึ่งตนเองบนพื้นฐานของทุนที่มีอยู่ และจัดการตนเองได้อย่างเป็นระบบ" ตลอดจนต้องสามารถพัฒนาทุนให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนให้ได้อย่างแท้จริง ชุมชนจึงควรมีค่านิยมที่ว่า การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนมิใช่การพึ่งพาผู้อื่น หรือรอรับการช่วยเหลือสงเคราะห์ ขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคีเครือข่ายเข้ามามีบทบาทเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนชุมชนในการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อบริหารจัดการชุมชนด้วยตัวชุมชนเองเท่านั้น ดังนั้นเทศบาลตำบลปริกจึงริเริ่มโครงการพัฒนาศักยภาพกรรมการชุมชน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มกิจกรรมต่างๆ เพื่อบริหารจัดการตำบลแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ 1) เวทีประชุมคณะกรรมการชุมชน กลุ่มอาชีพ กลุ่มกิจกรรม ประจำเดือน เพื่อระดมปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของแต่ละชุมชน 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติภารกิจของกรรมการชุมชน และ 3) ทัศนศึกษาดูงานเพื่อเทียบเคียงประสบการณ์ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้การพัฒนาศักยภาพและความสามารถของกลุ่มเป้าหมายด้วยกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการนี้ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับที่เข้มข้นมากขึ้น และหากกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องย่อมนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งที่สามารถบริหารจัดการตนเองได้ในที่สุด

8. โครงการฝึกอบรมอาชีพช่างไฟฟ้า

เทศบาลตำบลปริกเคยจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูผู้ติดหรือผู้เสพยาเสพติดมาแล้ว และเพื่อต่อยอดการดำนินงานให้กลุ่มเป้าหมายมีโอกาส ความพร้อม และสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้ เทศบาลตำบลปริกจึงจัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพช่างเดินสายไฟฟ้าและติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าภายในบ้านให้กับผู้ติด/ผู้เสพยาเสพติด นอกจากการฝึกอบรมในภาคทฤษฎีแล้ว ยังมีการสอบปฏิบัติเดินสายไฟฟ้าภายในบ้าน ตลอดจนติดตามพฤติกรรมการประกอบอาชีพ และสอบถามความพึงพอใจจากผู้รับบริการ กล่าวได้ว่า ผู้ผ่านการบำบัดและการฝึกอบรมจะมีความรู้ มีโอกาส และทางเลือกในการประกอบอาชีพ สามารถกลับเข้าสู่สังคมและได้รับการยอมรับ ยิ่งกว่านั้นหากทำงานและมีรายได้ย่อมเป็นหนทางหนึ่งในการป้องกันไม่ให้หวนกลับไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีก

9. โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (กล้วยทองม้วน)

เนื่องจากตำบลปริกเป็นสังคมเกษตรกรรมและมีผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญอย่างหนึ่งในพื้นที่ คือ กล้วย เทศบาลตำบลปริกจึงใช้ทุนทางการเกษตรที่มีอยู่มาช่วยเสริมสร้างรายได้ให้แก่กลุ่มสตรีแม่บ้านและครัวเรือนในพื้นที่ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพในการแปรรูปกล้วยเป็นผลิตภัณฑ์กล้วยทองม้วน ส่งผลให้กลุ่มอาชีพมีรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว และเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยมีตลาดรองรับผลผลิต นอกจากนี้การจำหน่ายกล้วยทองม้วนได้อาศัยช่องทางเครือข่ายที่เป็นร้านค้า อาทิ ร้านกนิษฐาจังหวัดตรัง การท่าอากาศยาน (สนามบินหาดใหญ่) ฯลฯ

โครงการย่อยทั้งหมด 9 โครงการที่กล่าวมาแล้วนั้นบรรจุรวมเป็น "โครงการชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งถือเป็นร่มคันใหญ่ ที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินงาน ดังนั้นไม่ว่าเทศบาลตำบลปริกจะขับเคลื่อนกิจกรรมหรือโครงการย่อยใดก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นย่อมนำไปสู่ชุมชนท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเป็นอยู่อย่างยั่งยืน

ทั้งนี้โครงการย่อยทั้ง 9 โครงการสามารถแบ่งกลุ่มเป็นการพัฒนาท้องถิ่นใน 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ได้แก่ โครงการเทศบาลสีเขียว โครงการคลองสวยน้ำใส โครงการร่วมมือร่วมใจคัดแยกขยะในชุมชน โครงการรักษ์ป่า สร้างคน 84 ตำบลวิถีพอเพียง

มิติที่ 2 การบริหารจัดการ ได้แก่ โครงการสร้างค่านิยมร่วมในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลปริก โครงการฝึกทบทวนอาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน โครงการพัฒนาศักยภาพกรรมการชุมชน กลุ่มอาชีพ และกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

มิติที่ 3 การส่งเสริมสังคม และเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ โครงการฝึกอบรมอาชีพช่างไฟฟ้า โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (กล้วยทองม้วน)

โครงการทั้งหมดได้รับการออกแบบและดำเนินการให้มีการเชื่อมร้อยกันทุกโครงการ และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายระดับท้องถิ่น ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชนท้องถิ่น และประชาสังคม รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงานและทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานร่วมกัน แม้ว่ากระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายในการทำงานจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาและเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป แต่ย่อมส่งผลยั่งยืนกว่าการทำงานโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนำไปสู่การแก้ปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่นที่ทุกภาคส่วนพึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์เท่าเทียมกัน

เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย 64110
  โทรศัพท์ 055-942-715 โทรสาร 055-942-702
- ประชากร 4,924 คน (ชาย 2,462 คน หญิง 2,462 คน)
- พื้นที่ 54.12 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 9 หมู่บ้าน)
- รายได้ 8,856,131.86 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 15,844,920.96 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสุวิทย์ ทองสงค์ นายกเทศมนตรีตำบลเมืองบางขลัง
2. นายสมเด็จ หลวงนุช ประธานสภาเทศบาลตำบลเมืองบางขลัง
3. นายวิทยา เกษรพรหม ปลัดเทศบาลตำบลเมืองบางขลัง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 11 คน

หญิง 1 คน

เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง อาศัยข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมเป็นแกนหลักในการพัฒนาผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม จากคนในท้องถิ่นทุกกลุ่ม ปลุกสำนึกแห่งความรักท้องถิ่นของตนนำมาสู่การพัฒนาขีดความสามารถ ความรัก ความสามัคคี ร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อนำพาชุมชนไปสู่ ***"ท้องถิ่นในอุดมคติ"*** ที่เป็นสังคมแห่งสันติสุข และสมานฉันท์ เป็นชีวิตที่ไม่มีความขัดแย้ง ทุกคนล้วนมีความพึงพอใจ มีความสุข มีความรัก สมัครสมานสามัคคีกัน เป็นชีวิตที่สงบเงียบ ถ้าเปรียบเทียบกับครอบครัวก็เป็นครอบครัวที่อยู่ด้วยกันด้วยความกลมเกลียว รักใคร่ปรองดองกันเป็นอย่างดี

การนำทุนทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีมาต่อเติม เสริมค่าเพื่อพัฒนาท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องหาแนวทางที่ใช้ทุนดังกล่าว นำมาสร้างความภาคภูมิใจและถักทอความยึดเหนี่ยวทางสังคมให้กับคนในชุมชน จนเกิดพลังความร่วมมือของคนในพื้นที่ หลังจากนั้น จึงสร้างเครือข่ายในการพัฒนาบริหารทุนประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มี ที่เกิดจากความร่วมมือจากทุกภาคส่วนภายใต้ปณิธานที่ว่า ***"เราจะสร้างพรุ่งนี้ด้วยกัน"***

ทั้งนี้ การนำพาชุมชนไปสู่ "ท้องถิ่นในอุดมคติ" เทศบาลได้ดำเนินการ ภายใต้ 3 แนวคิดสำคัญดังนี้

1. ทุนท้องถิ่น คือ สิ่งที่ท้องถิ่นมีอยู่แล้ว สามารถทำให้งอกเงย ต่อเติมเพิ่มค่าขึ้นได้ แต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน จะมากหรือน้อยอยู่ที่การมองเห็นและการให้คุณค่าความ

สำคัญกับความแตกต่างนั้นๆ ต้องหาจุดเด่นที่มีอยู่ในชุมชนผลิตเป็นสินค้า แต่ต้องเป็นสิ่งที่เราถนัด มีความเชี่ยวชาญมากที่สุด นำมาสร้างคุณค่าและมูลค่า

2. การเสริมสร้างเครือข่าย ทุกท้องถิ่นย่อมมีจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคต่างกัน ดังนั้น ต้องหาวิธีการที่จะ "กำจัดจุดอ่อน" หนึ่งวิธีที่สำคัญและทรงคุณค่าคือการเสริมสร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ปัจจุบันการสร้างเครือข่ายถือเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการทำงานที่ได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากไม่มีองค์กรใดที่จะความพร้อมในทุกๆ ด้าน

3. แนวคิดการปรับปรุงการทำงาน โดยใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA

สำหรับนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง ได้แก่

การสร้างแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรมโดยเครือข่ายนักวิจัยชุมชนโบราณเมืองบางขลัง 9 หมู่บ้าน อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย

การนำทุนทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มี มาพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับภูมิสังคม นอกจากต้องใช้องค์ความรู้ในการบริหารจัดการแล้ว ยังต้องหากุศโลบายที่ใช้จะทุนดังกล่าวให้สามารถนำมาซึ่งความภาคภูมิใจแก่คนในชุมชนท้องถิ่น จนเกิดเป็นพลังความร่วมมือของคนในพื้นที่ หลังจากนั้น จึงสร้างพันธมิตรเครือข่ายในการพัฒนาบริหารทุนประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มี ที่เกิดจากการประสานสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งชาวบ้าน ชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชนภายใต้คำขวัญปลุกใจร่วมกันของชาวเมืองบางขลังที่ว่า "เราจะสร้างพรุ่งนี้ด้วยกัน" ทั้งนี้ ในการดำเนินงาน เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและเครือข่ายในพื้นที่เป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากศักยภาพที่พื้นที่และชุมชนมีว่าจะสามารถพัฒนาได้ในระดับใด และเมื่อดำเนินการแล้วจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในพื้นที่บ้าง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานอย่างรอบคอบและเป็นกระบวนการตามหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย ดังนี้

1) ประสานเชื่อมโยงให้กลุ่มบุคคลในเครือข่าย 9 ชุมชน ให้มีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมสร้างสรรค์ และสนับสนุนงานพัฒนาท่องเที่ยวอย่างแท้จริง เป็นกิจกรรมของคนในชุมชนท้องถิ่น เกิดกิจกรรมรวมกลุ่ม มีการร่วมมือร่วมใจกันทำงาน ร่วมศึกษาปัญหาและศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมและร่วมกันแก้ไขปัญหา

2) สำรวจศักยภาพพื้นที่และความต้องการพัฒนาท่องเที่ยวของชุมชน รวมถึงเพิ่มศักยภาพเครือข่ายชุมชนให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินการท่องเที่ยวทั้งด้านบริหารและด้านการจัดการ ด้วยกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการบริหารจัดการด้วยการศึกษาเรียนรู้ และการฝึกอบรม ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม รวมถึงให้ชุมชนเปิดรับทัศนคติและกระบวนทัศน์การพัฒนาที่นำไปสู่ความยั่งยืนด้วย

3) ดำเนินการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมท่องเที่ยวเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชุมชน โดยอาศัยองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ด้วยเวทีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จะทำให้เกิดความชื่นชมซึ่งกันและกัน และร่วมกันแก้ไขปัญหา

4) ปฏิบัติการโครงการนำร่องเพื่อให้คณะดำเนินงานของกลุ่มท่องเที่ยวได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อปรับปรุงนำไปสู่การดำเนินการที่ยั่งยืน โดยประชาสัมพันธ์ติดต่อประสานงานภาครัฐ ภาคธุรกิจนำเที่ยวเอกชน เพื่อนำกลุ่มนักท่องเที่ยว นักเรียนนักศึกษามาใช้บริการและเก็บข้อมูลความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้มาเยี่ยมเยือนและนำผลการเก็บข้อมูลจัดประชุมคณะกรรมการและสมาชิก เพื่อศึกษาติดตามผลการดำเนินงานการให้บริการ

5) ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ในการบริหารจัดการและดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม

6) ประเมินผลที่เกิดขึ้นเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรมทั้งในแง่เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

จากการดำเนินโครงการดังกล่าว ก่อให้เกิดสิ่งที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ต่อพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมท่องเที่ยว เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นครอบคลุมทั้งตำบลจากเดิมที่มีเพียง 1 ชุมชน มีต้นฉบับสื่อและคู่มือการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเมืองบางขลัง มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ที่คอยให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ไม่เพียงเท่านั้น ยังก่อให้เกิดผลที่เป็นคุณค่าทางใจแก่ชุมชนท้องถิ่น อาทิ เครือข่ายชุมชนเมืองบางขลังเห็นความสำคัญและคุณค่าของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของตน นำไปสู่ความรักและหวงแหน และร่วมแรงร่วมใจกันฟื้นฟูรักษารากเหง้าของตนไว้ ในขณะเดียวกัน เด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ มีความสุขและพึงพอใจจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน มีความภาคภูมิใจ เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น นำมาซึ่งความรักความสามัคคี และความเข้มแข็งของชุมชน

โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณเมืองบางขลัง

ตามความเชื่อและหลักฐานจากศิลาจารึก ที่ว่า เมืองบางขลังเป็นชุมชนโบราณ อยู่ในพื้นที่อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ถือกำเนิดร่วมสมัยกับเมืองเก่าสุโขทัยและศรีสัชนาลัย และถือเป็นจุดกำเนิดประเทศไทย เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ส่วนราชการในตำบล อำเภอสวรรคโลก สำนักงานจังหวัดสุโขทัย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณเมืองบางขลัง เพื่อเสริมสร้างต่อเติมเต็มประวัติศาสตร์ของพื้นที่บางขลังให้มีชีวิต มีจิตวิญญาณ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนตำบลเมืองบางขลัง ชุมชนใกล้เคียง ตลอดจนประชาชนชาวไทยต่อไป

ดังนั้น โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณเมืองบางขลัง จึงเกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ อาทิ เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง /จังหวัดสุโขทัย/อำเภอสวรรคโลก/วัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย/โรงเรียนในเขตพื้นที่/อปท.ใกล้เคียง/กวีซีไรต์โชคชัย บัณฑิต'/มหาวิทยาลัยนเรศวร /วิทยาลัยพลศึกษาสุโขทัย เป็นต้น โดยแต่ละภาคส่วนได้ร่วมดำเนินงานเป็นเครือข่าย เพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดกิจกรรมต่างๆ ขึ้น เพื่อจะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของบางขลัง และนำไปสู่การทำให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักเมืองบางขลังดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ จากการดำเนินการร่วมกันของทุกภาคส่วนนำไปสู่ผลผลิตต่างๆ ดังนี้

- **เชิงปริมาณ**
  - จัดพิมพ์หนังสือ "ที่นี่...เมืองบางขลัง 5"
  - จัดพิมพ์แผ่นพับข้อมูลส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองบางขลัง
  - วีดีทัศน์ข้อมูลส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองบางขลัง
  - จัดการแสดงแสง สี เสียงเมืองบางขลัง
  - จัดการแสดงเทิดพระเกียรติ
  - จัดเสวนาประวัติศาสตร์
  - ตลาดโบราณ ขายสินค้าของที่ระลึกแบบพื้นบ้านของตำบลเมืองบางขลัง
  - มีนักท่องเที่ยวแวะมาเยี่ยมชม จำนวน 5,000 คน/ปี

- **เชิงคุณภาพ**
  - ประชาชนในท้องถิ่นมีความสมัครสมาน สามัคคี สำนึกรักท้องถิ่น รักศิลปวัฒนธรรม
  - เยาวชน ประชาชน เกิดความสนใจใคร่รู้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น
  - นักท่องเที่ยวให้ความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แห่งใหม่ของจังหวัดสุโขทัย
  - ประชาชนมีรายได้จากการขายสินค้าประจำฤดูกาล และของที่ระลึก

นอกจากนี้ เมืองบางขลัง ยังมีแผนการต่อยอดหรือทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายในอนาคต คือ การเผยแพร่หนังสือประวัติศาสตร์ แผ่นพับ บันทึกการแสดงแสง สี เสียง วีดีทัศน์ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียนในเขตจังหวัดสุโขทัย และผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงาน การจัดทำห้องสมุดรวบรวมสื่อ สิ่งพิมพ์ประวัติศาสตร์เมืองบางขลังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และการจัดงานวันอนุรักษ์มรดกไทยและวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 2 เมษายน 2558 ให้ยิ่งใหญ่เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ ในวาระพระชนมายุครบ 60 พรรษา โดยมีการขยายเครือข่ายเพิ่มมากขึ้น

โครงการส่งเสริมสุขภาวะเด็กและเยาวชนตำบลเมืองบางขลัง ปีที่ 2

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหาต่างๆ นำไปสู่ปัจจัยเสี่ยงและสิ่งยั่วยุที่ล้วนแต่ส่งผลต่อสุขภาวะของเด็กและเยาวชน ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ปรากฏให้เห็นผ่านสื่อต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ปัญหาที่พบเห็นบ่อย เช่น ติดยาเสพติด ยกพวกตีกัน ตั้งครรภ์ขณะที่ยังไม่พร้อม สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมเสื่อมโทรม เด็กและเยาวชนขาดคุณธรรม จริยธรรม ขาดภูมิคุ้มกันจากครอบครัว ด้วยความห่วงใยในประเด็นดังกล่าว เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง ร่วมกับฝ่ายปกครองท้องที่ผู้นำชุมชน ส่วนราชการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุโขทัย และภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่ให้ความสำคัญของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จึงมีเป้าหมายร่วมกันในการลดปัญหา ด้วยวิธีการสอดแทรกการปลุกจิตสำนึกผ่านการนำประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม วิถีการดำเนินชีวิตของท้องถิ่นมาเป็นตัวขับเคลื่อน โดยนำข้อมูลสื่อ สิ่งพิมพ์ จากการดำเนินโครงการวิจัยมรดกวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนโบราณเมืองบางขลัง อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ที่สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนโบราณเมืองบางขลัง มาเผยแพร่ให้เด็ก เยาวชน ได้รับรู้ รับทราบ ซึ่งมีการพัฒนาเป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- กิจกรรมเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม โดยมีทีมวิจัยชุมชนเมืองบางขลังเป็นวิทยากร
- กิจกรรมเรียนรู้ศิลปะการวาดภาพ โดยมีศิลปินพื้นบ้านเป็นผู้สอน
- กิจกรรมให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- กิจกรรมไหว้พระ สวดมนต์ ฟังเทศน์ฟังธรรมจากพระ และฝึกนั่งสมาธิ
- กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
- กิจกรรมอบรมโตไปไม่โกง
- กิจกรรมให้ความรู้ในการดูแลใส่ใจสิ่งแวดล้อม โดยจัดอบรมการคัดแยกขยะ การจัดตั้งธนาคารขยะ ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ตำบลเมืองบางขลัง

- กิจกรรมวันภาษาไทยและวันสุนทรภู่
- กิจกรรมอบรมการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว

จากกิจกรรมต่างๆ ที่กล่าวมา นอกจากจะช่วยให้สร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนสามารถอดทนต่อสิ่งยั่วยุหรือสิ่งเร้าจากสังคมในปัจจุบันได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความรักท้องถิ่น ความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของท้องถิ่น มีความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและสืบสานงานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน สามารถใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ห่างไกลยาเสพติดและมีความสามัคคีเกิดขึ้นในชุมชน นอกจากนี้ ในภาพกว้างของสังคมยังไปหนุนเสริมให้เกิดผลทางบวก ดังนี้

- เด็ก และเยาวชน สามารถอธิบายและนำชมประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมเมืองบางขลัง ให้ผู้ที่สนใจมาท่องเที่ยวได้รับทราบ
- เด็กและเยาวชน มีโอกาสในการเรียนรู้กันและกัน ทั้งในระดับบุคคลและระหว่างกลุ่ม
- สามารถปูพื้นฐานทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา ของเด็กและเยาวชนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
- เด็กและเยาวชน มีทักษะในการดำเนินชีวิต รู้เท่าทันตนเอง สังคม สามารถพึ่งพาตนเองได้

สำหรับ การต่อยอดหรือทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายในอนาคต เทศบาลตำบลเมืองบางขลังจะดำเนินกิจกรรมเป็นประจำทุกปี โดยจัดสรรงบประมาณในส่วนของ เทศบาลตำบลเมืองบางขลัง และขอรับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุโขทัยและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ให้เป็นยุวมัคคุเทศก์ที่สามารถเล่าเรื่องบ้านเมืองของให้แก่ผู้มาเยือนได้ นำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลาย สามารถส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพิ่มเครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ขยายเป้าหมายเด็กและนักเรียนเพิ่มมากขึ้น

รางวัลพระปกเกล้า
ประจำปี 2557

รางวัลพระปกเกล้า 2557
เกียรติภูมิท้องถิ่น

ก้าวขึ้นสู่ปีที่ 14 กับ "รางวัลพระปกเกล้า"
รางวัลอันทรงเกียรติ ที่มีอายุยาวนานที่สุดในประเทศไทย
ที่มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศและโดดเด่น

วัตถุประสงค์

สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐ ภายใต้การกำกับดูแลของประธานรัฐสภา มีพันธกิจในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงได้จัดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้า และใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้าขึ้นเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา ซึ่งให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อมาในปี 2552 สถาบันได้ขยายรางวัลพระปกเกล้าให้ครอบคลุมการดำเนินงานของท้องถิ่นอาทิ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการท้องถิ่น การเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ในท้องถิ่น และการเสริมสร้างเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

ในปี 2557 สถาบันพระปกเกล้า แบ่งรางวัลพระปกเกล้า ออกเป็น 3 ประเภทรางวัล ได้แก่

ประเภทที่ 1
รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเภทที่ 2
รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ
ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

ประเภทที่ 3
รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ
ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

ประเภทที่ 1
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักความโปร่งใสในการบริหารงานและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดสำคัญ

ประเภทที่ 2 ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

เพื่อส่งเสริมและผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่มากที่สุด ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการดูแลรักษาความสงบ ตลอดจนปลุกจิตสำนึกแห่งพลังความสามัคคีของคนในพื้นที่ ได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานในการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะก่อให้เกิดความสันติสุขสมานฉันท์ในระดับชาติ

กรอบแนวคิดสำคัญ

ประเภทที่ 3 ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่บริหารจัดการท้องถิ่น ให้สามารถร่วมมือกับเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการร่วมมือพัฒนาท้องถิ่นไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกัน

กรอบแนวคิดสำคัญ

หลักเกณฑ์

การมอบรางวัลพระปกเกล้าและใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า

การมอบรางวัลพระปกเกล้าแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านต่างๆ ที่กล่าวมา แบ่งการมอบรางวัลพระปกเกล้า ออกเป็น 2 ระดับ คือ

🏆 **โล่รางวัลพระปกเกล้า พร้อมใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า**
มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการฯ แล้วว่า ***มีความเป็นเลิศ*** ในด้านนั้นๆ

🏆 **ใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า**
มอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการฯ แล้วว่า ***ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้*** ในด้านนั้นๆ

กระบวนการประเมินและคัดเลือก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้า 2557

การประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อมอบรางวัลพระปกเกล้า และใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า มีกระบวนการหลัก ดังนี้

ขั้นที่ 1 รับสมัครองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมในโครงการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมัครเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557 โดยกรอกใบสมัครเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า พร้อมแนบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาตามที่ได้กำหนดไว้ในใบสมัคร

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557 ได้เพียง 1 ประเภทรางวัลเท่านั้น โดยทำการเลือกประเภทรางวัลฯ ตามที่ได้กำหนดไว้ในหน้าแรกของใบสมัคร และต้องกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในแต่ละประเภทของรางวัลฯ ซึ่งมีการแยกประเภทรางวัลฯ ไว้แล้วในใบสมัครส่วนต่างๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำใบสมัครมาจาก 2 ช่องทางสำคัญ ได้แก่

1) สถาบันฯ จัดส่งใบสมัครให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งโดยตรง

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดาวน์โหลดใบสมัครได้จากเว็บไซต์สถาบันฯ ที่ www.kpi.ac.th

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณสมบัติขั้นต้น

คณะวิจัยฯ ทำการพิจารณาข้อมูลเบื้องต้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมโครงการทั้งหมด โดยพิจารณาให้คะแนนจากเกณฑ์ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน และตัวชี้วัดขั้นพัฒนา (แยกตามประเภทรางวัลฯ) ในขั้นนี้หลักฐานและเอกสารประกอบการพิจารณาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งให้แก่คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ จะได้รับการตรวจสอบและให้คะแนนอย่างถี่ถ้วน

ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นภารกิจที่บังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระทำหรือต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบ และกฎหมาย เช่น แต่งตั้งตัวแทนประชาชนเป็นคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เปิดเผยรายรับรายจ่าย การจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ไม่มีการปฏิบัติตามตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานตัวใดตัวหนึ่งแล้ว จะถือได้ว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินในขั้นต้น

ตัวชี้วัดขั้นพัฒนา เป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่ ที่มีการพัฒนาและมีความก้าวหน้ามากขึ้น รวมทั้งมีความเข้มข้นในด้านการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นในชุมชนท้องถิ่น

"ทั้งนี้ ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานและตัวชี้วัดขั้นพัฒนาที่กล่าวมานั้น จะถูกนำมาแปลงเป็นข้อคำถามในใบสมัครการเข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้า ในแต่ละประเภท ซึ่งจะมีการคิดคะแนนที่ให้น้ำหนักแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมในแต่ละตัวชี้วัด"

ขั้นที่ 3 ประเมินคุณสมบัติเฉพาะประเด็น แบ่งเป็น

ขั้นที่ 3.1 การประเมินความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

คณะวิจัยฯ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถามในการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นต่างๆ

ขั้นที่ 3.2 การประเมินการดำเนินโครงการและกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะวิจัยฯ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดย การสนทนากลุ่ม การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่การดำเนินงานของโครงการและกิจกรรม

ขั้นที่ 4 คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ ทำการศึกษาข้อมูลในพื้นที่

ในขั้นตอนนี้ จะเกิดขึ้นหลังจากคณะวิจัยฯ นำเสนอผลคะแนนที่ได้จากการประเมินตามขั้นที่ 2 และ 3 ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ จะมีการประชุมเพื่อกำหนดการลงพื้นที่ประเมินจริงในภาคสนาม โดยเกณฑ์ในการพิจารณาประเมินขั้นนี้ พิจารณาจาก

1) การนำเสนอผลงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2) การสังเกตสภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาพทั่วไปของเมืองโดยรวม
3) การเยี่ยมชมโครงการและกิจกรรมตัวอย่างที่ดี

ขั้นที่ 5 ประชุมคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้า 2557

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ ทำการศึกษาข้อมูลในพื้นที่แล้ว ได้จัดให้มีการประชุมพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ และพิจารณาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดมีความเหมาะสมที่จะได้รับรางวัลพระปกเกล้า ในฐานะที่มี “ความเป็นเลิศ” และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใดที่ “ผ่านเกณฑ์” และสมควรได้รับใบประกาศเกียรติของคุณสถาบันพระปกเกล้า

ทั้งนี้ ในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ จะมีการพิจารณาโดยนำข้อมูลการร้องเรียนที่ได้จาก สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ปปท.) และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในประเด็นเรื่องการทุจริตและความไม่โปร่งใสในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย

ผลการตัดสิน

ของคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น เพื่อรับรางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557

รางวัลพระปกเกล้า สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศ ประจำปี 2557

ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จำนวน 11 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
3. เทศบาลตำบลเวียงสา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
4. เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
5. เทศบาลตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
6. เทศบาลตำบลกงไกรลาศ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
7. เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
8. องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
9. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
10. องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
11. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

จำนวน 3 แห่ง

1. เทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เทศบาลเมืองปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
3. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

จำนวน 12 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย
3. เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
4. เทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
5. เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
6. เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
7. เทศบาลเมืองเขาสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
8. เทศบาลตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น
9. องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
10. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
11. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์
12. องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

ใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ประจำปี 2557

ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

จำนวน 13 แห่ง

1. เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. เทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เทศบาลตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่
5. เทศบาลตำบลบ้านแฮด อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น
6. เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
7. เทศบาลตำบลวิชิต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
8. เทศบาลตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
9. เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
10. เทศบาลตำบลริมปิง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
11. เทศบาลตำบลด่านซ้าย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย
12. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิ่ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
13. องค์การบริหารส่วนตำบลพังเคน อำเภอนาตาล จังหวัดอุบลราชธานี

ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

จำนวน 1 แห่ง

1. เทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

จำนวน 3 แห่ง

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
2. เทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
3. เทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557

ประเภทที่ 1
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000
  โทรศัพท์ 076-211-877 โทรสาร 076-210-422
- ประชากร 369,522 คน (ชาย 174,827 คน หญิง 194,695 คน)
- พื้นที่ 570.03 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 3 อำเภอ)
- รายได้ 1,053,899,959 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 159,548,162 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายไพบูลย์ อุปัติศฤงค์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
2. นายธีระ เจี่ยสกุล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
3. นายวัชรินทร์ ปฐมวัฒนพงศ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 21 คน

หญิง 3 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต มีวิสัยทัศน์คือ ***"องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล บริการประทับใจ เพื่อนำภูเก็ตไปสู่เมืองน่าอยู่คู่คุณธรรม"*** ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว คณะผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง จึงยึดแนวคิดในการทำงานว่าต้อง "โปร่งใส หยัดใจได้" ("หยัดใจ" เป็นภาษาใต้ แปลว่า "ไว้ใจได้") ซึ่งหมายถึง จะต้องดำเนินงานอย่างเปิดเผยให้เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน โดยให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารการบริหารงาน และพร้อมให้มีการตรวจสอบจากประชาชนด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ที่เน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง การบริหารงาน และยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตที่กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ว่าจะต้องส่งเสริมความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

1) ร่วมรับรู้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานขององค์กรในหลากหลายช่องทาง
2) ร่วมให้ความเห็นและเสนอความต้องการหรือปัญหาของตนและชุมชน
3) ร่วมริเริ่ม จัดทำโครงการ/กิจกรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม
4) ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
5) ร่วมดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างต่อเนื่อง
6) ร่วมตรวจสอบ การดำเนินงานและการใช้งบประมาณ
7) ร่วมรับประโยชน์ โดยมีรายได้เพิ่มขึ้น มีสวัสดิการสังคม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีสุขภาพกายสุขภาพใจที่สมบูรณ์แข็งแรง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

ผลจากการดำเนินการอย่างโปร่งใสและมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้การจัดซื้อจัดจ้างในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตสามารถแก้ปัญหาการฮั้วประมูลและสามารถประหยัดเงินงบประมาณตามโครงการต่าง ๆ ในหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างได้จำนวน 15,537,154บาท และตามโครงการต่างๆ ในหมวดค่าครุภัณฑ์ จำนวน 2,681,100 บาท

จากการทำงานบนพื้นฐานของแนวคิด “โปร่งใส หยัดใจได้” อันนำไปสู่วัฒนธรรมการบริหารแบบ “พหุภาคี” ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติ การนี้ ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตสามารถบริหารงานตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและครอบคลุมทุกมิติ ขณะเดียวกันส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับประชาชนเป็นไปในทิศทางที่ดีมาตลอด ประชาชนมีความพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จึงได้เข้ามามีส่วนร่วมในระดับสูงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประกอบกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ประสานความร่วมมือร่วมใจเป็นหนึ่งเดียว จึงนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชนในการแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนตามหลักการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ได้ในที่สุด

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ได้แก่

โครงการ Phuket Care “สุขภาพพอเพียงกับโรงพยาบาลหมื่นเตียงในภูเก็ต”

จังหวัดภูเก็ตมีผู้พิการที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจำนวน 4,035 คน ผู้พิการเหล่านี้ป่วยด้วยโรคเรื้อรังและได้รับอุบัติเหตุเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีผู้ป่วยต้องนอนติดเตียงเพิ่มขึ้นทุกปี และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง เพื่อป้องกันไม่เกิดความพิการอย่างถาวร แต่โรงพยาบาลในจังหวัดภูเก็ตมีบุคลากรและเตียงผู้ป่วยไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ป่วยเรื้อรังและคนพิการส่วนใหญ่ต้องรักษาพยาบาลตนเองอยู่ที่บ้าน มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการต้องรับการรักษาพยาบาลจากแพทย์เอกชนและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การดูแล ทำให้บางครอบครัวไม่มีเงินพอสำหรับค่าใช้จ่าย เกิดปัญหาด้านหนี้สิน ผู้ป่วยที่มีฐานะค่อนข้างยากจนและลูกหลานจะต้องไปทำมาหากินนอกบ้านจะถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังทำให้เกิดความท้อแท้สิ้นหวังในชีวิต

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจึงร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ตสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดภูเก็ต ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จัดทำโครงการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการในชุมชนจังหวัดภูเก็ตขึ้น เพื่อให้ผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการที่นอนอยู่ที่บ้านได้รับการดูแลช่วยเหลือจากทีมแพทย์ พยาบาลวิชาชีพ นักกายภาพบำบัด อาสาสมัครสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ป่วยเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ต่อไป

ทั้งนี้ ในปัจจุบัน มีผู้นำเครือข่ายสาธารณสุข และจิตอาสาสมัครสาธารณสุขในพื้นที่ เกิดขึ้นมากมายในจังหวัดภูเก็ต ดังนี้ ตำบลตลาดใหญ่และตำลาดเหนือ จำนวน 14 คน, ตำบลรัษฎา จำนวน 10 คน, ตำบลเกาะแก้ว จำนวน 6 คน, ตำบลวิชิต จำนวน 17 คน, ตำบลฉลอง จำนวน 16 คน, ตำบลราไวย์ จำนวน 12 คน, ตำบลกะรน จำนวน 7 คน, ตำบลกมลา จำนวน 10 คน, ตำบลกะทู้ จำนวน 6 คน, ตำบลป่าตอง จำนวน 10 คน, ตำบลศรีสุนทร จำนวน 13 คน, ตำบลเชิงทะเล จำนวน 9 คน, ตำบลป่าคลอก จำนวน 12 คน, ตำบลสาคู จำนวน 10 คน, ตำบลเทพกระษัตรี จำนวน 25 คน และตำบลไม้ขาว จำนวน 12 คน

สำหรับการดำเนินโครงการในปีงบประมาณที่ผ่านมา ผู้นำเครือข่ายสาธารณสุข และจิตอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยเรื้อรังผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการในชุมชนตามโครงการฯ ได้มีการดำเนินงานในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการในแต่ละพื้นที่เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาต่อยอดการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับบริบทของผู้ป่วยผู้พิการ ครอบครัวและชุมชนในแต่ละพื้นที่

2. ร่วมกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยเรื้อรังและผู้พิการโดยแพทย์พยาบาลผู้เชี่ยว ชาญ เป็นเวลา 5 วัน เพื่อปรับศักยภาพให้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขผู้เชี่ยวชาญ (อสมช.) ที่มีความรู้ในการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยเรื้อรังที่บ้านได้อย่างถูกต้อง ลดภาวะแทรกซ้อนจากความเจ็บป่วยผู้ป่วย และเป็นกำลังหลักในการดูแลผู้ป่วยและผู้พิการ

3. จิตอาสาสมัครสาธารณสุขในแต่ละพื้นที่ ร่วมลงพื้นที่ดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยเรื้อรังที่บ้าน โดยให้การช่วยเหลือให้คำแนะนำในเรื่องการออกกำลังกาย การทำกายภาพ

เบื้องต้น การตรวจวัดสัญญาณชีพ ตลอดจนคำแนะนำเรื่องโรคต่างๆ แก่ผู้ป่วย ญาติ/ผู้ดูแลตามความเหมาะสมของสภาพผู้ป่วยแต่ละราย โดยมีทีมแพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นพี่เลี้ยงและให้คำแนะนำ ประเมินการปฏิบัติงานของจิตอาสาสมัครสาธารณสุขในการดูแลผู้ป่วย เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาและวางแผนในการเยี่ยมดูแลช่วยเหลือผู้ป่วย ตลอดจนให้คำแนะนำการดูแลผู้ป่วยแก่ญาติ/ผู้ดูแล โดยให้ญาติ/ผู้ดูแลมีส่วนร่วมในการวางแผนในการดูแลผู้ป่วย

4. ประสานงานผู้นำชุมชน หน่วยงานต่างๆ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล, โรงพยาบาล อบจ.ภูเก็ต ในกรณีส่งต่อผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และ อบจ.ภูเก็ตเพื่อจัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือความพิการ เช่น เตียง รถเข็น เก้าอี้สุขภัณฑ์ ไม้ค้ำยัน เป็นต้น

การดำเนินการในโครงการดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จะมีบทบาทในการอบรมฟื้นฟูความรู้เชิงปฏิบัติการให้แก่จิตอาสาสมัครสาธารณสุข และญาติ/ผู้ดูแล ในเรื่องการดูแลผู้ป่วยที่บ้าน จัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือความพิการ เช่น เตียง รถเข็น เก้าอี้สุขภัณฑ์ ไม้ค้ำยัน เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าโครงการดังกล่าว สามารถหล่อหลอมให้เกิดอุดมการณ์ของการบริการและก่อเกิดเครือข่ายจิตอาสาด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในชุมชนจนเป็นชุมชนแห่งความเอื้ออาทรที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาวะของชุมชน อันนำไปสู่ระบบสุขภาพชุมชนที่ชุมชนร่วมรับผิดชอบเป็นเจ้าของ ร่วมเรียนรู้ในการจัดการดูแลสุขภาพของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีสุขภาพดี พึ่งตนเองได้ อันจะนำไปสู่ศักยภาพในการบริหารจัดการสุขภาวะที่เข้มแข็งสามารถต่อยอดไปสู่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต่อไป อาทิ โครงการจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายให้สามารถเข้าถึงการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์ ได้รับอุปกรณ์เครื่องช่วยพิการอย่างทั่วถึงทันท่วงที และเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่บุคคลเหล่านั้น

โครงการบูรณาการให้ความช่วยเหลือการแพทย์ฉุกเฉิน

จังหวัดภูเก็ตมีอัตราการบาดเจ็บและการตายจากอุบัติเหตุสูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ โดยเฉพาะอุบัติเหตุจากการคมนาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจึงร่วมกับคณะทำงานศูนย์เครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดภูเก็ต

(Phuket Clinic Center) ที่ประกอบ ด้วยตัวแทนภาคท้องถิ่น ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา จัดทำโครงการบูรณาการให้ความช่วยเหลือระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตขึ้น

การดำเนินงาน จะมีอาสาสมัครกู้ภัย เป็นแกนหลักในการทำงาน ซึ่งคณะทำงานประกอบไปด้วย อาสาสมัครกู้ภัย ตำบลวิชิต จำนวน 17 คน, ตำบลเทพกระษัตรี จำนวน 10 คน, ตำบลรัษฎา จำนวน 9 คน, ตำบลศรีสุนทร 4 คน, ตำบลป่าตอง จำนวน 10 คน, ตำบลกมลา จำนวน 8 คน, ตำบลป่าคลอก จำนวน 6 คน, ตำบลเชิงทะเล 8 คน, ตำบลเกาะแก้ว จำนวน 16 คน, ตำบลสาคู จำนวน 12 คน, ตำบลกะรน จำนวน 9 คน, ตำบลตลาดเหนือและตลาดใหญ่ (เทศบาลนครภูเก็ต) จำนวน 32 คน, โรงพยาบาล อบจ.ภูเก็ต จำนวน 10 คน, โรงพยาบาลป่าตอง จำนวน 5 คน, โรงพยาบาลมิชชั่น จำนวน 10 คน, โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต จำนวน 9 คน, มูลนิธิกุศลธรรม จำนวน 15 คน, มูลนิธิร่วมใจกู้ภัย จำนวน 9 คน และมูลนิธิร่วมกตัญญู จำนวน 6 คน

โดยในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จะทำหน้าที่ จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการแพทย์ฉุกเฉินให้กับอาสาสมัครการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ จำนวน 3 รุ่น เพื่อให้ความรู้และมีทักษะในการช่วยเหลือปฐมพยาบาลผู้ป่วย ณ จุดเกิดเหตุ และสามารถเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง และจัดหารถพยาบาลฉุกเฉินให้แก่ชุมชนท้องถิ่นเพื่อการส่งต่อผู้ป่วยโดยมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ความรับผิดชอบเป็นผู้ดูแล ในขณะที่คณะทำงานที่มีอาสาสมัครกู้ภัยเป็นแกนหลักในการทำงาน นั้น จะทำหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นและตัดสินใจในการดำเนินการ โดยมีประชุมอาสาสมัครการแพทย์ฉุกเฉินเบื้องต้นร่วมกับอาสาสมัครของมูลนิธิต่างๆ ได้แก่ มูลนิธิกุศลธรรม มูลนิธิร่วมใจกู้ภัย และมูลนิธิร่วมกตัญญู เพื่อระดมความคิดในการจัดรูปแบบและแนวทางปฏิบัติในการให้บริการช่วยเหลือด้านการแพทย์ฉุกเฉิน เช่น การสื่อสาร แนวทางการส่งต่อผู้ป่วย เป็นต้น

2. กรณีเกิดเหตุ อาสาสมัครกู้ภัยของมูลนิธิต่างๆ ในพื้นที่ให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุ รวมทั้งร่วมเป็นเครือข่ายในการแจ้งข้อมูลข่าวสารด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ให้กับศูนย์รับแจ้งเหตุของ 1669 (ศูนย์นเรนทร), โรงพยาบาล อบจ.ภูเก็ต/ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ร่วมโครงการในการส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาที่ได้มาตรฐานอย่างทันท่วงที และร่วมติดตามดูแลผู้ป่วยในรถพยาบาล

ทั้งนี้โครงการดังกล่าว ได้ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครในชุมชน ซึ่งสามารถลดอัตราการตายของผู้ป่วยและผู้ประสบจากอุบัติเหตุในที่เกิดเหตุได้มาก ทำให้เกิดเครือข่ายของอาสาสมัครการแพทย์ฉุกเฉินในการมีส่วนร่วมในดูแลผู้ป่วยในชุมชน หมู่บ้านและตำบลต่างๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งการดำเนินงานโดยผู้คนชุมชนมีส่วนร่วมนี้ ทำให้ผู้คนในชุมชน พื้นที่ ได้เรียนรู้การเสียสละ การอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทร เกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นนำมาสู่ความสามัคคีทั้งในชุมชนตนเองและชุมชนอื่นที่มีเครือข่ายอาสาสมัครเป็นแกนนำ ซึ่งก่อให้เกิดความเข้มแข็งเป็นปึกแผ่นของสังคมในอนาคต

โครงการโรงพยาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต และคลินิกหน้าเล

การดำเนินโครงการโรงพยาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ถือว่าเป็นมิติใหม่สำหรับการบริหารจัดการโรงพยาบาลโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย และเป็นการให้บริการสาธารณะด้านการรักษาพยาบาล ซึ่งรัฐยังไม่อาจให้บริการได้อย่างทั่วถึง แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร การจัดหายาเวชภัณฑ์เพื่อให้บริการ จึงเป็นภารกิจที่ท้ายทายการบริหารจัดการเป็นอย่างยิ่ง แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตสามารถแก้ไขปัญหานี้และเป็นโรงพยาบาลของรัฐแห่งแรกในประเทศไทยที่ใช้หลักการบริหารภาครัฐแนวใหม่ด้วยการจ้างเหมาบุคคลภายนอก (outsourcing) รวมทั้งประยุกต์ใช้วิธีการจัดจ้างและการแข่งขันประมูลงาน (competitive tendering) เพื่อลดต้นทุนและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้สูงขึ้น ตลอดจนดำเนินงานพื้นฐานของความโปร่งใสและมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการทางสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานและอย่างทั่วถึงตามสิทธิที่รองรับไว้โดยรัฐธรรมนูญอย่างเป็นรูปธรรม

จากความสำเร็จในการจัดให้มีโรงพยาบาลดังกล่าว ก่อให้เกิดความมั่นใจแก่ประชาชนในจังหวัดภูเก็ต ในการมารับการรักษาพยาบาล และรับบริการด้านสาธารณสุขกับโรงพยาบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ในจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ และมีการขยายการให้บริการของโรงพยาบาลลงไปในพื้นที่ความรับผิดชอบ ดังเห็นได้จากพื้นที่การให้บริการของโรงพยาบาล อบจ.ภูเก็ต ที่ครอบคลุม “ชุมชนชาวเล” หมู่ที่ 4 ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง ซึ่งจัดเป็นชุมชนที่มีความเสี่ยงด้านสุขภาวะ โรงพยาบาลจึงได้ร่วมกับแกนนำชุมชนและเครือข่ายสุขภาพในหมู่บ้านจัดให้มีการให้บริการเชิงรุกด้วยการเปิดคลินิกเคลื่อนที่ในชุมชน โดยจัดให้มีแพทย์ไปออกตรวจเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถเข้าถึงบริการได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งการออกตรวจดังกล่าว ยังได้รับความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ อาทิ ผู้นำเครือข่ายสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ 4 ตำบลรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ตจำนวน 9 คน จิตอาสา จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน สมาชิกในชมรมผู้ป่วยเรื้อรัง 50 คน และประชาชนในพื้นที่

นอกจากการออกตรวจดังกล่าวแล้ว ผู้นำเครือข่ายสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน จะร่วมกับแพทย์ พยาบาลโรงพยาบาลอบจ.ภูเก็ต ศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรมชุมชน ภาวะสุขภาพของชุมชนและบริบททางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อระบบสุขภาพของชุมชน ทบทวนศักยภาพชุมชน กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนางานสร้างเสริมสุขภาพในชุมชนและจัดทำโครงการ มีการจัดประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงโครงการและจัดหาจิตอาสาบุคคลและครอบครัวที่ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพเข้าร่วมโครงการ และร่วมกับชาวบ้านจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาและพัฒนางานสร้างเสริมสุขภาพชุมชนตามวิถีชีวิตของชุมชน พร้อมสรุปบทเรียนเพื่อได้องค์ความรู้สำหรับการสร้างเสริมสุขภาพชุมชนตามวิถีชีวิตและบริบทของชุมชน

โดยสรุปแล้ว โครงการดังกล่าว มีการต่อยอดสู่ชุมชนพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมขึ้นในพื้นที่ อาทิ การจัดตั้ง “ชมรมของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง” ในหมู่บ้าน เพื่อดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างสมาชิก และเกิดการสร้างคุณค่าและการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาสุขภาวะในชุมชน ด้วยการสร้างสรรค์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนอย่างสม่ำเสมอทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อนำมาปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและความจริงในพื้นที่ การสร้างจิตสำนึกสาธารณะในการทำงานเพื่อชุมชน ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้อย่างทั่วถึง จนสามารถบริหารจัดการด้านสุขภาพที่ผู้คนในชุมชนสามารถมาร่วมกันแก้ไขปัญหาหรือค้นหาวิถีทางแห่งความสุขร่วมกันและได้เป็นเจ้าของร่วมกัน

โครงการรักษาความปลอดภัยชายฝั่ง (Life Guard)

ด้วยการที่ภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลอันดับต้นๆ ของโลก และเพื่อเป็นการป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ประสบเหตุในการลงเล่นน้ำตามแนวชายหาดต่างๆ องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จึงได้จัดทำโครงการรักษาความปลอดภัยชายฝั่ง (Life guard) ขึ้น โดยมีเพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดภูเก็ต ป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวประสบเหตุจมน้ำบริเวณชายหาด และลดอัตราการสูญเสียชีวิตลง อีกทั้งยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคเศรษฐกิจการท่องเที่ยวซึ่งถือเป็นการเสริมสร้างจุดแข็งในภาคการบริการ

ทั้งนี้ โครงการรักษาความปลอดภัยชายฝั่ง (Life guard) ภาคส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในพื้นที่ คือ 1) สมาชิกชมรมไลฟ์การ์ดภูเก็ต จำนวน 108 คน และ 2) อาสาสมัคร Life Guard ที่ผ่านการฝึกอบรม ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว ในพื้นที่ 13 แนวชายหาดรอบเกาะภูเก็ต รวมจำนวน 100 คน

โดยในการดำเนินงานนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จะทำหน้าที่พี่เลี้ยงโดยจัดฝึกอบรมประชาชนในพื้นที่ให้เป็นอาสาสมัคร Life Guard และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ เช่น Rescue Board ถังออกซิเจน อุปกรณ์ในการทำ CPR กล้องส่องทางไกล วิทยุสื่อสาร เปลหาม ตีนกบ (Fin) แท่งโฟม และชุดปฐมพยาบาล ฯลฯ แต่การดำเนินงานหลัก จะรับผิดชอบโดยทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งจะมีการร่วมประชุมกำหนดแผนงาน การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่แนวชายหาด และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันดังนี้

- สมาชิกชมรมไลฟ์การ์ดภูเก็ต อาสาสมัคร Life Guard เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ และการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐานอย่างถูกวิธีและเป็นไปตามมาตรฐานสากลจากวิทยากรจากสมาคม SURF LIFE SAVING AUSTRALIA ประเทศออสเตรเลีย
- ร่วมกันสำรวจชายหาดเพื่อกำหนดแนวทางในการเตือนและป้องกันภัย เช่น กำหนดจุดติดตั้งป้าย สัญญาลักษณ์เตือนภัยในจุดเสี่ยงต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวรับทราบ กำหนดจุดที่ต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำบริเวณที่เสี่ยงภัย
- สมาชิกชมรมไลฟ์การ์ดภูเก็ต จำนวน 108 คน จะกระจายไปตามชายหาดต่างๆ เพื่อทำหน้าที่แกนหลักในการดูแลป้องกันและช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ประสบอุบัติเหตุในทะเล
- อาสาสมัคร Life Guard ที่อยู่ตามพื้นที่ใน 13 ชายหาดรับหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือสมาชิกชมรมไลฟ์การ์ดภูเก็ตในการปฏิบัติหน้าที่และวางมาตรการสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดให้เอาใจใส่ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเพื่อสามารถลดปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรม

นับได้ว่าโครงการดังกล่าว เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และอาสาสมัครไลฟ์การ์ด มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนในการให้ความสำคัญต่อการสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดจิตอาสาเป็นอาสาสมัครไลฟ์การ์ดและเครือข่ายการเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว อันเป็นการสร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างภาครัฐและชุมชนในการภาพลักษณ์ที่ดีด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกระจายรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล จังหวัดสตูล

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลคลองขุด อำเภอเมือง จังหวัดสตูล 91000
  โทรศัพท์ 074-712-380 โทรสาร 074-723-183
- ประชากร 308,578 คน (ชาย 153,651 คน หญิง 154,927 คน)
- พื้นที่ 2,807,522 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 อำเภอ)
- รายได้ 161,881,074.77 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 68,906,592 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสัมฤทธิ์ เลียงประสิทธิ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
2. นายจำรูญ ดีเสาวภาคย์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
3. นายอภิศักดิ์ อารีกุล ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 22 คน

หญิง 2 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ยึดหลักการบริหารงานแบบโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเน้นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบและร่วมตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ ร่วมรับทราบ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมสนับสนุนงบประมาณ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมติดตามประเมินผล องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูลพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนได้จนถึงระดับการสร้างความร่วมมือ (Collaboration) ซึ่งเป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมโดยเป็นหุ้นส่วนกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ในทุกขั้นตอนการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง กระบวนการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่างๆ มีดังนี้

1. การจัดทำแผนและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น

เริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนา โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดทำประชาคมในแต่ละพื้นที่ ปีละไม่น้อยกว่า 10 ครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้านการบูรณาการและประสานแผน อบจ.สตูล เน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารท้องถิ่น หัวหน้าส่วนราชการ ประชาคมท้องถิ่น คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด ฯ มาร่วมกันกำหนดกรอบ และทิศทางดำเนินงานในภาพรวมของ

จังหวัด จากนั้นคณะกรรมการประสานแผนระดับจังหวัด จะจัดทำกรอบยุทธศาสตร์ของ อปท. ในเขตจังหวัด เพื่อให้มีการบูรณาการโครงการพัฒนาที่จะดำเนินการร่วมกัน และจัดทำประชาคม เพื่อพิจารณาคัดเลือกโครงการในระดับอำเภอและในระดับจังหวัดอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล จะนำมาบรรจุในแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

ในส่วนของ อบจ.สตูลนั้น ได้จัดให้มีกระบวนการวิพากษ์แผนพัฒนา โดยเชิญภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาร่วมกันเสนอแนะถึงความเหมาะสมของโครงการ/กิจกรรม ในร่างแผนพัฒนาสามปี หลังจากการจัดทำร่างแผนฯ เรียบร้อยแล้วก็นำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูลเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และนายก อบจ.สตูล พิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนฯ ภายในเดือนมิถุนายน พร้อมทั้งแจ้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ ได้รับทราบ

2. การจัดทำโครงการและบริการสาธารณะ

อบจ.สตูล ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนมากกว่าการพัฒนาด้านวัตถุ พัฒนาสังคมมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยจัดสรรงบประมาณด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม กีฬา การศึกษา การเกษตร เมืองสงบสุข ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 42

3. การบริหารการเงินการคลังท้องถิ่น

อบจ.สตูล ได้จัดให้มีการวางระบบควบคุมภายใน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดวางระบบควบคุมภายในและคณะทำงานติดตามประเมินผลระบบควบคุมภายใน นอกจากนี้ อบจ.สตูล ยังมีวิธีการป้องกันปัญหาการทุจริต โดยการประกาศเผยแพร่ข้อบัญญัติอบจ.สตูลเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปี ปิดประกาศแผนการจัดซื้อจัดจ้าง เปิดเผยงบประมาณโครงการก่อสร้างต่างๆ เผยแพร่ประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เผยแพร่ประกาศ วัน เวลา สถานที่การตรวจรับงานจ้างโครงการต่างๆ รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ผ่านทางเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล จัดตั้งกล่องรับความคิดเห็นและเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์

4. กิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล

อบจ.สตูล เปิดโอกาสให้ประชาชนรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล หลายช่องทาง เช่น รับฟังโดยตรง ณ ห้องประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล รับฟังถ่ายทอดสดการประชุมสภาผ่านทางวิทยุกระจายเสียง นำผลการประชุมสภาลงเว็บไซต์ Facebook ปิดประกาศ และลงในรายงานกิจการประจำปี ประชาชนยังสามารถแสดงความคิดเห็นการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ผ่านทางเว็บไซต์ Facebook และโทรศัพท์ นอกจากนี้ อบจ.สตูลได้จัดให้กองกิจการสภาให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน และจัดประชาคมรับฟังความคิดเห็น รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ตามโครงการ อบจ.พบประชาชน และมีการแต่งตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นคณะทำงาน รับเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชน

5. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

อบจ.สตูล ให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ให้กับประชาชนโดยมีช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ผ่านหลายช่องทาง ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล วารสารประจำ 2 เดือน แผ่นพับ จดหมายข่าว เว็บไซต์ www.satunpao.go.th ทำสปอตโฆษณา ลงประชาสัมพันธ์สื่อหนังสือพิมพ์ ทำแผ่นซีดีเผยแพร่สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ จัดงานแถลงข่าว รายงานกิจการประจำปี ลงนิตยสารการท่องเที่ยว จัดทำ Application การท่องเที่ยวสตูล

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ได้แก่

ออกแบบอนาคตสตูล ปี 2560

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดที่มีธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ประชาชนมีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประชาชนจะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แต่ก็ยังมีปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาในอีกหลายด้าน การพัฒนาอย่างไรให้ยั่งยืนเป็นสิ่งที่ท้าทายของคนในสังคมชาวสตูลเป็นอย่างยิ่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล โดยศูนย์เครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น หรือ Clinic Center จึงได้จัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “ออกแบบอนาคตสตูล ปี 2560” ขึ้น เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดสตูลมีความยั่งยืน เกิดประโยชน์แก่ประชาชนสูงสุด โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจังหวัดสตูล ในด้านการศึกษา ด้านสวัสดิการสังคม ด้านการเกษตร และด้านการท่องเที่ยว

- เพื่อสะท้อนปัญหาและความต้องการของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และหาแนวทางแก้ไขต่อไป
- เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการพัฒนาจังหวัด
- เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการบริหารงานของ อบจ.สตูลและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

การดำเนินกิจกรรมเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2556 โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูลได้ร่วมกับสถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย หรือ FIT (Future Innovative Thailand Institute) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “ออกแบบอนาคตสตูล ปี 2560” ขึ้น เพื่อร่วมกันออกแบบอนาคตสตูล 4 ด้าน โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละด้าน มาร่วมกันเสนอความคิดเห็นและอภิปราย ดังนี้

- ด้านการศึกษา ประกอบไปด้วย สถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานการศึกษาเอกชน วิทยาลัยชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเกษตร วิทยาลัยการอาชีพ ชมรมตาดีกา เป็นต้น
- ด้านสวัสดิการสังคม ประกอบไปด้วย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานสาธารณสุข สถานพยาบาล เครือข่าย อสม. กองทุนสวัสดิการชุมชน องค์กรด้านเด็ก สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น
- ด้านการเกษตร ประกอบไปด้วย หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรฯ ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง และองค์กร เครือข่าย วิสาหกิจชุมชนด้านการเกษตร เป็นต้น
- ด้านการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติ หอการค้า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เครือข่ายท่องเที่ยววิถีชีวิต 10 เครือข่าย ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม และที่พัก เป็นต้น

2. การจัดทำโครงการออกแบบอนาคตสตูล ปี 2560 ถือเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ประชาชนในระดับการเข้ามามีบทบาท โดยเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละด้าน ด้านละประมาณ 100 คน เข้ามาร่วมในกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและการตัดสินใจในรูปแบบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจุดมุ่งหมายสำคัญร่วมกัน คือ การออกแบบอนาคตจังหวัดสตูลในปี 2560 โดยกระบวนการการดำเนินงานได้แบ่งออกเป็น 4 ช่วง คือ

- ช่วงที่ 1 เป็นกระบวนการออกแบบ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ด้านการศึกษาและด้านสวัสดิการสังคม โดยใช้รูปแบบ Policy Design Labซึ่งเป็นต้นแบบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อออกแบบนวัตกรรมเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม
- ช่วงที่ 2 เป็นกระบวนการออกแบบ ของอีก 2 กลุ่ม คือ ด้านการเกษตรและด้านการท่องเที่ยว โดยนำแนวคิดการวางแผนอย่างฉลาด หรือ SMART Planning มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการ
- ช่วงที่ 3 หลังกระบวนการระดมสมองเสร็จสิ้นแล้ว นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งวิทยากรกระบวนการ ได้นำข้อมูลที่ได้จากเวทีสัมมนาเชิงปฏิบัติการมาอภิปราย เพื่อจัดทำเป็นข้อสรุปของแต่ละด้านอีกครั้งหนึ่ง
- ช่วงที่ 4 เป็นการนำเสนอข้อสรุป การออกแบบอนาคตสตูล ปี 2560 ทั้ง 4 ด้าน เผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการทั้ง 3 ช่วงที่ผ่านมา และหัวหน้าส่วนราชการ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สื่อมวลชน กลุ่มองค์กรเครือข่ายต่างๆ ในจังหวัดสตูลเข้าร่วมรับฟังข้อสรุปดังกล่าวด้วย

3. หลังจากกระบวนการมีส่วนร่วมดังกล่าว นำมาสู่ข้อสรุปอนาคตสตูล ปี 2560 ใน 4 ด้านหลัก ดังนี้

- ด้านการศึกษา ได้ข้อสรุปเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพที่จำเป็นให้แก่ชาวสตูลในการเป็นพลเมืองอาเซียนที่มีคุณภาพ โดยการเตรียมความพร้อมในภาษาที่สอง ประเด็นที่สองคือ

การยกระดับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของสตูล โดยมีนโยบายการศึกษา 4 เรื่อง คือ 1) การยกระดับการศึกษาของจังหวัดสตูลให้เกินค่าเฉลี่ยของประเทศ 2) การให้ความสำคัญของเด็กปฐมวัยให้มี สุขภาพดี สติปัญญาดี อารมณ์ดี และสังคมดี หรือ 4D 3) การจัดตั้งห้องเรียนสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษให้ครบทุกอำเภอของจังหวัด และ 4) การจัดตั้งสภาพัฒนาการศึกษา เพื่อดึงความร่วมมือทุกภาคส่วนในจังหวัด มาออกแบบวางแผนแนวทางการศึกษาให้ตอบสนองตรง ตามความต้องการของชาวสตูลอย่างแท้จริง

- ด้านสวัสดิการสังคม ชาวสตูลต้องการการเข้าถึงสวัสดิการมาตรฐานอย่างทั่วถึง โดยมีนโยบายสวัสดิการสำหรับสตูล 3 เรื่อง คือ 1) การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อมสำหรับชุมชนเพื่อ เป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมของแต่ละชุมชน 2) ผู้สูงอายุและคนพิการทุกคนต้องเข้าสู่ระบบการดูแลสิทธิประโยชน์ต่างๆ 3) จัดตั้งระบบการบริการผู้สูงอายุและคนพิการตลอด 24 ชั่วโมง
- ด้านการเกษตร ได้ข้อสรุปเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ กลุ่มแรก เกษตรกรยางพารา ปาล์ม และไม้ผล มีการบริหารจัดการสมัยใหม่ ได้รับการยกระดับการบริหารจัดการการเกษตร เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต และกลุ่มที่สอง กลุ่มประมงพื้นบ้านจะจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อชาวประมงพื้นบ้านสตูล การอบรมความรู้ในการบริหารจัดการ เพาะพันธุ์ปลา เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และจัดให้มีพื้นที่เพาะพันธุ์ปลา
- ด้านการท่องเที่ยว การยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยแบ่งเป้าหมายในการพัฒนาเป็น 4 เรื่อง คือ 1) การสื่อสารและคมนาคมที่สะดวกสบาย 2) สาธารณูปโภค เช่น สถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ห้องน้ำ และสิ่งอุปโภคบริโภคสะอาดมีมาตรฐาน 3) มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินตลอดการท่องเที่ยวในจังหวัดสตูล 4) จัดตั้งสภาการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสตูล

4. ผลลัพธ์ของกิจกรรม “ออกแบบอนาคตสตูล ปี 2560” นำมาสู่การจัดตั้งองค์กรขับเคลื่อนการดำเนินงานในแต่ละด้านเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม 4 สภา ได้แก่ สภาการศึกษา อบจ.สตูล สภาพัฒนาสวัสดิการสังคม อบจ.สตูล สภาพัฒนาเกษตรกรรม อบจ.สตูล และสภาการท่องเที่ยว อบจ.สตูล โดยในแต่ละสภาประกอบไปด้วยตัวแทนจากภาครัฐ

ภาคเอกชน ภาควิชาการ และประชาสังคม โดยสัดส่วนของคณะกรรมการสภา ที่เป็นตัวแทนจากภาคประชาชนมากกว่าภาครัฐสองเท่า จึงถือได้ว่าสภาพัฒนาที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมานี้ เป็นสภาที่เปิดโอกาสและส่งเสริมให้กับประชาชนเข้ามามีบทบาทอย่างแท้จริง ทั้งนี้ กระบวนการจัดตั้งสภาในแต่ละด้านนั้น เน้นการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทหลักในการกำหนดโครงสร้าง และร่างข้อบังคับสภา โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล หน่วยงานภาครัฐ และนักวิชาการ เป็นแต่เพียงผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวคิดของสภา ทางด้านงบประมาณ บุคลากร เทคนิคทางวิชาการ เท่านั้น

ปัจจุบันสภาที่ได้รับการจัดตั้งนี้ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนอนาคตสตูลสู่เป้าหมายที่วางไว้ เช่น

- สภาพัฒนาเกษตรกรรม ได้วางแนวทางการลดต้นทุนการผลิต โดยการจัดฝึกอบรมเทคนิคการตรวจธาตุอาหารในดินและการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่แกนนำเกษตรกร
- สภาพัฒนาการศึกษา ได้จัดทำหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย หรือหลักสูตร 4D เพื่อให้เด็กมีสุขภาพดี สติปัญญาดี อารมณ์ดี และสังคมดี มีการจัดอบรมครูทั้งจังหวัดเพื่อพัฒนาเทคนิคในการสอนให้นักเรียนรู้จักการเรียนแบบคิดวิเคราะห์มากกว่าการจดจำ
- สภาพัฒนาการท่องเที่ยว ได้มีการวางรูปแบบเพื่อให้การสื่อสารและคมนาคมมีความสะดวก สาธารณูปโภคได้มาตรฐาน นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ควบคู่กับการรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
- สภาพัฒนาสวัสดิการสังคม ได้ดำเนินวางกรอบแนวทางในการจัดการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม โดยจ้างคณะวิจัยเพื่อทำการสำรวจข้อมูลของผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบการได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากภาครัฐให้สามารถรับสิทธิประโยชน์ครบ 100 % และการขับเคลื่อนข้อเสนอด้านสวัสดิการสังคมเข้าสู่วาระของสมัชชาสุขภาพจังหวัดสตูล

การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในรูปแบบของสภาพัฒนาทั้ง 4 ด้านนี้ ถึงแม้เพิ่งดำเนินการมาได้เพียง 1 ปี แต่ก็สามารถเห็นบทบาทความร่วมมือ ร่วมใจของประชาชนชาวสตูล และผลงานการขับเคลื่อนสตูลสู่เป้าหมายปี 2560 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

โครงการ อบจ. พบประชาชน

พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดสตูลเป็นพื้นที่ชนบท การให้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ยังไม่มีความสมบูรณ์และไม่สะดวกสบาย ทำให้ประชาชนมีความลำบากยากต่อการเข้าถึงบริการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล จึงริเริ่มดำเนินการจัดทำโครงการ อบจ.พบประชาชน ทั้งนี้ การดำเนินงานในโครงการ อบจ.พบประชาชนมีขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการก่อนดำเนินงาน มีการคัดเลือกพื้นที่ที่จะดำเนินกิจกรรมโครงการ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล จะเชิญหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ระดับตำบลมาหารือเพื่อกำหนดพื้นที่ทุรกันดารที่จะดำเนินโครงการ จากนั้นเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะลงพื้นที่พบปะ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ประธาน อสม. ประธานกลุ่มสตรี ประธานชมรมต่างๆ และมีการประชุมปรึกษาร่วมกัน เพื่อรับทราบวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ในแต่ละพื้นที่ ปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานใดรับผิดชอบปัญหา และเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชน ผู้นำในท้องที่จะมอบหมายภาระความรับผิดชอบในการดำเนินงานบางกิจกรรมตามโครงการให้กับประชาชนในพื้นที่

2. การดำเนินงานโครงการ อบจ.พบประชาชน จะดำเนินการแบบสัญจรไปตามหมู่บ้านตำบลต่างๆ ทุกเดือน รวม 8 ครั้ง ต่อปี ทั้งนี้ โครงการ อบจ.พบประชาชน ในแต่ละพื้นที่จะมีหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เข้าร่วมจำนวน 36 หน่วยงาน โดยจะมีการหมุนเวียนเข้าร่วมโครงการ และมีการแบ่งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามกิจกรรมแต่ละด้าน ได้แก่

1) ด้านการทำประชาคม ประชุมปรึกษาหารือแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอปัญหา ความต้องการต่างๆ เพื่อนำประมวลให้การช่วยเหลือและแก้ไข รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์
2) ด้านบริการสาธารณะและจำหน่ายสินค้าราคาถูก แนะนำอาชีพเสริม บริการด้านตัดผมเสริมสวย บริการซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า รถจักรยานยนต์ บริการต่อทะเบียนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ รวมถึงจำหน่ายสินค้าราคาถูก
3) ด้านการเกษตรและปศุสัตว์ โดยการให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ บริการทำหมันสัตว์เลี้ยงฟรี ฉีดวัคซีนฟรี เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดของสัตว์ ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกพืช ผัก และรั้วกินได้

4) ด้านการแพทย์ สาธารณสุขและด้านคุณภาพชีวิต ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคระบาดตามฤดูกาล ส่งเสริมการดูแลรักษาสุขภาพทั่วไป โดยบริการตรวจสุขภาพฟรี บริการตรวจวัดสายตาและตัดแว่นให้กับผู้สูงอายุ
5) ด้านกฎหมาย ให้คำปรึกษาด้านคดีความต่าง ๆ และรับเรื่องร้องราวร้อง
6) ด้านการป้องกันสาธารณภัย ให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขสถานการณ์เมื่อเกิดภัยตามธรรมชาติ หรือภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุต่างๆ

การดำเนินโครงการ อบจ. พบประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้เกิดประโยชน์กับประชาชนและนำไปสู่ความเข้มแข็งของจังหวัดในภาพรวม ดังนี้

- การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น ทำให้ได้พื้นที่ที่เหมาะสมและมีความเดือดร้อนที่สมควรให้บริการ ทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวนมากทุกพื้นที่
- การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในพื้นที่ ทำให้รับทราบความต้องการเร่งด่วนจริงๆ ในพื้นที่
- การมอบหมายให้ประชาชนในพื้นที่ มีส่วนรับผิดชอบในกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับพื้นที่ เช่น กลุ่มแม่บ้านนำสินค้า OTOP มาจำหน่าย กลุ่ม อสม.มาร่วมแนะนำสุขภาพและการป้องกันโรค เป็นการเสริมสร้างรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชน
- การจัดเวทีประชาคม รับฟังปัญหาระยะกลาง และระยะยาว และร่วมคิด ร่วมประสานการแก้ไขปัญหา นอกจากจะสามารถบรรเทาปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนได้ ยังทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูลได้รับทราบปัญหาของแต่ละพื้นที่ และนำไปพิจารณาบรรจุในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
- การมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงาน สามารถเป็นพันธมิตรในการทำงานและช่วยเหลือพึ่งพากันได้
- ประชาชนในท้องถิ่นมีเจตคติที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล และสามารถตรวจสอบการบริหารงานและผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

เทศบาลตำบลเวียงสา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110
  โทรศัพท์ 054-781-681-2 โทรสาร 054-781-681 ต่อ 12
- ประชากร 3,101 คน (ชาย 1,442 คน หญิง 1,659 คน)
- พื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 2 หมู่บ้าน)
- รายได้ 27,430,518.10 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 6,175,160 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายวิโรจน์ หวั่นท๊อก นายกเทศมนตรีตำบลเวียงสา
2. นายอดุลย์ ปัญญาภู ประธานสภาเทศบาลตำบลเวียงสา
3. นางวิภาวรรณ สมฤทธิ์ ปลัดเทศบาลตำบลเวียงสา

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 7 คน

หญิง 5 คน

เทศบาลตำบลเวียงสา เน้นการบริหารงานในระบอบประชาธิปไตย และหลักการกระจายอำนาจ โดยมุ่งเน้นให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน อันเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน ซึ่งในการบริหารนั้นมีความสอดคล้องกับสภาพบ้านเมืองในปัจจุบัน สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการได้ทันต่อเหตุการณ์และตรงกับความต้องการของประชาชนภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยมุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดคือ ประชาชน

นอกจากนี้ เทศบาลตำบลเวียงสา ยังได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน และดำเนินงานตามนโยบาย ***"ซื่อสัตย์ เป็นธรรม โปร่งใส ไม่คอรัปชั่น"*** โดยมุ่งเน้นให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินงานร่วมกับเทศบาลในทุกขั้นตอนภายใต้แนวคิด ***"ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมเป็นเจ้าของ"*** นอกจากนี้ ยังมุ่งสร้างบุคลากรในองค์กรทุกระดับ รวมถึงฝ่ายสภาให้ทำงานแบบมืออาชีพ อันจะส่งผลให้เทศบาลบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีคณะผู้บริหารที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อสร้างความศรัทธา เชื่อถือ ไว้วางใจแก่บุคลากรในสังกัด ตลอดจนประชาชนในพื้นที่

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ เทศบาลตำบลเวียงสา ได้แก่

โครงการประเพณีแข่งเรือวันออกพรรษา ตานก๋วยสลากวัดบุญยืน อำเภอเวียงสา ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี

งานประเพณีแข่งเรือวันออกพรรษา ตานก๋วยสลาก วัดบุญยืน (พระอารามหลวง) เป็นประเพณีที่สำคัญอยู่คู่บ้านของชาวอำเภอเวียงสามาตั้งแต่สมัยเจ้าฟ้าอัตถาวรปัญโญ เจ้าผู้ครองนครน่านองค์ที่ 56 และตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา งานประเพณีแข่งขันเรือนี้ได้รับโปรดเกล้าพระราชทานถ้วยรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ในอดีตที่ผ่านมาประเพณีแข่งเรือ มีเรือหลายลักษณะเข้าร่วมการแข่งขัน ประกอบกับมีการขายสุราและมีการพนันขันต่อภายในบริเวณงาน ทำให้ประเพณีการแข่งเรือไม่มีเอกลักษณ์และประสบกับปัญหาการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุรา และก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตในทุกๆ ปี

ดังนั้น เมื่อเทศบาลตำบลเวียงสาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จึงมีความพยายามที่พัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานประเพณีแข่งเรือ ดังนี้

1. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ด้วยการนำเรือเอกลักษณ์น่าน หรือเดิมมีชื่อเรียกว่า “เรือมะเก่า” มาใช้ในการแข่งขันเท่านั้น
2. สร้างการมีส่วนร่วม โดยการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการงานประเพณี ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชน วัฒนธรรมอำเภอ เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล กลุ่มฮักเมืองเวียงสา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ภาคประชาชน ตลอดจนทีมผู้ร่วมแข่งขัน เพื่อกำหนดกติกาในการแข่งขันเรือ ดังนี้
    - เรือที่ใช้ในการแข่งขันจะต้องเป็นเรือเอกลักษณ์น่าน (เรือมะเก่า) เท่านั้น
    - ฝีพายเรือ ต้องเป็นคนในท้องถิ่น ที่มีอายุ 45 ปีขึ้นไป และแต่งกายด้วยชุดพื้นเมือง (หม้อฮ่อม) มีการฟ้อนล่องน่าน ตีฆ้องกลอง โชว์บนลำน้ำน่านพร้อมกับเรือสวยงาม
    - ประเพณีแข่งเรือจะต้องปลอดเหล้า-เบียร์ การทะเลาะวิวาท และการเล่นพนัน
3. การบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส จากเดิมที่ใช้งบประมาณของเทศบาลตำบลเวียงสาเป็นหลัก แต่ตั้งแต่ปี 2554 เทศบาลตำบลเวียงสาได้ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงสา จำนวน 16 แห่งจัดทำ MOU เพื่อร่วมกันลงขันอุดหนุนงบประมาณในการแข่งเรือประเพณีวันออกพรรษามาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก ส่วนราชการ องค์กรสมาคม ชมรมฯ พ่อค้าองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าหงสา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ธนาคารในเขตอำเภอเวียงสา สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปอีกด้วย โดยเงินที่ได้รับการอุดหนุนและการบริจาคทุกบาทนั้น เทศบาลตำบลเสียงสาจะดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินและจัดทำหนังสือขอบคุณไปยังหน่วยงาน/ผู้ที่ให้การสนับสนุน รวมทั้งดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามระเบียบพัสดุอย่างเคร่งครัด

ผลสำเร็จจากการดำเนินงานผ่านโครงการดังกล่าว นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงการดึงวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเป็นหลักในการบริหารงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณแล้ว ยังก่อให้เกิดความภาคภูมิใจของคนในอำเภอเวียงสาว่าประเพณีการแข่งขั้นเรือนี้เป็นการประเพณีที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น อันจะเห็นได้จากเป็นประเพณีแข่งเรือสนามแรกและสนามเดียวของจังหวัดน่านที่เน้นเรือเอกลักษณ์น่าน (เรือมะเก่า) ส่งผลให้เทศบาลตำบลเวียงสา ได้รับรางวัล “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริมงานวัฒนธรรมดีเด่นปี 2556” ที่ผ่านมา เนื่องจากไม่มีการจำหน่ายสุรา ปลอดการพนันและการทะเลาะวิวาท และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 พบว่าไม่มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ นอกจากนี้ เทศบาลตำบลเวียงสา ยังได้รับความไว้วางใจจากหน่วยงานทั่วไปและประชาชนร่วมบริจาคเงินเพื่อใช้ในการจัดงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี อันส่งผลให้เทศบาลตำบลเวียงสาประหยัดงบประมาณในการดำเนินงานมากถึงปีละ 5 แสนบาท จึงนับได้ว่างานประเพณีแข่งเรือวันออกพรรษา ตานก๋วยสลากวัดบุญยืน เป็นการย้อนรอยความเป็นเอกลักษณ์ของเรือเมืองน่าน ซึ่งเป็นประเพณีที่งดงามบนสายน้ำน่าน เพื่อรักษาให้เยาวชนรุ่นหลัง ได้ช่วยกันสืบสานต่อคู่เมืองน่านตลอดไป

โครงการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงสา

อาคารที่ทำการเทศบาลตำบลเวียงสาในปัจจุบัน คือ อาคารที่ว่าการอำเภอสาที่ก่อสร้างในปี พ.ศ. 2493 อีกทั้งอำเภอเวียงสานับได้ว่าเป็นประตูสู่ตัวเมืองน่าน และเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2501 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จเยี่ยมราษฎรภาคเหนือ และทรงได้เสด็จประทับ ณ บริเวณหน้ามุขชั้น 2 ของที่ว่าการอำเภอสา ซึ่งถือเป็น “รอยพระบาทแรกแห่งแผ่นดินน่าน”

ดังนั้น เทศบาลตำบลเวียงสาจึงมีแนวคิดที่จะอนุรักษ์อาคารหลังนี้ให้เป็นทั้งสถานที่ปฏิบัติราชการและพิพิธภัณฑ์เก็บรักษาภาพพระราชกรณียกิจ วัตถุสิ่งของ เครื่องใช้แบบโบราณ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนในเขตอำเภอเวียงสา ประกอบด้วย วัฒนธรรมอำเภอเวียงสา องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในอำเภอเวียงสา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สภาวัฒนธรรมอำเภอเวียงสา กลุ่มฮักเมืองเวียงสามาประชุมหารือ และต่างมีความเห็นพ้องกันว่า ควรจัดให้มีนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นอนุสรณ์สถานอาคารประวัติศาสตร์ศิลปะล้านนาอันทรงคุณค่า โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชน องค์กรทุกภาคส่วนในการขอรับบริจาคสิ่งของ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการออกเป็น 5 ฝ่าย ประกอบด้วย 1) ฝ่ายจัดเตรียมสถานที่ 2) ฝ่ายจัดหาวัตถุ สิ่งของ เครื่องใช้ 3) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ 4) ฝ่ายทะเบียนข้อมูลวัตถุ สิ่งของ และ 5) ฝ่ายเก็บรักษาสิ่งของ
3. จัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลที่มีหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ โดยวิทยากรจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติน่าน ในเรื่อง การบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ เช่น การจัดทำทะเบียนโบราณวัตถุ การแบ่งแยกโซนพื้นที่โดยมีการแบ่งหมวดหมู่ แยกประเภทสิ่งของให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์แก่ผู้เยี่ยมชม
4. จัดหาวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ของโบราณ เพื่อนำมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นโดยมีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเทศบาล สถานีวิทยุชุมชน ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีจากประชาชนในการบริจาคสิ่งของเข้าร่วมแสดงในพิพิธภัณฑ์
5. จัดแบ่งโซนพื้นที่ โดยมีการแยกหมวดหมู่ ประเภทสิ่งของ และมีการจัดทำทะเบียนโบราณวัตถุ ใบงานความรู้เพื่อบ่งบอกลักษณะสิ่งของให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย และมีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มอบสิ่งของให้เพื่อเป็นข้อมูลในการสืบค้น
6. ติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อป้องกันทรัพย์สินที่ประชาชนนำมามอบให้จัดแสดงมิให้สูญหาย
7. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินทุกระยะอย่างต่อเนื่อง กรณีเกิดการชำรุดเสียหายให้มีการแก้ไขซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเดิม โดยแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนชุมชน ปราชญ์ชุมชน ฯลฯ

ผลสำเร็จจากการดำเนินงานผ่านโครงการดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงการดึงวัฒนธรรมซึ่งเป็นจุดแข็งของพื้นที่มาเป็นหลักในการบริหารงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและความโปร่งใส โดยเทศบาลตำบลเวียงสาได้ดึงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดตั้งและบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ ซึ่งทำให้ประชาชนทั้งอำเภอเวียงสาได้ตระหนักถึงคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่น และเห็นพ้องต้องกันว่าพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มิได้เป็นเพียงแค่พิพิธภัณฑ์ของเทศบาลตำบลเวียงสา แต่นับเป็น "พิพิธภัณฑ์ของคนอำเภอเวียงสา" ซึ่งเป็นสถานที่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของอำเภอเวียงสาเป็นอย่างมาก อันจะเห็นได้จาก ประชาชน นักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ตลอดจนสื่อต่างๆ ได้มาเยี่ยมชม ศึกษาดูงานและถ่ายทำรายการในพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเวียงสาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้เทศบาลตำบลเวียงสายังได้จัดงาน "อนุสรณ์รอยพระบาทแรกแห่งแผ่นดินน่าน" ในทุก 3 – 5 ธันวาคม ของทุกปี แต่เนื่องจากภาคประชาชนได้ให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เทศบาลจึงขยายงานดังกล่าวเพิ่มเป็น 5 วัน คือระหว่างวันที่ 1 – 5 ธันวาคม ของทุกปี

โครงการศูนย์เด็กเล็กปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงสา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงสา เดิมชื่อศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ของกรมการศาสนา โดยตั้งอยู่ในวัดบุญยืน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2546 เทศบาลตำบลเวียงสาได้รับการถ่ายโอนอำนาจในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ จากนั้น ได้มีการสร้างอาคารศูนย์ฯ แห่งใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็น "ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงสา" ซึ่งปัจจุบันมีนักเรียนจำนวน 128 คน มีครูผู้ดูแลเด็ก 6 คน

เทศบาลตำบลเวียงสา มีการบริหารงานศูนย์ฯ โดยการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและคณะผู้บริหารคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายร่วมกันว่า "ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งนี้จะเป็นสถานที่ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กเล็กเป็นแห่งที่สองรองมาจาก พ่อ-แม่ และญาติ" ดังนั้น จึงมีการพัฒนาการบริหารงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ศูนย์ฯ ได้รับมาตรฐานและมีคุณภาพมากขึ้น โดยพัฒนาทั้งคนและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ซึ่งศูนย์ฯ ได้รับการประเมินว่าเป็นศูนย์เด็กเล็กน่าอยู่ตามเกณฑ์การประเมินจากคณะกรรมการระดับอำเภอและจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ในปี 2551-2553 จาก กระทรวงสาธารณสุขจังหวัดน่าน ได้รับรางวัลประกวดปราชญ์ชุมชนปลอดภัยจราจรดีเด่นปี 2557 โครงการเอทรานส์สานสัมพันธ์เพื่อชุมชนปลอดภัยจราจร จากสมาคมวิทยาการขนส่งแห่งเอเชีย เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 และอีกหลายรางวัล

ในปี 2556 ผู้ปกครองและคณะผู้บริหารคณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ได้ประชุมวางแผนร่วมกัน โดยผู้ปกครองเสนอว่าในเขตพื้นที่เทศบาลยังมีปัญหาในเรื่องความปลอดภัยภายในศูนย์ฯ บ้านเรือน และชุมชนอยู่ ซึ่งทุกฝ่ายได้ให้ความสำคัญและร่วมมือกันดำเนินการสร้างความปลอดภัยให้แก่เด็กเล็ก โดยมีการขับเคลื่อนงานด้านมาตรฐานความปลอดภัยของศูนย์ฯ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ความปลอดภัยของอาคาร 2) ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ 3) การเดินทางปลอดภัย 4) ระบบป้องกันภัยจากบุคคล 5) ระบบฉุกเฉิน และ 6) ความปลอดภัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัย โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

1. การสำรวจจุดเสี่ยงและจัดทำแบบบันทึกการเดินสำรวจจุดเสี่ยง โดยคณะกรรมการศูนย์ฯ ผู้ปกครอง และคณะครูร่วมกันสำรวจจุดเสี่ยงในพื้นที่ของศูนย์ฯ บ้าน และชุมชน โดยจัดทำแบบบันทึกการเดินสำรวจจุดเสี่ยง (Safety Round Record) และนำเกณฑ์ประเมินมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่าอยู่ดำเนินการในเรื่องความปลอดภัย มาประชุมวางแผนร่วมกัน

2. ศูนย์ฯ เข้าร่วมโครงการด้านความปลอดภัยกับศูนย์วิจัยโรงพยาบาลรามาธิบดี และร่วมเป็นเครือข่ายด้านความปลอดภัย โดยผ่านโครงการสวมใส่หมวกกันน็อคอย่างปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโครงการศูนย์เด็กเล็กปลอดภัย และได้รับการสนับสนุน ดังนี้
   - หมวกกันน็อคสำหรับเด็กเล็ก จำนวน 105 ใบ และวัสดุอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย ศูนย์วิจัยโรงพยาบาลรามาธิบดี เช่น มุมโต๊ะ เก้าอี้
   - มีการลงพื้นที่ร่วมกันเพื่อแนะนำจุดอันตรายในศูนย์ฯ ที่ยังถือว่าเป็นจุดเสี่ยง ซึ่งผู้ปกครอง คณะกรรมการ คณะผู้บริหารศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก ได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงศูนย์ฯ ให้มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน
   - มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านความปลอดภัยแก่ผู้ปกครอง ผู้บริหารศูนย์ฯ คณะกรรมการศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็กและเด็กเล็ก ปีละ 2 ครั้ง โดยได้รับความช่วยเหลืองบประมาณด้านการอบรมและการจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัยจากศูนย์วิจัยโรงพยาบาลรามาธิบดี โดยทำการติดตามการดำเนินงานก่อน ระหว่าง และหลัง โดยมีคณะกรรมการร่วมกันถอดบทเรียนการทำงาน

3. มีการจัดตั้งกองทุนหมวกกันน็อคของเด็กเล็ก และได้ดำเนินการขยายกองทุนหมวกกันน็อคของผู้ปกครองของเด็กเล็กในศูนย์เด็กฯ โดยคณะกรรมการได้มีมติร่วมกันในการตั้งกติกาการปรับเงินกับผู้ปกครองในกรณีลืมสวมใส่หมวกกันน็อค ครั้งละ 5 บาทต่อคน

4. มีการสรุปประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง ผู้ปกครอง คณะกรรมการศูนย์ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา คณะครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อประเมินผลนำไปพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงสา มีความโดดเด่นสะท้อนผ่านการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คณะกรรมการศูนย์ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา และคณะครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อร่วมกันจัดกิจกรรมและพัฒนางานด้านความปลอดภัยในศูนย์ฯ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลเวียงสายังมีส่วนร่วมในการตรวจสุขภาพเด็กเล็ก และให้ความรู้แก่คณะครูผู้ดูแลเด็กเรื่องฟัน การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การปฏิบัติเมื่อเด็กเล็กไม่สบาย รวมถึงการส่งต่อเด็กเล็กไปยังโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ความรู้เรื่องการฝึกซ้อมแผนการป้องกันอัคคีภัย และสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นในศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรเวียงสาให้ความรู้ด้านกฎหมายจราจร การขับขี่รถอย่างปลอดภัยในเขตเทศบาลตำบลเวียงสา โดยมีการจัดฝึกอบรม 2 ครั้ง ต่อ ปี เมื่อเสร็จสิ้นการจัดอบรมจะทำการสรุป ประเมินผลร่วมกัน

นอกจากนี้ ในด้านการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จะมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาให้การเสนอแนะ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กเล็ก มีพัฒนาการครบรอบด้านทั้งร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์ตามวัย มีความสุข มีสุขภาพกายสุขภาพจิตและสุขนิสัยที่ดี ช่วยเหลือตนเองได้ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ ใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม มีคุณธรรมจริยธรรม รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความพร้อมในการเรียนต่อในชั้นที่สูงขึ้น โดยความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน จนทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเกิดความไว้วางใจจึงมีการบริจาค เงิน สิ่งของ อาหาร เช่น งานวันเกิด งานบุญต่างๆ หมุนเวียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเวียงสา อย่างต่อเนื่อง ถือว่าทุกส่วนทุกฝ่ายให้ความสนใจการพัฒนาบุตรหลานของตนเอง

เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 52130
  054-281-066 โทรสาร 054-282-402
- ประชากร 4,761 คน (ชาย 2,206 คน หญิง 2,555 คน)
- พื้นที่ 4.74 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 8 ชุมชน)
- รายได้ 25,490,986.54 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 11,918,867.00 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นางสาวเพ็ญภัค รัตนคำฟู นายกเทศมนตรีตำบลเกาะคา
2. นายมนู ใจงาม ประธานสภาเทศบาลตำบลเกาะคา
3. นายวุฒิกร พิจอมบุตร ปลัดเทศบาลตำบลเกาะคา

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 5 คน

หญิง 7 คน

เทศบาลตำบลเกาะคา เป็นเทศบาลที่โดดเด่นเรื่องการบริหารงานภายใต้การมีส่วนร่วมและความโปร่งใส เพราะผู้บริหารเทศบาลใช้กลยุทธ์การพัฒนาท้องถิ่นที่มุ่งเน้นการสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นในการบริหารงาน จนได้รับความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำให้เมืองน่าอยู่และน่าประทับใจ เป็นเมืองแห่งการเอื้ออาทร ห่วงใยดูแลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสที่มาจากชุมชนที่เข้มแข็งโดยใช้ "เวทีข่วงผญ๋าเพื่อฮอมกำกึ๊ด" เป็นเวทีในการแสวงหาแนวทางในการมีส่วนร่วม การรับฟังข้อมูล การให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และตรวจสอบประเมินผลการบริหารงานของเทศบาล นอกจากนี้ ยังเป็นเวทีที่ช่วยให้เกิดความตระหนักและสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการป้องกันและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

แนวคิดหลักของเทศบาลตำบลเกาะคาจะให้ความสำคัญต่อการสร้างจิตสำนึก การแสวงหาเครือข่าย การสืบทอดภูมิปัญญา การส่งเสริมเทคโนโลยีที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีการสร้างระบบบริหารจัดการท้องถิ่นแบบรอบด้าน ได้แก่ ระบบการจัดการทางสังคม เช่น การสร้างนักวิจัยชุมชน สภาองค์กรชุมชน และอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน มีเครือข่ายคุ้มครองเด็ก ศูนย์พัฒนาครอบครัว คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน ศูนย์รับแจ้งเหตุเด็กและสตรี ศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็ง ระบบการสื่อสาร ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร เวทีข่วงผญ๋าเพื่อฮอมกำกึ๊ด เทศบาลเคลื่อนที่ ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้แก่ การจัดตั้งเครือข่ายกลุ่มอาชีพ กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ กลุ่มผ้ามัดย้อม กลุ่มตัดเย็บสตรี กลุ่มบายศรี กลุ่มข้าวแต๋น เป็นต้น

ทั้งนี้ เพื่อสร้างให้ตำบลเกาะคาเป็นเมืองที่น่าอยู่ ด้วยการให้ชุมชนมองปัญหาในพื้นที่เป็นเรื่องของคนทุกคน เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและพร้อมที่จะลงมือช่วยกันแก้ไขปัญหาเพื่อส่วนรวม และปลูกฝังให้มีการจัดการและแก้ไขปัญหาในลักษณะแบบครอบครัวเดียวกัน และนี่คือการสร้างจิตสำนึกสาธารณะในชุมชน วิธีการสำคัญ คือ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันผ่านเวทีพื้นที่สร้างสรรต่างๆ ให้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมปฏิบัติ ก่อเกิดสังคมแห่งการมีส่วนร่วม สังคมเอื้ออาทร และ สังคมสมานฉันท์ มีการใช้แนวคิดของการพัฒนาที่เน้น

- การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom)
- การพัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- การยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน (Good Governance)
- สร้างการมีส่วนร่วม เน้นความโปร่งใส มีสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม ความเสมอภาค ความเป็นธรรม
- คำนึงถึงหลักความยั่งยืนในการพัฒนา (Sustainability)

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ เทศบาลตำบลเกาะคา ได้แก่

โครงการศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบเมืองน่าอยู่ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

หนึ่งในนโยบายของเทศบาลตำบลเกาะคาที่สำคัญ คือ การสร้างชุมชนที่มีศักยภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตัวของชุมชนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมและชุมชนรู้คุณค่าการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามบริบทของตนเอง รวมทั้งสามารถที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้อันเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมได้ มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน จึงมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกชุมชนร่วมกันขับเคลื่อนให้ตำบลเกาะคากลายเป็นเมืองที่น่าอยู่ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายใต้แนวคิดที่ว่า “ขยะจะไม่ใช่ปัญหาอีกต่อไป หากเราใช้ปัญญาจัดการอย่างเป็นระบบและถูกวิธี” โดยเริ่มจากการปัญหาที่ต้นเหตุของขยะภายในครัวเรือนก่อนเพื่อลดขยะสู่ปลายทาง คือ การเรียนรู้จักกับขยะและการคัดแยกขยะที่ถูกวิธี รวมถึงการจัดการบ้านเรือนให้อยู่ในสภาพที่ร่มรื่น มีสวนครัวในบ้านเรือน พร้อมทั้งให้มีการแทรกการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขเข้าไปเพิ่มการดูแลรักษาสภาพบ้านเรือนให้ถูกสุขลักษณะอีกด้วย ซึ่งทำให้ขยะของชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะคาไม่ใช่ปัญหาที่รุนแรงหรือเร่งด่วนที่ต้องรีบจัดการอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลเกาะคา ไม่ได้ทำเพียงแค่ลดปริมาณขยะให้หมดไปจากพื้นที่ แต่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างให้กลายเป็นเรื่องจิตสำนึกร่วมของชุมชนทางด้านสิ่งแวดล้อม และควรต้องมีการขยายกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างให้มากขึ้น ดังนั้น จึงกลายเป็นที่มาของสถานีแห่งการเรียนรู้ คือ โครงการศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบเมืองน่าอยู่ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเป็นหน่วยที่รองรับการขยายข้อมูลและองค์ความรู้ให้แก่สมาชิกชุมชนทางด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดต่อยอดร่วมกันของชุมชนที่ได้จัดตั้งร้านค้าศูนย์บาท เป็นโครงการที่ถือกำเนิดขึ้นภายใต้แนวคิดแปลงขยะเป็นเงิน เพื่อช่วยเหลือและลดภาระค่าครองชีพให้กับพี่น้องประชาชนที่มีรายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย และความต้องการในการสร้างจิตสำนึกของบุคคลในเรื่องการคัดแยกขยะต่อเนื่อง ด้วยการนำวัสดุรีไซเคิล เช่น กระดาษ กล่องเครื่องดื่ม ขวดแก้ว ขวดพลาสติก และอื่นๆ มาใช้แทนเงินสด เพื่อแลกซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค การเกิดขึ้นของร้านค้าศูนย์บาทจึงกลายเป็นจุดศูนย์รวมของการรวมกลุ่มภาคประชาชนในพื้นที่ วิธีการจับจ่ายใช้สอยสินค้าบริโภคภายในร้านค้าศูนย์บาทนั้น จะเริ่มด้วยการให้ชาวบ้านทำการคัดแยกขยะรีไซเคิลและนำมาชั่งน้ำหนักเพื่อคำนวณปริมาณขยะให้เป็นมูลค่าเงินสดเพื่อแลกซื้อของในร้าน หรือจะเก็บสะสมยอดคงเหลือไว้ใช้ในครั้งต่อไป โดยอัตราการขายขยะรีไซเคิลนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของวัสดุ ซึ่งทางร้านได้มีการติดป้ายราคากลางไว้ ด้วยวิธีการนี้ทำให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจกับการคัดแยกขยะเพิ่มขึ้น เนื่องจากสามารถนำขยะที่อาจมองดูไร้ค่ามาแลกเป็นสินค้าอุปโภคบริโภคสำหรับใช้ในครัวเรือนได้จริง นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมและพัฒนาแกนนำเพื่อให้เป็นผู้เริ่มทำครัวเรือนต้นแบบด้านการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมพื้นที่ในบ้านของตนเองให้เป็นตัวอย่างก่อน จากนั้นให้แกนนำที่ดำเนินการแล้วเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่คนในชุมชนให้มีการดำเนินการด้านการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนอย่างครบวงจรต่อไป นอกจากนี้ กิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อทำให้ตำบลเกาะคาเป็นชุมชนน่าอยู่ อาทิ การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเกาะคาวิทยาคม อาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและนักสืบสายน้ำ กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านผึ้ง ศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะปลายทาง กลุ่มเลี้ยงไส้เดือนเพื่อย่อยสลายขยะเปียกบ้านผึ้ง ครัวเรือนต้นแบบด้านการจัดการขยะ

โครงการตู้เย็นในสวน ตู้เย็นพอเพียง

หลังจากที่เทศบาลตำบลเกาะคาได้มีการจัดทำการสำรวจข้อมูลตำบลที่เรียกกว่า แท็คแน๊บ (TCNAP: Thailand Community Network Appraisal Program) เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนานวัตกรรมของชุมชนเพื่อคนในชุมชนแล้ว จึงได้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวร่วมกับการลงพื้นที่เพื่อสุ่มสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะคา พบเห็นวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่ใช้เงินซื้อพืชผักสวนครัว ผักพื้นบ้าน มารับประทานทั้งๆ ที่ในบริเวณบ้านสามารถปลูกพืชผักบางชนิดไว้กินเองได้ นอกจากนี้ ข้อมูลที่สำรวจได้ยังพบว่าประชาชนมากกว่าร้อยละ 70 ในทุกหมู่บ้าน มีพฤติกรรมการบริโภคผักไม่ถึง 1/2 กิโลกรัมต่อวัน ซึ่งเกณฑ์ตามการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เน้นให้ประชาชนมีการบริโภคผักอย่างน้อย 1/2 กิโลกรัมต่อวัน อันเนื่องมาจากวัฒนธรรมการบริโภคที่มักเป็นอาหารจานด่วนที่ไม่มีผักเป็นส่วนประกอบหลัก ทำให้ขาดความสมดุลของสารอาหาร เป็นสาเหตุที่นำมาสู่ความเสี่ยงหลายโรค เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคมะเร็ง จึงได้มีการรณรงค์ให้ชุมชนลงมือปลูกผักที่บ้านของตนเอง โดยเฉพาะการรณรงค์ให้ปลูกพืชผักสมุนไพรที่ใช้รับประทานประจำหลากหลายชนิดไว้รับประทานเองในครอบครัว ภายใต้แนวคิด “ตู้เย็นในสวน ตู้เย็นพอเพียง” เพื่อให้ประชาชนไม่ต้องนำเงินไปซื้อผักที่มีราคาแพงเป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มีเงินเหลือเก็บออมได้ ที่สำคัญลดความเสี่ยงต่อสารเคมีที่ปนเปื้อนมากับผัก สามารถรับประทานผักสดได้อย่างมั่นใจ สะดวก สะอาด ประหยัดทั้งเงินและเวลาในการต้องออกไปซื้อหาจากแหล่งอื่นๆ

กล่าวได้ว่า โครงการนี้เป็นโครงการที่ต่อยอดการใช้ข้อมูลมาจากแท็คแน๊บร่วมกับการพูดคุยเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาจากการทำ “เวทีข่วงผญ๋าเพื่อฮอมกำกึ๊ด” โดยมีสมาชิกจากทุกชุมชนเข้าร่วมโครงการ ทำให้มีครัวเรือนที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 145 หลังคาเรือน โดยสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการจะดำเนินการปลูกผักปลอดสารพิษ โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่เกิดขึ้นจากการทำปุ๋ยในครัวเรือนใช้เอง หรือการใช้ปุ๋ยที่เกิดขึ้นจากกลุ่มในหมู่บ้านที่ทำขึ้นกันเองในกลุ่ม เช่น ปุ๋ยใบไม้ ปุ๋ยมูลไส้เดือน ฯลฯ โดยแต่ละหลังคาเรือนจะมีการปลูกพืชผักสวนครัวไม่น้อยกว่า 5 ชนิด คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้เข้าร่วมโครงการ และมีผู้ปลูกพืชผักไว้บริโภคเองในครัวเรือนในแต่ละชุมชนมีมากกว่าร้อยละ 60 (จากผลการตรวจประเมินตามโครงการถนนสะอาด บ้านน่าอยู่ หน้าบ้านน่ามอง) เกิดการสร้างงานรายได้อันเนื่องมาจากการขายผักปลอดสารพิษภายในชุมชน จนมีการรวมกลุ่มจำหน่ายผักปลอดสารพิษของสมาชิกกลุ่มผักปลอดสารพิษในเขตเทศบาลตำบลเกาะคา นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวพิสูจน์อย่างชัดเจนว่าชุมชนสามารถลดค่าใช้จ่ายในการซื้อผักที่ใช้ประกอบอาหารในแต่ละวันเฉลี่ยหลังคาเรือนละ 20 บาท/วัน คิดเป็นครัวเรือนละ 600 บาท ดังนั้น จำนวนครัวเรือนทั้งหมดที่เข้าร่วมโครงการ (145 ครัวเรือน) สามารถลดการซื้อผักบริโภครวม 2,900 บาท/วัน หรือ 87,000 บาท/เดือน (การสำรวจข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2556)

โครงการถนนสะอาด บ้านน่าอยู่ หน้าบ้านน่ามอง

กล่าวได้ว่าเป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ต่อยอดจากการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและขยะในชุมชน และยังสอดคล้องกับการสร้างชุมชนต้นแบบเมืองน่าอยู่ ซึ่งสิ่งที่ได้รับการขยายผลการดำเนินงานมาต่อ คือ การบริหารจัดการลักษณะทางกายภาพภายในบ้านที่มีความสะอาด ปราศจากขยะ บ้านเรือนให้อยู่ในสภาพที่สวยงาม เป็นสัดส่วน ร่มรื่น น่าอยู่ มีสวนครัวในบ้าน เรียกได้ว่าสะอาดทั้งนอกบ้านและในบ้าน และสอดแทรกการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขเข้าไป เพิ่มการดูแลรักษาสภาพบ้านเรือนให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดลูกน้ำยุงลาย ซึ่งการวัดผลความสำเร็จของโครงการนี้จะมีการสร้างความร่วมมือและข้อตกลงในการกำหนดหลักเกณฑ์ตัวชี้วัดระหว่างประชาชนในชุมชนและหน่วยงานต่างที่เป็นเครือข่ายในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจวัดผล เช่น ผู้แทนจากโรงเรียนเกาะคาวิทยาคม รพ.สต.น้ำล้อม รพ.สต.ศาลาไชย สาธารณสุขอำเภอเกาะคา โรงพยาบาลเกาะคา จนได้ข้อสรุปร่วมกันในการชี้วัดความสำเร็จ คือ

ส่วนที่ 1 ตัวชี้วัดด้านถนนสะอาด เป็นการให้คะแนนถนนหน้าบ้านที่ไม่มีขยะมูลฝอยทิ้ง ไม่มีกิ่งไม้หรือเศษวัชพืชตกค้าง และหน้าบ้านปลอดถังขยะ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 ตัวชี้วัดด้านบ้านน่าอยู่ กล่าวคือ มีการบริหารจัดการด้านการคัดแยกขยะและกำจัดขยะทุกประเภทได้อย่างถูกวิธี ถูกต้อง และเหมาะสม อาทิ มีการจัดการขยะโดยใช้หลัก 3 R (Reduce ลดการใช้ซ้ำ Reuse นำกลับมาใช้ซ้ำ Recycle กลับมาใช้ใหม่) เป็นครัวเรือนที่มีต้นไม้เขียวขจี มีพืชพันธุ์หลากหลายชนิด มีการปลูกพืชผักสมุนไพรและผักสวนครัวรั้วกินได้และสิ่งที่สำคัญคือมีสภาพแวดล้อมภายในภายนอกบ้านเรือนสะอาดเป็นระเบียบ

ส่วนที่ 3 การทำให้หน้าบ้านน่ามอง ด้วยการแสดงป้ายเลขที่บ้านอย่างชัดเจน มีชื่อเจ้าของบ้าน มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ บริเวณหน้าบ้านและมีการจัดภูมิทัศน์บริเวณในบ้านหน้าบ้านอย่างเหมาะสม

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นจากโครงการนี้ คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนที่ช่วยกันรักษาสภาพบ้านเรือนของตนเองอย่างเข้มแข็ง โดยไม่ได้เป็นการสร้างภาพ เพื่อความสวยงามของบ้านเรือนเฉพาะเวลาที่มีการตรวจวัดผลเท่านั้น แต่เป็นการปฏิบัติรักษาความสะอาดให้บ้านเรือนของตนเองอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา มีความสวยงาม ปราศจากสิ่งรบกวนทางสายตา รวมไปถึงการสร้างสรรค์พื้นที่ในบ้านให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมน่าอยู่ กล่าวได้ว่าเป็นการจัดกระบวนการทางภูมิทัศน์หน้าบ้านด้วยตัวเองซึ่งเป็นการสร้างการตื่นตัวและแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการบริหารจัดการบ้านเรือนตนเองให้เป็นระเบียบเรียบร้อยซึ่งสอดคล้องกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างรอบด้านของเทศบาล รวมไปถึงการช่วยเหลือสมาชิกในครัวเรือนอื่นให้ช่วยกันทำให้ชุมชนมีความสะอาด น่าอยู่ ซึ่งเป็นประโยชน์ทางอ้อมทำให้ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะคาเกิดกระบวนการทางความคิด มีการออกแบบ คิดอย่างมีระบบในระยะยาว และเป็นขั้นเป็นตอนภายใต้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

โครงการพัฒนาครอบครัวมุ่งสู่ครอบครัวเข้มแข็ง

แนวคิดในการสร้างชุมชนที่น่าอยู่ได้ต้องมาจากฐานครอบครัวที่อบอุ่น มีความรักและความเข้าใจต่อกัน ด้วยเหตุนี้เอง การส่งเสริมและพัฒนาสถาบันครอบครัว จึงเป็นเป้าหมายเพื่อสร้างสังคมชุมชนที่เข้มแข็งของเทศบาลตำบลเกาะคา เพราะเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อทุกคนในสังคม การแก้ไขปัญหาของชุมชนที่เกิดขึ้น ต้องเริ่มต้นที่ครอบครัวเป็นอันดับแรก รวมทั้งการให้สมาชิกชุมชนมองเห็นว่าในระดับชุมชนก็นับว่าเป็นครอบครัวด้วยเช่นกัน ดังนั้น เทศบาลตำบลเกาะคาและชุมชนภายในพื้นที่จึงร่วมกันทำโครงการพัฒนาครอบครัวอย่างต่อเนื่อง จนเป็นทีมงานเดียวกันที่สามารถจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ครอบครัวเข้มแข็งขึ้น โดยการสร้างครอบครัวอาสาสมัครให้เข้ารับการเข้าค่ายอบรมเพิ่มทักษะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่การเป็นครอบครัวเข้มแข็งต้นแบบ และนำมาขยายผลสู่ครอบครัวอื่น ตัวอย่างความสำเร็จจากการพัฒนาครอบครัวเข้มแข็ง คือ ครอบครัวเข้มแข็งบ้านไร่อ้อย ที่ได้ดำเนินการประสานงานกับทุกภาคส่วนเพื่อสร้างเป็นศูนย์รับแจ้งเหตุเด็กและสตรีเพื่อรับทราบข้อมูลและปัญหาครอบครัวในพื้นที่ โดยให้ศูนย์ส่งข้อมูลและรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อจะได้ให้สมาชิก นักวิจัยชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำปัญหาดังกล่าวมาแก้ไขได้ตรงจุดและช่วยกันดูแลคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชน ผ่าน “เวทีข่วงผญ๋าเพื่อฮอมกำกึ๊ด” นอกจากนี้ ยังมีการวางแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น คือ การเปิดพื้นที่ให้ประชาชนได้มาใช้เวลาว่างร่วมกันระหว่างครอบครัวอื่นๆ เช่น การออกกำลังกาย ค่ายกิจกรรมครอบครัว หรือการรณรงค์วันอาทิตย์เป็นวันครอบครัวได้ทำให้ครอบครัวมีการทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความผูกพันให้สมาชิกภายในครอบครัวมากขึ้น และเกิดความสัมพันธ์ที่ดีก่อให้เกิดความรักความผูกพันในครอบครัว มีการสื่อสารที่ตรงกัน สร้างความเข้าใจร่วมกัน ลดช่องว่างระหว่างวัย โดยเริ่มจากครอบครัวของแต่ละคนในชุมชน และถักทอเป็นเครือข่ายครอบครัวเข้มแข็ง มีการปรึกษาพูดคุยปัญหาที่อยากระบายตามสถานการณ์ต่างๆ ทางสังคม หรือต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเพื่อช่วยเหลือต่อไป

จึงเห็นได้ว่า การสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งได้นั้นมาจากพลังความร่วมมือจากทุกส่วนในการพัฒนาเด็ก เยาวชน ครอบครัว และชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างชุมชนให้เกิดสันติสุขและสังคมอบอุ่นโดยกระบวนการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนทุกวัยในครอบครัวแบบบูรณาการ เพื่อสร้างเกราะป้องกันภัยทางสังคมที่มีบนพื้นฐานความรู้ความสุขในการอยู่ร่วมกันของครอบครัว ทำให้เกิดความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวผ่านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่เข้มแข็งอันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาตำบลเกาะคาต่อไป

เทศบาลตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 58110
  โทรศัพท์ 053-681-231 โทรสาร 053-681-231
- ประชากร 2,829 คน (ชาย 1,366 คน หญิง 1,468 คน)
- พื้นที่ 1.384 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 9 ชุมชน)
- รายได้ 1,411,305.06 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 12,171,040 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายพัลลภ หว่าละ นายกเทศมนตรีตำบลแม่สะเรียง
2. นายภคเดช วิชชโลกา ประธานสภาเทศบาลตำบลแม่สะเรียง
3. นายสรณะ เทพเนาว์ ปลัดเทศบาลตำบลแม่สะเรียง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 12 คน
หญิง - คน

เทศบาลตำบลแม่สะเรียง บริหารงานภายใต้การนำของคณะผู้บริหารชุดเดิม ที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เข้ามาบริหารงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้คณะผู้บริหารรู้และเข้าใจถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้อย่างชัดเจนและลึกซึ้ง การบริหารงานของเทศบาลมีเป้าหมายสูงสุด คือ ประโยชน์ของประชาชน แต่ด้วยงบประมาณของเทศบาลที่ค่อนข้างจำกัด ประกอบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไม่สามารถแก้ไขได้โดยเทศบาลเพียงลำพัง เทศบาลจึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในพื้นที่ ทั้งนี้เทศบาลมิได้จำกัดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเฉพาะในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ หรือมองปัญหาแบบแยกส่วน แต่มองการพัฒนาและแก้ไขปัญหาแบบเป็นองค์รวม นอกจากนี้ เทศบาลยังมุ่งเน้นการบริหารงานด้วยความโปร่งใส ดังวิสัยทัศน์ที่ว่า ***"วัฒนธรรมเด่น เน้นบริการ บริหารงานโปร่งใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม พร้อมพัฒนาเศรษฐกิจ"***

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ เทศบาลตำบลแม่สะเรียง ได้แก่

ความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตำบลแม่สะเรียงประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติและสาธารณภัยเป็นประจำทุกปี โดยส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นซ้ำซาก อาทิ ดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก น้ำท่วมฉับพลัน ภัยหนาว ภัยแล้ง อัคคีภัย ไฟป่า และหมอกควัน เป็นต้น หลายปีที่ผ่านมาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่

การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยก็ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องด้วยข้อจำกัดในด้านต่างๆ อาทิ ความยากลำบากในการเข้าถึงพื้นที่ที่เป็นดินโคลน และสภาพความยากจนของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับการให้ความช่วยเหลือไม่เป็นระบบ หลายหน่วยงานเข้าให้การช่วยเหลือโดยต่างฝ่ายต่างดำเนินการ ทำให้ทรัพยากรทางการบริหารของแต่ละหน่วยงานมีไม่เพียงพอ

เทศบาลตำบลแม่สะเรียงมีบทบาทและภารกิจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานในอดีตที่ผ่านมา และพบว่า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่สามารถดำเนินการได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพียงลำพัง แต่หน่วยงานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการร่วมกัน เทศบาลจึงส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ปัจจุบันการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยสร้างความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และบูรณาการการทำงาน ไม่มองปัญหาแบบแยกส่วน เพื่อให้การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประเมินผล กล่าวคือ เทศบาลได้ประสานงานและมีการประชุมกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน วางแผนการจัดการความเสี่ยงในระยะ 6 เดือน และ 1 ปี เตรียมความพร้อมด้านกำลังคน งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน ที่สำคัญได้มีการกำหนดขอบเขตการดำเนินงานทั้งในเชิงป้องกันก่อนเกิดเหตุ และเชิงบรรเทาเหตุในระหว่างเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ

หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอแม่สะเรียง ปกครองอำเภอแม่สะเรียง โรงพยาบาลแม่สะเรียง สถานีตำรวจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน กรมทหารพรานที่ 36 ค่ายเทพสิงห์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อำเภอแม่สะเรียง เรือนจำแม่สะเรียง และองค์กรเอกชนระหว่างประเทศ (UNHCR, Malteser International) ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีบทบาทในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง มีด้วยกันทั้งสิ้น 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาล 3 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง มีการจัดตั้งศูนย์ความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีสมาชิก อปพร. และมิสเตอร์เตือนภัย

โรงพยาบาลแม่สะเรียง รับผิดชอบในการคัดกรองผู้ประสบเหตุที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต รวมถึงการจัดการด้านสาธารณสุข สุขอนามัย ในช่วงฟื้นฟูหลังเกิดเหตุ โดยมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และอาสาสมัครพลเรือนของทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมสนับสนุนการทำงาน

ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สะเรียง มีหน้าที่หลักในการประสานงานกับหน่วยงานระดับจังหวัด หรือระดับภาค เพื่อขอรับการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่การจัดการหรือการดำเนินการเกินศักยภาพในระดับพื้นที่

สถานีตำรวจภูธรแม่สะเรียง เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านกำลังพล และการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงการใช้อุปกรณ์สื่อสารในการแจ้งเหตุกรณีฉุกเฉิน โดยมีสมาชิกตำรวจบ้านในทุกหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 คณะครู อาจารย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แม่ฮ่องสอน เขต 2 ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่เด็กนักเรียนและผู้ปกครองในโรงเรียน ทั้ง 180 แห่ง ในรูปแบบต่างๆ อาทิ การจัดนิทรรศการ เอกสารเผยแพร่ บรรจุเป็นแผนการเรียนการสอน และจัดทำคู่มือประกอบการเรียนการสอน

กรมทหารพรานที่ 36 ค่ายเทพสิงห์ ให้การสนับสนุนกำลังพลในการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประสบภัยทั้งระหว่างเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ช่วยเหลือและสังคมสงเคราะห์ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่กรณีเมื่อเกิดสาธารณภัย และประสานงานร่วมกับพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับอำเภอ และนักพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง

เรือนจำแม่สะเรียง วางแผนและเตรียมการในเหตุการณ์ฉุกเฉินร่วมกัน รวมถึงสนับสนุนผู้ต้องขังชั้นดีในการร่วมฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยหลังเกิดเหตุ อาทิ การขุดลอกคูคลอง ท่อระบายน้ำ

UNHCR/Malteser International รับผิดชอบในศูนย์พักพิงชั่วคราวในเขตพื้นที่ ร่วมเป็นสมาชิกในการแจ้งเหตุฉุกเฉิน และร่วมกิจกรรมในการส่งเสริมและการให้ความรู้

การป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัยภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาทรัพยากรทางการบริหารของแต่ละหน่วยงานที่มีจำกัด เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่าเพื่อประโยชน์สูงสุด จากการร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในภาคีเครือข่ายการทำงาน ทุกภาคส่วนเห็นพ้องตรงกันว่า ควรขยายการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมไปยังพื้นที่อำเภอใกล้เคียง เพราะสาธารณภัยมิอาจจำกัดขอบเขตการเกิดเหตุได้ และเมื่อเกิดเหตุย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่โดยรวม นอกจากนี้ ทุกภาคส่วนยังมีเป้าหมายในการขยายมิติการทำงานร่วมกันออกไปยังประเด็นอื่นๆ อาทิ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูและการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนเทศบาลตำบลแม่สะเรียง

เทศบาลตำบลแม่สะเรียง เป็นพื้นที่ที่เจริญเติบโตสู่ความเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว มีสถานบริการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ประชากรและนักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นและหนาแน่นมากขึ้น ส่งผลให้เกิดขยะมูลฝอยในพื้นที่ ประมาณ 3 - 4 ตันต่อวัน แต่เดิมเทศบาลกำจัดขยะด้วยวิธีการนำไปทิ้งในบ่อขยะ แต่ด้วยปริมาณขยะที่มากอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดปัญหาขยะล้นบ่อ และชาวบ้านรวมตัวกันปิดบ่อขยะในปีพ.ศ. 2555 เพื่อแก้ไขปัญหาในขณะนั้น เทศบาลได้จ้างเหมาบริษัทเอกชนนำขยะไปทิ้งยังบ่อขยะอื่นในต่างจังหวัด ซึ่งการดำเนินการเช่นนี้มีค่าใช้จ่ายสูงมาก กระทั่งเทศบาลไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้ในระยะยาว เทศบาลจึงแก้ไขปัญหาด้วยการนำขยะไปทิ้งในบ่อขยะเก่าในเขตพื้นที่อื่นภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวได้ว่า เทศบาลไม่สามารถจัดการขยะในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิผล กลายเป็นปัญหาสะสมเรื่อยมา ในปีเดียวกันนั้นเอง เทศบาลได้เข้าร่วมเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัด ซึ่งมีการระดมความคิดเห็นเพื่อค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ นักวิชาการ และประชาชน ผลจากเวทีสมัชชา เทศบาลได้รับข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ขยะและงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อพัฒนาการจัดการขยะในพื้นที่ให้เป็นระบบและยั่งยืน เทศบาลเกิดแนวคิดและเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะจากต้นทางหรือครัวเรือน

จากการจัดประชาคมในทุกชุมชน เพื่อให้ชาวบ้านได้ร่วมกันเสนอปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะ ซึ่งมีเทศบาลตำบลแม่สะเรียง ส่วนราชการในพื้นที่ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน (ร้านรับซื้อขยะรีไซเคิล) เข้าร่วมการประชาคมด้วย ชาวบ้านได้เสนอแนวทางในการจัดการขยะในครัวเรือน โดยให้คัดแยกขยะรีไซเคิล และนำไปขายที่จุดรับซื้อเพื่อเป็นรายได้ ส่วนขยะเปียกจากเศษอาหาร ผัก และผลไม้ ให้ชุมชนนำไปทำน้ำหมักชีวภาพ และปุ๋ยหมัก สำหรับขยะอันตราย และขยะขวดแก้ว ชาวบ้านทำการคัดแยกไว้ และให้เทศบาลดำเนินการจัดเก็บ ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะให้เหลือน้อยที่สุด

หลังจากได้แนวทางการจัดการขยะในครัวเรือนร่วมกันแล้ว เพื่อให้ทุกครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมคัดแยกขยะ เทศบาลตำบลแม่สะเรียงร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่จัดกิจกรรมรณรงค์และประชาสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ อาทิ ลงพื้นที่เคาะประตูบ้าน จัดเวทีอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจ แจกใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรมการคัดแยกขยะ รณรงค์คัดแยกขยะในตลาดเช้าและโรงเรียน รณรงค์ไม่ใช้ถุงพลาสติกและโฟม ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ หอกระจายข่าว รถประชาสัมพันธ์ ตัวบุคคล (อสม.) ติดธงเขียวให้แก่บ้านที่เข้าร่วมโครงการ และสอดแทรกการรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมทางศาสนา งานบุญ หรืองานประเพณีต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ เทศบาลและส่วนราชการในพื้นที่ยังได้ร่วมกันจัดระบบการจัดการขยะในพื้นที่เพื่อรองรับการคัดแยกขยะ โดยแต่งตั้งคณะทำงานการจัดการขยะอย่างเป็นระบบและยั่งยืน (เมืองสุขภาวะ) ซึ่งมีตัวแทนจากทุกภาคส่วนเข้าร่วมเป็นคณะทำงาน เทศบาลจัดทำถุงใส่ขยะประเภทต่างๆ แจกจ่ายให้แก่ชาวบ้าน พร้อมกำหนดวันจัดเก็บขยะแต่ละประเภท อาทิ ถุงขยะสีส้มสำหรับขยะแห้ง สีฟ้าสำหรับขยะเปียก และถุงใสสำหรับขยะอันตราย โดยจัดเก็บขยะเปียกในวันจันทร์ พุธ และศุกร์ และจัดเก็บขวดแก้วและขยะอันตรายในวันพุธ สำหรับการกำจัดขยะ ขยะเปียกจะถูกนำไปทำปุ๋ยหมัก ส่วนขยะแห้งนำไปเผาในเตา รวมทั้งเทศบาลยังประสานกับกลุ่มผู้ประกอบการรับซื้อของเก่าในการกำหนดจุด วัน เวลาในการรับซื้อขยะรีไซเคิล โดยชาวบ้านสามารถขายขยะให้แก่ผู้รับซื้อโดยตรง นอกจากนี้ เทศบาลยังสนับสนุนและจัดอบรมให้ความรู้ในการทำน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักจากขยะเปียกเพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านทำด้วยตนเอง และจัดชุดปฏิบัติการออกตรวจขยะที่แอบนำมาทิ้งในพื้นที่ หากพบเห็น จะถ่ายรูปบันทึกไว้พร้อมตักเตือน และมีมาตรการลงโทษที่รุนแรงขึ้น อาทิ การปรับ หากมีการฝ่าฝืนอีก ทั้งนี้ การดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และองค์ความรู้จากส่วนราชการในพื้นที่ด้วย

ปัจจุบันในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สะเรียงมีครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการคัดแยกขยะ จำนวน 747 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.80 ของครัวเรือนทั้งหมด โรงเรียนหลายแห่งเข้าร่วมการคัดแยกขยะภายในโรงเรียน และส่วนราชการในพื้นที่ยังร่วมเป็นต้นแบบในการจัดการขยะภายในหน่วยงาน ซึ่งสามารถช่วยลดปริมาณขยะในพื้นที่ลงได้เป็นอย่างมาก เทศบาลยังคงมุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ โดยจัดกิจกรรมตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภายในสถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีการคัดแยกขยะ ในทุกชุมชนจัดให้มีการประกวดการจัดการขยะและการทำปุ๋ย และในกลุ่มเด็กและเยาวชนจัดให้มีการประกวดสื่อรณรงค์และประชาสัมพันธ์การคัดแยกขยะ

ร้อยปีวัฒนธรรมไทยใหญ่ ร้อยดวงใจทุกศาสนา ภายใต้ "ออกหว่าแม่สะเรียง" 2555

ร้อยปีวัฒนธรรมไทยใหญ่ ร้อยดวงใจทุกศาสนา ภายใต้ "ออกหว่าแม่สะเรียง" 2555 เป็นโครงการที่จัดขึ้นต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ประเพณีออกหว่า หรือที่รู้จักกัน คือประเพณีออกพรรษาของอำเภอแม่สะเรียง เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมายาวนาน และถือเป็นประเพณีสำคัญของชาวอำเภอแม่สะเรียง ในเทศกาลออกพรรษานี้ ชาวพุทธในอำเภอแม่สะเรียงจะร่วมกันตกแต่งราชวัตร ประทีป โคมไฟตามอาคารบ้านเรือนอย่างสวยงาม รวมทั้งนิยมตักบาตรในช่วง 3 วัน คือ วันขึ้น 14 – 15 ค่ำ และวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 โดยมีพระภิกษุสามเณรจากวัดในอำเภอแม่สะเรียงออกบิณฑบาตตามถนนสายต่างๆ ตั้งแต่เวลา 04.00 น. หลังจากทำบุญตักบาตรในตอนเช้ามืดแล้ว ในช่วงสายพุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญฟังเทศน์ที่วัดอีกครั้งหนึ่ง

ระหว่างเทศกาลออกพรรษาของชาวอำเภอแม่สะเรียง มีงานประเพณีตานเทียนเหง ซึ่งหมายถึง การถวายเทียนหนึ่งพันเล่ม โดยเริ่มตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ถึงวันแรม 14 ค่ำ แต่เดิมประเพณีนี้จัดขึ้นเฉพาะในกลุ่มชาวไทยใหญ่ในตัวอำเภอแม่สะเรียง และต่อมาได้แพร่หลายไปยังชุมชนต่างๆ มากขึ้น ชาวพุทธเชื่อว่า การได้ถวายเทียนพันเล่มเพื่อบูชาพระรัตนตรัย จะทำให้ชีวิตมีแต่ความรุ่งโรจน์ สว่างไสว ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ โดยพุทธศาสกนิกชนต่างร่วมกันเตรียมสิ่งของต่างๆ อย่างละไม่ต่ำกว่าหนึ่งพันชิ้นเพื่อตกแต่งขบวนแห่เทียนเหง การแห่ขบวนมีการละเล่นต่างๆ ประกอบ อาทิ การฟ้อนโต กิ่งกะหร่า กินรี เสียงฆ้อง กลอง สะล้อ ซอซึง ฯลฯ ขบวนเทียนเหงจะเคลื่อนไปตามถนนสายต่างๆ สวยงามสว่างไสว ผ่านวัดไหนจะแบ่งเทียนและกรวยดอกไม้

ไปจุดถวายพระพุทธรูปที่วัดนั้น จนถึงวัดสุดท้ายก็จะทำการถวายเทียนเหง พระภิกษุเจ้าอาวาสได้รับนิมนต์มารับเครื่องไทยธรรม มีการแสดงธรรมเทศนา 1 กัณฑ์ จากนั้นจะถวายหรือตานเทียนเหง และจุดต้นเกี๊ยะ

ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแม่สะเรียงมีความหลากหลายทางศาสนา ทั้งชาวพุทธ คริสต์ และอิสลาม ส่งผลให้ในพื้นที่มีวัฒนธรรมประเพณีทางศาสนาที่แตกต่างหลากหลาย กลายเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม แม้ประเพณีออกหว่า เป็นประเพณีออกพรรษาของชาวไทยใหญ่ที่นับถือศาสนาพุทธ แต่ทุกศาสนาไม่ว่าจะเป็นชาวอิสลามและคริสต์ต่างเข้ามาร่วมทำกิจกรรมด้วยทุกครั้ง

เทศบาลตำบลแม่สะเรียงจัดโครงการร้อยปีวัฒนธรรมไทยใหญ่ ร้อยดวงใจทุกศาสนา ภายใต้ "ออกหว่าแม่สะเรียง" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์ประเพณีทางพุทธศาสนาของอำเภอแม่สะเรียงไว้มิให้สูญหาย ส่งเสริมให้ทุกศาสนาอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และส่งเสริมความรักความสามัคคีของคนในพื้นที่ด้วยการร่วมกันจัดงานประเพณี

ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนในการจัดงานครั้งนี้ มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานซึ่งมีตัวแทนมาจากทุกภาคส่วน เทศบาลตำบลแม่สะเรียงรับผิดชอบด้านการประสานงานและเป็นศูนย์กลางการดำเนินโครงการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ สนับสนุนบุคลากร งบประมาณ จัดทำขบวนแห่เทียนเหง และจัดนิทรรศการ ทุกชุมชนในเขตเทศบาล คณะศรัทธาวัดต่างๆ รับผิดชอบเรื่องตกแต่งราชวัตรและขบวนเทียนเหง โดยเน้นการใช้วัสดุอุปกรณ์ธรรมชาติที่มาจากท้องถิ่น อาทิ ไม้ไผ่สำหรับทำราชวัตร ตอกทำมาจากไม้ไผ่ ใช้สำหรับมัดของต่างๆ ต้นกล้วย ต้นอ้อย ไม้เกี๊ยะ (ไม้สนหรือไม้เกี๊ยะ-ชื่อที่เรียกในพื้นที่) ราชวัตร(ไม้ไผ่สานเป็นแผง) ซุ้มราชการ (ซุ้มที่ประดับประดาไปด้วยโคมไฟ ราชวัตร ต้นกล้วย ต้นอ้อย) โคม 16 เหลี่ยม โคมหูกระต่าย เป็นต้น ทั้งนี้ความรู้และทักษะในการประดิษฐ์สิ่งของตกแต่งได้รับการถ่ายทอดมาจากปราชญ์ท้องถิ่น ส่วนราชการอื่นๆ ในพื้นที่เข้าร่วมขบวนเทียนเหง และตกแต่งราชวัตร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดแม่ฮ่องสอน และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยแม่สะเรียง ดำเนินการจัดงานแถลงข่าวและประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อการท่องเที่ยว และสถานีตำรวจภูธรแม่สะเรียงช่วยอำนวยความสะดวกด้านการจราจรและความปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวภายในงาน

จากการดำเนินกิจกรรมงานประเพณี “ออกหว่า” ของเทศบาลตำบลแม่สะเรียง ส่งผลให้วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน หน่วยจัดแม่สะเรียง และโรงเรียนอนุบาลแม่สะเรียงบ้านโป่ง เล็งเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ประเพณีออกหว่า จึงดำเนินการพัฒนาต่อยอดด้วยการจัดทำหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอน เรียกว่า หลักสูตรท้องถิ่นประเพณีออกหว่า ซึ่งประกอบไปด้วยการทำโคมหูกระต่าย การทำต้นผึ้ง หมากเบ็ง การทำตุงจ่อง หรือตุงไส้หมู การตัดกระดาษเป็นลวดลายไทยสำหรับประดับราชวัตร การทำโคม การทำต้นโคม และต้นเกี๊ยะที่ใช้ในพิธีแห่เทียนเหง เป็นต้น การเรียนการสอนเช่นนี้เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกระบวนการฝึกปฏิบัติ และเป็นการสืบทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่นมิให้สูญหาย

เทศบาลตำบลกงไกรลาศ อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลบ้านกร่าง อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย 64170
  โทรศัพท์ 055-691-158 โทรสาร 055-691-158
- ประชากร 4,286 คน (ชาย 2,042 คน หญิง 2,244 คน)
- พื้นที่ 4.75 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 ชุมชน)
- รายได้ 28,543,669.81 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 11,966,654 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายชวนินทร์ เพมะ นายกเทศมนตรีตำบลกงไกรลาศ
2. นายวิสุทธิ์ เทียนแดง ประธานสภาเทศบาลตำบลกงไกรลาศ
3. นายสุทัศน์ อุ่นใจ ปลัดเทศบาลตำบลกงไกรลาศ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 9 คน

หญิง 3 คน

เทศบาลตำบลกงไกรลาศ มุ่งเน้นการบริหารงานด้วยความโปร่งใส และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในพื้นที่ ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ดังวิสัยทัศน์ที่ว่า ***"บ้านเมืองน่าอยู่ ภูมิทัศนาสวยงาม เศรษฐกิจมั่งคั่ง ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี อย่างยั่งยืน"*** ฐานคิดการบริหารงานของเทศบาลตำบลกงไกรลาศ ยึดหลัก 4 ประการ ได้แก่

1. พูดคุยเพื่อนกันฉันท์พี่น้อง
2. การบริหารจัดการแบบองค์รวม
3. การร่วมพลังทุกภาคส่วน และ
4. การใช้ศักยภาพแกนนำอย่างเต็มความสามารถ

ทั้งนี้ กลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดขึ้นได้ คือ การพูดคุยกันทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การพูดคุยกันแบบเป็นทางการ เช่น การทำประชาคมหมู่บ้าน การทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดเวทีสัญจรของเทศบาล การประชุมประจำเดือน และการประชุมชุมชน เป็นต้น การพูดคุยกันแบบไม่เป็นทางการ เช่น เวที 35 เวที (การพูดคุยกันในวงเหล้า) สภากาแฟ และกิจกรรมในงานบุญงานรื่นเริง เป็นต้น การพูดคุยกันได้ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดแนวทาง ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ เทศบาลตำบลกลไกรลาศ ได้แก่

โครงการตรวจสอบความโปร่งใสและติดตามการทุจริตภาคประชาชน (ตปช.)

เทศบาลตำบลกงไกรลาศแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสและติดตามการทุจริตภาคประชาชน (ตปช.) โดยให้คณะกรรมการชุดนี้ทำหน้าที่ติดตามการทำงานของพนักงานและผู้บริหารเทศบาลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของประชาชน ตรวจสอบการทุจริตเมื่อมีการร้องเรียนหรือมีข้อสงสัยโดยสามารถเข้ามาที่เทศบาลและขอตรวจสอบเอกสารโดยไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากเทศบาลหรือผู้บริหารแต่อย่างใด และเป็นตัวแทนของภาคประชาชนในการเป็นคณะกรรมการประมูลงาน คณะกรรมการการจัดซื้อ/จัดจ้าง และคณะกรรมการตรวจงานร่วมกับพนักงานเทศบาลทุกโครงการ ดังนั้น ตปช. จึงเป็นศูนย์กลางของประชาชนในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน หากไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือได้รับความเดือดร้อนจากพนักงานเทศบาลและผู้บริหาร

การแต่งตั้งคณะกรรมการชุดนี้เป็นนโยบายของผู้บริหารเทศบาล ที่ต้องการป้องปรามและป้องกันมิให้เกิดการทุจริตในหน้าที่ พร้อมทั้งเห็นว่า ประชาชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงจากการจัดให้บริการสาธารณะของเทศบาล จึงสมควรเป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาล รวมทั้งผู้บริหารท้องถิ่นยังต้องการลดช่องว่างระหว่างเทศบาลและประชาชน จึงสร้างความไว้วางใจต่อเทศบาลให้เกิดขึ้นในหมู่พี่น้องประชาชน โดยแสดงให้ประชาชนเห็นถึงความโปร่งใสของเทศบาล

เนื่องจากทุกชุมชนมีกลุ่มตรวจสอบติดตามและกลุ่มประเมินผลในชุมชนอยู่แล้ว คณะกรรมการชุมชนและกลุ่มในแต่ละชุมชนจึงทำการคัดเลือกตัวแทนจากกลุ่ม จำนวน 1 คน เพื่อเข้ามาเป็น ตปช. ปัจจุบัน ตปช. มีจำนวน 7 คน เป็นตัวแทนจากทุกชุมชนในเขตพื้นที่ โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ได้รับคัดเลือก คือ ประธานชุมชน และมักเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะกล้าพูดกล้าทำ

ตปช. สามารถเข้ามาขอดู ขอตรวจสอบ และขอรายละเอียดการทำงาน วิธีการทำงาน และงบประมาณของโครงการได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตล่วงหน้า จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ตปช. ได้เข้าร่วมประชุม ร่วมตรวจสอบ และร่วมปรึกษาหารือกันในการจัดทำโครงการต่างๆ ของเทศบาลตำบลกงไกรลาศ จึงทำให้การดำเนินโครงการของเทศบาลเป็นไปอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ทุกโครงการที่เทศบาลดำเนินการ เปิดให้ ตปช. เข้ามาตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อดูถึงความโปร่งใสของโครงการ และให้คำแนะนำในการจัดทำโครงการ ผลการตรวจสอบตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ก็ไม่พบการทุจริตแต่อย่างใด

โครงการ 1 ประธานกับ 1 งานชุมชน

โครงการ 1 ประธาน กับ 1 งานชุมชน เป็นโครงการที่กำหนดให้ประธานชุมชนแต่ละคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบในงานชุมชน 1 ด้าน ประธานชุมชนต้องทำการติดตามผลการดำเนินงาน เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาปรับปรุงงานในด้านที่ตนรับผิดชอบร่วมกับพนักงานและผู้บริหารเทศบาล ดังนั้นประธานชุมชนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีในงานที่ตนได้รับผิดชอบ

โครงการนี้ริเริ่มขึ้นด้วยการตระหนักถึงความสำคัญของประธานชุมชน ซึ่งเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจสภาพชุมชน และเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานในชุมชน เพื่อให้ประธานชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลอย่างเต็มที่ และเป็นตัวแทนของประชาชนในการตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินงานด้านต่างๆ ของเทศบาล เทศบาลตำบลกงไกรลาศจึงแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบงานชุมชน โดยแต่งตั้งจากประธานชุมชน และกำหนดให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบดูแลงานด้านใดด้านหนึ่งในเขตพื้นที่โดยภาพรวม การคัดเลือกให้ประธานชุมชนรับผิดชอบงานในด้านใด ก็พิจารณาจากความรู้ ความสามารถ ความชำนาญที่มีอยู่เดิมของประธานชุมชนแต่ละคน ประกอบเทศบาลมีการพูดคุย ประชุม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมแก่ประธานชุมชน ปัจจุบันมีการกำหนดความรับผิดชอบให้แก่ประธานชุมชน ดังนี้

1. นายรักษา อินทชิต ดูแลด้านการกีฬา ดูแลด้านงานป้องกันฯ
2. นางจรูญ มีสอน ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ดูแลงานกลุ่มอาชีพ
3. นายอำนวย อำพวัน ดูแลถนน รางระบายน้ำ ไฟฟ้า ประปา
4. นางรุ่งนภา กลิ่นลูกอินทร์ ดูแลงานประเพณี วัด โรงเรียน ดูแลเด็กและเยาวชน
5. นางระเบียบ กริ่มเพชร ดูแลด้านสาธารณสุข
6. นางมาลี กลิ่นขจร ดูแลงานตลาดเทศบาล ดูแลงานประชาสัมพันธ์
7. นายลิขิต คำขยาย ดูแลความสะอาด ดูแลงานสวน เกาะกลางถนน

โครงการนี้เป็นการมอบหมายงานให้ประธานชุมชนได้ดูแลรับผิดชอบร่วมกับเทศบาล ผลงานส่วนใหญ่ที่ออกมาจึงเป็นที่น่าพอใจ สามารถตรวจสอบได้โดยประธานชุมชนเอง ตัวแทนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเต็มตัว และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานในแต่ละด้าน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ในการลดขั้นตอนการติดต่อประสานงานกับเทศบาล

โครงการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลกงไกรลาศเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง การที่ประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่รู้ถึงสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดีได้เข้ามาร่วมเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา และลงมือดำเนินการด้วยตนเอง ย่อมส่งผลให้การพัฒนาท้องถิ่นตอบสนองตรงต่อความต้องการที่แท้จริง และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

เทศบาลตำบลกงไกรลาศ ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามระเบียบทุกขั้นตอน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนา คณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และคณะกรรมการติดตามประเมินผล การจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลได้ใช้แผนชุมชนที่ชุมชนจัดทำขึ้นเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพราะเทศบาลเห็นว่า คนในชุมชนเป็นผู้ที่รู้ปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ดีที่สุด เทศบาลจัดทำเวทีประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยได้ทำหนังสือเชิญชวนประชาชนทุกครัวเรือนมาเข้าร่วมประชาคมแผนพัฒนาสามปี และยังเปิดโอกาสให้หน่วยงานราชการ และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีด้วย

จากนั้น เทศบาลตำบลกงไกรลาศ นำโครงการ/กิจกรรมในแผนชุมชนมาเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลในแต่ละด้าน ในเวทีประชาคมมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ หรือความเร่งด่วนของโครงการตามกลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ เพื่อให้เทศบาลนำโครงการเหล่านั้นมาบรรจุในแผนพัฒนาสามปี เมื่อทำการประชาคมเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนารวบรวมและสรุปปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ และนำข้อมูลโครงการตามที่ได้ประชาคมไว้เข้าประชุมพิจารณา จากนั้นคณะกรรมการพัฒนาเทศบาลที่มาจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ประชุมพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาสามปี และเสนอต่อผู้บริหารให้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนทราบ โดยมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง เช่น เสียงตามสาย หอกระจายข่าวชุมชน เว็บไซต์ และศูนย์บริการร่วมแบบเบ็ดเสร็จ เป็นต้น

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลกงไกรลาศ เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามความมุ่งหมายของรัฐบาล ที่ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันคิดร่วมกันพัฒนา และแก้ไขปัญหาความต้องการของท้องถิ่นด้วยตนเอง บนความเชื่อที่ว่า คนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง ที่ผ่านมากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลยังขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากประชาชนยังมีความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่มากนัก

ด้วยเหตุนี้เทศบาลตำบลกงไกรลาศ จึงคิดค้นแนวทางที่ทำให้ประชาชนหันมาสนใจให้ความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยนำเสนอหลัก “ส ส ก” มาใช้ในการดำเนินการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส ที่ 1 คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาและแผนชุมชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส ที่ 2 คือ สร้างแรงจูงใจ โดยมีการมอบของรางวัลแก่ผู้เข้าร่วมประชาคม

1 ก คือ กิจกรรม โดยจัดให้มีกิจกรรมเสริมในการออกประชาคมแผนพัฒนาสามปี

จากหลักการดำเนินงานข้างต้น เทศบาลตำบลกงไกรลาศ ได้จัดกิจกรรมเทศบาลพบประชาชนควบคู่ไปกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ในการจัดกิจกรรมให้บริการประชาชนภายในงานโดยไม่มีค่าใช้จ่าย ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น ขณะเดียวกันเทศบาลสามารถสอดแทรกความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้แก่ประชาชนได้ ประชาชนก็ได้ทราบถึงความสำคัญของแผนพัฒนาสามปีในการบริหารงานท้องถิ่น รู้สิทธิหน้าที่ของตนเองว่า สามารถนำเสนอความคิดเห็น แนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ นอกจากนี้ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาล ยังได้รับความอนุเคราะห์จากคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล ในการสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการเข้าร่วมประชาคมแผนพัฒนาสามปี โดยนำของรางวัลมามอบให้แก่ผู้เข้าร่วมประชาคม ที่กล้าแสดงความคิดเห็น เป็นการสร้างสีสันและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

การจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลกงไกรลาศ ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี ประชาชน ประมาณ 400 กว่าครัวเรือน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาล ประชาชนให้ความสนใจ เห็นความสำคัญ และรู้จักเสนอปัญหา ความต้องการ และแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชน แผนชุมชนก็ได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี คิดเป็นร้อยละ 90.10 ของแผนชุมชนทั้งหมด ซึ่งช่วยให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปีก้าวไปสู่การปฏิบัติจริงที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่จำกัดได้อย่างคุ้มค่า ด้วยการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้ตรงต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย 64130
  โทรศัพท์ 055-671-122 โทรสาร 055-671-122 ต่อ 33
- ประชากร 7,011 คน (ชาย 3,311 คน หญิง 3,700 คน)
- พื้นที่ 44 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 ชุมชน)
- รายได้ 1,411,305.06 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 34,548,950.20 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นางรุ่งอรุณ คำโมง นายกเทศมนตรีตำบลหาดเสี้ยว
2. นางสุดาพร ปาลวิสุทธิ์ ประธานสภาเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว
3. นายเกรียงศักดิ์ ทองแซม ปลัดเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 8 คน

หญิง 4 คน

เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อาศัยอัตลักษณ์ทางเชื้อชาติและประเพณีวัฒนธรรมประจำถิ่นในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการท้องถิ่น ด้วยประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ร้อยละ 90 เป็นชาวไทยพวน มีภาษาพูดไทยพวน และมีการจัดงานประเพณีวัฒนธรรมเกือบทุกเดือน เช่น งานแห่ช้างบวชนาค งานสังขานต์ผู้เฒ่า งานกำฟ้า งานแห่กฐินทางน้ำ งานบุญบั้งไฟ ฯลฯ ส่งผลให้คนในพื้นที่รู้จักกัน หรือมีความเป็นพี่น้องกันสูง ดังนั้น วิธีการพื้นบ้านที่เรียกว่า "เฮี๊ยะบ้าน" หรือ การบอกปากต่อปากตามครัวเรือน จึงช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมได้เป็นอย่างดี รวมทั้ง การบูรณาการกิจกรรมการดำเนินงานของเทศบาลเข้ากับงานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ยังเป็นอีกหนึ่งวิธีการสำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว ได้แก่

โครงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลหาดเสี้ยว

"ผู้เฒ่าบ้านหาดเสี้ยว" มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น คือ ชอบทำบุญทำทาน ชอบร่วมงานประเพณี ชอบ "เอาแฮง" กัน เกือบทุกเดือนที่บ้านหาดเสี้ยวมีการจัดงานวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมา ผู้สูงอายุบ้านหาดเสี้ยวจึงมีโอกาสรวมตัวกันทำกิจกรรม "งันข้าว" กัน กระทั่งก่อเกิดการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุในลักษณะชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว

ชมรมผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (อผส.) ได้ร่วมกันสำรวจจำนวนประชากรผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ และพบว่า ในปี พ.ศ. 2553 – 2557 ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนร้อยละ 17.41, 18.02, 19.12, 20.30 และ 22.25 ของประชากรทั้งหมด ตามลำดับ ซึ่งผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ประชากรผู้สูงอายุมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และตำบลหาดเสี้ยวกำลังก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุ ทั้งนี้ การสำรวจมิได้มุ่งไปที่จำนวนผู้สูงอายุเท่านั้น แต่ยังสำรวจรวมไปถึงสภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งตำบลหาดเสี้ยวได้จัดแบ่งสภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มติดสังคม กลุ่มติดบ้าน และกลุ่มติดเตียง ผลการสำรวจพบว่า ในปี พ.ศ. 2557 มีกลุ่มผู้สูงอายุติดสังคมจำนวน 1,489 คน กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านจำนวน 36 คน และกลุ่มผู้สูงอายุติดเตียงจำนวน 18 คน รวมทั้งผู้สูงอายุส่วนใหญ่ป่วยเป็นโรคไม่ติดต่อ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวาน

ด้วยบริบทสังคมที่มีผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว จึงได้จัดทำโครงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลหาดเสี้ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลสุขภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และลดค่าใช้จ่ายในการเข้ารับบริการในสถานพยาบาล ตลอดจนลดปัญหาการถูกทอดทิ้ง หรือถูกทารุณกรรม กิจกรรมการดำเนินงานจัดแบ่งตามกลุ่มผู้สูงอายุ และดำเนินงานโดย อสม. และ อผส. ซึ่งเป็นจิตอาสา กล่าวคือ ผู้สูงอายุกลุ่มติดสังคม ได้รับการตรวจสุขภาพทุกเดือนในวันแจกเบี้ยยังชีพ ชมรมผู้สูงอายุจัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว และนำมาจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพใจ ประกอบกับเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว และโรงพยาบาลศรีสัชนาลัย จัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในรูปแบบต่างๆ ขณะที่ ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านติดเตียง โครงการได้จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน ตรวจคัดกรองสุขภาพ กายภาพบำบัด ตัดเล็บ ตัดผม มอบอาหารเสริม และจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและปลอดภัย และมีบริการส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล

นอกจากนี้ โครงการยังสามารถเปิดศูนย์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวตำบลหาดเสี้ยว เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุทุกกลุ่มด้วยอุปกรณ์จากภูมิปัญญาบ้านหาดเสี้ยวโดยอยู่ภายใต้การดูแลโดย อผส. ภายในศูนย์มีจุดลงทะเบียน จุดตรวจคัดกรองสุขภาพ และจุดจำหน่ายเพื่อคัดแยกการรับบริการตามจุดต่างๆ อาทิ การนวดแผนไทย การแช่เท้าด้วยสมุนไพร การนวดเท้าด้วยลูกแก้วและนวดฝ่ามือด้วยถั่วเขียว การให้บริการตัดผม การบริหารร่างกายโดยใช้อุปกรณ์จากภูมิปัญญา กิจกรรมสันทนาการ กิจกรรมวันเกิด การมอบนมและเลี้ยงอาหาร และการตรวจสุขภาพช่องปากโดยโรงพยาบาล

หัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการให้เกิดขึ้นและสามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง คือ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะประชาชน

ประชาชนในทุกชุมชนร่วมเป็น อผส. และร่วมกันระดมทรัพยากรในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นคน เงิน สิ่งของ เพื่อนำมาใช้ในโครงการ อผส. มีการวางแผนงานร่วมกัน ทำงานกันเป็นทีม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจน จัดระบบงาน สำรวจข้อมูลประชากรกลุ่มเป้าหมาย สำรวจความคิดเห็นและความต้องการอย่างต่อเนื่อง จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ตรวจคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุ เยี่ยมบ้าน และที่สำคัญเปิดศูนย์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ ปัจจุบันเทศบาลตำบลหาดเสี้ยวมี อสม. มากถึง 179 คน และ อผส. จำนวน 48 คน เพื่อคอยดูแลผู้สูงอายุตามโครงการ

ส่วนราชการในพื้นที่มีส่วนร่วมในการให้ความรู้และการฝึกทักษะการดูแลผู้สูงอายุในกรณีต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในด้านวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ สนับสนุนงบประมาณ และให้การรับรองมาตรฐานตำบลต้นแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว และศูนย์เรียนรู้การดำเนินงานดีเด่นด้านผู้สูงอายุ

ภาคเอกชน ได้แก่ ร้านผ้าทอ ร้านอาหาร ร้านค้า ร้านจำหน่ายเครื่องเขียน และผู้ประกอบการตลาดสด มีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ สิ่งของเครื่องใช้ อาหารและเครื่องดื่ม ในการจัดกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ

ศาสนสถาน วัดในเขตพื้นที่ให้การสนับสนุนสถานที่เพื่อเป็นศูนย์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ และพระสงฆ์ยังร่วมเป็นวิทยากรในกิจกรรม

เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานทุกขั้นตอน กล่าวคือ

เริ่มต้นจากการสร้างคน สร้างงาน สร้างความรับผิดชอบ สร้างกิจกรรม โดยทำการแต่งตั้งคณะกรรมการจากตัวแทนทุกภาคส่วน จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการโครงการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว คณะกรรมการอาสาสมัครดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และคณะกรรมการศูนย์ดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว คณะกรรมการมีบทบาทหน้าที่ชัดเจน จัดประชุมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อวางแผนงานและกิจกรรม จัดทำปฏิทินกิจกรรมประจำเดือน เพื่อแจ้งวัน เวลา สถานที่ และ

วางระบบการบริหารจัดการ ขณะที่เจ้าหน้าที่เทศบาลเป็นพี่เลี้ยง ที่ปรึกษา และผู้ประสานงาน คณะกรรมการได้รับการอบรมเพิ่มเติมความรู้ รวมทั้งได้ไปศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน นอกจากนี้ เทศบาลยังสร้างแรงศรัทธาในการทำงาน เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง โดยสร้างความเชื่อมั่นในกิจกรรมการดำเนินงานว่า เป็นไปตามมาตรฐานตำบลต้นแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาว ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เมื่อประชาชนมีความเชื่อมั่นแล้ว ย่อมก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ และต้องการเข้ามามีส่วนร่วม ไม่เพียงเท่านี้ยังมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่ทำ โดยใช้วิธีพื้นบ้านที่เรียกว่า “เฮี๊ยะบ้าน” (การบอกปากต่อปากตามบ้านเรือน) รวมถึงวิธีการประชาสัมพันธ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อเป็นการบอกกล่าว และเชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายและผู้ที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ที่สำคัญการดำเนินกิจกรรมมักจัดทำควบคู่ไปพร้อมกับกิจกรรมประเพณีพื้นบ้าน เพื่อเป็นการบูรณาการกิจกรรม และเป็นช่องทางในการดึงดูดให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา โครงการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวตำบลหาดเสี้ยวสามารถดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ได้ครบทุกคน ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายแข็งแรงขึ้น ในบางกรณีที่เคยป่วยและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ก็ได้รับการกายภาพบำบัดและดูแลจาก อสม. และ อผส. กระทั่งปัจจุบันมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงขึ้น เดินเหิน และช่วยเหลือตนเองได้ ในปี พ.ศ. 2556 กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียงมีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ. 2555 คิดเป็นร้อยละ 3.58 และ 0.18 ตามลำดับ ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ยังมีสุขภาพใจที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นจากการยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ปัจจุบันตำบลหาดเสี้ยวเป็นตำบลต้นแบบในการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในระยะยาว โดยได้รับการรับรองจากกระทรวงสาธารณสุข ขณะที่เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวได้รับรางวัลองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุจากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ตำบลหาดเสี้ยวจึงกลายเป็นที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานอื่นๆ และได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนจากภาคเหนือให้เป็นสถานที่ถ่ายทำวิดีทัศน์เรื่องการจัดระบบการดูแลผู้สูงอายุ ที่สำคัญ เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวยังคงเดินหน้าต่อยอดการดำเนินงานดูแลสุขภาพให้แก่คนทุกวัย ทั้งเด็ก วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ภายใต้โครงการสามวัยไทยพวน ดูแลสุขภาพ

โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก

ปี พ.ศ. 2552 พื้นที่เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวมีผู้ป่วยต้องสงสัยโรคไข้เลือดออกและผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเป็นจำนวนมาก เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวตระหนักถึงความสำคัญของสถานการณ์

โรคไข้เลือดออกระบาด และได้พยายามดำเนินการแก้ไขปัญหามาโดยต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2555 จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อในชุมชน โดยมีตัวแทนจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ร่วมเป็นคณะกรรมการ และต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ได้จัดทำโครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกขึ้น

เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวเปิดโอกาสให้ประชาชนและทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ทุกชุมชนจึงจัดประชาคมเพื่อวางแผนป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก กระทั่งได้ข้อสรุปร่วมกันในตำบล ให้ทุกครัวเรือนมีส่วนร่วมในการกำจัดลูกน้ำยุงลายซึ่งเป็นต้นเหตุของโรค โดยใช้หลัก 5 ป 1 ข ได้แก่ ปิดภาชนะใส่น้ำให้มิดชิด, เปลี่ยนน้ำในภาชนะทุก 7 วัน, ปล่อยปลากินลูกน้ำยุงลายในภาชนะเก็บน้ำใช้, ปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ปลอดโปร่งโล่งสะอาด เก็บขยะ รักษาสิ่งแวดล้อมให้ปลอดลูกน้ำยุงลาย และปฏิบัติเป็นประจำจนเป็นนิสัยและลงมือทำทันที รวมทั้งขัดล้างไข่ยุงลายที่อาจติดอยู่กับภาชนะต่างๆ ที่ใส่น้ำ และใส่ทรายทีมีฟองในภาชนะเก็บน้ำ

นอกจากนี้เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวยังจัดกิจกรรมป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยแบ่งระยะเวลาการดำเนินงานออกเป็น 4 ไตรมาส และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่ทุกภาคส่วน ดังนี้

ไตรมาสที่ 1 จัดให้มีการเดินรณรงค์ร่วมกันของทุกชุมชนและทุกหน่วยงาน จากนั้นแยกย้ายการปฏิบัติงานไปยังพื้นที่ของตนเองโดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

ครูและนักเรียน มีหน้าที่เก็บขยะในที่สาธารณะ เช่น ถุงพลาสติก กระป๋อง ภาชนะที่อาจมีน้ำขังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เด็กและเยาวชนบอกต่อผู้ปกครองเกี่ยวกับหลัก 5 ป 1 ข และแจกเอกสารแผ่นพับเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก

ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข เป็นแกนหลักในการประชุมวางแผนงานร่วมกับทุกภาคส่วนและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ประชาชนรับทราบ ตรวจสอบและกำจัดลูกน้ำยุงลายในหลังคาเรือนที่รับผิดชอบ สำรวจและแจ้งรายชื่อผู้ป่วยที่สงสัยเป็นโรคไข้เลือดออกให้กับโรงพยาบาล /เทศบาล เฝ้าระวังโรคในชุมชน แจกทรายทีมีฟอส เป็นผู้นำในการใช้หลักปฏิบัติ 5 ป 1 ข ในชุมชน และร่วมรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย

ชมรมผู้สูงอายุ ร่วมรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย และจัดให้มีกิจกรรมรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลายในงานของผู้สูงอายุ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน มีหน้าที่เป็นผู้นำในการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ

โรงพยาบาล รายงานสถานการณ์โรคทางเว็บไซต์ ร่วมประชาคมและให้ความรู้ในชุมชน สอบสวนโรค แจ้งรายชื่อผู้ป่วยและผู้สงสัยป่วยโรคไข้เลือดออกให้เทศบาลและชุมชนทราบ สนับสนุนบุคลากร ถุงมือ ผ้าปิดปาก ทรายทีมีฟอส ป้ายไวนิลและโปสเตอร์ต่างๆ

วัด สนับสนุนสถานที่สำหรับเป็นที่จัดประชุมและกิจกรรม ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้แก่ชุมชน และช่วยทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายภายในวัด

เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว ประสานงานทุกภาคส่วน สนับสนุนบุคลากร พ่นหมอกควันกำจัดยุงลายตัวเต็มวัย และทรายทีมีฟอส รวมทั้งจัดทำเอกสารแผ่นพับเกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก มีรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ และประสานหอกระจายข่าวของชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์มาตรการป้องกันและควบคุมโรค

ไตรมาสที่ 2 แบ่งทีมรณรงค์เป็น 2 ทีม ตามพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำยม และรณรงค์ตามพื้นที่ที่รับผิดชอบ เชิญชวนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมรณรงค์ โดยการรณรงค์มุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลสภาพแวดล้อมในชุมชนและที่อยู่อาศัยของตนเอง ไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย

ไตรมาสที่ 3 และ**ไตรมาสที่ 4** รณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง และในช่วงสุดท้าย คณะกรรมการจากเครือข่ายบริการสุขภาพของอำเภอศรีสัชนาลัยทำการเข้าตรวจประเมินผลการดำเนินโครงการ

เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวยังจัดกิจกรรมอื่นๆ ควบคู่ไปพร้อมกัน เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกประสบผลสำเร็จ กล่าวคือ กิจกรรมชุมชนปลอดขยะ ปลอดโรค ปลอดภัย โดยส่งเสริมให้ชุมชนบริหารจัดการขยะที่ต้นทาง มีการคัดแยก การทิ้ง และการจัดเก็บขยะเป็นเวลา ส่งผลให้พื้นที่สะอาด ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี อันเป็นการลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย และลดอัตราการเกิดโรค

ในปี พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา กล่าวได้ว่า เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวประสบความสำเร็จในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เพราะไม่พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกแม้แต่เพียงรายเดียว เทศบาลยังได้รับรางวัลชนะเลิศจากโครงการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อย่างไรก็ดี ผลสำเร็จคงมิใช่แค่เพียงการปลอดผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก แต่ยังหมายรวมถึงการที่ประชาชนและทุกภาคส่วนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ไปพร้อมกัน ที่สำคัญการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกจะเกิดผลอย่างยั่งยืนมิได้ หากประชาชนมิได้ร่วมมือร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคด้วยตนเอง

โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติธรรม

ชาวตำบลหาดเสี้ยว ซึ่งมีเชื้อสายไทยพวน มีวิถีชีวิตชอบการทำบุญและปฏิบัติกิจทางศาสนา จึงอาศัยโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในทุกปี ร่วมใจกันจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมและปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้อง พร้อมกับได้แสดงความจงรักภักดีและความกตัญญูกตเวทิตาต่อพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชาวตำบลหาดเสี้ยว พระสงฆ์ และเทศบาลได้ร่วมกันดำเนินงาน โดยทุกชุมชนจะทำการเชิญชวนชาวบ้านด้วยการเดินเชิญชวนไปตามบ้านเรือน ซึ่งชาวไทยพวน เรียกว่า "เฮี๊ยะบ๊าน" รวมทั้งทำการประชาสัมพันธ์โครงการผ่านหอกระจายข่าว และสถานีวิทยุ FM 100 ที่เทศบาลเป็นผู้จัดรายการ ขณะที่วัดอำนวยความสะดวกในด้านสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติธรรม ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการได้ร่วมกันทำความสะอาดบริเวณวัด จัดสถานที่ปฏิบัติธรรม และนิมนต์พระสงฆ์มาบรรยายธรรม ในโอกาสนี้ผู้เข้าร่วมยังได้ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ และเจริญจิตภาวนา เพื่อกล่อมเกลาจิตใจจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ขณะที่เทศบาลตำบลหาดเสี้ยวสนับสนุนงบประมาณด้านอาหาร

โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติธรรม เป็นโครงการที่จัดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากแรงศรัทธา ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้มีพื้นที่และโอกาสในการเรียนรู้หลักธรรมคำสอนในพุทธศาสนา ปฏิบัติธรรม และสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อการอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข นอกจากนี้ ประชาชนยังได้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเป็นการปลูกฝังความจงรักภักดีให้แก่เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ 81180
  โทรศัพท์ 075-637-146 โทรสาร 075-637-672 ต่อ 22
- ประชากร 11,775 คน (ชาย 5,858 คน หญิง 5,917 คน)
- พื้นที่ 126 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 8 หมู่บ้าน)
- รายได้ 89,005,961.49 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 50,110,359.56 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายพันคำ กิตติธรกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง
2. นายก่อหนี กองข้าวเรียบ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง
3. นายวิเชษฐ์ ขวัญข้าว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 15 คน
หญิง 1 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ เน้นการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม ภายใต้วิสัยทัศน์การบริหารงาน ***"ยึดมั่นธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน"*** โดยยึดหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมติดตามประเมินผล โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการ ส่งผลให้การบริหารงานตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทการทำงานด้วยความโปร่งใสในอีกมิติหนึ่ง นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ยังให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารงาน และถ่ายทอดไปยังเจ้าหน้าที่ทุกระดับให้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน

ทั้งนี้ ประเด็นความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้เป็นหลักในการทำงานของ อบต.อ่าวนาง ในหลากหลายมิติการบริหารงาน อาทิ

- การจัดทำแผนและการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้ดำเนินการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการร่วมจัดเวที

ประชาคมหมู่บ้าน ร่วมให้ข้อมูล ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอความคิดเห็น เสนอปัญหาและความต้องการ และเสนอโครงการต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้

- ด้านการบริหารการเงินการคลังท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ โดยมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ การออกให้บริการรับชำระภาษีนอกสถานที่ การกำหนดราคามาตรฐานค่าเช่าในการประเมินภาษี ซึ่งการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ได้มานั้น จะนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการตรวจรับการจ้างแก่คณะกรรมการ การเชิญชวนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ร่วมเป็นสักขีพยานในการตรวจรับงานจ้าง การเผยแพร่แผนและผลการจัดซื้อจัดจ้าง สำหรับด้านงบประมาณ มีการเผยแพร่ข้อมูลรายรับรายจ่ายให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานและการดำเนินโครงการต่างๆ ได้

- กิจการสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา มีการจัดเตรียมที่นั่ง และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภา เปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในสภา

- การส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของประชาชน จัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของประชาชนและกลุ่มต่างๆ ทั้งด้านการให้ความรู้ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การสร้างจิตสำนึกรักษ์บ้านเกิด เพื่อให้ประชาชนมีความรัก หวงแหน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน รวมทั้งรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน มีความร่วมมือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สร้างความเข้มแข็งของประชาชน และนำพาชุมชนให้เป็นชุมชนที่มีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้แก่

โครงการ อบต. พบประชาชน และจัดทำเวทีประชาคม

การดำเนินการโครงการ อบต. พบประชาชน และจัดทำเวทีประชาคมนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง จะประสานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้นำชุมชน สมาชิกสภา อบต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนและ กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน จากนั้นจะดำเนินการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายช่องทาง เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านทางผู้นำชุมชนและสมาชิกสภา อบต. การปิดประกาศ แผ่นพับ ใบปลิว ป้ายคัทเอาท์ รถแห่กระจายเสียง ประชาสัมพันธ์ผ่านทางมัสยิด เสียงตามสาย หอกระจายข่าว วิทยุ เคเบิ้ลทีวีท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ และได้เตรียมความพร้อมในการนำเสนอความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการต่างๆ ไว้ล่วงหน้าให้พร้อมก่อนที่จะถึงวันดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ เมื่อถึงกำหนดวันดำเนินโครงการ อบต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะออกพบปะและให้บริการประชาชนนอกสถานที่ และจัดทำเวทีประชาคมเป็นรายหมู่บ้าน โดยออกให้บริการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การรับชำระภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ การรับยื่นแบบฟอร์มคำร้องต่างๆ การรับปรึกษาปัญหากฎหมาย และอื่นๆ ตลอดจนการให้บริการร่วมจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนต่างๆ อาทิ การให้บริการด้านสุขภาพจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และกองทุน สปสช. ระดับตำบล การให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าจากสำนักงานปศุสัตว์ การให้บริการด้านเสริมสวยจากภาคเอกชน โดยมีหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาร่วมในการดำเนินงานมากมาย เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค และตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น สำหรับประชาชนก็จะนำข้อมูลที่ได้เตรียมไว้มานำเสนอในที่ประชุมเวทีประชาคม ซึ่ง อบต. จะเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้นำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

ทั้งนี้ การดำเนินงานในโครงการดังกล่าวของ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนางนั้น ถือได้ว่าแสดงถึงความโดนเด่นในด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังเห็นได้จากโครงการและกิจกรรมต่างๆ ที่ประชาชนเสนอจะถูกนำไปบรรจุในแผนพัฒนาสามปี และเชื่อมโยงไปสู่กระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยโครงการที่ถูกนำเสนอในเวที

ประชาคมจะถูกนำไปดำเนินการและผ่านการตรวจสอบจากประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งผู้บริหารจะนำผลการดำเนินการจากการจัดทำประชาคมในปีที่ผ่านมา มารายงานให้กับประชาชนทราบในปีต่อไป และเมื่อประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ ย่อมทำให้บริการสาธารณะต่างๆ ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และจะทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเป็นธรรม และลดปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นและประพฤติมิชอบได้เป็นอย่างดี

จากการดำเนินโครงการในปีที่ผ่านมา นอกเหนือจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการกำหนดโครงการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับปัญหา ความต้องการ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแนวทางพัฒนาของ อบต. แล้ว ยังจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตรวจสอบกำกับดูแลการบริหารงานของ อบต. เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจของท้องถิ่นให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย ขณะที่ผลการดำเนินโครงการก็บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเมื่อประมวลผลในปีที่ผ่านมาพบว่าโครงการและกิจกรรมที่เสนอโดยประชาชนได้รับการบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาสามปี และนำมาจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สูงถึงร้อยละ 93.90 ของโครงการทั้งหมด

โครงการส่งเสริมประเพณีผูกผ้าหัวเรือ “เรือหัวโทง”

ตำบลอ่าวนาง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกระบี่ เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ก่อนที่จะเปิดฤดูกาลท่องเที่ยวของทุกปี ผู้ประกอบการเรือหางยาวหรือเรือหัวโทงที่ให้บริการนักท่องเที่ยว ซึ่งมีอยู่ 3 ชมรม 1 สหกรณ์ รวม 407 ลำ จะจัดให้มีพิธีผูกผ้าเรือหัวโทง ซึ่งเป็นประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเป็นสิริมงคลต่อการประกอบอาชีพให้บริการนำเที่ยวทางทะเล แต่ที่ผ่านมาผู้ประกอบการเรือหางยาว ขาดแคลนงบประมาณในการจัดกิจกรรมในการดำเนินงาน และการติดต่อประสานงานขาดความคล่องตัว เพราะไม่มีผู้รับผิดชอบหลัก ทำให้การจัดกิจกรรมดังกล่าวเกิดปัญหาอุปสรรคและการดำเนินงานไม่ราบรื่น ผู้ประกอบการเรือหางยาวทั้ง 3 ชมรม 1 สหกรณ์ จึงได้รวมตัวกันนำเสนอโครงการให้ อบต. เป็นหน่วยงานหลักที่จะดำเนินโครงการและสนับสนุนงบประมาณ และบูรณาการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมดังกล่าวเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบทอดไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานต่อไป

การดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง ได้เชิญผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการเรือหางยาว ทั้ง 3 ชมรม 1 สหกรณ์ เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนกำหนดวันเวลาในการดำเนินโครงการ เนื่องจากมีเรื่องของเงื่อนเวลาน้ำขึ้นน้ำลงเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงต้องกำหนดวันและเวลาให้เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้ รวมไปถึงการกำหนดรูปแบบและขั้นตอนในการดำเนินการที่ชัดเจน ทั้งนี้ โครงการส่งเสริมประเพณีผูกผ้าเรือหัวโทง ได้รับความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ประกอบการเรือหางยาวทั้ง 4 แห่ง มีหน้าที่
   - จัดเตรียมสถานที่ รับผิดชอบโดย ชมรมเรือ ทั้ง 3 ชมรม ร่วมกับ อบต.อ่าวนาง
   - จัดเตรียมผ้าสามสีสำหรับผูกหัวเรือ รับผิดชอบโดย สหกรณ์เรือหางยาว
   - การประสานจัดหาผู้นำศาสนาเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ทั้ง 4 แห่งร่วมกัน

2. ภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย หอการค้าจังหวัดกระบี่ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ สมาคมโรงแรมจังหวัดกระบี่ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวอ่าวไร่เล จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินโครงการ โดยเป็นหน่วยงานช่วยประชาสัมพันธ์โครงการ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกับการจัดโครงการกระบี่เบิกฟ้าอันดามัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เปิดฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ โดยโครงการส่งเสริมประเพณีผูกผ้าเรือหัวโทงก็เป็นโครงการกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ตลอดจนสอดรับกับโครงการของจังหวัดกระบี่ เพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว ภาคเอกชนต่าง ๆ จึงให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการนี้

3. ชุมชนในพื้นที่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมประเพณีผูกผ้าเรือหัวโทง โดยเป็นหน่วยสนับสนุนการทำกิจกรรม ให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้ เช่น การตกแต่งสถานที่ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในวันดำเนินงาน และเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากผู้ประกอบการเรือหางยาวส่วนใหญ่ จะเป็นคนในพื้นที่ เมื่อมีการจัดกิจกรรมผูกผ้าเรือหัวโทงซึ่งเป็นสิริมงคลต่อการประกอบอาชีพ ก็จะชักชวนคนในหมู่บ้านและชุมชน เพื่อไปร่วมพิธีเพื่อเป็นสิริมงคลต่อตนเอง ครอบครัว และการประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ ด้วยความที่พื้นที่ อบต.อ่าวนาง เป็นพื้นที่ทางการท่องเที่ยวในระดับโลก ทาง อบต.อ่าวนาง จึงได้ร่วมมือกับผู้ประกอบการโรงแรมและชุมชนในพื้นที่ ชมรมปืนผาอ่าวไร่เล ภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดกิจกรรมต่อยอดหลังเสร็จสิ้น

การจัดงานในโครงการส่งเสริมประเพณีผูกผ้าเรือหัวโทง เพื่อสร้างจุดขายทางการท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มเติม โดยมี 2 กิจกรรมสำคัญที่ถูกต่อยอด คือ พิธีขอพรพระนาง และกิจกรรมปีนผาจดทะเบียนสมรส ซึ่งจัดขึ้น ณ อ่าวไร่เล ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีตำนาน และเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักกีฬาปีนผา เนื่องจากมีหน้าผาซึ่งมีความงดงามและติดอันดับต้นๆ ของโลก

จากการดำเนินโครงการส่งเสริมประเพณีผูกผ้าเรือหัวโทงที่ผ่านมา ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ทำให้โครงการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และในปีต่อไปจะขยายผลการดำเนินงานไปยังพื้นที่เกาะพีพี เนื่องจากผู้ประกอบการเรือหางยาวเกาะพีพี ได้เห็นถึงความสำเร็จของการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนซึ่งทำให้การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จ สามารถสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยว และสร้างรายได้ให้กับชุมชนและท้องถิ่นอีกทางหนึ่งด้วย

การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านช่องพลี

โรงเรียนบ้านช่องพลี เป็นโรงเรียนเก่าแก่ดั้งเดิมของชุมชนตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย ทั้งนี้ในช่วงที่ผ่านมามีจำนวนเด็กลดน้อยลงทุกปี ซึ่งแนวโน้มจำนวนเด็กอาจลดลงเรื่อยๆ จนอาจถึงขั้นต้องปิดการเรียนการสอน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง จึงรับการถ่ายโอนโรงเรียนบ้านช่องพลีมาสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวนาง เพื่อเข้ามาทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนซึ่งเป็นโรงเรียนเก่าแก่ เป็นโรงเรียนดั้งเดิมของชุมชนตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย ให้สามารถดำรงอยู่และจัดการเรียนการสอนให้แก่รุ่นลูกรุ่นหลานสืบไป ซึ่ง อบต.อ่าวนาง ได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านช่องพลีเรื่อยมาตั้งแต่วันที่ 18 กันยายน 2549 จนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านช่องพลี ถือได้ว่ามีความโดดเด่นด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตั้งแต่เริ่มกระบวนการถ่ายโอน ซึ่งต้องได้รับความยินยอมและความสมัครใจในกระบวนการการถ่ายโอน โดย อบต.อ่าวนาง ได้จัดให้มีการลงคะแนนจาก ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นคณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และภาคประชาชน

สำหรับ ในส่วนการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านช่องพลี จะมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์หรือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก โดยอาศัยการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและแสดงผลงานต่อสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีกระบวนการบริหารจัดการ ดังนี้

(1) จัดให้มีการดำเนินงานและการประชุมร่วมกันระหว่างโรงเรียน ชุมชน คณะกรรมการโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อจะได้รับทราบข้อมูล สภาพปัญหา และความต้องการที่แท้จริง นำมาวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย นำไปสู่การกำหนดและพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานของโรงเรียน

(2) มีการดำเนินงานโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นหลัก คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผล ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ทั้งก่อนเริ่มดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ

(3) พัฒนาการศึกษาให้มีมาตรฐานการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและชุมชน โดยระดมทรัพยากรและบุคลากร ที่มีอยู่ในพื้นที่ เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนการสอน เนื้อหา ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ต่อยอดสู่การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาอาชีพของประชาชนและเยาวชนในพื้นที่อีกทางหนึ่ง

ที่ผ่านมา นับได้ว่า อบต.อ่าวนาง ได้เดินมาถูกทางในการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาในพื้นที่ สามารถพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษา ทั้งด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการ ดังเห็นได้จากการที่ประชาชนได้ส่งบุตรหลานเข้าเรียนตามนโยบายเรียนฟรีของผู้บริหารท้องถิ่น อบต.มีบริการรถรับส่งนักเรียน สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองจากการจัดส่งบุตรหลานเข้าไปเรียนโรงเรียนในตัวเมือง ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กและครอบครัวให้ดียิ่งขึ้น เด็กไม่ต้องตื่นเช้าเพื่อเดินทางไปโรงเรียนในตัวเมือง ไม่ต้องเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในการเดินทาง หลังเลิกเรียนมีเวลากลับมาอยู่กับครอบครัวเร็วขึ้น ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี เด็กได้รับความรู้ การศึกษาได้รับการพัฒนา จนปรากฏเห็นผลงานเป็นที่เด่นชัด ระหว่างก่อนการถ่ายโอนกับหลังการถ่ายโอนอย่างชัดเจน จนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้โรงเรียนบ้านช่องพลีได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2553 ประเภทสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา อันเป็นแบบอย่างให้องค์กรอื่นมาศึกษาและนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนา

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลหนองแปน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น 40160
  โทรศัพท์ 043-210-739 โทรสาร 043-210-739
- ประชากร 8,869 คน (ชาย 4,397 คน หญิง 4,472 คน)
- พื้นที่ 66 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 16 หมู่บ้าน)
- รายได้ 19,311,427.66 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 12,459,742 บาท

คณะผู้บริหาร

1. จ่าสิบตำรวจธีระยุทธ ต้องสู้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
2. นายนิวัฒน์ หินเธาว์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
3. นางสาวเบญจรัส ศรีประดู่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 25 คน

หญิง 7 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการพัฒนาท้องถิ่นทุกขั้นตอน รวมทั้งสร้างเครือข่ายการพัฒนาจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำท้องที่ ฯ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ไว้ว่า ***"หนองแปนชุมชนน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม ก้าวล้ำการศึกษา การคมนาคมขนส่งสะดวก ประชาชนอยู่ดีกินดี มีทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน"***

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ได้แก่

โครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่)

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน มีโจทย์ในการบริหารงาน คือ ทำอย่างไรให้ประชาชนในทุกหมู่บ้าน ทุกครัวเรือน เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการบริหารงาน และตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่พี่น้องประชาชน จึงได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารที่ดีแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือโครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) ขึ้น "โสเหล่" คือ การพูดคุย การปรับทุกข์ การให้เหตุและผลกัน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อตอบสนองและให้สอดคล้องกับ "โครงการท้องถิ่นไทยใสสะอาด" ของกระทรวงมหาดไทย
- เพื่อตอบสนองและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดขอนแก่น ด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี
- เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาคมหมู่บ้าน ประชาชนทั่วไป
- เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของประชาชน และจิตสำนึกในภารกิจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนสนับสนุนละส่งเสริมการเมืองระบอบประชาธิปไตย

- เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง
- เพื่อให้ประชาชนร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนให้เป็นองค์กรโปร่งใส
- เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี และความสมานฉันท์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน กับประชาคมหมู่บ้าน และประชาชนโดยทั่วไป

โครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายของการประชุม ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล ผู้บริหารสถานศึกษาตำบลหนองแปน พัฒนากร เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล ประธานและตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน โดยกำหนดการประชุมเป็นประจำทุกๆ 3 เดือน (ปีละ 4 ครั้ง) จัดขึ้นที่ห้องประชุมธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน โครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) มีการดำเนินงานที่มีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดการประชุมปรึกษาหารือ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล เพื่อร่วมวางแผนในการจัดทำแผนงานโครงการ ตลอดจนรวบรวมปัญหาอุปสรรคต่างๆ กำหนดขอบเขตแผนงาน โครงการ กิจกรรม และประสานงานกับวิทยากรเพื่อให้ความรู้กับผู้เข้าร่วมอบรม จากนั้นแจ้งแผนงาน วัน เวลา ที่จัดประชุม ให้ผู้นำชุมชนทราบเพื่อแจ้งประชาชนให้เข้าร่วมประชุมในวัน เวลาดังกล่าว
2. จัดประชุมเวทีสาธารณะ โดยผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนเป็นประธานในที่ประชุม
3. ดำเนินการประชุมเวทีสาธารณะ(เวทีโสเหล่) โดยมีวาระการประชุม ดังนี้
   - องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนนำเสนอผลการดำเนินงานในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา
   - ผู้นำท้องที่ ประชาชน ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ร่วมกันประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการจัดโครงการ/ กิจกรรม ครั้งต่อไป

   - องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนนำเสนอแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมที่กำลังจะดำเนินการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบข้อมูลของแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้นในพื้นที่
   - ประชาชนร่วมเสนอข้อคิดเห็นให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน เกี่ยวกับแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรม ว่าการจัดทำโครงการนั้นตรงตามความต้องการของประชาชนตรงกลุ่มเป้าหมาย หรือไม่

ผลสำเร็จจากโครงการโครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) มีทั้งส่วนที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ดังนี้

- ประชาชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ลดความขัดแย้งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความขัดแย้งระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับบุคคลภายนอก ประชาชนได้เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล จากเดิมที่ไม่เคยทราบมาก่อน
- โครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอความคิดเห็น ความต้องการ และปัญหาของชุมชน มีบทบาทในการพัฒนาตำบลร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้มีประชาชนผู้สนใจเข้าร่วมโครงการในปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวนทั้งสิ้น 550 คน จากจำนวนเป้าหมาย 720 คน เฉลี่ยร้อยละ 76.39
- สถิติโครงการที่เสนอในการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) ที่ผ่านมา มีดังนี้
  - การประชุมครั้งที่ 1 มีโครงการที่ประชาชนเสนอ จำนวน 6 โครงการ โครงการที่ได้รับการช่วยเหลือ จำนวน 5 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 83.33 โครงการได้ดำเนินการแล้ว
  - การประชุมครั้งที่ 2 มีโครงการที่ประชาชนเสนอ จำนวน 10 โครงการ โครงการที่ได้รับการช่วยเหลือ จำนวน 10 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 100 โครงการได้ดำเนินการแล้ว

- การประชุมครั้งที่ 3 มีโครงการที่ประชาชนเสนอ จำนวน 4 โครงการ โครงการที่ได้รับการช่วยเหลือ จำนวน 2 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 50 โครงการอยู่ระหว่างดำเนินการ
- การประชุมครั้งที่ 4 มีโครงการที่ประชาชนเสนอ จำนวน 2 โครงการ โครงการที่ได้รับการช่วยเหลือ จำนวน 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 50 โครงการอยู่ระหว่างดำเนินการ

● ผู้ที่เข้าร่วมโครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) ได้ร่วมกันริเริ่ม และตัดสินใจในการดำเนินการโครงการร่วมกัน เช่น ประชุมประจำเดือนหมู่บ้าน ประชุมเวทีสาธารณะ ประชุมทำกิจกรรมทำความสะอาดหมู่บ้าน ประชุมจัดทำบุญประเพณีร่วมกัน ประชุมจัดงานวันผู้สูงอายุ จัดประชุมพิจารณาคัดเลือกโครงการ SML ประชุมปลูกป่า และเฝ้าระวังป่าชุมชน ประชุมจัดการแข่งขันกีฬาตำบล ประชุมจัดกิจกรรมงานรัฐพิธี การคัดเลือกคณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ฯลฯ

แม้ว่าโครงการประชุมเวทีสาธารณะ (เวทีโสเหล่) เพิ่งเริ่มต้นได้เพียง 1 ปี แต่ส่งผลให้เกิดกฎ กติกาศึกษาทางสังคมใหม่ๆ ขึ้น เกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจ ทุนทางสังคม และกระบวนการที่ช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนมีความกระตือรือร้น สอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

โครงการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนเคลื่อนที่พบประชาชน (อบต. เคลื่อนที่พบประชาชน)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากแต่ประชาชนส่วนหนึ่งไม่มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วม สาเหตุจากปัจจัยหลายประการ เช่น ไม่มีเวลาเนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ไม่กล้ายุ่งเกี่ยวกับราชการฯ ทำให้ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนเสียโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน จึงได้จัดทำโครงการ อบต. เคลื่อนที่พบประชาชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็น รวมทั้งเพื่อรับทราบปัญหาต่างๆ ของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ยังได้ให้บริการกับประชาชนในงานด้านต่างๆ เช่น ส่วนการคลังได้ให้บริการรับชำระภาษีท้องที่และภาษีอื่นๆ ส่วนโยธาให้บริการเกี่ยวกับการรับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ และมีการประสานงานร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมัญจาคีรี และหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเกษตร การลดต้นทุนการผลิต ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนมาแนะแนวการศึกษาให้ผู้ที่สนใจเข้ารับการศึกษา ตลอดจนให้ประชาชนได้ร่วมซักถามปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานจากทางคณะผู้บริหาร ซึ่งจะมาตอบปัญหาข้อข้องใจและร่วมพบปะพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่ด้วย

โครงการ อบต. เคลื่อนที่พบประชาชน มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาของประชาชนในด้านต่างๆ เช่น สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ผู้พิการ การเกษตร การคมนาคม ระบบสาธารณูปโภค เป็นต้น
3. เพื่อสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
4. เพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการประชาชนถึงพื้นที่
5. เพื่อให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนกับประชาชน

การดำเนินการโครงการ อบต. เคลื่อนที่พบประชาชน จัดขึ้นระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยจัดให้บริการประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ทั้ง 16 หมู่บ้าน โดยในการจัดแต่ละครั้งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน จะจัดประชุมข้าราชการภายในขึ้นก่อนเพื่อวางแผนการให้บริการ
2. ข้าราชการได้รับมอบหมายให้ประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น
   - สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมัญจาคีรี
   - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแปนทั้ง 2 แห่ง
   - สำนักงานเกษตรอำเภอมัญจาคีรี
   - ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลหนองแปน

- คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาฯ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
- คณะกรรมการสนับสนุนแผนพัฒนาฯ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
- คณะกรรมการพัฒนาฯ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน

3. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบในหลายช่องทาง เช่น ใช้เสียงตามสาย แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ส่งหนังสือแจ้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่

4. ออกพื้นที่เพื่อให้บริการประชาชนตามกำหนดการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้
   - จัดเวทีประชาคมเพื่อการจัดทำและทบทวนแผนพัฒนาสามปี(2558 - 2560) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน
   - รับชำระภาษีบำรุงท้องที่และภาษีอื่นๆ
   - รับแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่างๆ และตอบปัญหาของประชาชน
   - ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเบี้ยยังผู้สูงอายุ และผู้พิการ

ผลสำเร็จที่เกิดจากโครงการ อบต. เคลื่อนที่ ได้แก่

1. ประชาชนได้เสนอสภาพปัญหาและความต้องการในชุมชนของตนเองเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ได้นำไปเป็นข้อมูลจัดทำแผนพัฒนาสามปี จากข้อมูลสถิติจำนวนโครงการที่ประชาชนเสนอในโครงการ อบต.เคลื่อนที่ ในปีที่ผ่านมา จำนวน 157 โครงการ จาก 16 หมู่บ้าน ได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาตำบลสามปี จำนวน 102 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 64.97

2. ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการมารับการบริการชำระภาษีบำรุงท้องที่และภาษีอื่นๆ

3. ผู้สูงอายุและคนพิการได้รับความรู้ความเข้าใจในการรับบริการ

4. ประชาชนสามารถแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ได้ในทันที

5. ประชาชนได้ทราบนโยบายและทิศทางการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น

6. ประชาชนเกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล

7. ประชาชนได้รับบริการจากหน่วยงานอื่นๆ ที่มาให้บริการ เช่น ศรช. ตำบลหนองแปน สำนักงานเกษตรอำเภอมัญจาคีรี

นอกจากประชาชนได้รับบริการที่สะดวกสบายแล้ว ยังได้เข้าร่วมรับฟัง ร่วมแสดงความคิดเห็น และได้เสนอปัญหาความต้องการของตนเองและชุมชน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปนได้รับรู้สภาพปัญหาความต้องการของแต่ละชุมชน เกิดเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปี เพื่อการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาต่อไปเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนให้มากที่สุด เกิดภาพลักษณ์ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแปน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าเข้าถึงได้ง่าย สร้างการมีส่วนร่วม และสร้างความภาคภูมิใจให้กับประชาชนที่ได้ร่วมคิด ร่วมแก้ไข ร่วมพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ของตน

องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี 20180
  โทรศัพท์ 038-245-529 โทรสาร 038-246-084
- ประชากร 34,229 คน (ชาย 17,866 คน หญิง 16,363 คน)
- พื้นที่ 54.046 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 8 หมู่บ้าน)
- รายได้ 112,054,677.05 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 18,653,255 บาท

คณะผู้บริหาร

1. พันจ่าเอกวิษณุ โตสมบัติ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง
2. นายเชิดศักดิ์ อุดมศรี ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง
3. นายธนวรรธน์ อธินนท์พรมณี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 13 คน

หญิง 3 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ที่ได้รับการจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2538 โดยมีสภาพเป็นตำบลกึ่งเมืองกึ่งชนบท ในพื้นที่ยังเป็นที่ตั้งของกองทัพเรือ และอยู่ใกล้กับเมืองพัทยา และนิคมอุตสาหกรรม จึงมีประชากรที่หลากหลายกลุ่มอาชีพ และมีประชากรแฝงอยู่จำนวนหนึ่ง พื้นที่ตำบลพลูตาหลวงจึงประกอบไปด้วยชุมชนดั้งเดิมซึ่งอยู่อาศัยมานาน มีสภาพชีวิตพึ่งพาอาศัยกัน และชุมชนที่เกิดใหม่ตามจำนวนหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่ ทำให้ชุมชนใหม่เหล่านี้ค่อนข้างมีชีวิตที่แยกออกจากชุมชนดั้งเดิมชัดเจน และมีรูปแบบการดำเนินชีวิตคล้ายสังคมเมืองทั่วไป

ด้วยสภาพที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนของสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ผู้บริหารและบุคลากรจึงพยายามตอบสนองความต้องการด้วยการจัดบริการสาธารณะให้ครอบคลุมทุกกลุ่มชุมชนให้มากที่สุด โดยมีหลักการบริหารงานว่า ***"ชุมชนเข้มแข็งเกิดจากรากฐานความร่วมมือของคนในชุมชน"*** ภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงที่ว่า "เมืองน่าอยู่ด้วยการบริหารจัดการที่ดี สภาพแวดล้อมสะอาดไม่ขาดความร่วมมือ มีการหารือแบบประชาคม ชุมชนเข้มแข็งไม่แล้งน้ำใจ ใฝ่คุณธรรม ก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ ทุกชีวิตอยู่ดีกินดี" ยุทธศาสตร์ดังกล่าวนี่เอง ทำให้การบริหารจัดการโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยจัดวางตำแหน่งของประชาชนให้เป็นศูนย์กลางของการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อเป้าหมายในการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งเป็นไปได้จริง จึงเห็นได้ว่าโครงการต่างๆ จึงมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำให้โครงการประสบความสำเร็จ ทั้งที่มาจากระดับ

ปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่มเครือข่ายของภาคประชาชน โดยนอกจากชุมชนต่างๆแล้ว ยังรวมถึงกลุ่มอาสาสมัครด้านต่างๆ ในแต่ละโครงการ และการนำเอาภาคประชาชนเข้ามาดูและกำกับการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงในรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชน ซึ่งถือเป็นการริเริ่มของท้องถิ่นที่ดีในการสร้างธรรมาภิบาล และให้ประชาชนในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบข้อมูลการทำงานโดยตรง

อย่างไรก็ตาม บทบาทของคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงนั้น เป็นการคัดเลือกมาจากกลุ่มภาคส่วนต่างๆในตำบล โดยคณะกรรมการนี้จะมีบทบาทในการให้คำปรึกษาและร่วมหารือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในโครงการต่างๆ อย่างใกล้ชิด และครอบคลุมประเด็นต่างๆ ทั้งสิ่งแวดล้อม สตรีและเยาวชน การพัฒนา เป็นต้น ในด้านโครงสร้างการทำงานของคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชนแยกออกจากโครงสร้างที่เป็นทางการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยเป็นนโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนปัจจุบัน คณะกรรมการจึงไม่มีวาระในการดำรงตำแหน่ง จุดมุ่งหมายประการสำคัญของการจัดตั้งคณะกรรมการดังกล่าวขึ้นมาก็คือ ความต้องการความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านที่จำเป็นต่อการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ไม่ว่าจะเป็น การคัดแยกและการจัดการขยะ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจรับอุปกรณ์ที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงสั่งซื้อ และการปลูกจิตสำนึกสาธารณะในชุมชน โดยเป็นการทำงานควบคู่กับภาคเครือข่ายภาครัฐ เอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

สำหรับโครงการที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ได้แก่

โครงการสวัสดิการชุมชนตำบลพลูตาหลวง

โครงการสวัสดิการชุมชนพลูตาหลวง จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2554 โดยการตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาทุนทางสังคมที่เป็นรากฐานของการพัฒนาชุมชนสู่การเชื่อมไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ โดยอาศัยหลักคิดสำคัญเรื่องการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำของคนในท้องถิ่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการช่วยเหลือเอื้ออาทรกัน การดำเนินโครงการดังกล่าวอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกโดยตรง มุ่งเน้นการสะสมเงินออมของคนในชุมชนด้วยการส่งเงินออมวันละ 1 บาท ปัจจุบันมีสมาชิกในโครงการนี้จำนวน 1,138 คน และมีเงินออมทั้งสิ้น 486,291 บาท

โครงการนี้มีการดำเนินงานจากงบประมาณ 3 ฝ่าย คือ เงินทุนจากการออมสมทบของสมาชิกในชุมชน การสมทบจากรัฐบาลกลาง และการสมทบจากองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง (1:1:1) และยังรวมถึงการระดมทุนด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น ผลกำไรจากการออมของกลุ่มออมทรัพย์ อย่างไรก็ตาม การให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกและคนอื่นที่อยู่ในขอบเขตกำหนดครอบคลุมตั้งแต่การคลอดบุตร การเจ็บป่วย การช่วยเหลือผู้สูงอายุ คนพิการ คนด้อยโอกาส ทุนการศึกษา และการช่วยเหลือสาธารณะประโยชน์ภายในชุมชน การช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยเงินสำหรับการกู้ยืมจะปลอดจากการคิดดอกเบี้ย

ความน่าสนใจจากโครงการดังกล่าวคือ แม้จะเป็นโครงการที่ริเริ่มโดยรัฐบาล แต่องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ได้นำเอาวิธีคิดเรื่องสวัสดิการชุมชนมาปรับให้เข้ากับสภาพชุมชนจริง เช่น การให้ความช่วยเหลือนั้น ไม่จำกัดเฉพาะที่สมาชิกของกองทุน แต่หากมีอายุเกินกว่า 80 ปีขึ้นไปก็สามารถให้ความช่วยเหลือได้เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงภายในพื้นที่ โครงการดังกล่าวยังจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการกองทุนฯทุกวันจันทร์ที่ 2 ของเดือน โดยประธานแจ้งให้ทุกฝ่ายได้แลกเปลี่ยนการดำเนินงานของตัวแทนแต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นการถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการกองทุนร่วมกัน ในการประชุมคณะกรรมการกองทุนจะมีการรายงานผลการดำเนินงานและแจ้งรายรับ-รายจ่ายของเดือนที่ผ่านมากให้กรรมการทราบ และมีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีในเดือนกุมภาพันธ์เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกของกองทุนทราบ เสนอแนะและทบทวนระเบียบข้อบังคับของกองทุน นอกจากนี้ ยังจัดให้มีการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนโดยการแต่งตั้ง “คณะกรรมการตรวจสอบกองทุน” ขึ้นมากำกับการทำงานให้ได้มาตรฐานและบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ด้วย

ปัจจุบันกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพลูตาหลวงบริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหารกองทุนจำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยมีระเบียบกองทุนเกี่ยวกับสมาชิก การสมทบเงินและการจ่ายสวัสดิการเป็นเครื่องมือในการทำงานซึ่งเรียกว่า ระเบียบข้อบังคับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพลูตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ.2554 โดยการให้ความช่วยเหลือ ประเภทสวัสดิการที่จัด จำนวนเงินช่วยเหลือเป็นไปตามกติการ่วมและระเบียบข้อบังคับของกองทุน การดำเนินงานของกองทุนถึงปัจจุบันได้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ขั้นต้นคือ การเพิ่มจำนวนสมาชิก และมีเป้าหมายเพื่อการขยายผลของโครงการด้วยการเพิ่มรายได้ของกองทุนจากแหล่งอื่น เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความมั่นคงและสนองต่อความต้องการของสมาชิกและคนในตำบลพลูตาหลวงมากที่สุด

โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ “เพื่อนช่วยเพื่อน”

ด้วยอัตราการพัฒนาพื้นที่ในตำบลพลูตาหลวงที่ก้าวเข้าสู่สังคมเมือง ทำให้มีผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 40 ของประชากรทั้งหมด โดยองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ขยายฐานของประชากรที่จัดอยู่ในวัยผู้สูงอายุไว้ที่ 50 เพื่อเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์สำหรับคนกลุ่มนี้ โดยเฉพาะก่อนคนกลุ่มนี้จะเข้าสู่วัยผู้สูงอายุจริงในวัย 60 ปี โดยหากนับตามเกณฑ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะทำให้มีผู้สูงอายุในพื้นที่ประมาณ 3,000 คนซึ่งถือเป็นจำนวนมาก จึงเกิดโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (เพื่อนช่วยเพื่อน) ซึ่งมาจากการต่อยอดมาจากชมรมผู้สูงอายุตำบลพลูตาหลวง ด้วยการตระหนักถึงปัญหาของผู้สูงอายุบางกลุ่มที่ไม่สามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มผู้สูงอายุในตำบลได้ ทั้งปัญหาเรื่องสุขภาพก็ดี ฐานะยากจนก็ดี ภาระทางครอบครัวก็ดี ล้วนแล้วแต่ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงพัฒนาโครงการดูแลผู้สูงอายุขึ้นมาจากฐานคิดของการมีจิตอาสาเข้าไปดูแล พบปะพูดคุยและช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีปัญหาได้

โครงการอาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อนจึงเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2552 โดยองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงเป็นหน่วยให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของโครงการนี้ ทั้งการจัดตั้งและงบประมาณดำเนินงาน โครงการดังกล่าวยังประสานการทำงานร่วมกับโรงพยาบาลสัตหีบ กม.10 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในการให้ความรู้เรื่องการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยเฉพาะผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยในปีแรกของการดำเนินโครงการนี้ได้ผลิตจิตอาสาที่มาจากความสมัครใจในรุ่นที่ 1 จำนวน 20 คนสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ 100 คน นอกจากความร่วมมือที่ได้รับจากโรงพยาบาลในฐานะที่เป็นหน่วยความรู้การสาธารณสุขโดยตรงแล้ว โครงการนี้ยังได้รับความช่วยเหลือในการทำงานแบบบูรณาการจากภาคเอกชนซึ่งเป็นร้านขายทองในพื้นที่เข้ามาประสานงานและลงพื้นที่ดูแลผู้สูงอายุด้วย

ปัจจุบันโครงการดังกล่าวมีอาสาสมัครจำนวน 35 คน สำหรับ สำหรับการดูแลผู้สูงอายุที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย 210 คน โดยวัตถุประสงค์หลักของโครงการที่นอกจากจะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้แล้ว ยังต้องการฟื้นฟูศักยภาพของผู้สูงอายุให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และที่สำคัญคือการพัฒนาความสามารถของจิตอาสาของโครงการซึ่งส่วนหนึ่งก็เป็นกลุ่มคนสูงอายุให้เข้ามาดูแลกลุ่มคนวัยเดียวกัน ด้วยเชื่อว่าเพื่อนย่อมเข้าใจเพื่อนได้ง่ายกว่า ผลที่ตามมาคือโครงการนี้สามารถทำให้อาสาสมัครซึ่งเป็นผู้สูงอายุบางส่วนพัฒนาความสามารถและเห็นคุณค่าของตนเองที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วม และยังทำให้การดำเนินงานโครงการสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

การดำเนินโครงการดังกล่าวได้ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายผ่านรูปแบบของคณะกรรมการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากชมรมผู้สูงอายุ และตัวแทนที่มาจากแต่ละหมู่บ้าน โดยกิจกรรมเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุสัปดาห์ละครั้งนั้น เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) ซึ่งการลงพื้นที่เพื่อเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุในโครงการแต่ละครั้ง อผส.จะมีความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเพื่อทำหน้าที่ปฐมพยาบาล การวัดไข้และเช็ดตัว การทำแผลทั่วไป ความรู้เรื่องการบริหารร่างกาย และการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมภายในบ้านให้กับผู้สูงอายุในโครงการ

ความน่าสนใจของกิจกรรมดังกล่าวคือ นอกจากกิจกรรมเชิงสาธารณสุขที่ อผส. ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุจะเข้าไปปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกิจกรรมทางศาสนาและสันทนาการที่ อผส. สามารถทำได้และเป็นที่ยอมรับของผู้สูงอายุในโครงการด้วย เช่น การนำสวดมนต์ การร้องเพลงและเต้นรำตามวัฒนธรรมพื้นบ้าน ผลที่ตามมาคือ ผู้สูงอายุในโครงการมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นร้อยละ 70 โดยประเมินจากแบบสอบถามจากการดำเนินงาน นอกจากนั้น โครงการดังกล่าวยังทำให้ผู้สูงอายุเข้าถึงบริการต่างๆจากหน่วยงานของรัฐมากขึ้นอย่างเหมาะสม และที่สำคัญคือผู้สูงอายุที่เป็น อผส. มีความภาคภูมิใจในคุณค่าของตัวเองจากการทำงานเพื่อส่วนร่วม

สำหรับการเป้าหมายของโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงต้องการพัฒนาต่อคือการเพิ่มจำนวนอาสาสมัครของโครงการด้วยการขยายไปยังกลุ่มเยาวชนให้เข้ามาร่วมในโครงการในปี พ.ศ.2558 ภายใต้โครงการ “อาสาสมัคร 2 วัย” ดูแลห่วงใยผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ผ่านการทำงานร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนพลูตาหลวง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีสำนึกในการทำประโยชน์ให้กับชุมชนตนเอง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

โครงการถนนเด็กเดิน

โครงการถนนเด็กเดินมาจากความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวงและสภาเด็กและเยาวชนตำบลพลูตาหลวง ซึ่งมาจากคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนตำบลพลูตาหลวงโดยองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง เพื่อเป็นการเปิดพื้นที่ให้กับเด็กและเยาวชนทั้งในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง และกลุ่มเด็กที่อยู่ในและนอกระบบการศึกษามีโอกาส

ได้แสดงความสามารถ แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ รวมถึงนำเสนอผลงานที่ผ่านการกลั่นกรองมาจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของกลุ่มเยาวชนเอง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและสถานที่

ที่น่าสนใจกว่านั้นคือ โครงการดังกล่าวอยู่ภายใต้แนวคิดที่ว่า “เด็กนำ ผู้ใหญ่หนุน” โดยนำเด็กและเยาวชนเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรม แล้วให้มาสร้างสรรค์กิจกรรมจากความต้องการที่มีประโยชน์และอยู่ในความสนใจของตัวเอง โดยมีเจ้าหน้าที่ กลุ่มแม่บ้าน องค์กรสตรีในชุมชน หน่วยงานรัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ให้การสนับสนุน โดยให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทั้งกระบวนการ

ขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการดังกล่าวเริ่มจากคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนพลูตาหลวงประชุมเพื่อจัดทำแผนงานในการจัดกิจกรรมมาให้กับคณะกรรมการขององค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องดำเนินการพิจารณา โดยมีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนฯกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยมีกลุ่มเด็กและเยาวชนเป็นหลักในการดำเนินโครงการ หลังจากจัดกิจกรรมเป็นที่เรียบร้อยจึงมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมร่วมกันต่อเรื่องความพึงพอใจและแนวทางการปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมและโครงการในครั้งต่อไป

โครงการถนนเด็กเดินเป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนมาจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ของเยาวชน และพฤติกรรมเสี่ยงของเยาวชนที่มีแนวโน้มเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงการสร้างเครือข่ายเยาวชนในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานในพื้นที่ โดยกิจกรรมหลักของโครงการนี้คือ การจัดนิทรรศการทั้งส่วนที่เป็นสาระวิชาการ และส่วนที่เป็นกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอาชีพ การแสดงความสามารถบนเวที โดยกิจกรรมที่เป็นนิทรรศการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีๆละ 1 ครั้ง ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึง กันยายน

กล่าวได้ว่า โครงการดังกล่าวไม่เป็นแต่เพียงการเปิดพื้นที่ให้กลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้สร้างสรรค์และปฏิบัติด้วยความสามารถของตนเองเท่านั้น เพราะยังสามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มเด็กและเยาวชน กับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องในรูปของภาคี

เครือข่ายร่วมกัน นอกจากนี้ ผลที่ตามมาอีกประการคือ การสร้างสรรค์รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยองค์การบริหารส่วนตำบลพลูตาหลวง ที่เห็นความสำคัญและให้คุณค่าต่อศักยภาพของเยาวชนได้พัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิดใหม่ให้เยาวชนได้ทำตามความต้องการ โดยมีผู้ใหญ่คอยดูแล โครงการนี้ยังวางแผนที่จะพัฒนาให้มีความหลากหลายและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นด้วยการจัดโครงการถนนเด็กเดินสัญจรไปยังพื้นที่ต่างๆ เพื่อทำให้โครงการดังกล่าวมีความต่อเนื่องและยั่งยืนมากขึ้นกว่าเดิมในปีต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย 57240
  โทรศัพท์ 053-767-446-7 โทรสาร 053-767-465
- ประชากร 11,227 คน (ชาย 5,591 คน หญิง 5,636 คน)
- พื้นที่ 109 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 19 หมู่บ้าน)
- รายได้ 20,120,647.55 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 18,519,577 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายวีรชิต วรัญชิตกูล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง
2. นายพงษ์ศักดิ์ อภิสวัสดิสุนทร ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง
3. นายเผ่าพันธ์ธิน ธรรมบัณฑิต ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 33 คน

หญิง 5 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง มีพื้นที่ที่มีความหลากหลายทั้งทางชาติพันธุ์ที่ประกอบด้วย 6 ชาติพันธุ์ ได้แก่ อาข่า ละหู่ดำ ไทยลั้ว ไทยลื้อ ไทยใหญ่ จีนยูนนาน มีความหลากหลายทางภาษาถึง 7 ภาษาซึ่งได้แก่ภาษาของ 6 ชาติพันธุ์ และภาษาไทย มีความหลากหลายทางศาสนาที่มีทั้งพุทธ คริสต์ และไม่นับถือศาสนา แต่มีพิธีกรรมการนับถือผี มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีการดำรงชีวิต ประกอบกับการมีสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน การเดินทางสัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้าน เป็นไปด้วยความยากลำบาก และใช้เวลานาน แต่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวงกลับพลิกฟื้นวิกฤตเป็นโอกาส สามารถบริหารจัดการ ดำเนินภารกิจกิจกรรม โครงการต่างๆ ได้อย่างราบรื่น ได้รับความร่วมมือ การมีส่วนร่วมจากประชาชนทุกคนเป็นอย่างดี ด้วยการบริหารงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ ของอบต.แม่ฟ้าหลวง ตั้งแต่ขั้นตอนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมรับผิดชอบ และร่วมตรวจสอบ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถรับทราบขั้นตอนการดำเนินงาน และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เกิดกลไกการกำกับดูแล และตรวจสอบโดยภาคประชาชน โดยมีคำขวัญสำหรับบริหารงานที่ว่า ***"ถูกต้อง โปร่งใส ประทับใจ ให้มีส่วนร่วม"***

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง ได้มุ่งเน้นแนวทางการพัฒนาตามอำนาจหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ตามหลักการที่ว่า "ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมรับรู้ ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรมและร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาด้วยกัน ปฏิบัติงานด้วยความ

โปร่งใส ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตลอดถึงการบริการที่ทั่วถึง เท่าเทียม เป็นธรรม เสมอภาค และเหมาะสมภายใต้ข้อจำกัด ทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)"

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฟ้าหลวง ได้แก่

โครงการ อบต. พบประชาชน การจัดทำเวทีประชาคมการจัดทำแผนพัฒนา อบต. อย่างมีส่วนร่วม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2556 เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559)

ด้วยสภาพภูมิประเทศของ อบต. แม่ฟ้าหลวงที่มีลักษณะเป็นภูเขาสลับซับซ้อน ทำให้การสัญจรไปมาไม่สะดวก และมีบางหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลจากสำนักงาน อบต. แม่ฟ้าหลวง ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวก และคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ควรมาจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหา ความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุดต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนรับทราบ รับรู้ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างเสรีภาพเสมอภาคเท่าเทียมกัน แม้จะอยู่ใกล้หรือไกลจากสำนักงาน อบต.ก็ตาม

ดังนั้น อบต.แม่ฟ้าหลวงเล็งเห็นว่า การรอให้ประชาชนเข้ามาติดต่อที่สำนักงาน จึงเป็นเรื่องยากมากกว่าที่อบต.จะเดินทางไปในแต่ละหมู่บ้านเอง อบต.แม่ฟ้าหลวง ภายใต้การนำของนายก อบต. จึงจัดโครงการอบต.พบประชาชนฯ หมุนเวียนไปจนครบ ทั้ง 19 หมู่บ้าน โดยใช้ช่วงเวลากลางคืน ซึ่งเป็นช่วงที่ประชาชนว่างเว้นภารกิจการประกอบอาชีพเพื่อให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชาคมอย่างทั่วถึง โดยก่อนการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านในทุกๆ เดือนนั้นจะมีการประชาสัมพันธ์การจัดประชาคมให้ทุกหมู่บ้านทั้ง 19 หมู่บ้านทราบ มีการทำหนังสือถึงผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์เชิญประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคม ตามกำหนดวันเวลาและสถานที่ตามแผนการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ก่อนเริ่มทำประชาคมในหมู่บ้าน จะมีการประชุมร่วมของคณะ "5 เสือ" ได้แก่ นายก อบต.แม่ฟ้าหลวง ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา ได้มาร่วมประชุมหารือ ทำความเข้าใจ รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม โครงการ ข่าวสารจากทางราชการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องงบประมาณที่ อบต.ได้รับ เพื่อให้คณะ 5 เสือได้รับทราบโดยพร้อมเพรียงกัน โดยกำหนดให้มีการประชุมร่วมกันทุกเดือน หลังการประชุม คณะ 5 เสือจะต้องนำข่าวสารต่างๆ เช่น งบประมาณที่มีค่อนข้างจำกัด ข่าวสารทางราชการ เป็นต้น ไปแจ้งให้กับประชาชนในหมู่บ้านทราบภายใน 7 วัน ก่อนมีการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อให้ชาวบ้านได้รับทราบข้อมูล ประชุม หารือ ร่วมกันในเบื้องต้นก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องงบประมาณที่จะส่งผลโดยตรงต่อชาวบ้านคือ ความเป็นไปได้ที่โครงการซึ่งชาวบ้านเสนอจะไม่ถูกบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปี หรือไม่สามารถดำเนินโครงการได้ เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เมื่อถึงวันประชุมประชาคมหมู่บ้าน จากการที่คณะ 5 เสือได้แจ้งข่าวสารให้ชาวบ้านรับรู้ รับทราบ ก่อนในเบื้องต้น แล้วถึงข้อจำกัดของงบประมาณ ทุกหมู่บ้านเข้าใจและยอมรับเป็นอย่างดีว่าควรให้หมู่บ้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่สุดก่อน อีกทั้งยอมรับในระบบหมุนเวียน เช่น ในปีนี้ หมู่บ้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเดือดร้อนที่สุดได้งบประมาณจัดทำโครงการไป ในปีหน้าหมู่บ้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วนรองลงมาก็จะได้รับงบประมาณเพื่อจัดโครงการต่อไป เมื่อเป็นเช่นนี้ชาวบ้านจึงให้ความสนใจ เข้าร่วมการประชุมเป็นจำนวนมาก เพื่อต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ข้อเสนอแนะ และร่วมกันตัดสินใจลงประชามติตามเสียงส่วนใหญ่ ประชามติที่ได้จากการจัดทำประชาคมหมู่บ้านซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง จึงนำไปสู่การพิจารณาจัดทำบรรจุลงในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาตำบลสามปีต่อไป

ตัวอย่างโครงการที่ได้จากการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เช่น โครงการปรับถนนเข้าพื้นที่การเกษตรหมู่ที่ 5 บ้านขาแหย่งพัฒนา เป็นโครงการที่เกิดจากความต้องการของชาวบ้านซึ่งเดิมนั้นชาวบ้านต้องอาศัยถนนที่ตัดผ่านหน้าโครงการพัฒนาดอยตุง ไปทำไร่ทำนา โดยถนนที่เดินผ่านเป็นถนนหลักที่รถยนต์สัญจรไปมา มีผู้คนพลุกพล่าน และระยะทางไกล ประมาณ 10 กิโลเมตร เนื่องจากต้องเดินอ้อมภูเขา ชาวบ้านจึงประชุมประชาคม และลงความเห็นว่าต้องการปรับปรุงเส้นทางเดินเท้าที่มีอยู่เดิมที่มีระยะทางเพียง 4 กิโลเมตรให้กว้างขึ้นเพื่อให้รถมอเตอร์ไซด์ สามารถสัญจรและสามารถขนส่งพืชผลทางการเกษตรได้ แต่แม้ว่า อบต.แม่ฟ้าหลวง จะมีงบประมาณค่อนข้างจำกัด ซึ่งจากมติของชาวบ้าน ที่เสนอว่า ขอให้อบต.สนับสนุนค่าอาหารเครื่องดื่ม แต่ชาวบ้านจะดำเนินการปรับปรุงถนนเส้นนี้เอง โดยชาวบ้านใช้เวลาเพียง 7 วันจากการสนับสนุนของ อบต. เพียง 20,000 บาท ก็สามารถใช้ถนนเพื่อเดินไปยังสวนไร่นาของตนได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจากการที่อบต.แม่ฟ้าหลวงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบนพื้นฐานความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ผลที่ปรากฏจึงเป็นที่พึงพอใจร่วมกันของ

หลายๆ ฝ่าย นอกจากนี้แล้วประชาชนยังสามารถติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการตามแผนพัฒนาตำบล การใช้จ่ายงบประมาณ ผลการดำเนินงานจากเอกสารประชาสัมพันธ์ซึ่งติดประกาศในหมู่บ้าน อบต.แม้ฟ้าหลวง หรือสามารถสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่ได้โดยตรง

โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า

ปัญหาหมอกควันและไฟป่า เป็นปัญหาที่พบเห็นได้โดยทั่วไปในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และมักเกิดขึ้นบ่อยครั้งในฤดูหนาวที่อากาศแห้งแล้ง สำหรับในพื้นที่ตำบลแม้ฟ้าหลวงก็ประสบกับปัญหาดังกล่าวเช่นกัน โดยเฉลี่ยแล้วใน 1 ปี พบว่ามีไฟป่าเกิดขึ้นประมาณ 100 ครั้งแต่ก็สามารถดับได้โดยไม่มีปัญหา จนกระทั่งในปี 2550 ไฟป่าได้ทวีความรุนแรง เกิดในหลายจุดพร้อมกัน เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดับไฟได้ทัน จนไฟได้ลามไปจนเกือบถึงเขตพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่นั้นมาจึงนับว่าเป็นจุดเปลี่ยนจุดเริ่มต้นครั้งสำคัญที่หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น อบต.แม้ฟ้าหลวง ทหาร ตำรวจ อำเภอ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ โครงการพัฒนาดอยตุง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง ได้ร่วมกันประชุมจัดทำแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน พร้อมประชาสัมพันธ์ จัดทำประกาศขอความร่วมมือในการป้องกัน ควบคุมหมอกควัน ไฟป่า ให้ประชาชนในหมู่บ้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อการบูรณาการร่วมกัน มีจัดตั้งกองอำนวยการร่วม (กอ.ร่วม) ซึ่งประกอบด้วยขึ้น อบต.แม้ฟ้าหลวง ทหาร ตำรวจ อำเภอ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ โครงการพัฒนาดอยตุง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง โดยจะแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ ดูแลตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันที่อาจเกิดขึ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและทันต่อเหตุการณ์ เช่น เมื่อผู้ใดพบเห็นไฟป่า ประชาชนในหมู่บ้าน หน่วยงานใดอยู่ใกล้พื้นที่นั้นต้องรีบเข้าไปดำเนินการดับไฟก่อน แต่หากประเมินแล้วไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ไว้ได้ ก็จะเรียกสมาชิกซึ่งเป็นกองอำนวยการร่วมที่อยู่ใกล้เคียงเข้าไปช่วยดับไฟ จนกระทั่งสามารถควบคุมสถานการณ์ได้

นอกจากนี้ อบต.แม่ฟ้าหลวง ยังได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน กับนายอำเภอแม่ฟ้าหลวง ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันภาคเหนือ 9 จังหวัด ตามหลักการ 2P2R ประกอบด้วย 8 มาตรการ อาทิ มาตรการที่ 1 ห้ามไม่ให้มีการเผาช่วง 100 วันอันตราย (21 มกราคม 2556 ถึง 30 เมษายน 2556) โดยอบต.แม่ฟ้าหลวง ได้มีประกาศขอความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมหมอกควันและไฟป่า และประชาสัมพันธ์ให้กับทุกหมู่บ้านทราบโดยผ่านผู้นำหมู่บ้าน และแจ้งในที่ประชุมประจำเดือนของสมาชิกสภา อบต. หรือ มาตรการที่ 2 ป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าอย่างเข้มข้น โดยแต่ละหมู่บ้านได้จัดประชุมประชาคม เพื่อร่วมกันแสดงความเห็นเกี่ยวกับมาตรการป้องกันไฟป่า เช่น หมู่ที่ 17 บ้านห้วยน้ำขุ่น (นางจินตนา นาควิเชตร ผู้ใหญ่บ้าน) ได้นำเสนอว่าหากพบว่ามีการเผาและไม่ปฏิบัติตามกฎของหมู่บ้าน มีการปรับเป็นเงิน 5,000 ถึง 10,000 บาท เป็นต้น

จากการดำเนินโครงการนี้กล่าวได้ว่า หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานองค์กรในพื้นที่ต่างๆ ปัญหาไฟป่าจะไม่ทุเลาลง ซึ่งจากสถิติหลังจากมีการจัดตั้ง กอ.ร่วม พบว่าตัวเลขความเสียหายลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ จากเดิม เฉลี่ย 63 ครั้งต่อปี ในช่วงปี 2540 – 2550 เหลือเพียง 22 ครั้งต่อปี ในช่วงปี 2551 – 2557 นับว่าเป็นการผนึกกำลัง การร่วมมือ ประสานงานกัน จึงทำให้ปัญหาไฟป่าลดลง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และที่สำคัญประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นตามไปด้วย

โครงการดอกบัวขาวสดใส ใส่ใจสุขภาพ

เดิมประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีสัญชาติไทย ส่งผลให้ไม่ได้รับสวัสดิการต่างๆ ทั้งการศึกษา สาธารณสุข การประกอบอาชีพ เมื่อไม่มีการศึกษา ก็ไม่มีอาชีพ และไม่มีรายได้ แต่เพื่อให้รอดพ้นจากความยากจน หญิงสาวส่วนใหญ่จึงเข้าสู่ธุรกิจโคมเขียว หรือการขายบริการทางเพศในเมืองใหญ่ เพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัว เป็นผลให้ในปี 2536 มีผู้ติดเชื้อ HIV เป็นจำนวนมาก และเริ่มขยายตัวในวงกว้างมากขึ้น มีผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจำนวนมาก หลายหมู่บ้านต้องสร้างเตาเผาเพิ่มเพราะมีชาวบ้านเสียชีวิตรายวัน

ดังนั้น อบต.แม่ฟ้าหลวง จึงร่วมกับพัฒนาชุมชน สถานีอนามัย โรงพยาบาลแม่จัน จัดโครงการดอกบัวขาวสดใส โดยจัดตั้ง “กลุ่มดอกบัวขาว” ในปี พ.ศ 2553 มีสมาชิกทั้งหมด 59 คน โดยสมาชิกกลุ่มจะเป็นผู้กำหนดโครงสร้าง กฎเกณฑ์ เหมือนกลุ่มทางสังคม แต่กฎเกณฑ์ต่างๆ ทางสมาชิกกลุ่มเป็นคนกำหนดเองภายใต้บริบทของกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประชาชนมีทัศนคติที่ดีกับผู้ติดเชื้อ และผู้ติดเชื้อได้รับการดูแล ให้คำแนะนำอย่างถูกต้องเหมาะสมในเรื่องอาหาร อาหารเสริม การปฏิบัติตัว การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และเพื่อให้ผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อได้รับความเห็นใจจากชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งกล่าวได้ว่าผู้ที่ได้รับ

ผลกระทบเองก็ต้องมีกำลังใจ ที่จะต่อสู้โรคนี้ แต่บางครั้งสภาพร่างกายของผู้ติดเชื้อไม่ได้แข็งแรงตามสภาพจิตใจเสมอไป จึงจำเป็นต้องรับการบำบัดรักษาทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการร่วมกันเพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ติดเชื้อ จึงมีการกำหนดกิจกรรมดูแลผู้ติดเชื้อภาคกลางวัน (Day care center) เป็นประจำทุกเดือน ทุกวันพุธที่ 3 ของเดือน ณ สถานีอนามัย โดยมีหน่วยงานองค์กรต่างๆ เข้ามาร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิ โรงพยาบาลแม่จัน และสถานีอนามัยให้ความรู้ในการดูแลตนเอง ความรู้ทางด้านสุขศึกษาบริการตรวจสุขภาพ การให้ความรู้ในการเลือกใช้สมุนไพรบำบัด ผลิตสมุนไพรทานเองภายในกลุ่ม ผลิตยาต้านไวรัสส่งให้กับโรงพยาบาลของรัฐ มีการควบคุมดูแลโดยเภสัชกร พัฒนาสังคม เข้ามาร่วมแจ้งข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อผู้ติดเชื้อโดยตรง นอกจากนี้แล้วกลุ่มผู้ติดเชื้อเองก็ได้ริเริ่ม กำหนดกิจกรรมของกลุ่ม เช่น การเสนอทางเลือกการออกกำลังกายด้วยวิธีที่เหมาะสม การจัดตั้งกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนโดยมีการจับคู่ดูแลสุขภาพซึ่งกันและกัน เช่น สอบถามสุขภาพ การเตือนทานยาต้าน การออกกำลังกายที่บ้าน การออกเยี่ยมบ้านผู้ติดเชื้อที่ไม่สามารถเดินทางมาทำกิจกรรมร่วมกันได้ โดยมีอบต.แม่ฟ้าหลวงเป็นผู้อำนวยความสะดวก ต่อต่อประสานงาน สนับสนุนงบประมาณ มอบทุนการศึกษา จัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ในวันที่ 1 ธันวาคมของทุกปี

จากการดำเนินโครงการเป็นการจุดประกาย เปิดพื้นที่ให้ประชาชนโดยทั่วไปที่อยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อในหมู่บ้าน ในชุมชน ได้เปิดใจ รับรู้ เข้าใจ อยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อได้ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่เข้าร่วมทำกิจกรรม เป้าหมายในการดูแลผู้ติดเชื้อที่ครอบคลุม มิติองค์รวม 4 มิติ คือ ร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ ที่แสดงให้เห็นว่าภาคส่วนต่างๆ ไม่ได้ทอดทิ้งกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคม แต่ยังเปิดโอกาสให้พวกเขาได้มีพื้นที่ในการเสนอแนะ พูดคุย จัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากความต้องการของสมาชิกกลุ่มดอกบัวขาว มีความตระหนักในการสนใจดูแลสุขภาพมากขึ้น จึงมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ลดการเสียชีวิตจากภาวะโรคแทรกซ้อนได้มากกว่าร้อยละ 80 เพื่อเสริมแรง ให้กำลังใจ และให้ผู้ติดเชื้อสามารถดำรงชีพได้อย่างเป็นปกติสุข

รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557

ประเภทที่ 2
ด้านการเสริมสร้างสันติสุข และความสมานฉันท์

เทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000
  โทรศัพท์ 055-983-221 ถึง 30 โทรสาร 055-983-332
- ประชากร 71,063 คน (ชาย 32,637 คน หญิง 38,426 คน)
- พื้นที่ 18.26 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 64 ชุมชน)
- รายได้ 406,167,059.72 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 185,787,959 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายบุญทรง แทนธานี นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก
2. นายเขมชาติ นิธิวรรณ ประธานสภาเทศบาลนครพิษณุโลก
3. นายเจริญเกียรติ เจริญชันษา ปลัดเทศบาลนครพิษณุโลก

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 18 คน

หญิง 6 คน

เทศบาลนครพิษณุโลก มีแนวคิดการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ วางทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญกับการเปิดช่องทางการคืนอำนาจกลับสู่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ต่อเนื่องมานานกว่า 20 ปี โดยเฉพาะในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์นั้น เทศบาลนครพิษณุโลกมีแนวคิดและหลักการดำเนินงาน ดังนี้

1. การทำงานด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อการทำงานแบบบูรณาการ และการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน บนความเคารพของความแตกต่าง

2. การเอื้ออำนวยและสนับสนุนให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนในเครือข่าย แสวงหาข้อเท็จจริงร่วมกัน เรียนรู้จากความผิดพลาดและความสำเร็จขององค์กรชุมชนและภาคประชาสังคมด้วยกัน หลีกเลี่ยงการ “รับเหมาทำแบบเหมาโหล” เปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการบริหารจัดการตนเองให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจที่มีความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น สภาพแวดล้อม สุขภาพ วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

3. การบริหารงานแบบการมององค์รวม มองเห็นสังคมที่มีความเชื่อมโยงกัน และตระหนักดีว่าการแก้ปัญหาอย่างการขาดการคิดวิเคราะห์ อาจส่งผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา

4. การใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผล

5. การทำงานโดยใช้หลัก Area Function Participation มีการดำเนินงานที่ก้าวข้ามภารกิจที่เป็นเพียงเพื่อการบำบัดทุกข์หรือการแก้ไขปัญหา ไปสู่การสร้างสรรค์ชีวิต และการเติมเต็มความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยอาศัยการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่บนหลักเข้าถึงในทุกกลุ่มเป้าหมาย

6. การเปิดพื้นที่การสร้างพลเมืองที่เหมาะสมกับระบอบประชาธิปไตย ทั้งในกลุ่มบุคลากรและประชาชนในพื้นที่และขยายผลไปยังเครือข่ายต่างๆ ในสังคม โดยดำเนินการสานเสวนาทั้งในรูปแบบการจัดวงพูดคุย และแบบผ่านระบบ Social Media ด้วยแนวคิดการจัดการความรู้ในยุคดิจิตอล (Knowledge Management KM in Digital Age) เป็นศูนย์อำนวยการ เป็นกระดานแลกเปลี่ยนในลักษณะ Virtual Dialogue เพื่อหลีกเงื่อนไข ข้อจำกัดเรื่องเวลาและภาระงาน ซึ่งเป็นการพัฒนาที่เปลี่ยนผ่านสู่ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ ของ เทศบาลนครพิษณุโลก ได้แก่

โครงการสันติสุขสร้างเมือง

เมืองพิษณุโลก มีลักษณะเป็นสังคมเมือง มีการแข่งขันสูง ต่างคนต่างอยู่ ประชาชนมีความหลากหลายทั้งวิธีคิดวิถีชีวิต เชื้อชาติและวัฒนธรรม ปัญหาของเมืองใหญ่มีความยุ่งยากซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อผู้คนในวงกว้าง และในหลายๆ ครั้งที่ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย นอกจากนี้ ยังต้องทำงานกับองค์กรต่างๆ ซึ่งมีภารกิจหน้าที่หลากหลายตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามโครงสร้างส่วนราชการที่กฎหมายกำหนดไว้ ฉะนั้น การทำงานร่วมกันท่ามกลางภารกิจที่มีจำนวนมาก ความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่ต้องเดินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ดังนั้นการหันหน้าเข้ามาปรึกษาหารือของคนในองค์กร ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงเป็นจุดเริ่มต้นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้การทำงานในแต่ละภารกิจดำเนินไปได้อย่างราบรื่น บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการทำงานและยิ่งหากสามารถขยายไปสู่การทำงานแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน นำไปสู่การสร้างสังคมที่น่าอยู่และเข้มแข็ง และหลายๆ ภารกิจไม่สามารถดำเนินการได้ หากปราศจากการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ดังนั้น การสื่อสาร เพื่อให้เกิดการพูดคุยอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ซึ่งกันและกันตลอดจนทำความเข้าใจยอมรับ และเคารพในความแตกต่างของแต่ละบุคคล นับว่าเป็นโจทย์สำคัญสำหรับเทศบาลนครพิษณุโลก

การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีส่วนร่วมและบุคลากรในองค์กรทำงานอย่างมีความสุขนั้นเป็นเรื่องนามธรรม ในการดำเนินงานต้องมีความศรัทธาและความเชื่ออย่างแท้จริงต่อการทำงานแบบบูรณาการ การทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การยอมรับความแตกต่าง และมุ่งเน้นความสุขในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นรูปแบบของการแสวงหาทางออกในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาที่มีความยั่งยืน เทศบาลนครพิษณุโลก จึงได้ดำเนินโครงการนี้มาตั้งแต่ปี 2551 นับตั้งแต่สร้างทีมงาน แสวงหาเครื่องมือ นำมาออกแบบ และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับภาระงานต่างๆ ผ่านการลองผิดลองถูก ล้มลุกคลุกคลาน ท่ามกลางความไม่เข้าใจของผู้คนในองค์กร ในขณะที่บุคลากรมีทักษะและมีความสามารถในหน้าที่เฉพาะตำแหน่ง แต่ยังขาดทักษะในการเป็นวิทยากรกระบวนการ จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีทักษะในการเป็นวิทยากรกระบวนการโดยใช้การสานเสวนาเป็นเครื่องมือ และวิธีการในการนำสังคมของการพูดคุยและแบ่งปันกลับคืนมา

การดำเนินงาน

เทศบาลนครพิษณุโลก ได้ดำเนินโครงการสันติสุขสร้างเมือง ภายใต้การทำงานแบบบูรณาการ การมององค์รวม การทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การยอมรับความแตกต่าง เน้นความสุขในการอยู่ร่วมกันและความสุขในการทำงาน ผ่านการพูดคุยแบบสานเสวนา หรือ Dialogue

ทั้งนี้ การสานเสวนา หรือ Dialogue เป็นเพียงเครื่องมือ หากนำไปใช้กับการจัดการความรู้ สานเสวนาก็เป็นส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing ถ้าเป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วมก็ต้องใช้สานเสวนาซึ่งเป็นพื้นฐานการทำงานแบบมีส่วนร่วม ในการรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) การประชาเสวนาหาทางออก (Deliberation) เพื่อหาฉันทามติ โดยใช้การสานเสวนาเป็นเครื่องมือ ซึ่งมีขั้นตอนกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนี้

1) **ขั้นเตรียมดำเนินการสร้างทีมงาน - เริ่มตั้งแต่ปี 2551** เทศบาลนครพิษณุโลกใช้กระบวนการสานเสวนาเป็นเครื่องมือสร้างสังคมสันติสุข
   - สร้างทีมงาน เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และพบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความศรัทธาและความเชื่อของเทศบาลเป็นจริง คือ บุคลากรของเทศบาลที่ต้องพัฒนาจิตใจภายใน (Soft Side) เพื่อเสริมด้านความรู้ความสามารถ

ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน (Hard Side) ที่มีอยู่

- แสวงหาเครื่องมือที่เป็นกลไกในการทำงาน ด้วยการไปศึกษาจิตวิวัฒน์ หรือจิตตปัญญาจาก สถาบันขวัญเมือง จังหวัดเชียงราย
- ศึกษาบริบทของเมือง
- สร้างวิทยากร หรือที่เรียกว่ากระบวนกร 2 หลักสูตร หลักสูตรแรก "รู้ทันหัวใจ ให้ทำงานอย่างมีส่วนร่วม" หลักสูตรที่สอง "สุนทรียสนทนา จิตตปัญญาเพื่อการจัดการความรู้ในตัวบุคคล"

2) ขั้นดำเนินการ แบ่งเป็นในระดับองค์กร ชุมชนและเครือข่าย

2.1) ในระดับองค์กร

- เทศบาลได้เปิดวงพูดคุย ผ่านโครงการเครือข่ายสุนทรียสนทนา จิตอาสาทำความดีไม่ต้องมีใครบอก โครงการเสวนาส่งเสริมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ดำเนินการขยายผลนำสู่กระบวนงานปกติ ของสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สำนักการช่าง
- จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วงสานเสวนา เทศบาลนครพิษณุโลก ทุกวันพุธมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2556 ถึงปัจจุบัน เป็นจำนวนมากกว่า 60 ครั้ง หัวข้อที่พูดคุย มีหลายหัวข้อ เช่น รูปแบบของประชาธิปไตย สำนึกพลเมือง การจัดการความรู้ การประเมินตัวเอง ด้วย 4 H Learn How to learn การพัฒนาตนเอง วิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ความแตกต่างระหว่าง Process กับ content พื้นที่ฝึกปัญญาปฏิบัติ เป็นต้น
- สร้าง Blog ชื่อ Blog 1 phsmun.go.th และสร้าง Face book กลุ่มกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ Line ให้เป็นศูนย์ดำเนินงาน อำนวยการแจ้งข่าวสาร นัดหมาย และเป็นกระดานสนทนาเชื่อมโยงกับ Blog

2.2) ในระดับชุมชน/เครือข่าย

- สร้างเครือข่าย เพื่อเป็นพันธมิตรในการสร้างสันติสุขของเมือง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โรงพยาบาลพุทธชินราช การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ฝ่ายปฏิบัติการภาคเหนือ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 2 พิษณุโลก คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- จัดวงพูดคุยระหว่างเครือข่ายเดือนละครั้ง หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ เปิด Face book เพื่อเป็นศูนย์กลางนัดหมายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่น เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2556 ได้จัดวงพูดคุยในหัวข้อ "ร่วมกันส่งมอบประเทศไทยให้กับลูกหลานเรา"
- ส่วนของการสร้างเครือข่ายชุมชน เทศบาลได้จัดอบรมหัวข้อ "สุนทรียสนทนา ; ศาสตร์และศิลป์ของการหันหน้าเข้าหากัน" จำนวน 2 รุ่น ซึ่งชุมชนนำไปใช้ผ่านวงน้ำชา และวงเล่าเรื่อง นำร่องในการจัดการมูลฝอยและสิ่งแวดล้อมชุมชน
- สมัชชาสุขภาพเทศบาลนครพิษณุโลก เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่มีส่วนร่วม 3 ภาคส่วน คือ ภาคประชาชน ภาควิชาการ และภาคราชการ บนความแตกต่างและการทำงานเป็นภาคีเครือข่ายอย่างบูรณาการ 94 องค์กร ยกระดับการมีส่วนร่วมในขั้นสูงสุด คือ เป็นผู้วิเคราะห์ปัญหา ตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขลงมือทำ ซึ่งเครือข่าย สามารถของบประมาณเพื่อดำเนินการได้
- กิจกรรมสามวัยเล่าเรื่อง เป็นการขยายผลการพูดคุย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและเยาวชน วัยทำงานและวัยชรา ในการจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนร่วมกัน ซึ่งประสบความสำเร็จได้รับรางวัล Zero Waste จากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความสำเร็จของการดำเนินงาน

จากการดำเนินการผ่านโครงการดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมมากมาย ในหลายมิติของการบริหารงานพัฒนาพื้นที่ของเทศบาลนครพิษณุโลก ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาองค์กร

เทศบาลนครพิษณุโลก เกิดวงสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง นำไปสู่การจัดตั้งทีมวิทยากรกระบวนกรในองค์กร ซึ่งประกอบไปด้วยบุคลากร 24 คน จากต่างกองต่างสำนัก เพื่อนำกระบวนการไปใช้ดำเนินการสร้างการมีส่วนร่วมทั้งในการสานเสวนาและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทั้งนี้ บุคลากรที่เข้าร่วมการเสวนามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการพัฒนา

ตนเอง ปรับกระบวนทัศน์การทำงานจากเฉพาะตัวมาเป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วมและสมัครใจทำงานในหน้าที่อื่นๆ ไม่เฉพาะงานในหน้าที่เท่านั้น

2) ด้านสิ่งแวดล้อม

มีการพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน (CBM : Community Based Solid Waste Management) โดยมีหลักการให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะที่แหล่งกำเนิด คือ บ้านเรือนที่อยู่อาศัย โดยใช้วิธีการเดินเคาะประตูบ้าน และการพูดคุยทำความเข้าใจกับประชาชนสามารถลดปริมาณขยะเดิม มีมากถึง 140 ตัน ต่อวัน เหลือวันละ 80 ตันต่อวันในปัจจุบัน โดยหลักสูตรนี้ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้ใช้ในการฝึกอบรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมากกว่า 100 แห่ง รวมทั้งกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีการขยายผลนำไปอบรมในอาเซียน อบรมให้กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเมืองพระตะบอง ประเทศกัมพูชาอีกด้วย

จากการดำเนินการทำให้ชุมชนนำร่องของเทศบาลนครพิษณุโลก ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย ทั้งในด้านการบริหารจัดการขยะ และด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ รางวัล Zero Waste รางวัลโครงการลดเมืองร้อนด้วยมือเรา เป็นต้น

3) ด้านวัฒนธรรม

เทศบาลนครพิษณุโลก ได้ดำเนินการสืบสานวัฒนธรรมสร้างเมืองเข้มแข็ง โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ภายใต้นิยาม วัฒนธรรมเป็นของประชาชน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ให้แก่เครือข่ายวัฒนธรรม 30 เครือข่าย โดยใช้การสานเสวนาหรือ Dialogue รับฟังความคิดเห็น เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมที่มีความบกพร่องทั้งด้านศีลธรรม จริยธรรมและด้านจิตวิญญาณ เปิดพื้นที่ทางวัฒนธรรม สร้างอัตลักษณ์ ร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สร้างคลังความรู้ชุมชนและคลังภูมิปัญญาท้องถิ่นสอันจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง ผ่านการกระจายอำนาจลงสู่ชุมชน สู่ภาคประชาสังคมโดยรวมสเพื่อคนทั้งสังคม และเพื่อสร้างความงอกงามแก่ชีวิตตนและสังคมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ยึดโยงผู้คนในสังคมให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขเกิดเป็นวัฒนธรรมชุมชน ตัวอย่างเช่น การก่อพระเจดีย์ทรายในเทศกาลสงกรานต์ ศิลปะการตัดกระดาษ การแทงหยวก การแสดงดนตรีพื้นบ้านมังคละ กลุ่มรำวงย้อนยุค การจัดงานสวดมนต์ข้ามปี ส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ และการรณรงค์เข้าวัดทำบุญสวดมนต์ปฏิบัติธรรมทุกวันพระร่วมกับวัดในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกทั้ง 16 วัด เป็นต้น

4) ด้านคุณภาพชีวิต

เทศบาลนครพิษณุโลกได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ OSCC ช่วยเหลือทางสังคม โดยทีมสหวิชาชีพและภาคีเครือข่าย โดยในปีที่ผ่านมาได้ให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อน จำนวน 30 ราย และดำเนินการให้ความช่วยพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ร่วมกับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร กองพันทหารช่างที่ 302 กองบิน 46 ร่วมกันปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายผู้ได้รับการช่วยเหลือ โดยได้กำหนดเป้าหมายไว้ 15 ราย ขณะนี้ได้ดำเนินการแล้ว 6 ราย นอกจากนี้ยังได้รับการช่วยเหลือภาคีเครือข่ายต่างๆ จากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมบริจาคเป็นอุปกรณ์ในการก่อสร้างปรับปรุงที่อยู่อาศัย จนมีการต่อยอดโครงการตั้งเป็นกองทุนใช้ชื่อว่า บ้านทอฝัน ปันรัก ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยกระบวนการตาสับปะรด ค้นหาผู้เสพ ผู้ค้าทุกชุมชน โครงการชุมชนอุ่นใจ ได้ลูกหลานกลับคืน ในชุมชนเสือทิม ชุมชนนำร่อง 1 ใน 12 ชุมชนทั่วประเทศ การจัดการแข่งขันฟุตบอลต้านยาเสพติดกับเยาวชนภายในชุมชน

นอกจากนี้ เทศบาลยังได้ดำเนิน โครงการพิษณุโลก เมืองแห่งจักรยาน โดยในเบื้องต้นได้ดำเนินการออกแบบก่อสร้างเลนจักรยานขึ้นจำนวน 3 เส้นทาง เพื่อเป็นเส้นทางนำร่อง ได้แก่

1. เส้นทางเลียบริมแม่น้ำน่าน ตามแนวสวนชมน่านทั้งสองฝั่ง ตั้งแต่สะพานนเรศวรถึงสะพานสุพรรณกัลยา
2. เส้นทางเลียบคูเมืองทั้งสองฝั่ง (ฝั่งถนนพระร่วงและถนนพระลือ)
3. เส้นทางเลียบทางรถไฟทั้งสองฝั่ง (ฝั่งถนนเอกาทศรถและถนนธรรมบูชา)

โดยเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2557 เทศบาลได้เปิดเวทีการสัมมนาระดมความคิดเห็นโครงการพิษณุโลกเมืองแห่งจักรยานขึ้น ได้ข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างมาก อาทิ จุดเสี่ยงที่จะต้องทำการออกแบบเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ข้อขัดแย้งระหว่างผู้ใช้เส้นทางรถยนต์กับผู้ใช้เส้นทางจักรยาน โดยได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน พร้อมออกแบบก่อสร้างเส้นทางจักรยาน จำนวน 3 เส้นทาง ซึ่งขณะนี้เทศบาลได้ตั้งงบประมาณดำเนินการก่อสร้างแล้ว จำนวน 1 เส้นทาง และการดำเนินโครงการดังกล่าวจะช่วยในการลดใช้พลังงาน ช่วยลดภาวะโลกร้อน รักษาสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้นด้วยการขี่จักรยานเพื่อการออกกำลังกายอีกทางหนึ่งด้วย

5) ด้านสุขภาพ

หัวใจสำคัญของการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ยั่งยืนนั้น ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ผ่านการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์หรือวิธีคิดใหม่ว่า ทุกคนคือเจ้าของของปัญหาสุขภาพ หากต้องการสุขภาพดี ต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีบทบาทปฏิบัติในส่วนที่ตนรับผิดชอบให้ดีที่สุด เทศบาลนครพิษณุโลก จึงดำเนินการจัดตั้ง สมัชชาสุขภาพ เทศบาลนครพิษณุโลก ขึ้น เมื่อ ธันวาคม 2555 โดยภาคประชาสังคม ได้กำหนดเจตนารมณ์ร่วมกันว่า "สุขภาวะที่ร่วมสร้าง หนทางที่เป็นไปได้ (Healthy : it's possible)" ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ของทุกภาคส่วน เกิดเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ 3 มติ คือ

มติที่ 1 การแก้ปัญหาภาวะโภชนาการเกิน (หวานเกิน เค็มเกิน มันเกิน มากเกิน)

มติที่ 2 ผลกระทบพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่น (สารเสพติด เพศสัมพันธ์ การแต่งกาย สื่อ เกม และอื่นๆ)

มติที่ 3 การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการเกิดโรคไข้เลือดออก

ทั้งนี้ จากพลังความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์และ กำหนดจุดหมายปลายทางร่วมกัน ทั้งวงในและวงนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งร่วมกันพัฒนาพื้นที่อย่างจริงจังทั่วทั้งพื้นที่ จนกลายเป็นพันธะสัญญาทางใจที่ชาวชุมชน ร่วมกันพัฒนาพื้นที่เป็นประจำทุกเดือน ได้ส่งผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เป็นที่ประจักษ์ชัดเจน คือ จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากอดีตถึงปัจจุบัน ภาพผลงานต่างๆ มากมายของเทศบาลนครพิษณุโลกได้เน้นย้ำให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการใช้กระบวนการให้อำนาจประชาชนในการแก้ปัญหาของตัวเอง ด้วยการเปิดพื้นที่ ให้ทุกคนสามารถอาศัยประชาธิปไตยท้องถิ่น เป็นฐานรากในการสะสางความเดือดร้อนและปรับปรุงชีวิตของตนซึ่งก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตที่ดี และโอกาสการพัฒนาที่กระจายไปทั่วทุกส่วนของสังคม อันจะนำไปสู่การเป็นสังคมที่มีความขัดแย้งน้อยลง อยู่ร่วมกันอย่างสันติและยั่งยืนต่อไป

เทศบาลเมืองปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลสะบารัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000 โทรศัพท์ 073-335-918 โทรสาร 073-335-919
- ประชากร 59,886 คน (ชาย 34,667 คน หญิง 25,219 คน)
- พื้นที่ 4.78 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 18 ชุมชน)
- รายได้ 206,060,441.78 บาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 264,653,175.63 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายพิทักษ์ ก่อเกียรติพิทักษ์ นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี
2. นายสุรพงษ์ ราชมุกดา ประธานสภาเทศบาลเมืองปัตตานี
3. นายวิเชียร โภชนกิจ ปลัดเทศบาลเมืองปัตตานี

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 18 คน

หญิง - คน

เทศบาลเมืองปัตตานี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสภาพภูมิศาสตร์ตั้งอยู่ท่ามกลางปัญหาและความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้และมีข้อจำกัดในการบริหารงานอย่างมากในการบริหารงาน ซึ่งเทศบาลเมืองปัตตานีจำเป็นต้องใช้ความพยายามและความมุ่งมั่นมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพราะโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ต้องคำนึงถึงความสมานฉันท์ สันติสุข ความรัก ความเสมอภาค เป็นธรรมอันเป็นเงื่อนไขสำคัญและต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในการบริหารงานทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม การเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้เอง การบริหารงานของเทศบาลเมืองปัตตานี จึงมุ่งเน้นการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ และศาสนาอย่างเท่าเทียม การช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างสมาชิกในชุมชนกับชุมชนข้างเคียง ซึ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในสังคม ร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายทางด้านการสร้างสังคมแห่งความสันติสุขและความสมานฉันท์ โดยเทศบาลเมืองปัตตานีได้ใช้แนวคิดและหลักบริหารที่สำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

- การน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานท่ามกลางความต่างทางศาสนาและวัฒนธรรม
- การปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ยึดมั่นศาสนาของตนเองในการดำรงชีวิตรักและหวงแหนเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นจุดศูนย์รวมของทุกคน สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทุกพระองค์ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยทุกคน

- การประยุกต์ใช้กิจกรรมทางศาสนา ประเพณี และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดปัตตานีให้เป็นเมืองงามสามวัฒนธรรม และเมืองน่าอยู่เพื่อสันติสุขและความสมานฉันท์
- การนำหลักธรรมคำสอนของแต่ละศาสนาที่ประชาชนศรัทธามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจและเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้าใจกันและความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน
- ให้ความสำคัญกับทุกมิติของความหลากหลายอย่างเท่าเทียมกันโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ แม้ว่าจะเป็นเสียงข้างน้อยต้องได้รับความพึงพอใจอย่างทั่วถึงกัน มุ่งสร้างจิตสำนึกของความเอื้ออาทร การสร้างความสามัคคีปรองดองและสมานฉันท์
- สร้างเจตคติที่ลดความหวาดระแวง มีความไว้เนื้อเชื่อใจกันและลดอคติต่อกัน สร้างรอยยิ้ม มีมิตรภาพที่ดีต่อกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ ป้องกันเรื่องการสร้างความรู้สึกเกลียดชังต่อคนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติหรือศาสนา แต่ให้พิจารณาว่าความแตกต่างและหลากหลายของคนปัตตานีนั้นเป็นความงดงามและอัตลักษณ์ที่ภาคภูมิใจ
- การจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่สร้างความสุข และความมั่นใจแก่ประชาชนด้านความปลอดภัยในการมาร่วมงานโดยการให้ภาคประชาชน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน มีจิตอาสา รัก ปกป้องท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเอง ช่วยเสริมกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และทหารในการดูแล รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงและความปลอดภัย สร้างความมั่นใจในการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ ของ เทศบาลเมืองปัตตานี ได้แก่

โครงการประกวดเชิดสิงโตบนเสาดอกเหมย

การจัดงานประกวดเชิดสิงโตบนเสาดอกเหมยหรือ เทศกาลกตัญญูคู่ฟ้ามหาสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ซึ่งเทศบาลเมืองปัตตานีร่วมกับมูลนิธิเทพปูชนียสถาน (ศาลเจ้าเล่งจูเกียง) ได้ดำเนินการจัดติดต่อทุกปีและปีนี้เป็นปีที่ 7 ซึ่งงานเทศกาลดังกล่าวมีกิจกรรมที่น่าสนใจและแสดงออกถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ได้แก่ การแสดงรำวงย้อนยุค การแสดงมหรสพ อุปรากรจีน (งิ้ว) และมโนราห์ เพื่อสักการะเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว การหามเกี้ยวมหามงคล และหามองค์เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวในเกี้ยวใหญ่ที่สุดในประเทศ การแห่พระลงน้ำลุยไฟ นิทรรศการภาพถ่ายปัตตานียิ้ม นิทรรศการประกวดภาพถ่าย ภาพยนตร์สั้น และการวาดภาพ โครงการแผ่นดินทอง การแสดงพลุ สื่อผสมประกอบดนตรี 3 วัฒนธรรม การออกร้านจำหน่ายอาหารพื้นเมืองโบราณ 3 วัฒนธรรม การจำหน่ายสินค้า OTOP ชายแดนใต้ และการแข่งขันเชิดสิงโตบนเสาดอกเหมย ชิงแชมป์ ไทย-มาเลเซีย

ความสำเร็จในการจัดงานดังกล่าวมาจากภาคส่วนหลัก ได้แก่ จังหวัดปัตตานี มูลนิธิปัตตานีสงเคราะห์ สมาคมไหหนำปัตตานี สมาคมฮากกาปัตตานี มูลนิธิโรงเรียนจ้องฮั้วปัตตานี มูลนิธิท่งเต็กเซี่ยงตึ๊งปัตตานี ชมรมชาวไทยเชื้อสายจีนจังหวัดปัตตานี คณะกรรมการมูลนิธิเทพปูชนียสถาน และเทศบาลเมืองปัตตานีร่วมกันติดต่อประสานงานคณะสิงโตจากประเทศไทยและประเทศมาเลเซียให้เข้าร่วมงาน โดยมีทีมคณะสิงโตที่สมัครเข้าแข่งขัน ทั้งสิ้น 15 คณะ เป็นคณะสิงโตจากประเทศมาเลเซีย จำนวน 4 คณะ และจากประเทศไทย จำนวน 11 คณะ หลังจากนั้นได้มีการเชิญคณะกรรมการมูลนิธิเทพปูชนียสถาน และสมาคมชมรมชาวไทยเชื้อสายจีนจังหวัดปัตตานีเพื่อให้การจัดงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีการประชุมชี้แจงเรื่องกฎกติกาการแข่งขันระดับสากลในการเชิดสิงโต การจับฉลากลำดับที่การแข่งขันเพื่อความยุติธรรมโดยมีระยะเวลาในการแข่งขันรวม 2 วัน ซึ่งในวันแรกจะเป็นรอบคัดเลือกเพื่อคัดทีมที่เข้ารอบไปแข่งในวันชิงชนะเลิศในวันที่สอง

หลักการสำคัญของการจัดโครงการดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิงเท่านั้น แต่ใจความสำคัญของการจัดงานดังกล่าวมีขึ้นเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์และสร้างสันติสุขให้แก่ประชาชน เพราะโดยปกติประชาชนในพื้นที่มักจะหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมงานของเทศบาลเมืองปัตตานี เพราะเกรงกลัวต่อเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นจากการจัดงานใหญ่ประจำปี

ดังนั้น การจัดกิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะไม่มีเหตุการณ์ความขัดแย้งหรือความรุนแรงอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ ในทางตรงกันข้ามการจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันให้รวมเป็นหนึ่งเดียวของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเมืองปัตตานี ในด้านการเป็นเมืองงามสามวัฒนธรรม และเมืองน่าอยู่ ผู้คนมีความสัมพันธ์ที่ดีเข้าใจกันบนพื้นฐานความแตกต่างแต่ไม่แตกแยก เป็นจุดเชื่อมโยงให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าร่วมงานได้โดยไม่มีการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแข่งขันการเชิดสิงโตบนเสาดอกเหมยที่เป็นการแข่งขันที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย ซึ่งเป็นการแข่งขันที่ส่งเสริมและช่วยสร้างภาพลักษณ์เรื่องการท่องเที่ยวของเมืองปัตตานี ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย กล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างประโยชน์ให้แก่คนในพื้นที่ได้มีรอยยิ้ม ความสนุกสนาน อันเกิดจากการส่งเสียงเชียร์ ปรบมือ และการแสดงความชื่นชมในลีลา ความสามารถของคณะเชิดสิงโตได้มากขึ้นโดยใช้กิจกรรมทางประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นสื่อกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ที่สำคัญเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีงานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวให้ได้รับความสนใจจากประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และต่างประเทศด้วย

ความโดดเด่นของการการจัดงานประกวดเชิดสิงโตบนเสาดอกเหมยนั้นเป็นมิติที่สะท้อนให้เห็นถึงความกล้าหาญ และความพยายามในการจัดกิจกรรมโดยไม่มีการก่อเหตุสร้างสถานการณ์ในการจัดงานสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวในทุกปีที่ผ่านมา เป็นการนำเสนอมุมมองด้านดีของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คนไทยได้รับรู้แต่ข่าวสารของเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นเพียงด้านเดียว ให้ได้เห็นกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก แสดงให้เห็นภาพของการดำรงชีวิตประจำวันอย่างปกติสุข ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้คนนอกพื้นที่ได้รับรู้ว่าเมืองปัตตานีเป็นเมืองแห่งความสมานฉันท์ ความสงบและสันติสุขอย่างแท้จริง

โครงการอาสาสมัครพิทักษ์เมือง

โครงการอาสาสมัครพิทักษ์เมือง (อส.พม.) อันเนื่องมาจากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ที่สร้างความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่อย่างมาก โดยยึดแนวคิดว่า ปัญหาที่เกิดในท้องถิ่น ต้องแก้ไขได้โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เอง เพราะเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่จะรู้และเข้าใจ

พื้นที่ได้มากกว่าหน่วยงานภายนอก และสามารถช่วยเหลือการปฏิบัติงานของฝ่ายความมั่นคงที่มีอยู่ไม่เพียงพอในการดูแลรักษาความปลอดภัยท้องถิ่นของตนเองให้เกิดความสงบสุขอย่างยั่งยืนมากกว่า ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2552 เทศบาลจึงร่วมกับฝ่ายตำรวจ และทหาร จัดทำโครงการตาสับปะรดขึ้นโดยรวบรวมผู้ประกอบการร้านค้า นักธุรกิจ ตัวแทนสมาคม มูลนิธิ ชมรมต่างๆ ในเขตเมืองมาเป็นสมาชิกตาสับปะรดเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลและภาครัฐในการเฝ้าระวังเป็นหูเป็นตาดูแลพื้นที่ชุมชน ร้านค้า สถานประกอบการต่างๆ โดยใช้วิทยุภาคประชาชนที่ภาครัฐและองค์กรภาคเอกชนสนับสนุนให้ในการรายงานสถานการณ์ที่อาจเกิดความเสี่ยงอันตรายต่อความไม่สงบในพื้นที่

หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2555 ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้เห็นถึงความสำคัญและศักยภาพของพลังภาคประชาชนที่ทำหน้าที่เป็นกำลังเสริมช่วยเหลือเจ้าหน้าที่หลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถสร้างให้ประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่นจึงได้สนับสนุนงบประมาณโดยใช้ชื่อโครงการว่า “ยามท้องถิ่น” โดยให้เทศบาลเมืองปัตตานีเป็นผู้จัดสรรและเป็นหน่วยงานหลักในการคัดเลือกประชาชนที่มีใจอาสาเข้ามาร่วมโครงการ และต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น “อาสาสมัครพิทักษ์เมือง” เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ อาสาสมัครพิทักษ์เมือง (อส.พม.) มีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติของฝ่ายทหาร ตำรวจ คอยสอดส่องเฝ้าระวังความเคลื่อนไหวของบุคคล วัตถุ และยานพาหนะ ที่ต้องสงสัยว่าจะก่อเหตุ และรายงานให้ฝ่ายความมั่นคงทราบ

วิธีการดำเนินโครงการอาสาสมัครพิทักษ์เมือง (อส.พม.) จะคัดเลือก อส.พม. จากกลุ่มพลังภาคประชาชนที่มีจิตอาสา เสียสละเวลา เคยเป็นสมาชิกของ อปพร.มาช่วยเหลือเป็นกำลังสำคัญ โดยมีการวางแผนบูรณาการการปฏิบัติงานกำหนดพื้นที่ปฏิบัติแบ่งเป็น 4 โซน ได้แก่ โซนเทศวิวัฒน์ โซนพิพิธ โซนมะกรูด และโซนสามัคคี แต่ละโซนมีกองกำลังปฏิบัติงาน 3 ฝ่าย ในการกำกับควบคุม การสั่งการ ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติ ตลอดจนมีการประสานงานที่ชัดเจน ทั้งนี้ฝ่ายความมั่นคงได้มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ อส.พม.ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยุทธศาสตร์การทำงาน การแบ่งโซนพื้นที่รับผิดชอบ เทคนิคการสังเกตบุคคล ยานพาหนะ วัตถุต้องสงสัย การแจ้งเหตุการณ์ความไม่สงบ การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอื่นๆ เช่น การบรรเทาสาธารณภัย การจราจร รวมทั้งการอบรมการใช้อาวุธปืน เป็นต้น โดยจะจัดเวรสับเปลี่ยนหมุนเวียนกำลังตามความเหมาะสม โดยใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสาร และประสานการปฏิบัติในการเฝ้าระวัง การแจ้งเหตุ แจ้งเตือนทั้งในภาวะปกติ และเกิดเหตุร่วมกับศูนย์วิทยุหน่วยเฉพาะกิจปัตตานี ศูนย์วิทยุสถานีตำรวจภูธรเมืองปัตตานี และศูนย์วิทยุภาคประชาชน (ตาสับปะรด)

ความโดดเด่นของโครงการอาสาสมัครพิทักษ์เมือง (อส.พม.) คือ การทำงานด้วยจิตอาสาของชุมชนที่ต้องการปกป้องชุมชนในพื้นที่จากเหตุการณ์ความรุนแรง กล่าวได้ว่าเป็นเกราะป้องกันภัยที่มาจากฐานสำนึกสาธารณะ โดยสมาชิกที่เข้าร่วมมีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานโดยมิได้มีการรับค่าตอบแทนแต่อย่างใด โครงการนี้ประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้นจากสมาชิกด้วยกันเองเกิดเป็นความอุ่นใจ ที่สำคัญสามารถป้องปรามมิให้ก่อเหตุภายในเขตเทศบาลได้โดยง่าย เห็นได้จากกรณีเหตุการณ์ลอบวางระเบิดเพลิงในร้านค้าย่านเศรษฐกิจทั่วเขตเทศบาลเมืองปัตตานีที่เป็นข่าวดัง ซึ่ง อส.พม. สามารถแจ้งเตือน ช่วยเหลือ ร้านค้า ประชาชน ทราบล่วงหน้า จนในที่สุดสามารถป้องกันเหตุการณ์ที่อาจสร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาลสูญเสียน้อยลง ทำให้ผู้ที่จะก่อเหตุกระทำการก่อเหตุยากขึ้น เหตุการณ์จึงลดน้อยลง

นอกจากนี้ สมาชิก อส.พม.มีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาปกป้องบ้านเกิดให้เกิดสันติสุข รวมทั้งภาคประชาสังคม เช่น สภาอุตสาหกรรม หอการค้า สมาคม มูลนิธิ และชมรมต่างๆ ให้ความไว้วางใจเทศบาลที่มีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จึงเห็นถึงความสำคัญและเข้ามาสนับสนุนบริจาคเงินให้เทศบาลเพื่อจัดซื้อวิทยุสื่อสาร เพื่อให้กลุ่มพลังภาคประชาชนใช้ประสานและรายงานเหตุการณ์เข้าศูนย์วิทยุสื่อสาร ซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการจราจร เพื่ออำนวยความสะดวกในการตั้งจุดสกัด ร่วมกับฝ่ายความมั่นคงตามแผนพิทักษ์เมือง เป็นต้น ดังนั้นโครงการนี้สามารถตอบโจทย์เรื่องการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเห็นได้รับการยอมรับถึงศักยภาพของอาสาสมัครซึ่งเป็นผู้แทนภาคประชาชนในพื้นที่ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความปลอดภัย ร่วมคิด ร่วมทำ ช่วยเสนอแนะตัดสินใจ และร่วมรักษาพิทักษ์เมืองของตนเองให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งช่วยให้เกิดความสงบในพื้นที่ได้อย่างชัดเจน

โครงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)

เหตุการณ์ความรุนแรงและสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่ของเทศบาลเมืองปัตตานีที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน เช่น การลอบวางเพลิง

โรงเรียน สถานที่ราชการ ร้านค้า และบ้านเรือนของประชาชน รวมทั้งการทำร้ายผู้บริสุทธิ์ การวางระเบิด เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตตามปกติสุขของประชาชนในพื้นที่และลดความไม่มั่นใจในการใช้ชีวิตตามปกตินอกบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเทศบาลที่เป็นพื้นที่ย่านเศรษฐกิจซึ่งมีประชาชนเดินทางผ่านเข้าออกจำนวนมากในแต่ละวัน ดังนั้น รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า จังหวัดปัตตานีตำรวจ องค์กรเอกชนและภาคประชาชน และเทศบาลเมืองปัตตานี ได้กำหนดมาตรการและแนวทางเสริมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงให้มีประสิทธิภาพนอกเหนือไปจากการใช้อาสาสมัครพิทักษ์เมือง (อส.พม.) ด้วยการใช้เทคโนโลยีการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดเข้ามาช่วยให้การทำงานป้องกันมีความคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพราะเทคโนโลยีดังกล่าวมีความสำคัญ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันและเฝ้าระวัง รวมทั้ง ติดตามความเคลื่อนไหวผู้ก่อเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากภาพข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป กล้องโทรทัศน์วงจรปิดสามารถบันทึกภาพผู้ก่อเหตุไว้ได้ และนำไปสู่การจับกุมและดำเนินคดี

โครงการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ได้ริเริ่มขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2549 โดยเทศบาลเมืองปัตตานี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่โดดเด่นเรื่องการความพยายามในการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นโดยเร็วเพราะเห็นว่าในขณะนั้นยังไม่มีหน่วยความมั่นคงและหน่วยงานราชการใดที่มีแนวคิดในการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด แต่เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความรุนแรงมากขึ้นทำให้เทศบาลเมืองปัตตานี ดำเนินการประสานงานและร่วมบูรณาการการปฏิบัติงานผ่านการประชุมตัวแทนของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคเอกชนเพื่อปรึกษาหารือถึงแนวทางในแก้ปัญหาร่วมกัน ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการที่เทศบาลเมืองปัตตานีได้ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในเขตเมืองนั้นเป็นแนวคิดในการป้องกันเฝ้าระวังที่ดี อีกทั้งยังเป็นการรักษาความปลอดภัยจากการก่อเหตุความไม่สงบเรียบร้อย และการก่ออาชญากรรมในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี และเพื่อจำกัดการกระทำของผู้ก่อเหตุไม่ให้กระทำได้โดยง่าย

ทั้งนี้ ประโยชน์ของการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการสืบสวนสอบสวน ติดตามหาตัวคนร้ายที่ก่อเหตุ และสามารถนำไปเป็นพยานหลักฐานประกอบการดำเนินคดีกับคนร้ายของฝ่ายความมั่นคง ที่สำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของทางราชการได้มากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ทุกภาคส่วน ทั้งฝ่ายความมั่นคง ฝ่ายปกครอง และตำรวจ จึงใช้ศูนย์กล้องโทรทัศน์วงจรปิดของเทศบาลเมืองปัตตานี หรือที่เรียกว่า "ศูนย์พิทักษ์ตานี" เป็นศูนย์บัญชาการสั่งการหลักในการติดตามความเคลื่อนไหว ควบคุม เฝ้าระวังในภาวะที่เกิดเหตุรุนแรงขึ้นในเขตเมือง รวมทั้งเป็นศูนย์รวมข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบและติดตามการก่อเหตุ เป็นศูนย์เครือข่ายการสื่อสารการใช้วิทยุสื่อสารทั้งภาคประชาชน (เครื่องแดง) และภาคราชการ (เครื่องดำ) ในการประสานงานและรายงานสถานการณ์ต่างๆ ศูนย์ควบคุมสั่งการซ้อมแผนเผชิญเหตุรักษาความปลอดภัยชุมชนเมือง ศูนย์ข้อมูลภาพการก่อเหตุความรุนแรง คดีอาญา และอุบัติเหตุบนท้องถนน สามารถบันทึกภาพความเคลื่อนไหวพฤติกรรมของผู้ก่อเหตุความไม่รุนแรงทำให้เจ้าหน้าที่ทหารตำรวจ สามารถใช้เป็นหลักฐานใช้เป็นข้อมูลในการสืบสวนสอบสวน และติดตามขยายผลจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ก่อเหตุมาดำเนินคดีได้ ทั้งนี้หากเป็นสถานการณ์ปกติจะมีการบูรณาการกำลังจากฝ่ายความมั่นคง ฝ่ายปกครอง (อส.) และตำรวจเพื่อจัดเวรสับเปลี่ยนหมุนเวียนคอยเฝ้าระวัง ติดตามความเคลื่อนไหวสิ่งผิดปกติจากจอโทรทัศน์ตลอด24 ชั่วโมง

สำหรับการกำหนดจุดเสี่ยง จุดเฝ้าระวังที่จะติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดนั้น เทศบาลได้มีการประชุมปรึกษาหารือกับตัวแทนฝ่ายความมั่นคง ฝ่ายปกครอง ตำรวจ และฝ่ายประชาชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทำให้การกำหนดจุดติดตั้งมีประสิทธิภาพมากที่สุด ไม่ซ้ำซ้อนกันกับกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของฝ่ายอื่นๆ สำหรับการซ่อมบำรุงรักษากล้องโทรทัศน์วงจรปิดนอกจากจะใช้งบประมาณรายได้ของเทศบาลเมืองปัตตานีแล้ว ยังมีบริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เข้ามามีส่วนร่วมในการซ่อมบำรุงรักษาเชื่อมต่อสายไฟเบอร์ออฟติก โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ เนื่องจากบริษัทฯ เล็งเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของกล้องโทรทัศน์วงจรปิดในการรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน จึงมีความประสงค์ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือภาครัฐลดรายจ่าย และทำให้ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิดสามารถใช้งานได้ตามปกติอย่างรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างกับกล้องวงจรปิดของหน่วยงานอื่นๆ เมื่อชำรุดแล้วไม่สามารถซ่อมบำรุงได้ เนื่องจากขาดงบประมาณทำให้กล้องไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ

ภายหลังจากการติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของเทศบาลเมืองปัตตานี ได้สร้างความอุ่นใจและช่วยลดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงต่อ

ภัยความมั่นคงในพื้นที่ และยังเอื้อประโยชน์ไปยังประชาชนจำนวนมากที่ได้มาติดต่อขอข้อมูลภาพการก่อคดีอาญา เช่น ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ รวมทั้งภาพอุบัติเหตุจากศูนย์ควบคุมกล้องโทรทัศน์วงจรปิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองปัตตานีด้านความปลอดภัยและความเชื่อมั่นต่อการเสริมสร้างสันติสุขมากขึ้น สามารถเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน นอกจากการสร้างประโยชน์ในพื้นที่แล้ว ในภาพรวมศูนย์พิทักษ์ตานีได้รับความไว้วางใจจากฝ่ายความมั่นคงว่าเป็นศูนย์ที่มีประสิทธิภาพและมีความพร้อมในการปฏิบัติงานมากที่สุดแห่งหนึ่ง

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย 57180
  โทรศัพท์ 053-786-368 โทรสาร 053-786-368
- ประชากร 5,758 คน (ชาย 2,901 คน หญิง 2,857 คน)
- พื้นที่ 38.036 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 13 หมู่บ้าน)
- รายได้ 13,199,765.84 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 7,988,881 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายอุทัย ฟูวงศ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก
2. นายจันทร์แก้ว เกิดแก้ว ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก
3. นายศักดิ์ชัย เป็งคำ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 25 คน

หญิง 1 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก มีสภาพสังคมแบบชนบทที่สามารถนำลักษณะที่อันโดดเด่นของสังคมในรูปแบบดังกล่าวมาประยุกต์ในการบริหารงาน ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและประโยชน์สูงสุขของประชาชนตำบลแม่พริก กล่าวคือ ประชาชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันเสมือนเป็นญาติพี่น้อง ทำให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูล ถ้อยทีถ้อยอาศัย สมัครสมานสามัคคีกันอยู่ร่วมกันอย่างสงบร่มเย็นเป็นสุข ปราศจากการทะเลาะเบาะแว้ง ประกอบกับมีวิถีชีวิต ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นที่คล้ายคลึงกันในทั้ง 13 หมู่บ้านโดยมีศาสนาพุทธเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ การปฏิบัติตามศีล 5 คือหลักคุณธรรมพื้นฐานที่ชาวบ้านในตำบลแม่พริกยึดถือรักษา และประพฤติปฏิบัติด้วยเชื่อว่า การมีศีลธรรมประจำใจจะนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขสมานฉันท์

ดังนั้น เพื่อให้ความสงบ สันติสุข และความสุขมวลรวมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ของประชาชนตำบลแม่พริกยังคงดำรงอยู่ต่อไปอีกทั้งเพื่อเป็นการป้องกัน สร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนตำบลแม่พริก ภายใต้สภาวะแวดล้อมภายนอกที่แปรเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนได้ อบต.แม่พริกภายใต้การนำของคณะผู้บริหาร จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการสร้างสันติสุขสมานฉันท์ ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม+หลักธรรมาภิบาล+หลักมิติทางศาสนา นำมาจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การสร้างความปรองดองของตำบลแม่พริก ที่มีเป้าประสงค์ในการสร้าง **สังคมที่เข้มแข็ง**ผ่านการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตย **สังคมพอเพียง**ที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง **สังคมมีภูมิคุ้มกัน** ด้วยการยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม **สังคมสันติสุขสมานฉันท์**ด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล และผลลัพธ์สุดท้ายที่ได้รับผ่านการดำเนินโครงการตามกรอบแนวคิดข้างต้น คือ ประชาชนสุขภาพกาย จิตแข็งแรง ครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง และชุมชนสามัคคี สันติสุขสมานฉันท์อย่างยั่งยืน

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่พริก ได้แก่

โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของชุมชน

ด้วยกรอบแนวคิดในการสร้างสังคมสันติสุขที่อบต.แม่พริกใช้เป็นหลักการพื้นฐานในการดำเนินงานคือ หลักการมีส่วนร่วม เพราะเชื่อว่าหลักการดังกล่าวจะนำมาสู่การมีส่วนร่วม แบ่งปันเอื้ออาทรกันของคนในชุมชนหมู่บ้านที่จะร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการที่มาจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ปราศจากข้อขัดแย้ง ปัญหาต่างๆ สังคมก็จะมีแต่ความสุข สันติสุข

ดังนั้นภายใต้หลักการดังกล่าว อบต.แม่พริก เล็งเห็นว่า การที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนท้องถิ่นของตนได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย ให้ประชาชนเรียนรู้เข้าใจ รับทราบถึงสิทธิ เสรีภาพบทบาทหน้าที่ของตนในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เช่น สิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในทรัพย์สินที่ตนเป็นเจ้าของผู้อื่นไม่อาจละเมิดได้ สิทธิในการเลือกตั้งผู้แทน สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ หรือเสรีภาพในการนับถือศาสนา การแสดงความคิดเห็นด้านต่างๆ เมื่อประชาชนชาวตำบลแม่พริกเข้าใจในหลักการเบื้องต้นแล้ว ประชาชนจะมีจิตสำนึก ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย แสวงหาซึ่งสิทธิหน้าที่ที่ตนพึงได้รับนำไปสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้าน ชุมชน สังคม และประเทศ สำหรับในระดับประเทศนั้น อบต.แม่พริก ได้ประเมินสถานการณ์ทางการเมืองในปี 2556 พบว่า สถานการณ์ทางการเมืองในระดับประเทศ ทำให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แยกสีแยกกลุ่ม ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเห็นต่างทางการเมือง และเพื่อสร้างความเข้าใจในกระบวนการทางประชาธิปไตย ให้ประชาชนมีวิสัยทัศน์ แนวความคิดบนพื้นฐานประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ไม่เกิดความแตกแยก อันนำไปสู่ความสมานฉันท์ สันติสุขในชุมชน สามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จึงได้จัดโครงการนี้

การดำเนินโครงการ เริ่มด้วยการจัดตั้งคณะทำงานในระดับตำบล หมู่บ้าน ครบทั้ง 13 หมู่บ้าน ที่ประกอบด้วยกลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มพัฒนาสตรี กลุ่ม อปพร. กลุ่ม อสม. พร้อมทั้งเชิญหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่เข้ามาร่วมประชุมขับเคลื่อนโครงการไปพร้อมๆ กัน อาทิ โรงเรียนทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่ตำบลแม่พริก/ศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยอำเภอแม่สรวย/สถานีตำรวจภูธรแม่สรวย/โรงพยาบาลแม่สรวยและส่วนราชการในอำเภอแม่สรวย/ผู้การประการธุรกิจในเขตพื้นที่ตำบลแม่พริก จัดตั้งเป็น ***"ศูนย์ส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน"*** โดยมีประชาชนในพื้นที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนศูนย์ฯ โดยออกแบบกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ มีการร่วมกันเพื่อกำหนด วางแผน รูปแบบกิจกรรมและการเผยแพร่ประชาธิปไตยของแต่ละหมู่บ้าน ผ่านการจัดประชุมเวทีรับฟังความเห็นจากประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้กิจกรรมที่จะดำเนินการแล้ว ก็จะมีการแบ่งงาน มอบหมายหน้าที่กัน โดยมี อบต.แม่พริกเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ

สำหรับกิจกรรมที่ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการจากการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น อาทิ การจัดบอร์ดนิทรรศการประชาธิปไตยเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย กฎหมาย กฎระเบียบของชุมชน ในทั้ง 13 หมู่บ้าน การจัดเวทีฝึกอบรมให้ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกประชาธิปไตย โดยให้คณะนักเรียนเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครเลือกตั้งสส. สว. เพื่อเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์เลือกตั้ง ช่วยตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้กับประชาชนในพื้นที่

ผลสำเร็จจากการดำเนินโครงการ ทำให้ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยการริเริ่มดำเนินการด้วยพลังของชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชนของตน เช่น การจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็น ก่อนดำเนินกิจกรรมต่างๆ การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ที่มีตัวแทนประชาชนจากทั้ง 13 หมู่บ้าน เพื่อเป็นตัวแทนของประชาชนให้ความช่วยเหลือชาวบ้านที่เดือดร้อนก่อนที่ความช่วยเหลือจากภาครัฐจะมาถึง หรือการร่วมกันกำหนดกฎกติกาของชุมชนหมู่บ้านเพื่อให้ชาวบ้านอยู่ร่วมกันโดยปราศจากข้อขัดแย้ง ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งกัน เช่น กฎการห้ามขายที่ดินทำกินให้กับนายทุน หากผู้ใดฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษ เป็นต้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะการจัดประชาคม รวมถึงสามารถคิด วิเคราะห์ กล้าแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยหลักเหตุและผล จึงทำให้ได้ข้อสรุปที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกัน ช่วยให้การพัฒนาหมู่บ้านและตำบลเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รวมถึงช่วยลดระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3 ปีให้เป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็วตรงตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด ประชาชนตำบลแม่พริกเกิดความรัก ความเข้าใจ ความสมัครสมานสามัคคี มีจิตสำนึกสาธารณะ แบ่งปันเอื้ออาทร และอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างสันติสุขสมานฉันท์

โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านทุ่งฟ้าผ่า หมู่ที่ 7

จากกิจกรรมการตรวจสุขภาพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประชุมประชาคมในหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน จึงทำให้อบต.แม่พริกทราบว่า ประชาชนตำบลแม่พริกส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพ คือ ประชาชนส่วนใหญ่มีสารพิษตกค้างในร่างกายถึง 80% เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องใช้สารเคมีเพื่อให้พืชผลทางการเกษตรสวยงาม ขายได้ราคา นอกจากจะส่งผลเสียต่อร่างกายแล้วยังทำให้ต้นทุนในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นด้วย เพราะต้องนำเงินไปซื้อยาฆ่าแมลง หรือปุ๋ยเคมี ประชาชนในตำบลแม่พริกส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาความยากจน รายรับไม่พอกับรายจ่าย ซึ่งหากยังคงเกิดวงจรเช่นนี้เรื่อยไปก็จะส่งผลกระทบตามมามากมาย

อบต.แม่พริก เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลกระทบอย่างต่อเนื่องและระยะยาว จึงได้ดำเนินโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างความปรองดองของตำบลแม่พริก คือ สังคมและชุมชนที่มีความพอเพียง ด้วยการน้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นทางออกหนึ่งที่จะนำพาให้ประชาชนชาวแม่พริกมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี หลีกพ้นจากวงจรความยากจน รู้วิธีการดำรงชีวิตแบบพอเพียง สามารถพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือแบ่งปันบ้านใกล้เรือนเคียง หมู่บ้าน/ชุมชนของตนได้ และเมื่อประชาชนไม่ต้องเผชิญกับปัญหาใดๆ มีความสุขทั้งทางกาย ทางใจ และเมื่อนั้นประชาชนก็จะเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง เกิดพลังความรักสามัคคีกัน เอื้ออาทรต่อกัน ชุมชนก็จะเจริญก้าวหน้าด้วยความมั่นคง สงบสุข และความสันติสุขก็จะเกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นอบต. แม่พริกจึงได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาให้เข้ากับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในแต่ละชุมชน โดยได้มีการริเริ่มโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำร่องที่หมู่บ้านทุ่งฟ้าผ่า หมู่ที่ 7 ซึ่งอบต.แม่พริกพิจารณาแล้วว่าเป็นหมู่บ้านที่มีศักยภาพความสามารถ และมีความพร้อม ทั้งผู้นำ/ประชาชน รวมถึงมีต้นทุนทางเครื่องไม้เครื่องมือ สถานที่ ฯลฯ อีกทั้งยังได้รับการสนับสนุน คัดเลือกจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็นชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการเข้ามาสร้างความรู้ความเข้าใจโดยใช้ทฤษฎีใหม่ เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบไปด้วย 3 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 ชุมชนรู้จักพึ่งพาตนเอง มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายในครัวเรือน ลดภาระค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น มีเงินเหลือเก็บมากขึ้น การให้ความรู้ด้านการเกษตรในครัวเรือน เช่น ปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย ครอบครัวพออยู่พอกิน อยู่ดีมีสุข
- ระดับที่ 2 ชุมชนสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อทำในเชิงพาณิชย์ได้ เช่น กลุ่มอาชีพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เมื่อมีผลผลิตทางการเกษตรเหลือจากการบริโภคในครัวเรือนก็สามารถนำมาจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน จนเกิดการรวมกลุ่มในเชิงพาณิชย์ได้
- ระดับที่ 3 การเชื่อมโยงสู่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นชุมชนต้นแบบ/ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจต้นแบบ กระจายความอยู่ดีมีสุขโดยทั่วกันได้ รวมถึงมีการสนับสนุนเงิน

ตั้งต้นจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ด้วย ซึ่งขณะนี้หมู่บ้านทุ่งฟ้าผ่า ได้ยกระดับสู่การเป็นชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่ 3 เรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้แล้ว อบต.แม่พริกยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เข้ามาบูรณาการทำงานร่วมกัน ได้แก่

1. การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เข้ามาให้ความรู้ ฝึกอาชีพต่างๆ เช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ เพื่อใช้ในการเกษตรซึ่งมีพืชเศรษฐกิจสำคัญ คือ ข้าว แตงโม มันฝรั่ง ถั่วเหลือง ผลที่เกิดขึ้นทำให้ชาวบ้านมีพืชผลทางการเกษตรสวยงาม ขายได้ราคามากขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง รายได้จึงมากขึ้นตามไปด้วย การฝึกฝนการทอผ้าพื้นเมือง ซึ่งชาวบ้านสามารถรวมกลุ่มเพื่อผลิตเสื้อผ้าพื้นเมืองสำหรับจำหน่ายให้แก่ชาวบ้าน /นักท่องเที่ยว/ หน่วยงานต่างๆ ซึ่งช่วยสร้างงานสร้างรายได้ให้ชาวบ้านในหมู่บ้านได้เป็นอย่างมาก

2. โรงพยาบาลแม่สรวย ช่วยตรวจหาสารพิษในร่างกาย มีกิจกรรมส่งเสริม ดูแลสุขภาพ อบรมด้านสมุนไพร ทำลูกประคบสมุนไพร โดยโรงพยาบาลจะอาสาเป็นผู้รับไปจำหน่ายในสถานพยาบาลต่อไป

3. พัฒนาชุมชน เข้ามาอบรมให้ความรู้ ส่งเสริมการตลาด การกระจายสินค้าให้กับชุมชนข้างเคียง และที่สำคัญคือ อบต.แม่พริก ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ฝึกปฏิบัติจริงในครัวเรือนด้วยการรณรงค์ปลูกผักปลอดสารพิษ ปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ หรือในบริเวณบ้าน ทำไร่นาสวนผสมที่มีทั้งเลี้ยงปลา เลี้ยงกบ หมูหลุม ไก่ จิ้งหรีด และปลูกผักสวนครัว โดยยึดหลักสำคัญตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ การกินใช้ในครัวเรือนก่อน เมื่อมีเหลืออย่างเพียงพอจึงนำไปขาย เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

ผลจากการดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนในบ้านทุ่งฟ้าผ่า หมู่ที่ 7 ทุกคนได้เรียนรู้ฝึกปฏิบัติจริง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น มีการเก็บออมเงินในทุกครัวเรือน มีรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลดลง สุขภาพและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น สามารถสร้างความรัก ความสามัคคี สร้างสันติสุขสมานฉันท์ให้แก่ชุมชน ที่สามารถสังเกตได้จากรอยยิ้มแห่งความสุขของชาวบ้านหมู่ 7 ในทุกครัวเรือน ที่พร้อมเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวให้ผู้สนใจ หมู่บ้านชุมชนข้างเคียง เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการติดอาวุธแห่งความสุขให้เกิดขึ้นในทุกชุมชนตำบลแม่พริก

โครงการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลแม่พริก

สืบเนื่องจากการดำเนินโครงการธรรมะสัญจร ซึ่งเป็นโครงการเด่นที่อบต.แม่พริกได้ส่งเข้ารับการพิจารณารางวัลพระปกเกล้าในปีที่ผ่านมา เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน สร้างค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในครัวเรือน ชุมชน ด้วยคุณธรรมจริยธรรม โดยผลจากการดำเนินโครงการประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม คือ สถิติข้อมูลปัญหาด้านต่างๆ ลดลงอย่างเห็นได้ชัด เช่น ปัญหาด้านความรุนแรง ความขัดแย้งในครอบครัว ชุมชนหมู่บ้าน การทอดทิ้งผู้สูงอายุ ยาเสพติด ฯลฯ สังคมกลับเข้าสู่ความสงบสุข ค่านิยมที่ดีงามเริ่มกลับมาปรากฏในชุมชนอีกครั้ง แต่อย่างไรก็ตามอบต.แม่พริกเล็งเห็นว่า การจะดำรงไว้ซึ่งความดีงาม ความสันติสุขในสังคมได้อย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ชุมชนจะต้องสร้าง พัฒนาให้เกิดภูมิคุ้มกันในพื้นที่ นั้นๆ โดยจำเป็นต้องสร้างตั้งแต่ในระดับครอบครัว ซึ่งถือเป็นสถาบันแรก เป็นสถาบันที่สำคัญมีอิทธิพลต่อการสร้างการเรียนรู้ ปลูกฝัง คุณค่า วิถีชีวิต ค่านิยม คุณงามความดีงามต่างๆ ให้เกิดขึ้นอย่างถาวร ยั่งยืน ประกอบกับในปี 2548 อบต.แม่พริกได้มีการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลแม่พริก ด้วยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัวในตำบลแม่พริกให้เข้มแข็ง อบอุ่น รักใคร่กลมเกลียวกัน เกิดความสามัคคี เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล ลดปัญหาครอบครัว ลดช่องว่างระหว่างวัย มีภูมิคุ้มกัน สร้างสายใยรักแห่งความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในครอบครัวได้อย่างแท้จริง โดยศูนย์ฯ มีบทบาทหน้าที่สำคัญคือ

1. บทบาทในการสำรวจศึกษาปัญหา
2. การเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือให้คำแนะนำ
3. การพัฒนา เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

จากบทบาทหน้าที่ของศูนย์ฯ จึงดำเนินการจัดโครงการร่วมกับภาคส่วนต่างๆ อาทิ

- โครงการความเสมอภาคระหว่างหญิงชายในครอบครัว โดยอบรมให้ความรู้ด้านการเข้าถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค การเข้าใจ รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของทุกคนในครอบครัว เรียนรู้เข้าใจวิธีการปกป้องสิทธิเสรีภาพของตนด้วยวิธีการต่างๆ
- โครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวันรุ่น โดยมีเป้าประสงค์คือต้องการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน ทั้งนี้แม้ว่าที่ผ่านมาจะไม่ปรากฏปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นก็ตาม แต่ทางศูนย์ฯ ก็เล็งเห็นว่า ควรมีการเตรียมการ

ป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหา นอกจากนี้ยังให้ความรู้กับกลุ่มเยาวชนเรื่องเพศศึกษาที่ถูกต้องด้วย

- กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ เน้นการพัฒนา เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว โดยนำครอบครัวตัวอย่าง หรือครอบครัวที่มีความเสี่ยงเข้าร่วมโครงการฯ จัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมนอกสถานที่ โดยให้สมาชิกในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ลูก หรือบุคคลที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกันเข้าร่วมกิจกรรมโดยพร้อมเพรียงกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดใจ การรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกในครอบครัว และร่วมกันวิเคราะห์ถึงปัญหา ความต้องการ ความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน หรือความเสี่ยงต่างๆ ทั้งที่อาจจะเกิดขึ้นแล้ว หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมทั้งมีกิจกรรมสัมพันธ์ สร้างครอบครัวแห่งรอยยิ้มครอบครัวหรรษา เกิดความรักความผูกพัน เข้าใจอันดีต่อกันระหว่างพ่อ แม่ ลูก มากยิ่งขึ้น

- โครงการค่ายพัฒนาครอบครัวไทยห่างไกลยาเสพติด โดยสถานีตำรวจภูธรแม่สรวย ได้เข้ามาจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด พิษภัย อันตรายต่างๆ ทั้งนี้ศูนย์ฯ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในด้านสถานที่ และติดต่อเชิญวิทยากร ครอบครัวที่มีบุตรหรือสมาชิกในครอบครัวมีภาวะเสี่ยง

จากผลการดำเนินโครงการสรุปได้ว่า จากการจัดตั้ง ***ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลแม่พริก*** โดยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ นั้น ด้วยเป้าประสงค์ในการสร้างสังคมแห่งความสมานฉันท์ ปรองดองกัน ซึ่งควรเริ่มจากสถาบันที่เล็ก และใกล้ชิดกับประชาชนทุกคนมากที่สุดคือ สถาบันครอบครัว เมื่อทุกคนในครัวเรือนมีความเข้าใจอันดีต่อกัน ทุกคนในครัวเรือนรู้บทบาทหน้าที่ของตน ลดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้ง ความเข้าใจไม่ตรงกัน เกิดเป็นความรักความเข้าใจ ความผูกพันกันมากขึ้น ความขัดแย้งในครอบครัวลดลง ครอบครัวสันติสุขสมานฉันท์ และนำไปสู่ความพร้อมในการให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน หมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น จากผลการดำเนินงานที่สำเร็จเป็นรูปธรรม จึงเกิดเสียงเรียกร้องให้จัดโครงการฯ ในรุ่นต่อๆ ไปอีก เพื่อให้ครอบครัวที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการทำกิจกรรมดังกล่าว อันจะนำไปสู่การสร้างความสมานฉันท์ทั้งในระดับครอบครัวจนถึงระดับสังคมได้ในที่สุด

รางวัลพระปกเกล้า ประจำปี 2557

ประเภทที่ 3
ด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลจองคำ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน 48000
  โทรศัพท์ 053-611-385 โทรสาร 053-611-508
- ประชากร 244,356 คน (ชาย 116,255 คน หญิง 110,935 คน)
- พื้นที่ 12,681.259 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 อำเภอ)
- รายได้ 139,856,233.17 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 69,049,624 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายอัครเดช วันไชยธนวงศ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. นายบุญสม ชูสวรรค์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. นายเทอดเกียรติ สุกใส ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 22 คน

หญิง 2 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน บริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรคุณภาพของประชาชนด้วยกลยุทธ์ "TEAMWORK" ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ T = Transparency (โปร่งใสตรวจสอบได้), E= Efficiency (ระบบงานที่มีประสิทธิภาพ เน้นผลงานที่มีประสิทธิภาพ), A= Activeness (ขยันตั้งใจทำงานเชิงรุก), M = Modernization (รู้เท่าทันโลก ปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง), W= Wonderful (บริการสาธารณะที่เป็นเลิศ), O = Opportunity (เปิดโอกาสการมีส่วนร่วม), R= Right (บริหารงานตามหลักธรรมมาภิบาล) และ K= Knowledge (เพิ่มสมรรถนะบุคลากร) นอกจากการบริหารจัดการองค์กรแล้ว อบจ.แม่ฮ่องสอน ยังผนึกกำลังกับทุกภาคส่วนเพื่อเป็นเครือข่ายหรือหุ้นส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้กลยุทธ์ ที่เรียกว่า "Team Maehongson" ซึ่งมีความหมาย ดังนี้ T = Trust Building (สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่า อบจ. เป็นองค์กรของประชาชน, E = Empowerment (ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนและภาคีพัฒนา ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม เข้ามามีอำนาจในการตัดสินใจในการพัฒนาจังหวัด), A= Alliance (การสร้างพันธมิตรและแนวร่วมในการพัฒนาจังหวัด), M = Morality (ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม), M = Management (การบริหารจัดการโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการงาน คน เงินอย่างเหมาะสม), A = Accountability (มีความรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคม สามารถตรวจสอบได้), E = Excellent (มุ่งเน้นความเป็นเลิศเพื่อให้ อบจ. แม่ฮ่องสอน เป็นองค์กรคุณภาพของประชาชน), H = High Performance Organization (การสร้าง อบจ.แม่ฮ่องสอนให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง), O = Organization Development (การพัฒนา

องค์กรอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง), N = Network (สร้างเครือข่ายในการพัฒนาจังหวัด), G = Goals (กำหนดเป้าหมายในการทำงานให้ชัดเจน มุ่งเน้นคุณภาพ), S = Satisfaction (การทำงานที่ต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของประชาชน), O = Originality (การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ นวัตกรรมใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน) และN= Necessary (ตระหนักเสมอว่าทุกภาคส่วนมีความจำเป็นเท่ากัน สมาชิกในเครือข่ายมีความเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่ในฐานะ "หุ้นส่วน (partner)" ของเครือข่าย) ทั้งการบริหารจัดการองค์กร และการเสริมสร้างเครือข่ายในการพัฒนาท้องถิ่นมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุด คือ ***"คนแม่ฮ่องสอนสุขอย่างยั่งยืน"***

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่

โครงการรางวัลหมู่บ้านก่อการดี

ในอดีตที่ผ่านมาชาวแม่ฮ่องสอนยึดมั่นในศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พอมีพอกิน พึ่งพาตนเอง พึ่งพิงธรรมชาติ มีความสุขตามอัตภาพ มีความสมานสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูลกัน และดูแลทุกข์สุขกัน แต่ด้วยกระแสสังคมในปัจจุบัน ทำให้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป อบจ. แม่ฮ่องสอน ต้องการกระตุ้นให้ชาวแม่ฮ่องสอนรักษาวิถีชีวิตอันดีงามแบบเดิมไว้ จึงได้จัดทำโครงการหมู่บ้านก่อการดี หรือการประกวดหมู่บ้านก่อการดี โดยอาศัยหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางหรือเป็นเกณฑ์ในการฟื้นฟูสภาพสังคมอันดีงามของแม่ฮ่องสอนให้กลับคืนมา

เนื่องจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและชนเผ่า ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการแตกต่างกัน การจะสร้างความเข้าใจกับหมู่บ้าน/ชุมชนทั้ง 439 แห่ง ใน 7 อำเภอ เป็นเรื่องยาก อบจ. แม่ฮ่องสอน จึงสร้างเครือข่ายในพื้นที่ทุกอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ในการกระตุ้น ช่วยเหลือ และสนับสนุนการทำงานของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งริเริ่มจัดตั้ง "เครือข่ายการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และจัดการตนเอง"

อบจ. แม่ฮ่องสอน ได้ประสานพลังกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการหมู่บ้านก่อการดี กระทั่งเกิดเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานสามระดับ กล่าวคือ

เครือข่ายระดับจังหวัด แบ่งเป็น 1. คณะที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย ปลัดจังหวัดแม่ฮ่องสอน ป้องกันจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดแม่ฮ่องสอน และ ดร.ธรรมพร

ตันตรา วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และ 2. คณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งประกอบด้วย นายกอบจ. แม่ฮ่องสอน นายอำเภอทั้ง 7 อำเภอ ปลัดและรองปลัด อบจ. แม่ฮ่องสอน และผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ อบจ. แม่ฮ่องสอน ทั้งนี้เครือข่ายในระดับจังหวัดมีหน้าที่ให้คำปรึกษา ประชาสัมพันธ์โครงการ กำหนดตัวชี้วัด และกำหนดเกณฑ์การประเมินตามหลักธรรมาภิบาล 6 ประการได้แก่ 1. เป็นชุมชนที่มีระเบียบของชุมชนที่ใช้ในการปฏิบัติร่วมกันและปฏิบัติตามกฎหมาย 2. เป็นชุมชนที่คนในชุมชนช่วยเหลือเกื้อกูลกันและคนในชุมชนเคารพกฎกติกาของสังคม 3. เป็นชุมชนที่มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้คนในชุมชนได้รับรู้รับทราบโดยทั่วกัน 4. เป็นชุมชนที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมมือกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม 5. เป็นชุมชนที่ส่งเสริมให้คนในชุมชนร่วมมือกันทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม และ 6. เป็นชุมชนที่มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า มีการดำรงตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

เครือข่ายระดับอำเภอ ได้แก่ คณะกรรมการพิจารณาและตัดสินรางวัล ทั้ง 7 อำเภอๆ ละ 13 คน ซึ่งประกอบด้วย นายอำเภอทุกอำเภอ ตัวแทนกำนันในเขตพื้นที่อำเภอทุกอำเภอ ตัวแทนผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอ ตัวแทนนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอ เจ้าคณะอำเภอ ผู้นำศาสนาอื่นๆในเขตพื้นที่อำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ พัฒนาการอำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำอำเภอ ปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้ทรงคุณวุฒิในเขตพื้นที่อำเภอ ตัวแทนประธานสภาเทศบาลหรือประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอ ตัวแทนปลัดเทศบาลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอ และตัวแทนเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่

ทั้งนี้ ภาคีเครือข่ายในระดับอำเภอมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังนี้ สำนักงานปกครองอำเภอ อำนวยความสะดวก ประสานการดำเนินงานในระดับอำเภอ จัดการประกวดหมู่บ้านก่อการดี ประสานการคัดเลือกคณะกรรมการตัดสินของอำเภอในส่วนของส่วนราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิหรือปราชญ์ชาวบ้าน ให้คำปรึกษากับหมู่บ้านและกระตุ้นผู้นำหมู่บ้าน ขณะที่เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ในการคัดเลือก

คณะกรรมการตัดสินในส่วนของตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานงานกับหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่ของตน และเป็นที่ปรึกษากับหมู่บ้าน/ชุมชนของตน และส่วนราชการประจำอำเภอทำหน้าที่ในการเป็นที่ปรึกษาแก่หมู่บ้าน/ชุมชน และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาประกอบการตัดสิน

เครือข่ายระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน เข้าร่วมกิจกรรมประกวดหมู่บ้านก่อการดี โดยบริหารจัดการหมู่บ้านให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน ในการดำเนินงานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหมู่บ้าน/ชุมชนในพื้นที่ห่างไกลกัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

จากการเชิญชวน และกระตุ้นให้หมู่บ้าน/ชุมชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้ทบทวนการบริหารจัดการภายในชุมชนของตนเองว่า มีลักษณะของการบริหารจัดการชุมชนที่ดี มีความพยายามสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง พึ่งตนเอง และจัดการตนเองได้หรือไม่ ผลปรากฏว่า มีหมู่บ้าน/ชุมชนแจ้งความประสงค์สมัครเข้ารับการพิจารณา จำนวน 380 หมู่บ้านชุมชน คณะกรรมการพิจารณาและตัดสินรางวัลทำการประเมินเอกสารที่หมู่บ้าน/ชุมชนได้ส่งมา ประกอบกับประเมินจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ผลการพิจารณาตัดสิน พบว่า มีหมู่บ้านที่เกิดกระบวนการเรียนรู้ สร้างความเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 380 หมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

- รางวัลระดับดีเลิศ ผ่านเกณฑ์ชี้วัดเกินกว่าร้อยละ 95 จำนวน 64 หมู่บ้าน
- รางวัลระดับดีเด่น ผ่านเกณฑ์ชี้วัดระหว่างร้อยละ 85 –94 จำนวน 106 หมู่บ้าน
- รางวัลระดับดี ผ่านเกณฑ์ชี้วัดระหว่างร้อยละ 75–84 จำนวน 210 หมู่บ้าน

การดำเนินงานโครงการส่งผลให้หมู่บ้าน/ชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ทบทวน ฟื้นฟู ปรับกระบวนการทำงานภายในชุมชนของตนเองให้สอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการชุมชนที่ดี หมู่บ้าน/ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูล เกิดความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการเข้าประกวด และเกิดความภาคภูมิใจที่ได้รับการยกย่องเชิดชู ในระดับจังหวัด แม่ฮ่องสอนมีแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในการบริหารจัดการชุมชนที่ดี เพื่อให้ชุมชนอื่นได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อไป สำหรับ อบจ. แม่ฮ่องสอน ได้ฐานข้อมูลชุมชนต้นแบบธรรมาภิบาล เพื่อใช้ในการส่งเสริมให้หมู่บ้าน/ชุมชนอื่นมีความเข้มแข็ง พึ่งตนเอง และจัดการตนเองได้ในอนาคต สิ่งสำคัญในการดำเนินโครงการนี้ทำให้เกิดเครือข่ายภาครัฐในพื้นที่ ที่จะร่วมกันต่อยอดการพัฒนาในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

โครงการข้อบัญญัติตำบลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

โครงการข้อบัญญัติตำบลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นโครงการที่ อบจ. แม่ฮ่องสอน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล 14 แห่ง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (ภาคเหนือ) มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (ภาคเหนือ) สถาบันพัฒนาท้องถิ่น สมาคมฟื้นฟูและพัฒนาลุ่มน้ำสาละวิน จังหวัดแม่ฮ่องสอน และสำนักรณรงค์และสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2553 โดยมีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดิน

กระบวนการดำเนินงานประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การสร้างเวทีการเรียนรู้ระหว่างผู้นำ / องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เวทีสร้างความเข้าใจระดับชุมชน/ตำบล 3. การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ 4. การพัฒนากฎระเบียบของชุมชน 5. กระบวนการจัดทำร่างข้อบัญญัติ 6. การประชาคมร่างข้อบัญญัติ 7. การประกาศใช้ข้อบัญญัติ 8. การพัฒนาให้เกิดทิศทางการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน และ 9. การผลักดันให้เกิดการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งได้ดำเนินการตามแผนกิจกรรมที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง โดยในแต่ละพื้นที่มีการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของพื้นที่ ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะกระบวนการสร้างความเข้าใจกับประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง สำหรับปี พ.ศ. 2556 ได้มีการขยายผลและดำเนินการต่อเนื่อง ดังนี้

1. ขยายพื้นที่ในการจัดการทรัพยากร จากเดิมในปี พ.ศ. 2555 มีพื้นที่จำนวน 14 แห่ง ขยายพื้นที่ครอบคลุมเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 32 แห่ง

2. อบจ. แม่ฮ่องสอนร่วมกับภาคีเครือข่ายมุ่งเน้นให้มีการสร้างฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (GIS) เพื่อพัฒนาการใช้ประโยชน์และแก้ไขปัญหาที่ดินและ

ทรัพยากรธรรมชาติ ฐานข้อมูลของชุมชน เพื่อการแก้ไขปัญหาและใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ คือ การนำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์มาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในการจัดการทรัพยากร โดยการนำข้อมูลในพื้นที่ประกอบด้วย ข้อมูลที่ดิน (ที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย) ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลพื้นที่อนุรักษ์ ข้อมูลพื้นที่การใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชนมาลงในระบบสารสนเทศ โดยมีกระบวนการขั้นตอนดังนี้

- ประชุมทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ และวางแผนการสำรวจข้อมูล
- แต่งตั้งคณะทำงานสำรวจพื้นที่โดยการคัดเลือกจากประชาชนภายในหมู่บ้าน
- ออกสำรวจพื้นที่ โดยมีเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าของพื้นที่ที่ถือครองที่ดิน และคณะทำงานออกสำรวจพื้นที่ ออกจับพิกัด ด้วยเครื่อง GPS แล้วกำหนดจุดลงในแผนที่ภาพถ่าย 1:4000 สำหรับพื้นที่สาธารณะประโยชน์ พื้นที่ป่า คณะกรรมการหมู่บ้านจะเป็นผู้ระบุแนวเขต
- นำข้อมูลที่ได้จากการออกสำรวจมาลงในระบบ GIS ซึ่งในระบบประกอบไปด้วยที่สาธารณะ พื้นที่ป่าใช้สอย พื้นที่ป่าอนุรักษ์ ที่อยู่อาศัยที่ทำกิน (โดยจะระบุชื่อ ที่อยู่ ระยะเวลาถือครอง จำนวนพื้นที่ พื้นที่นำไปใช้ประโยชน์ด้านใด มีแนวเขตติดต่อกับใคร)

ฐานข้อมูลด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (GIS) มีประโยชน์ ดังนี้

- ข้อมูล GIS ที่ได้จากการสำรวจประกอบด้วย ขอบเขตที่ทำกิน ที่อยู่อาศัย พื้นที่ชุมชน ฯลฯ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นข้อมูลที่ใช้ในการสร้างความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่ดูแลไม่ให้เกิดการบุกรุกพื้นที่เพิ่ม เนื่องจากเป็นข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชนในการถือครอง การใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยมีกฎระเบียบรองรับเรียบร้อยแล้ว ประชาชนเกิดความมั่นใจ สบายใจที่สามารถทำกิน อยู่อาศัยได้อย่างมีสิทธิ ลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนในหมู่บ้าน เนื่องจากข้อมูลที่มีจะเป็นข้อมูลในการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งในระดับชุมชน หากสมาชิกภายในหมู่บ้านบุกรุก คณะกรรมการหมู่บ้านสามารถลงโทษในเบื้องต้นตามระเบียบชุมชน โดยไม่จำเป็นถึงถึงกฎหมาย

- สร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่ดูแลรักษาป่า ไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานรัฐและประชาชน และเป็นหลักฐานในการเจรจาต่อรองกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพิ่มอำนาจให้กับประชาชนในกรณีเกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานรัฐกับประชาชน เป็นหลักฐานในการพิสูจน์และข้อตกลงแลกเปลี่ยน เช่น กรณีเกิดการจับกุม สามารถอ้างว่าไม่ได้มีการบุกรุกพื้นที่ใหม่ แต่เป็นการรอพิสูจน์สิทธิตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ซึ่งให้ชะลอการจับกุมและให้ทำกินต่อไปตามมติดังกล่าว เป็นการแก้ไขปัญหาได้ระดับหนึ่ง หากมีการเปลี่ยนแปลงบุคคลซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้นำหมู่บ้าน จะไม่เกิดข้อถกเถียงภายหลัง
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใช้ในการวางแผนการปลูกพืชตามสภาพของพื้นที่ ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนป้องกันสาธารณภัย ใช้เป็นหลักฐาน เป็นพยานวัตถุที่มีความน่าเชื่อถือ ใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่างๆ รวมทั้งต่อสู้คดีในชั้นศาล

ในปีที่ผ่านมา มีการจัดเก็บข้อมูลที่ดินและจัดสร้างฐานข้อมูลของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา (GIS) จำนวน 9 แห่ง ทั้งนี้ฐานข้อมูล GIS ทั้ง 9 แห่ง อยู่ระหว่างการลงข้อมูลให้ครบทุกหมู่บ้าน ซึ่งกระบวนการจัดเก็บข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูล วิธีการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งฐานข้อมูลขึ้นอยู่กับความพร้อมของพื้นที่ การดำเนินโครงการยังคงเดินหน้าขับเคลื่อนการออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เพื่อให้ "คนอยู่กับป่าได้อย่างยั่งยืน"

โครงการแม่ฮ่องสอนไอทีวัลเลย์

อบจ.แม่ฮ่องสอน ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ สถาบันการศึกษาและประชาชน สร้างโอกาสให้กับคนในท้องถิ่นให้สามารถเข้าถึงข้อมูล และพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยได้ดำเนินการเสริมทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่ครู นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ พนักงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนบุคคลทั่วไปในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้งานชื่อ "แม่ฮ่องสอน IT Valley" มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.

2550 เป็นต้นมา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของครูและนักเรียนในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน เสริมสร้างโอกาสให้เยาวชนในพื้นที่ได้รับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งพัฒนาทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างอาชีพแก่บุคคลที่สนใจ ทั้งนี้ อบจ. แม่ฮ่องสอน ร่วมกับภาคีเครือข่ายดำเนินการในลักษณะ 3 สร้าง ดังนี้

สร้างคน อบจ. แม่ฮ่องสอน ร่วมกับมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเทศแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รวมทั้งครูในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเน้นการเขียนและพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และ Animation เพื่อการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ รวมทั้งโน้มน้าวให้นักศึกษาชาวแม่ฮ่องสอนที่จบการศึกษาแล้ว กลับมาสร้างงานและทำงานในแม่ฮ่องสอน

สร้างงาน อบจ. แม่ฮ่องสอน เชิญชวน ส่งเสริม และสนับสนุนให้ภาคเอกชนประกอบธุรกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และจ้างงานคนแม่ฮ่องสอนที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

สร้างเครือข่าย อบจ. แม่ฮ่องสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความเชื่อมโยงของหน่วยงานในจังหวัดแม่ฮ่องสอนและหน่วยงานพันธมิตรนอกจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยเชื่อมโยงทั้งการทำงานร่วมกันและการเชื่อมโยงของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งหน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการสร้างความตระหนักในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแก่ประชาชนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ในปีที่ผ่านมา อบจ.แม่ฮ่องสอน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมุ่งพัฒนาทักษะสู่การเป็นนักเขียนโปรแกรม (Programmer) ไม่ใช่ผู้ใช้งาน (User) โดยมีการวางแผนและดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ได้จัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

1. ประสานความร่วมมือกับกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ให้สาระความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนาแม่ฮ่องสอน ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย F.M. 104 MHz. รายการวิทยุแม่ฮ่องสอนไอทีวัลเลย์ ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 19.30 – 20.00 น. ฟัง Online ที่ http://region3.prd.go.th/maehongson ฟังย้อนหลังได้ที่ www.itvalley.org/radio นำเสนอ/แสดงผลงานโครงงานของนักเรียนแม่ฮ่องสอนแก่ประชาชน การบรรยายเรื่องอาชีพและการศึกษาต่อแก่ครูและผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

2. การพัฒนาทักษะและการจัดทำโครงงานทางศิลปะดิจิทัล พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อพัฒนานักเรียนสู่นักเขียนโปรแกรมและดิจิทัลอาร์ท โดยให้นักเรียนใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างผลงานที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมชนเผ่า และประเพณีที่ดีงามของแม่ฮ่องสอน ในรูปแบบของสื่อดิจิทัล เพื่อประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งในเชิงของการท่องเที่ยว และการสร้างรายได้ให้แก่ผลิตภัณฑ์ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในหัวข้อ “บ้านฉันเที่ยวได้ทั้งปี” ประกอบด้วย Programming (การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์) Motion Graphics (การทำภาพกราฟฟิคเคลื่อนไหว) Website (การจัดทำเว็บไซต์)Games (Flash) (การจัดทำเกมออนไลน์) E-Magazine (การจัดทำหนังสือออนไลน์) Film (การตัดต่อเรียงลำดับภาพ)

อบจ. แม่ฮ่องสอน มุ่งหวังพลิกเมืองเกษตรกรรมให้เป็นเมืองพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอุตสาหกรรมซอฟแวร์ไทย ควบคู่กับการเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติ ขนบธรรมเนียม ชนเผ่า ชาติพันธุ์ และประเพณีที่ดีงามของตนไว้ เพื่อให้เกิดการสร้างรายได้ในลักษณะเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ นำมาซึ่งผลต่อเศรษฐกิจและการขยายตัวของ GDP ของจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000
  โทรศัพท์ 055-019-611 โทรสาร 055-019-611
- ประชากร 602,683 คน (ชาย 293,955 หญิง 308,728 คน)
- พื้นที่ 6,596,092 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 9 อำเภอ)
- รายได้ 631,894,203.15 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 189,376,547.21 บาท

คณะผู้บริหาร

1. ดร.พรรณสิริ กุลนาถศิริ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย
2. นายมงคล ศรีอ่อน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย
3. นายรุ่งโรจน์ ศรีสุทธิรักษ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 27 คน

หญิง 3 คน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย มีค่านิยมหลักในการบริหารงานคือ ***"เป็นองค์กรยุคใหม่ เต็มใจบริการ ทำงานเพื่อประชาชน เน้นผลงานคุณภาพ"*** ซึ่งจากค่านิยมดังกล่าว อบจ.สุโขทัย ได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการมีพลังเครือข่ายเข้ามาร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาในด้านต่างๆ และนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดเป็นแนวคิดท้องถิ่นจัดการตนเอง

ทั้งนี้ แนวคิด "ท้องถิ่นจัดการตนเอง" เริ่มจากการพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้เข้มแข็ง โดย อบจ.สุโขทัย ใช้กระบวนการ PERFECT ซึ่งประกอบไปด้วย Personnel, Excellent, Ready, Forces, Earnest, Complete, Tradition เป็นเครื่องมือนำทาง ขั้นต่อมาคือการสร้างเครือข่ายอันประกอบด้วย สามพี่น้องท้องถิ่นสุโขทัย ได้แก่ อบจ. เทศบาล อบต. ตลอดจนภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน อาทิเช่น กลุ่มกองทุนสวัสดิการชุมชน กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มบุคลากรวัด ชมรมครู กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ และภาควิชาการ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและโครงการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น และที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล โดยมีเป้าหมายคือการนำไปสู่กระบวนการท้องถิ่นจัดการตนเอง และเมื่อเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก็จะเป็นการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ส่งผลต่อการต่อยอดกระบวนการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ ดังแผนภาพต่อไปนี้

สำหรับ ชมรมสามพี่น้องท้องถิ่นไทย จ.สุโขทัย ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่างๆ ทั้งนี้ อบจ.สุโขทัย ได้ใช้หลักการพัฒนานำการเมือง จึงสามารถรวมตัวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย 1 อบจ. 20 เทศบาล และ 70 อบต. รวมเป็น 91 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาร่วมรังสรรค์งานพัฒนาต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย และเกิดเป็นกิจกรรมต่างๆ อาทิ

- การจัดงานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- การจัดงานวันท้องถิ่นไทย จ.สุโขทัย ซึ่งมีการประชุมทางวิชาการและนำเสนอผลงานนวัตกรรมต่างๆ ระหว่างท้องถิ่นในจังหวัดสุโขทัย ซึ่งนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนาด้านต่างๆ
- การแข่งขันกีฬากระชับมิตรสิงห์เหนือเสือใต้ ระหว่างท้องถิ่นโซนเหนือ กับโซนใต้ในจังหวัด เพื่อผูกมิตรไมตรีกัน

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ได้แก่

เครือข่ายการเสริมสร้างค่านิยมการท่องเที่ยวสุโขทัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน : อบจ.ชวนเที่ยว โดย อบจ.สุโขทัย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย เล็งเห็นความเป็นอัตลักษณ์ เป็นตัวตนที่โดดเด่นของจังหวัดสุโขทัย จึงได้จัดทำโครงการ "การเสริมสร้างค่านิยมการท่องเที่ยวสุโขทัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน : อบจ.ชวนเที่ยว โดย อบจ.สุโขทัย" ร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอันประกอบไปด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุโขทัย 90 แห่ง (ชมรมสามพี่น้องท้องถิ่นไทย จ.สุโขทัย), การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา, ตำรวจ/อาสาสมัครตำรวจบ้าน, สมาคมการท่องเที่ยวสุโขทัย และสถาบันการศึกษาต่างๆ ในจังหวัด มาร่วมขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในจังหวัด ผ่านโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวต่างๆ อาทิ เช่น ส่งเสริมการดำเนินโครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาเส้นทางที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวทั้งทางน้ำและทางบก การฟื้นฟูกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น งานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช งานวันวิสาขบูชาโลก งานสักการะพระมหาธรรมราชาลิไท จัดปฏิทินการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยปรับปรุงสถานีขนส่งเพื่อรองรับการท่องเที่ยวประชาคมอาเซียน การติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV เพื่อสร้างความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีการสร้างกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นเอกลักษณ์จังหวัดสุโขทัย เช่น โครงการเที่ยวริมคลองท่องแม่รำพัน ตลาดโบราณ มหกรรมวันพิชิตยอดเขาหลวง โครงการเมืองสุขภาพดีบนวิถีไทย ฯลฯ เพื่อพัฒนาศักยภาพสร้างค่านิยมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแก่ประชาชนชาวสุโขทัยให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการท่องเที่ยว สร้าง"รอยยิ้ม"และเป็น"เจ้าบ้านที่ดี" ให้แก่นักท่องเที่ยว อันจะส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตลอดไป

ทั้งนี้ ในส่วนของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น อบจ.สุโขทัย เน้นไปที่การจัดการศึกษาด้านการท่องเที่ยวแก่นักเรียนที่อยู่ในท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นต้นกล้าทางความคิด ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยว โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ได้สานต่อนโยบายขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยว พร้อมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวท้องถิ่นสุโขทัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนการท่องเที่ยวให้แก่เยาวชนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 28โรงเรียน การจัดการเรียนการสอนด้านการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนจังหวัดสุโขทัย จะสามารถสร้างเยาวชนซึ่งเป็นผลผลิตของศูนย์ฯ ให้เติบโตอย่างมีจิตสำนึกที่รักและหวงแหนในประเพณี วิถีชีวิต วัฒนธรรมที่ดีงามของจังหวัดสุโขทัย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ เปิดรับกระแสการท่องเที่ยวให้ดำเนินไปอย่างยั่งยืนโดยไม่ทำลายตัวตนและความเป็นอัตลักษณ์ตน เยาวชนในท้องถิ่นสุโขทัยจะเป็นบุคลากรที่มีคุณค่าต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยต่อไปในอนาคต

โดยรวมแล้วการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว จะประกอบไปด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ได้แก่

1. **การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดสุโขทัยอย่างมีส่วนร่วม** ซึ่งประกอบไปด้วย
   - พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพครบทั้ง 9 อำเภอ แบ่งเป็น ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เชิงศิลปกรรม เชิงธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน ท่องเที่ยวเทศกาลและงานประเพณี เป็นต้น
   - พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในทุกกิจกรรม
   - ส่งเสริมศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวอย่างครอบคลุม อาทิ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญา 9 อำเภอ, จัดตั้งหมู่บ้านอัตลักษณ์ 9 หมู่บ้าน, ส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ 9 อำเภอ, อบรมผู้ประกอบการเพื่อการบริการที่ดี และพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน/บริการขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

2. **การชวนคนมาเที่ยว** ซึ่งประกอบไปด้วย
   - อบจ.สุโขทัย สร้างประสบการณ์ท่องเที่ยว
     - คนพิการและผู้สูงอายุ จำนวน 500 คนไปเที่ยว 1 กิจกรรม
     - เยาวชนมาเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์
     - จัดประกวดให้เยาวชนสื่อสารเรื่องภูมิปัญญาและหมู่บ้านอัตลักษณ์ในอำเภอของตน และเล่าประวัติพ่อขุนรามคำแหง ให้แก่นักท่องเที่ยวได้
   - เครือข่ายจัดประสบการณ์ท่องเที่ยว
     - เครือข่ายท้องถิ่น จำนวน 90 แห่ง จัดประสบการณ์ให้ประชาชนมาท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่ากลุ่มละ 200 คน จำนวน 2 กิจกรรม/ปี
     - ภาคีเครือข่าย นำบุคลากรมาท่องเที่ยว อาทิ กลุ่มสตรี กลุ่มเกษตร กลุ่มภูมิปัญญา ไม่น้อยกว่า 2 กิจกรรม/ปี

- คนสุโขทัยร่วมกิจกรรมในอำเภอตนเองและมาเที่ยวต่างอำเภอ
  - อย่างน้อย 1 กิจกรรม โดยมีประชาชนที่ได้ท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมดและเพิ่มขึ้นทุกปี

3. **การเป็นเจ้าบ้านที่ดี** ซึ่งประกอบไปด้วย
   - ชาวสุโขทัยสามารถอธิบายให้ข้อมูลและเชิญชวน ให้เกิดการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยในวิถีชีวิตประจำวัน อันนำไปสู่ค่านิยมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ด้วยความเต็มใจและภาคภูมิใจ หรือกล่าวได้ว่า เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างรอยยิ้มให้คนอื่นๆ
   - มีกระบวนการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ด้วยความตระหนักในคุณค่าและภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของตนเอง

สำหรับการดำเนินการก้าวต่อไป อบจ.สุโขทัย ได้ร่วมกับ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ขยายผลการเสริมสร้างค่านิยมการท่องเที่ยวสุโขทัย โดยมีการขยายตลาดการท่องเที่ยวในระดับประเทศ อีกทั้งยังมีการทำข้อตกลงความร่วมมือส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุโขทัยกับต่างประเทศ เช่นญี่ปุ่นและจีน เป็นต้น

เครือข่ายการส่งเสริมศักยภาพบุคลากรวัด เพื่อพัฒนาสุโขทัยเมืองร่มเย็น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ได้ให้ความสำคัญกับบุคคลที่ทำหน้าที่มัคนายก และนายป่าช้า ตลอดจนการสร้างมาตรฐานศาสนพิธีของวัดในจังหวัดสุโขทัย จึงได้จัดให้มีการอบรมบุคลากรวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความรู้ด้านขั้นตอนศาสนาพิธี การนำสวดที่ถูกต้องพร้อมความหมายที่ถูกต้อง การดูแลสุขภาพ และความสะอาด การเสริมสร้างบุคลิกภาพ การแต่งกายและสุขลักษณะการทำงาน ตลอดจนพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ และบรรยากาศในวัดให้ร่มเย็น โดยการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ วัฒนธรรมจังหวัด สำนักพุทธศาสนา โรงพยาบาลสุโขทัย สถานศึกษา ฯลฯ เข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายดำเนินการในโครงการ ทั้งนี้ ด้วยเล็งเห็นว่าบุคลากรวัดนับเป็นบุคลากรที่มีคุณค่าและบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพระพุทธศาสนา การดำเนินงานด้านศาสนาพิธี วัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่นต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมประกวดบุคลากรวัดดีเด่น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

โครงการส่งเสริมศักยภาพบุคลากรวัด เพื่อพัฒนาสุโขทัยเมืองร่มเย็น แบ่งเป็น 3 กิจกรรมหลัก ดังนี้

1. การส่งเสริมศักยภาพบุคลากรวัด ทั้งในด้านสุขภาพและบุคลิกภาพ ด้านการประกอบศาสนพิธี และสืบสานพระพุทธศาสนา ตลอดจนด้านการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามแนววิถีพุทธ
2. การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจของสงฆ์และวัด อาทิ การส่งเสริมสุขภาพพระและถวายรับใช้ภารกิจสงฆ์, การดูแลรักษา อุปกรณ์เครื่องใช้ในการประกอบศาสนพิธีและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า, การดูแลรักษาสภาพวัด ฌาปณสถาน ภูมิทัศน์ในวัด
3. การส่งเสริมวัฒนธรรมชาวพุทธ จริยธรรมชุมชนและการมีส่วนร่วมพัฒนาวัดและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การส่งเสริมกิจกรรมตามแนววิถีพุทธ และวัฒนธรรมชาวพุทธ 2) การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยของวัดและชุมชน และ 3) การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศาสนพิธี วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ของชุมชน

ทั้งนี้ จากการดำเนินงานในโครงการของเครือข่ายที่ผ่านมานั้น ได้ก่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในหลายๆ ด้าน อาทิ

- ด้านคุณภาพชีวิต : พระสงฆ์ และบุคลากรวัดมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการดูแลสุขภาพ
  - บุคลากรวัด ได้แก่ ศาสนพิธีกรกับนายป่าช้า (สัปเหร่อ) ของจังหวัดสุโขทัย จำนวน 990 คน (330 วัดๆ ละ 3 คน)
  - มัคนายกดีเด่น จำนวน 9 คน
  - นายป่าช้าดีเด่น จำนวน 9 คน
  - เจ้าคณะอำเภอ 9 รูป
- ด้านสังคม : มีความเอื้ออาทร การแบ่งปัน คุณธรรม จริยธรรม อยู่เย็นเป็นสุข เรียบง่ายตามวิถีพุทธ เยาวชนในสถานศึกษาเข้าวัดทุกคน ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดเพิ่มขึ้น
- ด้านสิ่งแวดล้อม : ตระหนักรู้ถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อมชุมชนส เกิดความหวงแหนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการให้อยู่ในสภาพดีเพื่อประโยชน์แก่คนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

- ด้านเศรษฐกิจ : สามารถประหยัดค่าใช้จ่าย มีวิถีชีวิตแบบพอเพียง

สำหรับการต่อยอดหรือทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายในอนาคตนั้น อบจ.สุโขทัย จะขยายโครงการวัดร่มเย็นและพัฒนาวัดให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดสุโขทัย มีการขยายเครือข่ายจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการพัฒนา เช่น กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรม มูลนิธิกู้ภัย และมุ่งสร้างมัคนายกน้อยให้เกิดขึ้น

เครือข่ายส่งเสริมอาชีพ เกษตรกรมีสุข : ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว

อาชีพของชาวจังหวัดสุโขทัยร้อยละ 75 เป็นเกษตรกร พื้นที่จังหวัดกว่าร้อยละ 50 เป็นพื้นที่ทางการเกษตร และจากการทำประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรดังที่ได้ทราบ หลักศิราจาลึก ได้บันทึกไว้ว่า “สุโขทัยนี้ดี ในน้ำ มีปลา ในนา มีข้าว” ทั้งนี้ เมืองสุโขทัยเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ มาตั้งแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี และอาชีพหลักของชาวสุโขทัยคือเกษตรกร พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร และเป็นพื้นที่ลุ่ม มีปลาชุกชุม โดยเฉพาะฤดูน้ำหลาก อบจ.สุโขทัยจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรมีสุข : ในน้ำมีปลา ในนา มีข้าว โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา กลุ่มเกษตรกร หลายภาคส่วน ร่วมดำเนินงานอบรม วิจัยพันธ์ข้าว เพาะพันธุ์ปลา จัดหาลูกปลา ตลอดจนสร้างตลาดกลางปลาให้เป็นที่ซื้อชายปลาที่ราคาเป็นธรรม สร้างอาชีพและรายได้แก่ชาวสุโขทัย

ทั้งนี้ ผลงานที่เป็นรูปธรรมจากการดำเนินงานของเครือข่ายดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. **กลุ่มเลี้ยงปลา อำเภอกงไกรลาศ –** เดิทพื้นที่ ตำบลดงเดือย อ.กงไกรลาศ เป็นพื้นที่ต่ำ น้ำมักจะท่วม คนในพื้นที่จะมีความถนัดในการหาปลา เนื่องจากปลาชุกชุม ดังนั้นเมื่อได้รับพันธุ์ปลาหมอจากโครงการไป ทางกลุ่มก็ได้ไปขยายพันธุ์เพาะแม่พันธุ์ปลาหมอ โดยแม่พันธุ์ปลาหมอ 1 ตัวสามารถให้ลูกปลาได้ถึง 6,000 ตัว ซึ่งการเลี้ยงลูกปลาประมาณเดือนเศษสามารถขายลูกปลาหมอได้ตัวละ 2 บาท แต่ถ้าเลี้ยงประมาณ 4-5 เดือน จะขายได้กิโลกรัมละ 100 บาท (ปลาประมาณ 7 ตัว/กิโลกรัม) ทั้งนี้ในปีที่ผ่านมา ทางกลุ่มได้เริ่มขายปลาดังกล่าวได้แล้ว และปัจจุบันมีผู้มาติดต่อรับซื้อถึงบ่อ และเครือข่ายมีการได้ขยายบ่อปลาเพิ่มขึ้น ให้ครอบคลุมทั้ง 9 อำเภอ ตลอดจนเป็นศูนย์ศึกษาดูงานการเพาะเลี้ยงปลา และจะจัดให้มีตลาดกลางปลาต่อไป

2. **กลุ่มวิสาหกิจผลิตข้าวบ้านวังนางด่าง** - ปี พ.ศ. 2554 สมเด็จพระเทพฯ ได้พระราชทานเครื่องสีข้าวให้แก่กลุ่มผลิตข้าวบ้านวังนางด่าง ดังนั้น อบจ.สุโขทัย ร่วมกับเครือข่ายฯ อันได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัดฯ และสำนักงานพัฒนาที่ดิน ดำเนินการต่อยอดให้เกิดผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพ จึงได้จัดอบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับการปลูกข้าว ปลูกผักปลอดสารพิษ พร้อมมอบเมล็ดข้าวพันธุ์หอมนิลให้แก่กลุ่มวิสาหกิจดังกล่าว ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ปัจจุบันทางกลุ่มได้ผลผลิตมากขึ้น และสามารถจำหน่ายสร้างรายได้เพิ่มขึ้นครัวเรือนละ 5,000-8,000 บาท

3. **ศูนย์เรียนรู้การปลูกข้าว -** เพื่อเป็นการแก้ปัญหาราคาข้าว และข้าวขายไม่ออก ทำให้ชาวนามีรายได้ลดลง จากปัญหาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย ร่วมกับชมรมสามพี่น้องท้องถิ่น และองค์การบริหารส่วนตำบลวังไม้ขอน ดำเนินโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ส่งเสริมการปลูก การผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ พร้อมทั้งมอบเมล็ดข้าว ให้แก่เกษตรกร 2 ตำบล คือ ตำบลวังไม้ขอน และ ตำบลวังพิณพาทย์ ซึ่งเมื่อได้พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพมาตรฐาน ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิต และสร้างรายได้เพิ่ม เป็นศูนย์เรียนรู้การปลูกข้าวให้กับพื้นที่ใกล้เคียง และในอนาคตชมรมสามพี่น้องท้องถิ่น มีแผนดำเนินงานร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ เกษตรกรทั้งจังหวัด โดยจัดอบรมให้ความรู้และพัฒนาประสบการณ์ปีละ 6 รุ่น ครอบคลุมทั้ง 9 อำเภอ ตลอดจนศึกษาวิจัยเมล็ดพันธุ์ข้าว ให้ความรู้การปรับปรุงดิน ประสานงานกลุ่มรับซื้อข้าวอย่างต่อเนื่อง ขยายศูนย์เรียนรู้การปลูกข้าว เพื่อศึกษาทดลองเพาะเมล็ดพันธุ์

เทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000
  โทรศัพท์ 043-221-667 โทรสาร 043-221-667
- ประชากร 111,707 คน (ชาย 52,866 คน หญิง 58,841 คน)
- พื้นที่ 46 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 93 ชุมชน)
- รายได้ 678,749,799.10 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 691,511,722.97 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายธีระศักดิ์ ฑีฆายุพันธุ์ นายกเทศมนตรีนครขอนแก่น
2. นายเรืองชัย ตราชู ประธานสภาเทศบาลนครขอนแก่น
3. นายสุภัฐวิทย์ ธารชัย ปลัดเทศบาลนครขอนแก่น

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 18 คน

หญิง 6 คน

เทศบาลนครขอนแก่น มีการบริหารงานที่พัฒนามาจาก "การส่งเสริมการมีส่วนร่วม" และมีการพัฒนาและต่อยอดการทำงานอยู่เสมอมา อีกทั้งแสวงหาความร่วมมือในการทำงานจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม จนเกิดเป็นเครือข่ายการที่มีศักยภาพในการทำงานและสร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน และได้ปรับบทบาทของเทศบาลในการเป็นผู้ประสานและส่งเสริมให้ประชาชนและภาคีเครือข่ายเป็นผู้นำ สามารถตัดสินใจและดำเนินโครงการร่วมกันเสมือนเพื่อนร่วมงานเพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชนเป็นสำคัญ ตามวิสัยทัศน์ที่ว่า ***"พัฒนาเมืองสู่สากล สร้างสังคมแห่งความสุข"*** ร่วมกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการเสริมสร้างและพัฒนาการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กรต่อไป

การดำเนินงานแบบเครือข่ายของเทศบาลนครขอนแก่น มุ่งการสร้างจิตสำนึกของเครือข่ายให้กลายเป็นเจ้าของเทศบาลร่วมกัน อีกทั้งเปลี่ยนทัศนคติในการทำงานของบุคลากรของเทศบาลว่าความสำเร็จของงานมิใช่ผลงานของตนเพียงผู้เดียว แต่เป็นความสำเร็จของภาคีเครือข่ายที่ดำเนินงานร่วมกัน อันเป็นการหลอมให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ขององค์กร แก้ไขปัญหาได้สมบูรณ์แบบและสะดวกขึ้น อีกทั้งยังเป็นองค์กรที่ไม่หยุดนิ่งที่เรียกว่า "องค์กรสมสมัย หรือ Smart ขึ้น" นั่นเอง

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลนครขอนแก่น ได้แก่

เครือข่ายโครงการฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง

ในปี พ.ศ.2554 สถานการณ์เด็กเยาวชนหลุดจากระบบการศึกษาภาคปกติมาอยู่นอกระบบมากขึ้นจนเป็นปัญหาระดับชาติ สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและพยายามหาวิธีแก้ไข โดยการวางแผนและออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเข้าถึงเข้าใจ และจัดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเด็กเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และได้ดำเนินงานภายใต้โครงการพลิกฟื้นพลังหนุ่มสาวสู่ก้าวย่างใหม่วัยสะออนนครขอนแก่นในปี 2554-2555 ก่อนจะพัฒนาต่อยอดโครงการฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมืองตั้งแต่ปี 2555 ถึงปัจจุบัน โดยในปี พ.ศ. 2557 มีเป้าหมายที่จะฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง จำนวน 300 คน จากกลุ่มเป้าหมาย 3,000 คน และดำเนินงานภายใต้กระบวนการ **"5C กลยุทธ์พิชิตใจเด็กชายขอบ ผ่านการเรียนรู้นอกกรอบ"** ดังนี้

1. Core person: หากลุ่มคนที่ใช่และสร้างเครือข่ายคนที่ชอบ เทศบาลได้ประชุมวางแผนเพื่อค้นหาทีมงานเครือข่ายที่จะเข้าร่วมในการยกระดับและพัฒนาเด็กชายขอบ ซึ่งประกอบด้วย บุคลากรจากเทศบาล โรงเรียน สาธารณสุข ตำรวจ การศึกษานอกโรงเรียน วัด ผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง และมุ่งค้นหาแกนนำเพื่อพิชิตใจ "หัวโจก แกนนำชุมชน ผู้ปกครอง" และสร้างความไว้วางใจและสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น โดยการพูดคุยทำความเข้าใจชี้ให้เห็นถึงประโยชน์และแนวทางการดำเนินงานโครงการเพื่อให้เยาวชนทราบเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จากนั้นจัดการประชุมทีมผู้ปฏิบัติงานเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมายและวิธีการทำงานร่วมกัน

2. Connect: ติดต่อ เกาะเกี่ยว เชื่อมสัมพันธ์เชิงลึก โดยการประชุมทีมงานระดับผู้ปฏิบัติงานเพื่อนำเสนอแผนงานกับผู้บริหารเทศบาล เชื่อมโยงผู้นำชุมชน แกนนำชาวบ้าน แกนนำเยาวชน รวมถึงคนทำงานเยาวชนในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่เทศบาลลงพื้นที่จุดเสี่ยงตามแหล่งเสื่อมโทรมในเมือง เพื่อเจาะกลุ่มเด็กกลุ่มเป้าหมายและชักชวนเข้าร่วมโครงการ และเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ นอกจากนี้ยังได้สร้างความร่วมมือและรับฟังความคิดเห็นจากภาคีเครือข่ายด้านเด็กเยาวชน และนำข้อเสนอในเวทีร่วมสู่การปฏิบัติ รวมถึงหล่อหลอมความสัมพันธ์กลุ่มเด็กเยาวชน ทัศนศึกษาดูงานและเล่นกีฬาร่วมกัน

3. Control: ควบคุม กำหนดทิศทาง ทีมงานระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้วยจิตใจมีทัศนคติและแนวคิดการทำงานเป็นทีม (Teamwork) และมีทักษะในการทำงานกับเยาวชน

4. Continue: ติดตาม ต่อเนื่อง ยืดเยื้อ เทศบาลและเครือข่ายร่วมกันจัดกิจกรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องทุกวัน สังเกตพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล เสริมจุดแข็ง - ลดจุดอ่อน ดูแลชีวิตความเป็นอยู่ เพิ่มคุณภาพชีวิตให้ได้รับการศึกษาและการประกอบอาชีพ ใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ดึงเด็กเยาวชนหนีกิจกรรมเสี่ยง

5. Complete: บรรลุความสำเร็จ ทีมงานเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติเป็นทีมงานที่เข้มแข็ง ผู้บังคับบัญชา-ผู้บริหารเข้าใจ เห็นประโยชน์ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนา เช่น คุณภาพชีวิต การศึกษา การประกอบอาชีพ ฯลฯ ผู้นำชุมชน แกนนำชาวบ้าน ผู้ปกครองรวมถึงคนทำงานเยาวชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมและแสดงบทบาทในการดูแลเด็กเยาวชนในชุมชน ภาคีเครือข่ายเกิดแนวร่วมความร่วมมือกันในการปกป้อง ฟื้นฟู ดูแลและส่งเสริมพัฒนาการเด็กเยาวชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดเป็นนโยบายหลัก

ด้วยแนวคิด 5C ก่อให้เกิดนวัตกรรมเด่นด้านกระบวนการเข้าถึงกลุ่มเด็ก เช่น วงกินเนื้อย่างเกาหลี เป็นต้น ในขณะเดียวกันการทำงานร่วมกันต่อเนื่องของคณะทำงานทำให้เกิดความร่วมมือจากหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน กลุ่มเด็กเยาวชน และประชาชน โดยทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายฯ ภายใต้ชื่อ "เครือข่ายคนทำงานด้านเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง" เป็นเครือข่ายโครงการฟื้นฟูเยียวยาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชนชายขอบในสังคมเมือง โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายสำหรับพัฒนาเด็กเยาวชนที่หลงผิดให้คิดได้และหันกลับมาเริ่มต้นชีวิตใหม่ให้มีการศึกษา มีอาชีพ ไม่ก่อปัญหาสังคม เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนในพื้นที่ชุมชนเมืองให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ น่าอาศัยอย่างปลอดภัย โดยเน้นสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นระหว่างแก๊งค์ต่างๆ ในเมืองขอนแก่น ด้วยการดึงหัวหน้าแก๊งค์หรือผู้นำกลุ่มต่างๆ มาจับมือกันและร่วมมือกันในการทำงานเป็นเครือข่ายเพื่อแก้ปัญหาวัยรุ่นในกลุ่มพวกเขากันเอง โดยผ่านการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายด้าน จนสามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและพลิกฟื้นพลังชีวิตด้านบวกที่หายไปให้กลับคืนมาเป็นพลังใหม่ที่สร้างสรรค์

การดำเนินงาน มีกลุ่มเครือข่ายหลายกลุ่มร่วมดำเนินโครงการ และมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

- กลุ่มมังกรดำ กลุ่มโลงแตก กลุ่มสามเหลี่ยม กลุ่มตลาดสด กลุ่มเติ๊กมิตรภาพ-เทพารักษ์รับผิดชอบการประสาน รวบรวม และดึงใจเด็กเยาวชนเข้าร่วมโครงการ
- สมาคมไทสิกขา มูลนิธิช่วยเหลือเด็กให้การสนับสนุนบุคลากร วิทยากร องค์ความรู้ สถานที่ในการสงเคราะห์เด็กพิเศษ
- การศึกษานอกโรงเรียน รับผิดชอบเรื่อง การให้วุฒิการศึกษาผ่านหลักสูตรพิเศษ และสนับสนุนบุคลากร และข้อมูลความรู้ทางวิชาการ และส่งเสริมโครงการพิเศษด้านอาชีพแก่เด็กเยาวชน
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) มูลนิธิช่วยเหลือเด็ก จังหวัดขอนแก่น มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก กรุงเทพฯ สมาคมไทสิกขา เครือข่ายเพื่อแผ่นดินและสันติภาพ (แตร์เดซอม) กศน.อำเภอเมืองขอนแก่น สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองขอนแก่น โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเขต 6 ศูนย์ฝึกอบรมเด็กเยาวชนเขต 4 สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเขต 6 และคณะทำงานเครือข่ายภาคประชาชน รับผิดชอบในการจัดการองค์ความรู้ และหลักสูตรการศึกษาฝึกอบรม

นอกเหนือจากเครือข่ายภายนอกแล้ว ในเทศบาลเองได้มีการบูรณการการทำงานของแต่ละฝ่าย ดังนี้

- สำนักการศึกษาทำหน้าที่เป็นกลไกประสานงานเครือข่ายฯ บุคลากรเจ้าหน้าที่ทำงานร่วมกับเครือข่าย องค์ความรู้และจัดหลักสูตรพิเศษร่วมกับ กศน.
- สำนักสวัสดิการสังคมทำหน้าที่ฝึกอาชีพด้านวิชาช่างก่อสร้าง และเปิดโอกาสให้เยาวชนกลุ่มนี้รับสร้างซ่อมบ้านผู้ยากไร้เพื่อให้ตนมีคุณค่าและสร้างรายได้ จำนวน 80 หลัง นอกจากนี้ยังสนับสนุนโครงการร้านซ่อมมอเตอร์ไซค์
- สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจัดทำโครงการสวนเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เยาวชนสามารถใช้พื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์และเพาะปลูกพืชเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง
- ฝ่ายทะเบียนราษฎร์ทำหน้าที่พิสูจน์สถานะบุคคลเด็กเร่ร่อน
- ฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมทำหน้าที่สนับสนุนการทำงานในพื้นที่และประสานงานทั่วไป

ความสำเร็จของการดำเนินโครงการจะเห็นได้จาก โครงการนี้สามารถเยาวชนที่อาจจะพัฒนาตนกลายไปเป็นมิจฉาชีพและผู้ร้ายได้ถึงร้อยละ 70 และมีเยาวชนกลับสู่ระบบการศึกษา 150 คน เข้าสู่ระบบการทำงาน 91 คน คืนสถานะบุคคลให้กับเด็กเร่ร่อน 1 คน และร่วมเป็นอาสาจราจรหน่วยเทศกิจเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 9 คน

เครือข่ายโครงการคนขอนแก่นหัวใจไร้มลพิษ (Khon kaen : Low Carbon City)

เทศบาลนครขอนแก่นเป็นองค์กรที่ให้ความใส่ใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีกิจกรรมในด้านการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยการส่งเสริมให้มีการลดปริมาณขยะตั้งแต่ครัวเรือน การจัดการน้ำเสียของเมืองด้วยการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่สามารถรองรับน้ำเสียได้ทั้งเมือง การเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ เหตุรำคาญ การส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกด้วยการนำน้ำมันทอดซ้ำมาผลิตไบโอดีเซล การเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามนโยบายขอนแก่นเมืองในสวน การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน นอกจากนี้ยังได้ใช้การสร้างการมีส่วนร่วมด้วยการกระจายอำนาจลงสู่ชุมชนในการเข้ามามีบทบาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมด้านการรักษาความสะอาดเมืองและการจัดการขยะมูลฝอยด้วยตนเอง รวมทั้งมีการศึกษาแผนแม่บทระบบขนส่งมวลชน (BRT) เพื่อเตรียมรองรับการเติบโตของเมืองและลดปัญหามลพิษจากการใช้ยานพาหนะให้น้อยลง

ดังนั้น เทศบาลนครขอนแก่นจึงได้สนับสนุนให้มีนโยบายการพัฒนาเมืองขอนแก่นไปสู่เมืองคาร์บอนต่ำ ภายใต้ชื่อโครงการ "คนขอนแก่นหัวใจไร้มลพิษ" เพื่อให้เครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งในองค์กรเทศบาล โรงเรียนในสังกัด ชุมชนในเขตเทศบาล ตลอดทั้งองค์กรอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในลดคาร์บอน ลดมลพิษ ทำให้เมืองขอนแก่นมีอากาศที่บริสุทธิ์ น่าอยู่อาศัย ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เข้าใจถึงปัญหาเตรียมพร้อมรับมือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน จึงได้ร่วมกับเครือข่ายกำหนดแนวทางขับเคลื่อนเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์สังคมแห้งต้นไม้ ยุทธศาสตร์สังคมไร้มลพิษ ยุทธศาสตร์สังคมพิชิตพลังงาน และยุทธศาสตร์สังคมคนรุ่นใหม่หัวใจสีเขียว และในปี 2556 ทุกยุทธศาสตร์ได้เริ่มมีการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน

1. ยุทธศาสตร์สังคมแห่งต้นไม้ ภายใต้ "โครงการปลูกต้นไม้ในหัวใจคน"

เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ดูแลพื้นที่สีเขียว ช่วยลดภาวะโลกร้อน ปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกรักต้นไม้ หวงแหนป่าไม้และเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมให้ความรู้ทางวิชาการและการฝึกปฏิบัติจริงในพื้นที่เรือนเพาะชำของเทศบาล รวมถึงส่งเสริมให้มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านต้นไม้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวและการอนุรักษ์ต้นไม้ในเขตเทศบาลให้คงอยู่อย่างยั่งยืน อีกทั้งเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง การดูแลความสวยงามของเมืองให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ ร่มรื่นสวยงาม เป็นการสร้างสังคมแห่งต้นไม้ สังคมแห่งพื้นที่สีเขียว เพื่อให้นครขอนแก่นเป็นมหานครสีเขียวอย่างแท้จริง โดยมีกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมเรียนรู้พันธุ์ไม้ และกิจกรรมจัดทำแผนที่ต้นไม้

ภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย 1) ขุนพลสีเขียว ซึ่งมาจากภาคประชาชน มีจิตอาสาในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 2) นักสำรวจต้นไม้ ซึ่งเป็นนักเรียนสังกัดเทศบาล ทั้ง 11 โรงเรียน 3) สำนักจัดการป่าไม้ที่ 7 จังหวัดขอนแก่น ที่ให้การสนับสนุนวิชาการด้านการสำรวจต้นไม้ วิธีการวัดต้นไม้ และ 4) เทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงให้กับเครือข่ายในการดำเนินงาน สนับสนุนด้านวิชาการ

ทั้งนี้ ผลสำเร็จของการดำเนินงาน สามารถสำรวจต้นไม้สำรวจได้จำนวน 6,627 ต้น ณ ปัจจุบันนำมาคำนวณปริมาณคาร์บอนที่ต้นไม้กักเก็บไว้แต่ละต้น จำนวน 2,895 ต้น ปริมาณคาร์บอนที่ต้นไม้กักเก็บไว้ 1,424,603.72 กิโลกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ส่วนที่เหลืออยู่ในระหว่างการประมวล และจัดทำแผนที่ต้นไม้ นอกจากนี้ในเชิงคุณภาพ เครือข่ายมีส่วนร่วมในการ

ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ดูแลพื้นที่สีเขียว ช่วยลดภาวะโลกร้อน ปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกรักต้นไม้ หวงแหนป่าไม้และเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ยุทธศาสตร์สังคมไร้มลพิษ

มุ่งปรับเปลี่ยนพฤติกรมคนในองค์กรในการสร้างขยะ และมีส่วนร่วมในการลด คัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง เพื่อลดการเกิดก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน การดำเนินงานจะดำเนินงานภายใต้โครงการนครขอนแก่นองค์กรปลอดขยะ (Zero Waste Office) และกลุ่มโครงการลดปริมาณขยะ ซึ่งประกอบด้วยหลายโครงการ ดังนี้ โครงการวัด ชุมชนร่วมใจลดขยะต้นทาง โครงการถังข้าวหมูฟื้นฟูชีวิต โครงการจัดการขยะอันตราย โครงการเครือข่ายผู้คัดแยกขยะ และโครงการกล่องคอนกรีตหมักปุ๋ยแบบฝังกลบประยุกต์

ภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย ชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ วัดจำนวน 3 แห่ง ร้านอาหาร 30 แห่ง ตลาด 5 แห่ง เครือข่ายผลิต สมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพจังหวัดขอนแก่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดขอนแก่น สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 10 โรงพยาบาลขอนแก่นจิตเวชราชนครินทร์ ศูนย์อนามัยแม่และเด็กที่ 6 โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงงานทออวนเดชาพาณิช และเทศบาลนครขอนแก่นเป็นพี่เลี้ยงให้กับเครือข่ายในการดำเนินงาน สนับสนุนด้านวิชาการและอุปกรณ์ต่างๆ

ผลสำเร็จ คือ มีการคัดแยกขยะออกมาใช้ประโยชน์หรือออกจากระบบก่อนนำไปกำจัด จำนวน 652,186.2 กิโลกรัม และปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงจากการนำขยะไปใช้ประโยชน์หรือออกจากระบบก่อนนำไปกำจัด จำนวน 916,299.44 kgCO2e และหน่วยงานทั้งองค์กรภาครัฐ เอกชน มีส่วนร่วมในการลด คัดแยกขยะ

3. ยุทธศาสตร์สังคมพิชิตพลังงาน

มุ่งเน้นการใช้พลังงาน โดยใช้มาตรการประหยัดพลังงาน โดยมีกิจกรรมการลดการใช้ 4 กิจกรรมคือ ศูนย์บริการยานพาหนะส่วนกลาง โครงการ Car Pool ห้องประชุมสีเขียว และศึกษาดูงานด้านอาคารประหยัดพลังงาน โดยเริ่มในหน่วยงานสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นก่อน แล้วค่อยขยายผลไปยังชุมชน

ภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย สำนักและกองต่างๆ ของเทศบาล และโรงเรียน โดยผลสำเร็จ ทำให้ ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง จากเดิม 30,792 เหลือ คือ 23,043 ลิตร ไปคำนวณหาปริมาณคาร์บอนที่ลดลงได้เท่ากับ 60,514.56 kg CO2e นอกจากนี้ บุคลากรของสำนัก/กองและโรงเรียนสังกัดเทศบาล 11 แห่ง มีจิตสำนึกในการประหยัดพลังงานในหน่วยงาน

4. ยุทธศาสตร์สังคมคนรุ่นใหม่หัวใจสีเขียว

มุ่งเน้นการสร้างคนรุ่นใหม่ให้มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชน และผู้ที่มีแนวคิดใหม่ในการใส่ใจและรักษ์สิ่งแวดล้อม (ชุมชน) โดยที่ผ่านมามีการดำเนินมี 2 กิจกรรม คือ การศึกษาดูงานตื่นรู้โรงเรียนคาร์บอนต่ำ และโครงการเด็กขอนแก่นสดใสในเมืองสีเขียว ที่ดำเนินการในโรงเรียนสังกัดเทศบาล และมีอีก 2 กิจกรรม คือ โครงการอาหารปลอดภัยในครอบครัวพอเพียงสู่เมืองคาร์บอนต่ำ เป็นโครงการที่ดำเนินการในชุมชน และกิจกรรมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการในสำนัก/กอง

ทั้งนี้ ภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย โรงเรียนสังกัดเทศบาล ทั้ง 11 แห่ง ชุมชน 2 ชุมชนรวม 20 ครอบครัว และบุคลกรของเทศบาลนครขอนแก่น ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับเครือข่ายในการดำเนินงาน สนับสนุนด้านวิชาการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ซึ่ง ผลสำเร็จทำให้โรงเรียนสังกัดเทศบาลทั้ง 11 ทั้งแห่ง ทั้งนักเรียน ครู เจ้าหน้าที่ทุกคน เข้าร่วมโครงการการศึกษาดูงานตื่นรู้โรงเรียนคาร์บอนต่ำ และโครงการเด็กขอนแก่นสดใสในเมืองสีเขียว และมีชุมชนเข้าร่วมโครงการอาหารปลอดภัยครอบครัวพอเพียงสู่เมืองคาร์บอนต่ำ จำนวน 2 ชุมชน 20 ครอบครัว

เครือข่ายโครงการขอนแก่นเมืองใจดี การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Khonkaen Universal Design)

ขอนแก่นเมืองใจดี การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Khonkaen Universal Design) เกิดขึ้นภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่าเราจะพัฒนาเมืองสู่สากล สร้างสังคมแห่งความสุข ซึ่งหนึ่งในยุทธศาสตร์หลักของการขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง คือการสร้างเมืองที่ทุกคนสามารถเข้าใจและเข้าถึงการพัฒนาเมืองได้ทุกมิติและเท่าเทียมกัน ปัจจุบันจังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่มีการเติบโตของจำนวนประชากรอย่างมาก โดยเฉพาะจำนวนผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกๆปี โดยจำนวนผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสูงถึงกว่า 90,000 คน ประกอบกับจำนวนคนพิการสูงถึงกว่า 38,000 คน (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2556) โดยผู้สูงอายุและคนพิการเหล่านี้ยังขาดความสะดวกสบายในการใช้บริการ อาคาร สิ่งของเครื่องใช้ สถานที่ต่างๆ รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุและคนพิการมีอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวัน การออกแบบอาคาร สถานที่ สถาปัตยกรรมต่างๆ และสิ่งของเครื่องใช้ที่เอื้อต่อการดำรงอยู่อย่างเท่าเทียมในความเป็นมนุษย์

หรือ อารยะสถาปัตย์ (Universal Design) การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล นี้จะสามารถรองรับความหลากหลายทางสังคมให้สามารถใช้บริการได้เท่าเทียมเสมอภาคกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ คนพิการ สตรีมีครรภ์ เด็ก รวมไปถึงกลุ่มเพศที่สาม ให้สามารถดำรงชีวิตและทำกิจกรรมภายนอกบ้านได้โดยสะดวกปลอดภัยและเสมอภาคมากยิ่งขึ้น และการดำเนินงาน ภายใต้โครงการขอนแก่นเมืองใจดี การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล ได้กำหนดภารกิจในปัจจุบันเพื่อการขับเคลื่อน 7 ภารกิจ คือ ภารกิจจุดประกายโครงการ ภารกิจการอบรมช่างชุมชน ภารกิจการบริหารจัดการภายในเทศบาล การปรับปรุงอาคารสถานที่ภายในสำนักงานเทศบาล ภารกิจการเลือกพื้นที่สายหลัก ภารกิจการสร้างเครือข่าย/ การดูแลสวัสดิภาพและสวัสดิการคนพิการ ภารกิจการปรับปรุงพาหนะสำหรับคนพิการ และภารกิจการบริหารจัดการงบประมาณ โดยในแต่ละภารกิจจะเป็นการขับเคลื่อนการทำงานจะมาจากภาคีเครือข่ายเข้ามาทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ

จากการกำหนดภารกิจของ ทั้ง 7 ภารกิจในการขับเคลื่อนโครงการขอนแก่นเมืองใจดี การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล ซึ่งในแต่ละภารกิจจะมีคณะทำงานและภาคีเครือข่าย โดยเครือข่ายแต่ละภารกิจจะมี หลักและรูปแบบในการทำงานร่วม ดังนี้

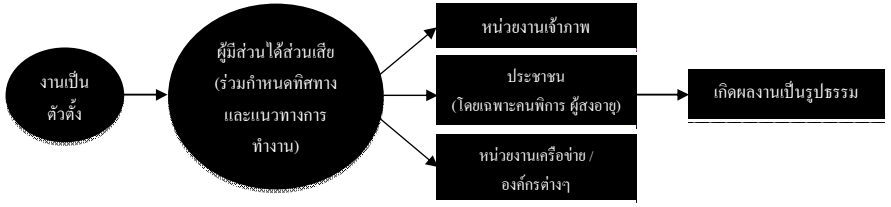

แนวทางและรูปแบบการทำงานของเครือข่ายในแต่ละภารกิจ ที่ผ่านมาได้ผลงานเป็นประจักษ์ชัดเจนในการทำงาน ดังนี้

1. การจุดประกายโครงการ (สร้างคนใจดี) โดยการประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อสร้างกระบวนการให้คนพิการและประชาชนทั่วไปได้เข้าใจและเข้าถึงเจตนารมณ์โครงการ ตลอดจนการค้นหาฑูต (Brand Ambassador) ในการสร้างภาพลักษณ์ของขอนแก่นเมืองใจดี เพื่อสร้างและกระตุ้นให้สังคมรับรู้อย่างเป็นทางการโดยมีผู้รับผิดชอบคือ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กองวิชาการและแผนงาน สำนักปลัดเทศบาล สำนักการศึกษา และสื่อมวลชนโดยมีคุณกฤษณะ ละไล เป็นที่ปรึกษาและช่วยเผยแพร่และให้ข้อมูลการพัฒนาเมืองขอนแก่นให้เป็นเมืองแห่งคนใจดี นอกจากนี้มีการประกาศตัว Brand Ambassador เพื่อเป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์โครงการ และมีการจัดประกวดโลโก้ กิจกรรมสร้างแนวร่วมกับภาคสังคม

2. การปรับปรุงและพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อคนพิการโดย ดำเนินงานดังนี้

- จัดตั้งคณะกรรมการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อช่วยเหลือคนพิการและผู้สูงอายุ (คณะกรรมการเป็นคนพิการ) เพื่อวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน
- การสร้างอาสาช่างชุมชนกว่า 20 คน โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคอีสานรับผิดชอบทั้งในส่วนของการฝึกอบรมและงบประมาณในการดำเนินงาน โดยช่างอาสาชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำทางลาด ทางชัน ปรับสภาพ ที่อยู่อาศัยให้คนพิการ ตลอดจนห้องน้ำคนพิการ โดยมีการอบรมช่างชุมชน การปรับปรุงสภาพพื้นที่ สำนักงาน และสถานที่สำคัญในเขตเทศบาลการปรับปรุงและพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อคนพิการ

3. การดูแลสวัสดิภาพและสวัสดิการคนพิการ โดยเจ้าหน้าที่เทศบาลร่วมกับ อสม. ดูแลด้านสุขภาพคนพิการ และการจัดทำฐานข้อมูลคนพิการ จัดทำแผนดูแลคนพิการร่วมกับเครือข่าย การเยี่ยมให้กำลังใจและประเมินภาวะสุขภาพ ประสาน ส่งต่อและดูแลต่อเนื่องเฉพาะราย สร้างจิตอาสาดูแลคนพิการ โดยมีเครือข่าย ดังนี้ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (กายภาพบำบัด) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการดูแลสุขภาพคนพิการ (หน่วยงานต่างๆได้มีการทำ MOU ร่วมเป็นเครือข่ายกับทางเทศบาลในการบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ) โดยมีสำนักการสาธารณสุขฯ และศูนย์แพทย์เทศบาลนครขอนแก่นเป็นหน่วยงานหลักของเทศบาลที่ร่วมกันดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายในการดูแลสุขภาพคนพิการในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

ความสำเร็จของการดำเนินงาน โครงการขอนแก่นเมืองใจดี การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Khonkaen Universal Design) เกิดขึ้นเนื่องจากภาคีเครือข่ายที่มีพลังในการขับเคลื่อนมาร่วมเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ทำให้เกิดนวัตกรรมและรูปแบบการจัดการปัญหาของการทำงานเพิ่มขึ้น เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมในการทำงานที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล เรียนรู้ปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกันตลอดจนแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่มีอยู่ มาช่วยจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน ปัจจุบันในเขตเทศบาลนครขอนแก่นห้องน้ำสำหรับคนพิการ 17 ห้อง ทางลาด/ทางชัน 138 จุด ลิฟท์ 2 จุด (สะพานลอยหน้าโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น และศูนย์เยาวชนซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงาน) ประตูอัตโนมัติ 3 จุด ในสำนักงานเทศบาล

เทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
  โทรศัพท์ 02-589-0500, 02-589-0505 โทรสาร 02-589-0516
- ประชากร 257,019 คน (ชาย 121,855 คน หญิง 134,491 คน)
- พื้นที่ 38.9 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 93 ชุมชน)
- รายได้ 1,608,973,047.13 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 615,315,711.51 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสมนึก ธนเดชากุล นายกเทศมนตรีนครนนทบุรี
2. นายสมพงษ์ เทียนเงิน ประธานสภาเทศบาลนครนนทบุรี
3. นายเปี่ยมศักดิ์ ตันนิรัตร์ ปลัดเทศบาลนครนนทบุรี

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 16 คน

หญิง 5 คน

เทศบาลนครนนทบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ซึ่งมีพื้นที่เขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ครอบคลุม 5 ตำบล คือ สวนใหญ่ บางกระสอ ตลาดขวัญ ท่าทราย และบางเขน ปัจจุบันมีชุมชนอยู่ทั้งสิ้น 93 ชุมชน สภาพชุมชนในเขตเทศบาลนครนนทบุรีเป็นสังคมเมือง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย รับจ้าง และเป็นลูกจ้างในสถานประกอบการ ลักษณะชุมชนเป็นเช่นเดียวกับในเขตกรุงเทหมหานคร

ในด้านการทำงานของเทศบาลนครนนทบุรี ได้ยึดถือหลักปฏิบัติการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ของเทศบาลว่า ***"นครนนท์เมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีบริการที่เป็นเลิศ และบริหารจัดการที่ดี"*** โดยได้วางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลด้วยการเน้นการบูรณาการการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งการขยายตัวของเมือง ทำให้การทำงานของเทศบาลนครนนทบุรี ต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงให้รองรับต่อโครงสร้างพื้นฐาน คุณภาพชีวิต การสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม การศึกษาและวัฒนธรรม โดยมีภาคประชาชนในเขตเทศบาลนครนนทบุรีเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและการรักษาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล สภาพการณ์ดังกล่าวจึงนำมาสู่การสร้างฐานของเครือข่ายในหน่วยงานรัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมของเทศบาลนครนนทบุรีขึ้นมาเพื่อการจัดการสภาพพลวัตของเมืองที่รองรับการขยายตัวมาจากกรุงเทพมหานคร

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลนครนนทบุรี ได้แก่

เครือข่ายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

เนื่องจากอัตราการเติบโตของผู้สูงอายุในเมืองนนทบุรีเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการพัฒนาและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นภารกิจหลักตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดบริการสาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบของตน เทศบาลนครนนทบุรีจึงหยิบนำเอาประเด็นการดูแลผู้สูงอายุมาเป็นโครงการของเทศบาลที่ให้การดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็นบริการทางการแพทย์ การสาธารณสุข การศึกษา การศาสนา การพัฒนาอาชีพ การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ รวมถึงการพัฒนาตนเองทั้งใน

ส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม

การดำเนินการให้ความดูแลผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรีมีความเป็นมาตั้งแต่การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี และจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ โดยการดูแลของสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุของเทศบาลยังทำให้ทราบจำนวนของผู้สูงอายุภายในพื้นที่ไปในตัว โดยปัจจุบันมีประชากรสูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรีประมาณ 48,000 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันพื้นที่เทศบาลนครนนทบุรีกำลังเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ แน่นอนว่า ด้วยจำนวนของผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้นท่ามกลางการก้าวเข้าสู่สังคมเมือง จึงทำให้เทศบาลนครนนทบุรีได้ริเริ่มสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม

สมาชิกของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ปัจจุบันเครือข่ายการทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรีซึ่งนอกจากจะมีสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังประกอบด้วย

- ชมรมผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนนทบุรี ซึ่งมีอยู่จำนวน 40 ชมรม และมีสมาชิกรวมทั้งสิ้น 8,840 คน ถือเป็นองค์กรภาคประชาชนที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบงานผู้สูงอายุให้สนองตอบความต้องการของตนเองได้มากที่สุด
- โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า โดยเข้ามาทำงานร่วมกับเทศบาลนครนนทบุรีผ่านการสนับสนุนเงินทุนของเทศบาลจากโครงการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ให้กับการทำงานเชิงรุกของโรงพยาบาล เช่น การตรวจรักษาโรค งานศิลปะ-ประดิษฐ์ ดนตรีจิตอาสา เป็นต้น
- ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน (ศสมช.) ที่มีอยู่ทั้งสิ้น 86 แห่งในเขตเทศบาลนครนนทบุรี โดยทำหน้าที่ในการประสานงานข้อมูลข่าวสารและบริการสาธารณสุขมูลฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
- ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลนครนนทบุรีมีอยู่จำนวน 5 แห่ง ซึ่งให้บริการเชิงรุกกับประชาชนตามชุมชนต่างๆในเขตเทศบาลนครนนทบุรี

- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขตามชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาลนครนนทบุรีมี อสม.อยู่ทั้งสิ้นประมาณ 1,200 คน
- อาสาสมัครผู้สูงอายุ (อผส.) ที่เป็นแกนหลักสำคัญในการทำงานเครือข่ายกับเทศบาลนครนนทบุรี เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการทำงานดูแลผู้สูงอายุโดยตรง และคนกลุ่มนี้ที่ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้สูงอายุกลุ่มสีแดงที่ประสบปัญหาเดือดร้อนระดับรุนแรง และกลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มสีเขียว เป็นกลุ่มที่ไม่อยู่ในข่ายของปัญหาหนักเท่ากับกลุ่มสีแดง โดยอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ 1 คนต้องดูแลผู้สูงอายุสีแดงไม่น้อยกว่า 5 คน และสอดส่องผู้สูงอายุกลุ่มสีเขียวไม่น้อยกว่า 15 คน
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายการทำงานผู้สูงอายุของเทศบาลนครนนทบุรีโดยการส่งเสริมสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมทุกกลุ่มวัยให้มีสุขภาพดี
- เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายในโครงการเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age Friendly Cities)

เครือข่ายการทำงานของหน่วยงานดังกล่าวข้างต้น มีเทศบาลนครนนทบุรีเป็นศูนย์กลางในการทำงาน โดยกิจกรรมที่มีความโดดเด่นของเครือข่ายผู้สูงอายุ มีดังนี้

1. โครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เทศบาลนครนนทบุรี

โครงการดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลนครนนทบุรีโดยเริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2553 และเปิดให้บริการเมื่อปี 2555 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นศูนย์กลางกิจกรรมของผู้สูงอายุที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้สูงอายุโดยเฉพาะเป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุให้ใช้เวลาว่างในการทำประโยชน์ร่วมกันโดยยังถือเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้สูงอายุสามารถแสดงออกและใช้ศักยภาพของตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและคนรอบข้าง โครงการนี้ยังสามารถดึงเอาศักยภาพของผู้สูงอายุมาร่วมเป็นจิตอาสาในฐานะวิทยากรของกิจกรรมต่างๆภายในศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยปัจจุบันมีผู้สูงอายุที่เป็นจิตอาสาในกิจกรรมต่างๆ อยู่ประมาณ 65 คน

กิจกรรมที่มีอยู่ในศูนย์ฯประกอบไปด้วยกิจกรรมการเต้นแอโรบิค การใช้ไม้พลองศิลปะ การรำมวยจีน การเรียนรู้ธรรมะ การเรียนภาษาอังกฤษโดยจิตอาสาชาวต่างประเทศ ห้องออกกำลังกาย การเรียนรู้การใช้สื่อสารสนเทศ กิจกรรมพื้นบ้าน การร้องเพลง คาราโอเกะ เป็นต้น การดำเนินการของศูนย์ฯดังกล่าวเป็นไปตามระเบียบของท้องถิ่นคือ เทศบัญญัติเทศบาลนครนนทบุรี เรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเทศบาลนครนนทบุรี พ.ศ.2556 โดยมีผู้เข้าใช้บริการประมาณ 500 คนต่อวัน และมีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 6,135 คน

2. โครงการเมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age Friendly Cities)

โครงการนี้เป็นความร่วมมือกันระหว่างเทศบาลนครนนทบุรี เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยมีการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวในช่วง 3 ปี ระหว่างวันที่ 12 ธันวาคม 2556 – 12 ธันวาคม 2559 โดยมีขอบเขตงานวิชาการ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และการดุแลผู้สูงอายุอย่างบูรณาการ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกวัย

กิจกรรมของโครงการดังกล่าวประกอบไปด้วยการปลูกฝังค่านิยมและความคิดให้กับสังคมในการให้ความเคารพและยอมรับกับผู้สูงอายุในเชิงสร้างสรรค์ การชักชวนและเปิดพื้นที่กิจกรรมให้กับผู้สูงอายุเข้ามาใช้ประโยชน์จากโครงการของเทศบาลที่จัดทำขึ้นมา การพัฒนาคุณภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ การจัดการสภาพแวดล้อม ระบบขนส่ง และสิ่งปลูกสร้างในอาคารต่างๆให้เอื้อต่อการใช้ประโยชน์ของผู้สูงอายุ การสร้างช่องทางการสื่อสารและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้สะดวกขึ้น และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในฐานะพลเมืองและการจ้างงาน นอกจากนี้ เนื้อหาหลักของโครงการดังกล่าวยังเน้นเรื่องการสนับสนุนการพัฒนาระบบการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตเมืองแบบองค์รวม รวมถึงการประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนด้านวิชาการ การพัฒนาบุคลากร และการจัดหาสนับสนุนทรัพยากรจากแหล่งต่างๆเพื่อทำให้โครงการเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

เครือข่ายการป้องกันและระวังปัญหายาเสพติด

เครือข่ายนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างเครือข่ายร่วมกันต้านยาเสพติด โดยสร้างสุขภาวะของคนในจังหวัดนนทบุรีให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ และเน้นที่การบริหารจัดการโดยชุมชนให้เป็นระเบียบและปลอดจากยาเสพติด อาชญากรรม และแหล่งมั่วสุมที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม โดยเป้าหมายที่ตามมาคือการทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งผ่านกระบวนการสร้างกลไกของประชาสังคมในพื้นที่ด้วยการนำเอากลุ่มชุมชนเข้ามาทำหน้าที่ขับเคลื่อนในการแก้ปัญหายาเสพติดร่วมกับเทศบาล

สมาชิกของเครือข่ายป้องกันและระวังปัญหายาเสพติด

- เครือข่ายภาครัฐ ประกอบด้วยอำเภอเมืองนนทบุรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการศูนย์พลังแผ่นดินต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดนนทบุรี โดยตำแหน่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองนนทบุรี สำนักการสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนนทบุรี เรือนจำจังหวัดนนทบุรี เรืองจำบางขวาง สถานศึกษาทุกแห่งในจังหวัดนนทบุรี โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า สถานีตำรวจภูธร จังหวัดนนทบุรี และเทศบาลนครนนทบุรี
- เครือข่ายภาคเอกชน ประกอบด้วยห้างสรรพสินค้าเอสพลานาด แคราย ห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์ งามวงศ์วาน บริษัทโตชิบา บริษัทโตโยต้า บริษัทไนซ์แอพพาเรล จำกัด บริษัทไซโจเดนกิ โรมแรมไมด้า งามวงศ์วาน หอการค้าจังหวัดนนทบุรี และบริษัทรถไฟฟ้ามหานคร
- เครือข่ายภาคประชาชน ประกอบด้วยชุมชนทั้งหมด 93 แห่งในเขตเทศบาลนครนนทบุรี อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (อสม.) ชมรมออกกำลังกาย ชมรมผู้สูงอายุ กลุ่มสตรีนนทบุรี และสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี

อย่างไรก็ตาม เครือข่ายยาเสพติดของเทศบาลนครนนทบุรีได้ร่วมกันทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยกิจกรรมที่โดดเด่นมีดังต่อไปนี้

1. โครงการ To Be Number One เทศบาลนนทบุรี

ปัจจุบันโครงการดังกล่าวมีสมาชิกประมาณ 3,229 คน โดยเป็นนักเรียนในสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีจำนวน 6 แห่ง โดยมีกิจกรรมที่โดดเด่นคือ ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น (friends' corner) โดยมีที่ทำการอยู่ที่ศูนย์การค้าเอสพลานาด (Esplanade) สาขาแคราย เพื่อเป็นพื้นที่ให้กับกลุ่มเยาวชนที่สนใจกิจกรรมของศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นเข้ามาใช้ประโยชน์และทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาทักษะด้านต่างๆร่วมกัน เช่น การประกวดเต้น Hip Hop การสอนเต้น

Street dance B-boy ศิลปะป้องกันตัว การประกวดดนตรี โดยมีวิทยากรที่เป็นจิตอาสาผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาให้ความรู้และส่งเสริมกิจกรรมของศูนย์ฯ โดยศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่นซึ่งเป็นกิจกรรมในโครงการ To Be Number One ได้รับรางวัลดีเด่นระดับประเทศจากการที่มีกิจกรรมที่หลากหลายและเป็นประโยชน์ต่อเยาวชน ทั้งการให้คำปรึกษาแก่เยาวชน การพัฒนาทักษะ EQ และกิจกรรมสันทนาการข้างต้น

2. โครงการ 25 ตาสัปปะรด (หนามทุเรียนเมืองนนท์)

โครงการนี้เป็นโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหายาเสพติดโดยตรง โดยแต่ชุมชนของเทศบาลนครนนทบุรีแห่งละ 25 คน โดยจัดตั้งในรูปคณะกรรมการ “หนามทุเรียนเมืองนนท์” ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการสอดส่องดูแลพฤติกรรมด้านยาเสพติดของคนในชุมชนอย่างใกล้ชิด ผ่านการทำประชาคมชุมชนทุก 2 เดือนด้วยจุดประสงค์เพื่อการค้นหาปัญหาต่างๆ และสามารถประสานกับภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาภายในชุมชนของตนได้อย่างทันท่วงที

3. โครงการอบรมเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (D.A.R.E)

กิจกรรมดังกล่าวเป็นความร่วมมือกับสถานีตำรวจภูธรเมืองนนทบุรี โดยมีคณะวิทยากรข้าราชการตำรวจที่สำเร็จการศึกษาของหลักสูตร D.A.R.E. ประเทศไทย เข้าร่วมให้ความรู้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันในการหลีกเลี่ยงยาเสพติด โดยเป้าหมายของโครงการนี้อยู่ที่นักเรียนระดับประถมศึกษาในเขตเทศบาลนครนนทบุรี หลักสูตรจัดให้มีการอบรมเป็นจำนวน 13 ชั่วโมง และศึกษาดูงานจากสภาพปัญหาจริงที่เกิดขึ้น จนทำให้เด็กนักเรียนกลุ่มเป้าหมายเข้าใจอันตรายจากยาเสพติดมากขึ้นจากการประเมินหลังการเรียน

เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม

เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลนครนนทบุรีเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2544 โดยเน้นการจัดการขยะมูลฝอยเป็นหลัก โดยความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมดำเนินการกับหลายองค์กรภาคมาจนกระทั่งปัจจุบัน

สมาชิกเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม

- Kitakyushu Initiative for a Clean Environment ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างปี 2544-2546
- Asia Urbs Project ของสหประชาชาติ ระหว่างปี 2545-2546
- Thai-Danish Partnership Facility Program ประเทศเดนมาร์ก ในปี 2552
- Southeast Asia Urban Environment Applications Project (SEA-UEMA) CIDA-AIT Partnership ประเทศแคนาดาร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ระหว่างปี 2553-2554
- Asia-Pacific Mayors’ Forum on Environmentally Sustainable Infrastructure Development ประเทศแคนาดา ในปี 2554
- Institute for Global Environmental Strategies (IGES) ประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี 2556-ปัจจุบัน

การดำเนินงานด้านเครือข่ายสิ่งแวดล้อมของเทศบาลนครนนทบุรีเป็นรูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ โดยเฉพาะองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะมูลฝอยประเภทต่างๆ รวมถึงองค์ความรู้เรื่องการจัดการน้ำเสีย การจัดการพลังงาน บางกิจกรรมที่เสร็จสิ้นการดำเนินการตามแผนงานความร่วมมือไปแล้ว แต่เทศบาลนครนนทบุรียังเอามาต่อยอดด้วยการนำมาปฏิบัติต่อเนื่อง โดยโครงการที่โดดเด่นทางด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลนครนนทบุรี ประกอบไปด้วยการรณรงค์คัดแยกและให้บริการเก็บขนมูลฝอย-JICA ประเภทโฟม ภายในชุมชนต่างๆ การคัดแยกขยะมูลฝอยอินทรีย์ หรือการหมักปุ๋ยแบบทาคาคุระ ที่ดำเนินการในช่วงปี 2553

ส่วนโครงการที่น่าสนใจด้วยความร่วมมือของพลังคนในชุมชนเองคือ “เรวดีโซน 2 เขียวสด ลดมลพิษ พิชิตพลังงาน” ซึ่งเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมค่อนข้างครอบคลุมประเด็นต่างๆ ทั้งการทำปุ๋ยหมักจากเปลือกผลไม้ การปลูกพืชสวนครัวในพื้นที่ส่วนกลางเพื่อให้คนในชุมชนบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น มะขวิด พยุง โดยในชุมชนแห่งนี้มีการแบ่งงานและหน้าที่กันทำ โดยเฉพาะการฝึกให้เด็กและเยาวชนในชุมชนมีสำนึกที่ดีต่อการร่วมกันจัดการขยะ กำจัดวัชพืช และเก็บขยะในครัวเรือนของตนเองและชุมชน

เทศบาลนครยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
  โทรศัพท์ 073-223-666 โทรสาร 073-244-292
- ประชากร 61,126 คน (ชาย 32,180 คน หญิง 28,946 คน)
- พื้นที่ 19.4 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 39 ชุมชน)
- รายได้ 479,785,020.48 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 235,608,649 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ นายกเทศมนตรีนครยะลา
2. นายอนุชิต กาญจนานุชิต ประธานสภาเทศบาลนครยะลา
3. นายกฤษฑวัฏ ฤทธิรงค์ ปลัดเทศบาลนครยะลา

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 20 คน
หญิง 4 คน

เทศบาลนครยะลา ใช้หลักการการบริหารงานอย่างเป็นระบบและเน้นเรื่องการประสานงานเครือข่ายในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิด "สร้างเมืองให้น่าอยู่ สร้างความรู้สู่มวลชน สร้างสังคมให้โปร่งใส สร้างสานใจร่วมพัฒนา นครยะลาสู่สากล" เพื่อให้เมืองมีความเจริญทุกด้านอย่างสมดุลทั้งทางด้านการศึกษา สาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การขับเคลื่อนแนวคิดดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จได้นั้น เทศบาลนครยะลาไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพังหน่วยงานเดียว หากแต่ต้องสร้างเครือข่ายให้เข้ามาเป็นแนวร่วมการทำงานเชิงพัฒนาทั้งนี้เพื่อเปิดให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเจริญในพื้นที่ให้ก้าวหน้าเป็นสำคัญ แม้จะอยู่ในท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่มาโดยตลอด แต่เทศบาลนครยะลายังคงมุ่งมั่นหลักการสร้างเครือข่ายมาใช้ในกระบวนการทำงานเชิงพัฒนา เน้นการทำงานในพื้นที่ผ่านแนวร่วมเครือข่ายเดียวกัน อันถือเป็นหัวใจหลักสำคัญในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ความรุนแรง เพราะจะทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและร่วมกันทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในภาพรวม

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ ของเทศบาลนครยะลา ได้แก่

โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โครงการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเ ป็นโครงการที่ได้รับการตอบรับและมีแนวร่วมในการสร้างเครือข่ายจากหลายหน่วยงานในพื้นที่ อันเนื่องมาจากทุกหน่วยงานพิจารณาร่วมกันแล้วเห็นว่าเทศบาลนครยะลา มีศักยภาพ มีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ สามารถพูดคุยและสอดประสานให้หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่บริหารจัดการสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการจัดการและควบคุมสถานการณ์ปัญหาอย่างรวดเร็ว สามารถเป็นศูนย์กลางในการแจ้งข่าวสารและรายงานสถานการณ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบก่อนเพราะมีทุนทางสังคมที่สำคัญ คือ เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับภาคประชาชนมากที่สุด ประกอบกับการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการร่วมกันสอดส่องดูแล และร่วมกันรับผิดชอบต่อชุมชนในพื้นที่ การบริหารงานที่ต่อเนื่องที่ผ่านมาของเทศบาลานครยะลา ปรากฏให้เห็นชัดว่าสามารถผนึกกำลังเพื่อขับเคลื่อนให้เครือข่ายแต่ละหน่วยงานร่วมกันกำหนดบทบาทการทำงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งผลงานของเทศบาลนครยะลายังได้สร้างความเชื่อมั่นและความอุ่นใจในการดำรงชีวิตตามปกติของประชาชนได้ เพราะเทศบาล

นครยะลา มีการเตรียมความพร้อมและการป้องกันเหตุภัยต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งความพร้อมในการรับมือกับสาธารณภัยต่างๆ ทั้งเชิงรุกเชิงรับเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการและควบคุมสถานการณ์ให้เป็นปกติมากที่สุด

เครือข่ายในการดำเนินงานในโครงการนี้ ประกอบไปด้วย

- เครือข่ายภาครัฐ เช่น กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมทรัพยากรน้ำ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต
- เครือข่ายภาคเอกชน เช่น มูลนิธิเจ้าแม่ทับทิม มูลนิธิมัสยิดกลาง มูลนิธิเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
- เครือข่ายภาคประชาชน เช่น เครือข่าย ชป.อัศวิน เครือข่ายตาสัปปะรด เครือข่ายวิทยุเครื่องแดง เครือข่าย อปพร.

นอกจากนี้ เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบเทศบาลนครยะลาพบว่ายังเป็นเครือข่ายหลักสำคัญที่ช่วยเหลือและเกื้อกูลให้เทศบาลนครยะลาประสบความสำเร็จในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วย เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา เทศบาลตำบลท่าสาป เทศบาลตำบลยะรัง เทศบาลตำบลนาประดู่ อบต.พร่อน อบต.บานังสาเร็ง อบต.ลำพะยา อบต.เขาตูม อบจ.สงขลา เทศบาลเมืองสะเตงนอก เทศบาลตำบลบุดี เทศบาลเมืองรามัน เทศบาลตำบลโกตาบารู เทศบาลตำบลลำใหม่เทศบาลตำบลยะลา และ เทศบาลตำบลยุโป

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากเครือข่ายนั้นมาจากการแบ่งหน้าที่การทำงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ แต่อยู่บนพื้นฐานความร่วมมือกันเพื่อร่วมกันป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในที่นี้ขอยกตัวอย่างเช่น เทศบาลนครยะลาเ ป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนโครงการประสานงานระหว่างหน่วยงานเอกชน และประชาชน ดำเนินการจัดประชุม จัดอบรมให้ความรู้การป้องกันภัยเบื้องต้นแก่ประชาชนพร้อมจัดการซักซ้อมแผนการป้องกันภัยแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดแนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้งเชิงรุกและเชิงรับ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย จะเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อเสนอแนะ และร่วมหาแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม จัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำในโครงการเสริมคันกั้นน้ำป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำปัตตานี และโครงการก่อสร้างประตูระบายน้ำและติดตั้งเครื่องสูบน้ำ สนับสนุนเครื่องจักรกลเพื่อจัดการระบบระบายน้ำ กรมอุตุนิยมวิทยา เป็นเครือข่ายที่กำหนดแนวทางพร้อมทั้งให้คำแนะนำและเตือนภัย พร้อมการเฝ้าระวังสาธารณภัยอุทกภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งข้อมูล

การพยากรณ์อากาศ ปริมาณน้ำฝน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้ประสานการทำงานด้วยการแบ่งพื้นที่ สนับสนุนรถน้ำ/รถกระเช้า กรมทรัพยากรน้ำ จะดำเนินการประสานงานและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม รวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ และร่วมสำรวจพื้นที่ในโครงการขุดลอกแก้มลิงรองรับน้ำ กรมชลประทาน รับผิดชอบในการแจ้งข้อมูลระดับน้ำ การเปิด-ปิดประตูน้ำเพื่อบรรเทาอุทกภัย ค่ายสิรินธร ช่วยเหลือและให้คำแนะนำ/การตักเตือน รวมทั้งกำลังทหารเพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์ ตำรวจภูธรจังหวัดยะลา หน่วยเฉพาะกิจยะลา และ ศชต. เป็นหน่วยงานที่ช่วยเทศบาลนครยะลาในการเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัย ดูแลความปลอดภัยระหว่างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง วางแผนการรักษาความปลอดภัยเมื่อมีเหตุการณ์ความไม่สงบ เครือข่ายท้องถิ่น จะเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์ ลงพื้นที่ให้การช่วยเหลือผู้ประสบเหตุเบื้องต้น และร่วมซักซ้อมแผนการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ เครือข่ายภาคประชาชน กล่าวได้ว่าเป็นเครือข่ายที่มีบทบาทสำคัญที่จะคอยสอดส่อง เฝ้าระวังภัยพร้อมให้ความช่วยเหลือกรณีเกิดเหตุการณ์ทั้งด้านสาธารณภัยและเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่อาสาสมัครเข้าร่วมเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ เช่น ชป.อัศวิน, อปพร. ตาสัปปะรดและวิทยุเครื่องแดง

โครงการศูนย์ประสานงานเพื่อสวัสดิการประชาชน

งานสวัสดิการประชาชนในพื้นที่เป็นกลไกอย่างหนึ่งในการขับเคลื่อนงานของเทศบาลนครยะลาเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชนท้องถิ่นว่าจะช่วยเหลือกันเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน การจัดงานสวัสดิการของเทศบาลนครยะลา มิได้คำนึงถึงเรื่องงบประมาณเป็นหลักแต่จะเน้นหนักเรื่องของการสร้างเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อให้ประชาชนในทุกพื้นที่ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างทั่วถึงและได้รับการส่งเสริมให้เข้าถึงสวัสดิการสังคมต่างๆ ที่ควรจะได้รับภายใต้ความร่วมมือจากหน่วยงานในพื้นที่โดยมีเทศบาลนครยะลาเป็นเจ้าภาพหลักที่ประสานงานระหว่างเครือข่ายกับประชาชน โดยมีวิธีการจัดประชุมพบปะหน่วยงานในศูนย์ประสานงานเพื่อสวัสดิการประชาชนเป็นรายไตรมาส มีการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชน ตลอดจนโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานเครือข่ายเพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอันจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลาเอง

นอกจากนี้เทศบาลนครยะลายังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนรวม 41 ชุมชน เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และจัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อสวัสดิการประชาชนสำหรับให้หน่วยงานเครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยศูนย์ประสานงานแห่งนี้จะเป็นหน่วยงานหลักในการสะท้อนปัญหาของประชาชนและขณะเดียวกันหน่วยงานเครือข่ายสามารถตอบสนองการแก้ไขปัญหา ชี้แจง สร้างความเข้าใจร่วมกันให้ชุมชนได้รับทราบไปด้วย

หน่วยงานเครือข่ายศูนย์ประสานงานฯ ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ 61 หน่วยงาน องค์กรเอกชน 4 หน่วยงาน จะมีบทบาทในการร่วมประชุมเพื่อนำเสนอโครงการ/กิจกรรมพร้อมส่งรายละเอียดในการเข้าร่วมโครงการให้แก่เทศบาลนครยะลา ที่สำคัญคือการร่วมกันวางแผนเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาความต้องการที่ได้รับร้องเรียนจากประชาชน โดยบูรณาการความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนภาคประชาสังคมจะมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อเสนอแนะ นำเสนอปัญหาความต้องการให้แก่ศูนย์ประสานงานฯ โดยตัวแทนภาคประชาสังคมและชุมชนต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโครงการ/กิจกรรมให้แก่ชุมชนอีกด้วย

สำหรับองค์ประกอบเครือข่ายของโครงการศูนย์ประสานงานเพื่อสวัสดิการประชาชนนั้นมีหน่วยงานต่างๆ มากมายดังที่กล่าวมาแล้ว อาทิ สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดยะลา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดยะลา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา สำนักงานประมงจังหวัดยะลา สำนักปศุสัตว์ จังหวัดยะลา สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยะลา สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดยะลา สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยะลา สำนักงานยุติธรรมจังหวัดยะลา สำนักงานบังคับคดีจังหวัดยะลา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา สำนักงานจัดหางานสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดยะลา สำนักงานที่ดินจังหวัดยะลา โรงเรียนสตรีอิสลามมูลนิธิ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดยะลา ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดยะลา ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทยจังหวัดยะลา ศูนย์วัณโรคที่ 12 จังหวัดยะลา ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา ศูนย์อำนวยการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านทักษิณ จังหวัดยะลา กาชาดจังหวัดยะลา หน่วยเฉพาะกิจยะลา 11 ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดยะลา วิทยาลัยชุมชนจังหวัดยะลา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา เป็นต้น

ทั้งนี้ เทศบาลนครยะลา วางแผนต่อยอดในการบริหารความร่วมมือเครือข่าย โดยพยายามขยายเครือข่ายเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนให้ครอบคลุมมากกว่าปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมขยายเครือข่ายความร่วมมือด้านต่างๆ ที่สามารถให้ประชาชนเข้ารับบริการได้เบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวเพื่ออำนวยความสะดวกและประหยัดเวลาในการเดินทางให้แก่ประชาชน

โครงการมหกรรมแข่งขันนกเขาชวาเสียงอาเซียน Yala Bird City

ชื่อเสียงจากการจัดงานมหกรรมนกเขาชวาเสียงอาเซียนของเทศบาลนครยะลา กล่าวได้ว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพและเป็นผลงานสร้างสรรค์ระดับประเทศของเทศบาลนครยะลา เพราะงานมหกรรมดังกล่าวประสบความสำเร็จอย่างมากในระดับอาเซียน โดยเทศบาลนครยะลาได้ดำเนินการจัดต่อเนื่องอย่างยาวนานถึง 26 ปี และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเครือข่ายจากหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนโดยให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการทั้งทางด้านบุคลากร สถานที่ งบประมาณ ตลอดจนความร่วมมือในด้านต่างๆ ทำให้งานมหกรรมเป็นที่รู้จักของนักเล่นนกทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รวมทั้งยังมีการบรรจุให้งานดังกล่าวเป็นงานสำคัญที่ปรากฏอยู่ในปฏิทินการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ไปในระดับสากลด้วย

ทั้งนี้ เสียงตอบรับและเสียงชื่นชมดังกล่าวทำให้เห็นเทศบาลนครยะลา เล็งเห็นถึงช่องทางในการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ด้วยการต่อยอดงานให้เกิดประโยชน์ในระยะยาวมากกว่าเพียงแค่การแข่งขันเป็นประจำทุกปี แต่ต้องการให้อาชีพการเลี้ยงนกเขาชวาและนกปรอทหัวจุกเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจยั่งยืนในชุมชน สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดเป็นเครือข่ายธุรกิจที่ครอบคลุมธุรกิจต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ไปพร้อมกับการผลักดันให้เป็นที่รู้จัก สร้างรายได้สร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้จนกระทั่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นหนึ่งในเมืองเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ในโครงการส่งเสริมเมืองต่อยอดนวัตกรรมสร้างสรรค์ด้วยทรัพย์สินทางปัญญา (Creative City) จัดโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

โดยกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายจะใช้ศักยภาพและให้หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้แสดงบทบาทในการทำงาน กล่าวคือ เทศบาลนครยะลา เป็นเจ้าภาพในการดำเนินโครงการและประสานงานกับหน่วยธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการเลี้ยงนกเขาด้วยการจัดประชุมสร้างความเข้าใจและอำนวยความสะดวกในการให้ธุรกิจสามารถขับเคลื่อนประสบความสำเร็จ หน่วยงานภาครัฐ

เช่น กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ประสานงานให้มีการจัดโครงการส่งเสริมเมืองต่อยอดนวัตกรรมสร้างสรรค์ด้วยทรัพย์สินทางปัญญา (Creative City) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดงานมหกรรมการ หอการค้าจังหวัดให้ความร่วมมือในการหาช่องทางการตลาดให้แก่ธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการเลี้ยงนกเขา จัดส่งบุคลากรผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จัดหาช่องทางการตลาดและช่วยเหลืองานด้านการวิจัย รวมทั้งการดูแลประสานงานส่วนของวิทยากรและภูมิปัญญาในการอบรมเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์

สำหรับภาคธุรกิจการเลี้ยงนกพื้นบ้าน (นกเขาชวาและนกปรอทหัวจุก) แบ่งแยกการทำงานกันออกเป็น ธุรกิจต้นน้ำ อันประกอบด้วยฟาร์มนกเขาชวาและนกปรอทหัวจุก ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลการเพาะเลี้ยงตั้งแต่การเลี้ยงเพื่อความสวยงาม การเลี้ยงเพื่อการแข่งขัน ตลอดจนการเพาะเลี้ยงเพื่อการทำธุรกิจ ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลจัดทำองค์ความรู้รวบรวมให้แก่ผู้ที่สนใจได้ศึกษา ธุรกิจกลางน้ำ ประกอบด้วยเจ้าของธุรกิจร้านค้าอุปกรณ์เลี้ยงนก (นกเขาชวาและนกปรอทหัวจุก) ครอบคลุมถึงธุรกิจการผลิตสินค้า เช่น อาหาร ผ้าคลุมกรงนก เกษตรผู้ปลูกกล้วยหิน เป็นต้น มีบทบาทในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจข้อมูลแหล่งผลิต แนวทางการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ธุรกิจปลายน้ำ เป็นธุรกิจที่ได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น สนามแข่งขัน ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหารเครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก กลุ่มอาชีพต่างๆ ร้านจำหน่ายสินค้า OTOP เป็นต้น ซึ่งมีบทบาทสำคัญ คือ การเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาพื้นที่ในการจัดกิจกรรมให้สามารถต่อยอดได้อย่างยั่งยืนในอนาคต ตลอดจนได้ร่วมคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปพัฒนาต่อเพื่อสร้างรายได้ สร้างงานให้แก่ชุมชน นอกจากนี้ชุมชนยังได้ร่วมนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดทำเป็นการจัดการองค์ความรู้สำหรับการเลี้ยงนก (Bird Knowledge Management) ให้เป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ในอนาคต โดยได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนทางวิชาการจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่ดำเนินงานในส่วนการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับนกพื้นบ้าน (นกเขาชวาและนกปรอทหัวจุก) วิทยาลัยเทคนิคยะลาที่ได้มีการจัดทีมบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำผลิตภัณฑ์ชุมชน (งานไม้ งานเหล็ก) ให้ความคิดเห็นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โครงการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จัดส่งผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน นำเสนอผลิตภัณฑ์ สร้างสรรค์คุณค่า และเพิ่มมูลค่าต่อยอดผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาทิ กาบกล้วย กล้วยหิน ไม้ยางพารา เป็นต้น

เทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20150
  โทรศัพท์ 038-933-119 โทรสาร 038-933-188
- ประชากร 69,845 คน (ชาย 31,240 คน หญิง 38,605 คน)
- พื้นที่ 45.54 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 44 ชุมชน)
- รายได้ 344,356,906.52 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 87,030,789 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายมาย ไชยนิตย์ นายกเทศมนตรีเมืองหนองปรือ
2. นายปรีชา วงค์ศิริวิมล ประธานสภาเทศบาลเมืองหนองปรือ
3. นายธีรวิทย์ ทองนอก ปลัดเทศบาลเมืองหนองปรือ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 16 คน

หญิง 2 คน

เทศบาลเมืองหนองปรือ เป็นเทศบาลแห่งแรกของประเทศไทยที่กระทรวงมหาดไทยประกาศยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเทศบาลเมือง เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2549 โดยมีประชากรทั้งสิ้น 69,845 คน และประชากรแฝงอีกประมาณ 70,000 คน เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวอยู่ติดกับเมืองพัทยา จึงทำให้มีคนนอกพื้นที่เข้ามาอยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือเป็นจำนวนมาก ทำให้เทศบาลเมืองหนองปรือต้องปรับแนวทางการทำงานเพื่อรับกับผลที่ตามมาจากกระบวนการพัฒนาและสภาพสังคมที่เปลี่ยนเข้าสู่สังคมเมืองมากขึ้น ทั้งประเด็นที่เกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่น ปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ปัญหาการศึกษา ปัญหาสังคม และความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ด้วยบริบทของพื้นที่เขตเทศบาลเมืองหนองปรือที่เปลี่ยนไปเช่นนี้ ทำให้เทศบาลเมืองหนองปรือมีแนวคิดในการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรรัฐ องค์กรเอกชน และภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกัน โดยเชื่อมโยงมิติคน ชุมชน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน โดยมีวิธีการสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกับเทศบาลเมืองหนองปรือดังต่อไปนี้

- ประสานการจัดตั้งเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของเทศบาลให้รวมกลุ่มมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของเทศบาล ทั้งการร่วมประชุม เพื่อชี้แนะปัญหา ร้องทุกข์ ร้องเรียน และร่วมขับเคลื่อนกระบวนการแก้ไขปัญหาต่างๆ
- ประสานการทำงานในรูปแบบภาคีเครือข่ายกับส่วนราชการ และหน่วยงานอื่นๆ ในระดับพื้นที่ รวมถึงกลุ่มมวลชนอาสาสมัครของหน่วยงานนั้นๆ เพื่อให้การดำเนินงานในกรอบภารกิจของเทศบาลเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ วัดได้จากความสามารถในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว
- พัฒนาองค์กรเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมีการจัดประชุมเครือข่าย อบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มทักษะการทำงานเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเทศบาล และองค์กรภาคต่างๆอย่างสม่ำเสมอ เช่น การอบรมให้ความรู้เรื่องการเมืองการปกครอง กฎหมายที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การสวัสดิการสังคม การสาธารณสุข การช่าง การผังเมือง การคุ้มครองเด็กและสตรี การออมทรัพย์ การคุ้มครองผู้บริโภค โดยในด้านนี้เป็นการจัดการเครือข่ายการทำงานด้วยข้อมูลและความรู้เป็นหลัก

- จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับเครือข่ายต่างๆ เพื่อให้ชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาลได้รับสวัสดิการการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้วยการจัดบริการของหน่วยงานรัฐที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับเครือข่ายและการดำเนินงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ของ เทศบาลเมืองหนองปรือ ได้แก่

เครือข่ายด้านเด็กและสตรี

เทศบาลเมืองหนองปรือมีประชากรมากกว่า 140,000 คน จากการรวมทั้งประชากรตามทะเบียนบ้านและประชากรแฝง ในกลุ่มนี้มีสตรีและเด็กจำนวน 38,605 คน คิดเป็นร้อยละ 55.27 ของประชากรทั้งหมด ปัญหาที่พบว่าเป็นภัยต่อคนกลุ่มนี้มากที่สุดคือการที่เด็กและสตรีถูกละเมิดสิทธิและถูกกระทำรุนแรงจากคนในและนอกครอบครัว ประกอบกับเด็กจำนวนมากอยู่ในครอบครัวยากจน พ่อแม่หย่าร้าง และพ่อแม่ใช้สารเสพติด ทำให้เด็กอยู่ในภาวะเสี่ยง สังคมเมืองที่มีความซับซ้อนเช่นนี้ย่อมทำให้เด็กและสตรีมีความสุ่มเสี่ยงต่อการตกอยู่ในภาวการณ์ถูกละเมิดสิทธิได้ง่าย

ความซับซ้อนของปัญหาในบริบทของสังคมเมือง ทำให้เทศบาลเมืองหนองปรือต้องใช้วิธีการทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างรอบด้านและครอบคลุม จึงพบว่าเครือข่ายที่เข้าร่วมเป็นภาคีการทำงานคุ้มครองและแก้ไขปัญหาของสตรีและเยาวชนของเทศบาลเมืองหนองปรือประกอบไปด้วยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวกับงานทางสังคม การศึกษา สาธารณสุข รวมถึงภาคเอกชน และภาคประชาสังคมมาร่วมกันทำงาน โดยกระบวนการสร้างเครือข่ายของเทศบาลเมืองหนองปรือประกอบไปด้วย การสร้างสัมพันธภาพทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสร้างเสริมผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เข้ามาเป็นเครือข่าย การมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เหมาะสมและสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการตัดสินใจร่วมกัน การสานสัมพันธ์ภายในเครือข่ายการทำงานให้มีความแน่นแฟ้นด้วยกิจกรรมต่างๆ ในการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีการสนับสนุนงบประมาณของเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน

เครือข่ายของเทศบาลเมืองหนองปรือในด้านนี้ ประกอบไปด้วยหน่วยงานหลักคือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี (พมจ.ชลบุรี) โรงพยาบาลบางละมุง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดชลบุรี

สถานีตำรวจภูธรบางละมุง สถานีตำรวจภูธรหนองปรือ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน สตรีและป้องกันการค้ามนุษย์ตำรวจภูธร ภาค 2 (พสด.ภาค 2 ส่วนหน้า) สำนักงานอัยการจังหวัดพัทยา กาชาดจังหวัดชลบุรี และกิ่งกาชาดอำเภอบางละมุง สถานสงเคราะห์เด็กชายบางละมุง สถานฟื้นฟูเด็กชายบางละมุง สถานฟื้นฟูเด็กชายชลบุรี และโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่

นอกจากนี้ยังมีองค์กรเอกชน และเครือข่ายภาคประชาสังคมที่เข้าร่วมเป็นภาคดำเนินงานอีกจำนวนหนึ่ง เช่น มูลนิธิบ้านจริงใจ ศูนย์เมอร์ซี่พัทยา มูลนิธิกวนอู ศรีราชา จังหวัดชลบุรี ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนาเด็ก เครือข่ายสายชล ศูนย์ธารชีวิต (เด็ก) พัทยา ศูนย์ธารชีวิต (สตรี) พัทยา สมาคม YMCA พัทยา ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรีเทศบาลเมืองหนองปรือ วัดสามัคคีประชาราม (วัดทุ่งกลม) กลุ่มกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สโมสรไลออนส์ พัทยา สโมสรโรตารี่ พัทยาสปอร์ตคลับ เครือข่ายสภาเด็กและเยาวชน

การรวมตัวกันทำงานในรูปของเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคมดังกล่าว ย่อมทำให้เกิดโครงการต่างๆ ที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเป้าหมายอยู่หลายโครงการ แต่โครงการที่น่าสนใจของเทศบาลเมืองหนองปรือที่ร่วมดำเนินงานกับเครือข่าย เช่น

- โครงการส่งเสริมทักษะชีวิตเด็กพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยเป็นการนำเด็กมารับการอบรมเพื่อปรับทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิต การพัฒนาทักษะชีวิตในการทำงานที่สุจริต และมีความภาคภูมิใจต่อตนเอง โดยประเด็นสำคัญของโครงการนี้ต้องการเสริมสร้างการเรียนรู้แก่เด็กให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม
- โครงการจัดตั้งศูนย์คุ้มครองเด็กในชุมชน โดยเทศบาลเมืองหนองปรือต้องการให้มีศูนย์ฯ เช่นนี้ในชุมชน เพื่อสามารถรับแจ้งเหตุ ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือเด็กได้ทันการณ์
- กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดยได้สร้างความตระหนักต่อคนในชุมชนให้ไม่วางเฉยต่อความรุนแรงต่อเด็กและสตรี เพื่อสร้างสำนึกของคนในชุมชนให้สามารถช่วยเหลือและเป็นหูเป็นตากันเองในการป้องกันภัยให้กับเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรง ให้สามารถแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทันที
- กิจกรรมการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน เพื่อร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมและโครงการที่เกี่ยวกับตัวเองผ่านการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างเสริมศักยภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในบริบทของสังคมเมืองให้มีทักษะในการพัฒนาชุมชนของตนเองด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ

โครงการที่ดำเนินงานไปแล้วนั้น เทศบาลเมืองหนองปรือได้หยิบเอามาพัฒนาเพื่อการต่อยอดบางโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลเมืองหนองปรือต้องการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครด้านเด็กในชุมชน (อสด.) ขึ้น เพื่อให้มีเครือข่ายชุมชนที่มีความเข้าใจเรื่องสิทธิ และการเฝ้าระวังปัญหาเด็ก เพื่อช่วยสอดส่องดูแลภายในกลุ่มเด็กกันเอง นอกจากนี้ กิจกรรมด้านสตรีที่กำลังจะดำเนินงานยังมีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคม เช่น กิจกรรมอบรมเลี้ยงเดี่ยวไม่เดียวดาย เพื่อให้ความรู้แก่แม่ที่เป็นหลักในการเลี้ยงลูก กิจกรรมอบรมสตรี "อยู่อย่างโสดแต่โลกยังสดใส" โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มผู้หญิงที่เป็นโสด และกิจกรรมอบรม "คิดให้ไกลก่อนไปนอก" เพื่อให้ข้อมูลแก่สตรีที่มีสามีเป็นชาวต่างชาติให้มีข้อมูลที่รอบด้านก่อนการตัดสินใจไปใช้ชีวิตในต่างประเทศที่อาจมีความเสี่ยงต่อชีวิตได้

เครือข่ายด้านคนพิการ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการกำหนดทิศทางและวิธีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการในทุกระดับให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดแนวทางการคุ้มครองคนพิการไม่ให้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตลอดจนการส่งเสริมสิทธิของคนพิการทั้งด้านการแพทย์ สวัสดิการต่างๆ การศึกษา การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี การประกอบอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมให้คนในสังคมมีทัศนคติที่ดีต่อคนพิการและการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่อคนพิการ ทำให้เทศบาลเมืองหนองปรือให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแบบบูรณาการ โดยอาศัยการทำงานแบบเครือข่ายเข้ามาทำให้การดำเนินงานให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิของคนพิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบัน เขตเทศบาลเมืองหนองปรือมีคนพิการทั้งสิ้นประมาณ 617 คน โดยจำแนกเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวมี 354 คน ถือเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 83 คน และลำดับต่อมาคือผู้พิการทางสติปัญญา จำนวน 67 คน นอกจากนั้นเป็นผู้พิการประเภทต่างๆ เช่น การมองเห็น จิตใจ การเรียนรู้ ออทิสติก และผู้พิการซ้ำซ้อน เป็นต้น กล่าวได้ว่า การปฏิบัติงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการจึงมีความซับซ้อน

โดยเฉพาะการปรับทัศนคติของคนในสังคมให้มีความเข้าใจมากกว่าความสงสารต่อคนพิการ และเห็นคุณค่าและศักยภาพของคนพิการมากกว่าการมองว่าคนเหล่านี้เป็นภาระของสังคม แนวคิดเช่นนี้เอง ที่นำไปสู่กระบวนการสร้างเครือข่ายทางด้านคนพิการของเทศบาลเมืองหนองปรือขึ้นมา

หน่วยงานที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการดำเนินงานด้านคนพิการของเทศบาลเมืองหนองปรือ ประกอบด้วยหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี (พมจ.ชลบุรี) สถานสงเคราะห์บ้านการุณยเวศน์ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 2 จังหวัดชลบุรี โรงพยาบาลบางละมุง โรงพยาบาลชลบุรี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เครือข่ายผู้ปกครองเพื่อเด็กพิเศษ กลุ่มอาสาสมัครดูแลคนพิการในชุมชน มูลนิธิพระมหาไถ่ (พัทยา) ศูนย์มิตรไมตรีคลินิก มูลนิธิเจสเตอร์ กลุ่มออมวันละบาท คณะกรรมการชุมชน กลุ่มพัฒนาสตรี เทศบาลเมืองหนองปรือ สโมสรโรตารี พัทยา สปอร์ตคลับ สโมสรไลออนส์ และกองทุนหลักประกันสุขภาพ เป็นต้น

เครือข่ายข้างต้นได้ร่วมกันดำเนินงานด้านคนพิการเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การทำงานของเทศบาลเมืองหนองปรือ โดยโครงการและกิจกรรมที่โดดเด่นและแสดงให้เห็นศักยภาพในการจัดบริการสาธารณะเพื่อกลุ่มคนพิการแบบเครือข่าย มีดังต่อไปนี้

- กิจกรรมอาชาบำบัด มีเป้าหมายเพื่อการทำกิจกรรมกับเด็กพิเศษจำนวน 80 คน เพื่อเข้ารับการฟื้นฟูทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคมโดยใช้ม้ามาเป็นวิธีการบำบัด นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังทำให้ผู้ปกครองของเด็กพิการได้พบปะแลกเปลี่ยนการดูแลเด็กพิเศษด้วยกัน
- กิจกรรมจ้างคนพิการทำงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีแนวคิดที่สำคัญว่าคนพิการก็สามารถทำงานมีรายได้ และไม่เป็นภาระของครอบครัว ทั้งยังเป็นการทำให้คนพิการที่มีงานทำรู้สึกภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตัวเองมากขึ้น
- กิจกรรมตั้งกองทุนหมุนเวียนเพื่อคนพิการ เทศบาลเมืองหนองปรือ เป็นการทำงานร่วมกับกลุ่มออมวันละบาท โดยนำเอาเงินมาช่วยเหลือแก่กลุ่มคนพิการในรูปของสวัสดิการ เพื่อให้ผู้พิการ และครอบครัวของผู้พิการสามารถกู้เงินไปประกอบอาชีพโดยไม่มีดอกเบี้ย

แม้ว่าจะมีโครงการเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้พิการของเทศบาลเมืองหนองปรือครอบคลุมกลุ่มคนพิการให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้แล้ว แต่เทศบาลเมืองหนองปรือยังมีโครงการสอนหนังสือเพื่อเด็กพิเศษที่ยังไม่ได้รับการศึกษาเช่นเด็กปกติทั่วไป โดยวางแผนที่จะใช้สถานที่ของศูนย์ฝึกอาชีพในชุมชนเป็นสถานที่เรียน และเครือข่ายด้านคนพิการของเทศบาลเมืองหนองปรือยังกำหนดทิศทางในการรณรงค์เพื่อให้ผู้พิการมีงานทำโดยการรณรงค์หน่วยงานรัฐ และเอกชนให้มีความเข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 มากขึ้น

เครือข่ายด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

พื้นที่เทศบาลเมืองหนองปรือถือได้ว่ามีความหลากหลายทางวัฒนธรรมพื้นที่หนึ่งของจังหวัดชลบุรี เพราะมีความแตกต่างชาติพันธุ์ และศาสนาอยู่สูง ทำให้เทศบาลเมืองหนองปรือดำเนินการด้านการส่งเสริมความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน และเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีการสร้างเครือข่ายผ่านการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม การส่งเสริมการเรียนรู้ความแตกต่างทางศาสนา วัฒนธรรม และสังคม โดยวางอยู่บนหลักความเท่าเทียมและเสมอภาค และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

เครือข่ายที่สำคัญในด้านนี้ จึงอยู่ในขอบเขตหน้าที่ของสถาบันหลักของชุมชน ทั้งโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วัด มัสยิด สภาวัฒนธรรมตำบลหนองปรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมืองพัทยา เทศบาลตำบลบ้านโป่ง สื่อเคเบิล ชมรมอีสาน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครตำรวจท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นอาทิ

โครงการที่ผ่านการทำงานเป็นเครือข่ายจึงประกอบไปด้วยกิจกรรมที่สำคัญและเป็นการสะท้อนอัตลักษณ์ของตำบลหนองปรือ เช่น

- โครงการแข่งขันเรือยาวประเพณีพัทยา เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและรักษาประเพณีท้องถิ่น ทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
- โครงการกินข้าวปุ้นบุญผะเหวดเทศน์มหาชาติ อันเป็นกิจกรรมที่สืบเนื่องมาจากการมีคนที่อพยพมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้ามาในตำบลหนองปรือเป็นจำนวนมาก

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้มีความรัก ความสามัคคีและสร้างความเข้าใจต่อวัฒนธรรมอีสานให้กับคนกลุ่มอื่นๆในชุมชน

- โครงการสมานฉันท์ผู้นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อให้ประชาชนที่เป็นมุสลิมซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือประมาณร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมดได้มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมทางศาสนาร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ทุกศาสนาเข้าใจและอยู่อาศัยร่วมกับมุสลิมได้อย่างสันติ ผ่านการบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน และสร้างสำนึกเพื่อส่วนรวม

โครงการที่เป็นการทำงานร่วมกันด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองหนองปรือในอนาคต ได้กำหนดแนวทางสำหรับการขยายโอกาสทางการศึกษาในระบบตั้งแต่ระดับมัธยมต้น มัธยมปลาย การศึกษาสายอาชีพ และการศึกษานอกระบบเพื่อรองรับประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ความน่าสนใจของโครงการที่เทศบาลเมืองหนองปรือจะทำในอนาคตอยู่ที่การสร้างพื้นที่ของการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันผ่านการสร้างพิพธภัณฑ์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและประเพณีร่วมสมัยของคนกลุ่มต่างๆในตำบลหนองปรือ และการจัดแบ่งพื้นที่ทางวัฒนธรรม เช่น พื้นที่ทางวัฒนธรรมอิสลามเป็น “ถนนข้าวเหนียวเหลือง” ให้กลายเป็นพื้นที่ปลอดแอลกอฮอล์เพื่อให้สอดคล้องกับศาสนาอิสลาม

เครือข่ายด้านการพัฒนาชุมชน

ด้วยความตระหนักว่า การพัฒนาชุมชนที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น ย่อมต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในชุมชนเอง เพราะเป็นผู้ที่รู้ปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง เทศบาลเมืองหนองปรือจึงใช้ศักยภาพของชุมชนทั้ง 44 แห่ง ผ่านคณะกรรมการชุมชน 396 คนให้เป็นแกนหลักของการพัฒนาชุมชน โดยให้มีฐานะเป็นแกนหลักของเครือข่ายการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองหนองปรือ และมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนชุมชนให้ครอบคลุมตั้งแต่การค้นหาปัญหา วิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การดำเนินการแก้ไขปัญหา และติดตามและประเมินผลการแก้ปัญหานั้นๆ โดยเป็นกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาชุมชนบนฐานของความต้องการของคนในชุมชนเอง

องค์กรที่ร่วมเป็นเครือข่ายด้านการพัฒนาชุมชนที่นอกจากจะประกอบด้วย เครือข่ายคณะกรรมการชุมชนทั้ง 44 ชุมชนแล้ว ยังมีสำนักงานประกันสังคม สาขาศรัทธา จังหวัดชลบุรี

สำนักงานจัดหางานจังหวัดชลบุรี เครือข่ายอาสาสมัครแรงงาน เครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เครือข่ายด้านสุขภาพต่างๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ (อผส.) และชมรมดอกลำดวน ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่สามารถทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และดูแลกลุ่มผู้สูงอายุด้วยกันเอง รวมถึงเครือข่ายประชาชนต้านคอรัปชั่น

โครงการที่เครือข่ายพัฒนาชุมชนดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมและมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาชุมชนมีอยู่หลายโครงการ แต่ที่เน้นให้เห็นกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเห็นได้จากโครงการดังต่อไปนี้

- โครงการจัดเวทีประชาคม ซึ่งเป็นพื้นที่ให้ประชาชนได้เสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนทั้ง 44 แห่งให้เทศบาลเมืองหนองปรือรับไปวางแผนและดำเนินงานต่อไป
- โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนชุมชน โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่การค้นหาปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การตัดสินใจ การประสานงานเพื่อส่งต่อคณะกรรมการพัฒนาแผนชุมชน โดยสมาชิกสภาเทศบาลเมืองหนองปรือได้นำเอาแผนชุมชนที่ได้จากชุมชนต่างๆมาประมวลเพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาของเทศบาลในระยะเวลา 3 ปี
- โครงการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการชุมชน เพื่อให้คณะกรรมการของแต่ละชุมชนได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพเรื่องที่มีความสำคัญต่อการเป็นผู้นำชุมชน ทั้งการพูดในที่ชุมชน การมีภาวะผู้นำ ความรู้ทางกฎหมาย สิทธิพลเมือง ประชาธิปไตย เป็นต้น

แนวทางของการดำเนินงานของเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองหนองปรือได้พยายามทำให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในชุมชน โดยพบว่า กิจกรรมและโครงการต่างๆ ของเทศบาลเมืองหนองปรือที่เข้าไปทำกับชุมชน สามารถนำไปสู่การเรียนรู้และการสร้างโอกาสการพัฒนาความสามารถของคนอาสาทำงานเพื่อชุมชน และยังรวมถึงการให้ความสำคัญต่อสถาบันหลักในชุมชน เช่น บ้าน สถาบันศาสนาเช่น วัด มัสยิด และโบสถ์ และโรงเรียนได้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการพัฒนาชุมชนอย่างยั่นยืน

เทศบาลเมืองเขาสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลเขาสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
  โทรศัพท์ 036-627-377 โทรสาร 036-627-377
- ประชากร 29,741 คน (ชาย 16,423 คน หญิง 13,318 คน)
- พื้นที่ 32.50 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 34 ชุมชน)
- รายได้ 96,631,617.24 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 27,219,308.00 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นางสายใจ เลิศวิริยะประภา นายกเทศมนตรีเมืองเขาสามยอด
2. นายฐิติกร สุขดี ประธานสภาเทศบาลเมืองเขาสามยอด
3. ส.ต.ต.สินชัย ขวัญเขียว ปลัดเทศบาลเมืองเขาสามยอด

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 13 คน

หญิง 5 คน

เทศบาลเมืองเขาสามยอด มีพื้นที่ประมาณ 20,148 ไร่ โดยที่ทำการของเทศบาลอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองลพบุรีมาประมาณ 2 กิโลเมตร สภาพทั่วไปในเขตเทศบาลเมืองเขาสามยอดมีลักษณะเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบททำให้พื้นที่ของเทศบาลมีความหลากหลายและแตกต่างกันในแต่ละชุมชน โดยประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่เป็นกลุ่มข้าราชการในพื้นที่ รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม ประกอบกับความเป็นพื้นที่ทางประวัติศาสตร์ทำให้มีกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น และพื้นที่ดังกล่าวยังเป็นเขตพื้นที่ของหน่วยงานทหาร ทำให้ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองเขาสามยอดมีความโดดเด่นในแง่ของความสามารถในการสร้างความร่วมมือระหว่างเทศบาลกับข้าราชการทหารที่มีต่องานพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานในเขตเทศบาลซึ่งกลายเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของเทศบาลเมืองเขาสามยอดเอง

นอกจากนี้ เทศบาลเมืองเขาสามยอดได้กำหนดวิสัยทัศน์การดำเนินงานว่า ***"4 ปีต่อไปนี้ คุณภาพชีวิตจะดีทุกด้าน การศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นเลิศ"*** โดยจำแนกหลักในการทำงามให้วิสัยทัศน์ที่วางไว้เป็นไปได้จริง อันประกอบไปด้วย 5 ยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ต้องผ่านเกณฑ์พื้นฐาน ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการพออยู่พอกิน ยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพที่เน้นการมีสุขภาวะที่ดี ยุทธศาสตร์การศึกษาที่มุ่งเน้นมาตรฐานการศึกษา และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ทันสมัยและมีมาตรฐาน

ความน่าสนใจต่อการดำเนินงานของเทศบาลเมืองเขาสามยอดอยู่ที่การทำงานเพื่อสนองต่อการแก้ปัญหาในชุมชน เพราะฉะนั้น แนวทางหลักของเทศบาลซึ่งนอกจากจะเป็นเน้นการเปิดโอกาส

ให้กับการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนต่างๆ ในเขตเทศบาลแล้ว ยังรวมถึงการทำงานเป็นเครือข่ายกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปโดยราบรื่นและทันเวลา และยังทำให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นไปแบบก้าวกระโดด ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาพื้นที่มีความยั่งยืนยิ่งขึ้น

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของเทศบาลเมืองเขาสามยอด ได้แก่

เครือข่ายแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก

การที่พื้นที่เขตเทศบาลเมืองเขาสามยอดและพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นใกล้เคียงประสบปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำทุกปี ส่งผลต่อความเสียหายต่อทรัพย์สินและคุณภาพกาย สุขภาพจิตของประชาชนซึ่งถือเป็นปัญหาเล็กและปัญหาใหญ่ของชุมชนในเขตเทศบาลและใกล้เคียง ทำให้เทศบาลเมืองเขาสามยอดตระหนักว่าปัญหาที่จำเป็นและเร่งด่วนต้องแก้ไขเช่นนี้จำเป็นต้องแก้ไขทั้งระบบ ซึ่งทำให้ไม่สามารถทำงานเพียงหน่วยเดียวไม่ได้ แต่ต้องร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขพร้อมกันทุกภาคส่วน เทศบาลเมืองเขาสามยอดจึงทำหน้าที่เป็นผู้ริเริ่ม และเป็นศูนย์กลางการประสานหน่วยงานต่างๆเพื่อร่วมกันแก้ไข

กระบวนการทำงานแบบเครือข่าย

จากการที่เทศบาลเริ่มศึกษาปัญหาตั้งแต่เมื่อเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ ทำให้เทศบาลเมืองเขาสามยอดเริ่มแก้ไขปัญหาในพื้นที่ก่อนในระดับหนึ่ง แต่ด้วยข้อจำกัดของเทศบาลเองแล้วเห็นว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด ทั้งยังเสียงบประมาณในการดำเนินงานจำนวนมาก โดยเฉพาะการเสียกำลังคนและเสียเวลาในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก เทศบาลเมืองเขาสามยอดจึงได้จัดทำข้อมูลพื้นฐาน ทั้งข้อมูลและเทคนิคในการจัดการปัญหา ปริมาณน้ำ ทิศทางไหลของน้ำ จุดพักน้ำเพื่อชะลอการไหลของน้ำ แต่ประเด็นที่เทศบาลให้ความสำคัญคือการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเพื่อหาวิธีการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

การประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากของเทศบาลเมืองเขาสามยอดเพื่อลงพื้นที่สำรวจปัญหาและแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยหน่วยงานที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการแก้ไขปัญหานี้มาจากสำนักงานชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ

แขวงการทางจังหวัดลพบุรี สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (ศอว. ศอพท.) ให้ร่วมเป็นภาคีเพื่อประสานให้หน่วยงานอื่นที่มีศักยภาพมากกว่าเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาน้ำท่วมร่วมกัน

หลังจากที่ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาอันมาจากเครือข่ายที่ลงพื้นที่เพื่อศึกษาปัญหาร่วมกันเป็นเบื้องต้นแล้ว เทศบาลและเครือข่ายได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อขอรับฟังความเห็นจากประชาชนในพื้นที่ และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้ประสานแผนบูรณาการโครงการระหว่างหน่วยงานต่างๆในขั้นตอนต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการประสานกับหน่วยงานทหารในพื้นที่ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง โดยพื้นที่สำคัญซึ่งกลายเป็นบริเวณที่ใช้สำหรับการแก้ปัญหาน้ำท่วมคือ บริเวณพื้นที่ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (ศอว. ศอพท.) ซึ่งอยู่ในชุมชนทหาร โดยดำเนินโครงการจัดทำรางระบายน้ำ วางท่อระบายน้ำ ทำคันน้ำแก้มลิงโดยดำเนินโครงการเชื่อมต่อการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ความน่าสนใจของโครงการที่เทศบาลจัดทำขึ้นมา ไม่ใช่ว่าจะสิ้นสุดลงที่การสร้างพื้นที่เก็บกักน้ำ แต่รวมถึงการต่อยอดการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการปัญหาเรื้อรัง และการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านอื่นด้วย โดยการต่อยอดโครงการนี้ประกอบด้วยการนำน้ำที่กักเก็บไว้จากการแก้ปัญหาน้ำท่วมไปใช้ประโยชน์ในการเกษตร และทำน้ำประปาบริโภคในหน่วยงานทหาร และในช่วงการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ด้วยการสร้างสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสวนสุขภาพให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองเขาสามยอดเป็นลำดับถัดไป งบประมาณที่ใช้สำหรับการพัฒนาโครงการดังกล่าว เทศบาลได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่โครงการในงบประมาณ 12 ล้านบาท

เครือข่ายการแก้ปัญหา

เมื่อพิจารณาการทำงานแบบเครือข่ายที่เทศบาลเมืองเขาสามยอดเป็นศูนย์กลางในการทำงานแล้ว สามารถจำแนกเครือข่ายของเทศบาลเมืองเขาสามยอดออกเป็น 4 ระดับ คือ

- **เครือข่ายระดับชุมชน** โดยรวมชุมชนทั้ง 34 แห่ง และหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ตำบลเขาสามยอด

- **เครือข่ายระดับท้องถิ่น** โดยเป็นการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง ซึ่งรวมเทศบาลตำบลเขาพระงาม เทศบาลตำบลท่าศาลา เทศบาลตำบลโคกตูม เทศบาลตำบลนครใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลชุบศร องค์การบริหารส่วนตำบลป่าตาล และองค์การบริหารตำบลท่าแค
- **เครือข่ายระดับจังหวัด** ได้แก่ สำนักงานจังหวัด สำนักงานโยธาธิการจังหวัด แขวงการทางจังหวัดลพบุรี สำนักงานธนารักษ์จังหวัดลพบุรี และหน่วยงานทหารในพื้นที่
- **เครือข่ายระดับชาติ** ได้แก่ สำนักชลประทาน กรมธนารักษ์ กรมทรัพยากรน้ำ และยังรวมถึงสโมสรโรตารีประเทศญี่ปุ่น และเทศบาลอาคาซิคาวา ประเทศญี่ปุ่นที่เข้ามาให้ความรู้และแลกเปลี่ยนจากการจัดการปัญหา

โครงการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากของเทศบาลเมืองเขาสามยอดสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาร่วมกัน และยังสร้างการกระบวนการเรียนรู้ในการทำงานเป็นเครือข่ายระหว่างหน่วยงานทั้งในและนอกพื้นที่เทศบาลตามมาด้วย

เครือข่ายสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากปัญหาเรื่องขยะที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่เทศบาลเมืองเขาสามยอด โดยก่อนปี 2549 ที่จะมีโครงการแก้ไขปัญหาขยะนั้น มีปริมาณขยะประมาณ 30 ตันต่อวัน จนทำให้เทศบาลไม่สามารถหาพื้นที่เพื่อรองรับปริมาณขยะที่ล้นความสามารถในการจัดการได้ ทำให้ต้องเช่าพื้นที่นอกเขตเทศบาลจนมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งกลายมาเป็นความคิดในการจัดการปัญหาแบบครบวงจรเพื่อลดขยะและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กัน

การสร้างเครือข่ายการจัดการขยะ

การจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองเขาสามยอดที่เห็นได้จากโครงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการกองทุนขยะชุมชน โครงการคืนถังขยะลดภาวะโลกร้อน โครงการปลูกต้นไม้ปรับปรุงภูมิทัศน์พัฒนาสิ่งแวดล้อมเมือง และโครงการชุมชนจักรยานเพื่อสุขภาวะ โครงการต่างๆ ข้างต้นดำเนินการด้วยการสร้างเครือข่ายการทำงานระหว่างเทศบาลเมืองเขาสามยอดและเครือข่ายระดับต่างๆ ทั้งเครือข่ายระดับชุมชนต่างๆ ของเทศบาลเอง **เครือข่ายระดับท้องถิ่น**ที่ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคโนโลยีละโว้ และหน่วยทหารในเขตเทศบาล **เครือข่ายระดับจังหวัด** เช่น สำนักงานพลังงานจังหวัดลพบุรี สถานีเพาะชำกล้าไม้ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลพบุรี มูลนิธะรรมรักษ์ วัดพระบาทน้ำพุ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี และวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ส่วน**เครือข่ายระดับชาติ** เป็นการรวมเอาหน่วยงานศูนย์กลางของประเทศเข้ามาทำงานร่วมกัน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ชมรมจักรยานเพื่อสุขภาพแห่งประเทศไทย องค์การจัดการก๊าซเรือนกระจก บริษัทโตโยต้า มอเตอร์แห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) มูลนิธิสิ่งแวดล้อมไทย เป็นต้น โดยองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆข้างต้น เข้ามาเป็นเครือข่ายทั้งในการให้ความรู้ และการให้การสนับสนุนการดำเนินงาน

ผลของการจัดการปัญหาแบบเครือข่าย

โครงการที่เทศบาลเมืองเขาสามยอดดำเนินการข้างต้น สามารถทำให้เขตเทศบาลเป็นพื้นที่ปลอดขยะแบบยั่งยืน โดยมีปริมาณขยะลดน้อยลง และเป็นชุมชนต้นแบบลดเมืองร้อนด้วยมือเราเมื่อปี 2555 และยังเป็นชุมชนปลอดขยะ Zero Waste ต้นแบบในปี 2556 โดยมีปัจจัยสำคัญดังนี้

- การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการดำเนินการแบบบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาความสามารถอยู่เสมอ
- การมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการดำเนินงานที่ดี
- การมีงบประมาณที่ใช้ดำเนินงานจากเทศบาลเมืองเขาสามยอดก็ดี หรือมาจากการสนับสนุนของหน่วยงานอื่นเพื่อความคล่องตัวในการแก้ไขปัญหาและดำเนินโครงการเครือข่ายสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองเขาสามยอดให้บรรลุผล
- การบริหารจัดการเครือข่ายที่มีความชัดเจนในการงานร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย ภารกิจ และการแบ่งความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานเครือข่ายอย่างชัดเจน

การจัดเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองเขาสามยอดแสดงให้เห็นความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเทศบาลทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางหลักในการประสานและขอความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาในชุมชนได้โดยการปลูกสร้างสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนเป็นจุดตั้งต้น และเทศบาลทำหน้าที่ช่วยเสริมให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างราบรื่น

เครือข่ายเฝ้าระวังควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์

ด้วยวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองเขาสามยอดที่กำหนดว่า “4 ปีต่อไปนี้คุณภาพชีวิตจะดีทุกด้าน การศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นเลิศ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่นำมาสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างสุขภาพที่ดีให้กับชุมชน โดยการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเพื่อลดความเสี่ยงให้กับประชาชน และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสัตว์ไม่ให้เกิดปัญหากับชุมชน การป้องกันโรคระบาดจึงเป็นมาตรการสำคัญต่อการนำมาสู่การทำงานแบบเครือข่ายให้กับเทศบาลเมืองเขาสามยอดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เครือข่ายควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ของเทศบาลเมืองเขาสามยอดที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี 2547 อย่างต่อเนื่องนั้น นอกจากจะทำให้พื้นที่ของเทศบาลได้รับรางวัลการบริหารจัดการโรคพิษสุนัขบ้าดีเด่นของจังหวัดลพบุรี 10 ปีต่อเนื่อง (2547-2556) แล้ว ยังได้รับรางวัลชมเชยด้านการบริหารจัดการโรคพิษสุนัขบ้าระดับประเทศในปี 2556 จากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข และรางวัลการบริหารจัดการโรคพิษสุนัขบ้าดีเด่น ระดับเขต 1 ภาคกลาง ประจำปี 2547 ของกรมปศุสัตว์

การก่อตัวและการทำงานของเครือข่าย

การทำงานเพื่อป้องกันโรคระบาดสัตว์ในเขตเทศบาลเมืองเขาสามยอดมาจากความร่วมมือของเครือข่ายระดับต่างๆ ที่เข้าเป็นหน่วยงานร่วมเพื่อแก้ไขปัญหา โดยเน้นที่การสร้างเครือข่ายให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งการให้ความรู้ ผ่านการอบรมอาสาสมัครปศุสัตว์ตำบลเขาสามยอดเพื่อพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครให้ทำงานได้ โดยโครงการที่โดดเด่นของเครือข่ายป้องกันโรคระบาดสัตว์ประกอบไปด้วย

- การควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และบริการเกี่ยวกับการควบคุมโรคระบาดจากสัตว์ ไม่ว่าจะเป็น การทำหมัน การฉีดยารักษาโรค และการฉีดวัคซีนป้องกันโรค ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคในสัตว์และพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรค
- การจัดตั้งศูนย์บริบาลสัตว์ โดยกำหนดคณะทำงาน และการดำเนินงานให้กับศูนย์ฯ สามารถทำงานได้อย่างราบรื่น

- การสร้างเครือข่ายบ้านรักษ์สัตว์ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างเทศบาลเมืองเขาสามยอด หน่วยงานทหาร และวัดพระบาทน้ำพุเพื่อแก้ปัญหาสุนัขและแมวจรจัดที่ถูกทิ้ง
- การสร้างสำนึกรักท้องถิ่นและให้ความรู้ในการดูแลสัตว์เลี้ยง

การก่อตัวของเครือข่ายป้องกันโรคระบาดจากสัตว์ ประกอบไปด้วย

- **เครือข่ายระดับชุมชน** ประกอบด้วยชุมชนเขาสามยอดทั้ง 34 ชุมชน สภาเด็กและเยาวชนในเทศบาลเมืองเขาสามยอด อาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบล
- **เครือข่ายระดับท้องถิ่น** ครอบคลุมถึงโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) วิทยาลัยเทคโลโนยีละโว้ ศูนย์บริบาลสัตว์ โรงเรียนเมืองละโว้ วัดในเขตเทศบาล
- **เครือข่ายระดับจังหวัด** ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆทั้ง มูลนิธิธรรมรักษ์ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอและจังหวัด เสนารักษ์ประจำหน่วยทหาร 9 หน่วย และกองบิน 2 กองทัพอากาศ
- **เครือข่ายระดับชาติ** ได้แก่ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 2 สำนักงานสุขศาสตร์และอนามัยที่ 1 สมาคมพิทักษ์สัตว์ไทย

การทำงานแบบเครือข่ายเฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ของเทศบาลเมืองเขาสามยอด จังหวัดลพบุรี ถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการทำงานแบบบูรณาการในการจัดบริการสาธารณะให้กับชุมชนได้อย่างเด่นชัดซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนต่างๆ ในเทศบาลตามมา

เทศบาลตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลบ้านฝาง อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น 40270
  โทรศัพท์ 043-269-002 โทรสาร 043-269-001
- ประชากร 4,774 คน (ชาย 2,332 คน หญิง 2,442 คน)
- พื้นที่ 4 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 7 ชุมชน)
- รายได้ 22,435,742.37 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 13,508,143 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายชัยดี รัตนปรีดา นายกเทศมนตรีตำบลบ้านฝาง
2. นายผดุงเกียรติ แสนสมบัติ ประธานสภาเทศบาลตำบลบ้านฝาง
3. นายสุพจน์ โคตรมณี ปลัดเทศบาลตำบลบ้านฝาง

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 12 คน
หญิง - คน

เทศบาลตำบลบ้านฝาง มีการบริหารงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งขยายเครือข่ายให้เข้ามาการจัดกับการปัญหาในพื้นที่โดยไม่ได้หยุดนิ่ง การเสริมสร้างพลังการสร้างเครือข่ายกับองค์กรประชาชนในพื้นที่ให้สามารถแสวงหาเครือข่ายมาจัดการกับปัญหาในชุมชนเองโดยไม่ต้องผ่านเทศบาล มีการประสานสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเครือข่ายและดำเนินการอย่างไม่หยุดนิ่ง และเป็นแรงผลักดันในการริเริ่มกิจกรรมที่สนใจร่วมกันหลากหลายกิจกรรม เพื่อต่อยอดและเสริมสร้างพลังในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนมาโดยตลอด บนความเข้าใจในแนวคิด หลักการ และเป้าหมายร่วมกัน

นอกจากนั้น ยังได้ขยายเครือข่ายออกไปยังองค์กรแหล่งทุนใหม่ๆ และมุ่งสร้างให้ทุกภาคีเครือข่ายมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เป็นหุ้นส่วน มีความผูกพันที่เหนียวแน่น เน้นผลลัพธ์อันเป็นหมายร่วมกันว่าจะนำไปสู่ ***"เครือข่ายที่เข้มแข็ง สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่องจากปัจจุบันสู่อนาคต อย่างยั่งยืน"*** โดยมีแนวคิดในการทำงาน ดังนี้

แนวคิดที่ 1 การแก้ไขปัญหาใดๆ ในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ซับซ้อนขึ้นนั้น เทศบาลฯ ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาโดยลำพังคนเดียวได้ ต้องอาศัยองค์ความรู้จากทุกภาคส่วนเข้ามาแก้ไข โดยมองสภาพปัญหาในลักษณะองคาพยพไม่สามารถแยกส่วนได้ เพราะปัญหาหนึ่งใดนั้น มีความเกี่ยวโยงกับปัญหาอื่นๆ มากมาย เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน ต้องมองไปที่สภาพการเมือง สภาพทางสังคมวิทยา การเปลี่ยนแปลงตามสังคม เป็นต้น กล่าวคือ นำประโยชน์เป็นตัวตั้ง แล้วให้ทุกองค์กรภาคีเครือข่าย ร่วมกันดำเนินการแก้ไข

แนวคิดที่ 2 ชุมชนในเทศบาลฯวันนี้มีปัญหา แม้ว่าจะเป็นชุมชนเล็กๆ แต่ก็มีหลายกลุ่มหลายพวก ผลจากการพัฒนาที่ผ่านมาทำให้ชุมชนอ่อนแอลง จนเรียกได้ว่าเป็นความล่มสลายทางสังคม เพราะความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ เหมือนเมื่อก่อนมีน้อยลงไป มีการแข่งขันกันเข้ามาแทน อยู่แบบตัวใครตัวมัน ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างไปตามทางของตนเอง ไม่พ้นแม้แต่หน่วยงานภาคราชการด้วยกันเอง ถ้าจะกลับมาเข้มแข็งได้จะต้องเข้าใจสภาพที่แตกแยกนี้ และจำเป็นต้องร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมมือ และร่วมแรง

แนวคิดที่ 3 การครอบงำจากอำนาจรัฐในสังคมไทยที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนผูกพันกับการเป็นผู้รับและผู้นำ ขาดความเป็นคนที่มีศักดิ์ศรี การพิจารณาคนเป็นศูนย์กลางตั้งแต่ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 เป็นต้นมา ได้จุดประกายให้ชุมชนหันมาสนใจตนเองมากขึ้น เพื่อร่วมฟื้นฟูบทบาทของตนเองให้ได้ จะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ผสานกัน

เป็นเครือข่ายจนเกิดเป็นกระบวนการประชาชนที่เข้มแข็ง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้มีตัวแบบตัวอย่างมีการสร้างแรงบันดาลใจ ให้ชุมชนเกี่ยวข้องร่วมกันเป็นประชาสังคม อันจะนำไปสู่สังคมอารยะ (Civil Society)

แนวคิดที่ 4 ด้วยศักยภาพที่มีจำกัดในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้ต้องสร้างเครือข่ายขึ้นมา เพื่อเป็นแรงสนับสนุนในการทำงาน ตลอดจน เป็นเกราะป้องกันในการทำผิดทุจริตและเป็นเครื่องมือเสริมสร้างความเข้มแข็งในทางการเมือง มีหลักสำคัญ คือ 1) การแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เช่นความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สื่อ วิธีการหรือการดำเนินการ 2) การระดมความคิดสร้างสรรค์การทำงานให้มีประสิทธิภาพ อาศัยองค์ความรู้จากทุกเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย และ 3) win-win ทำให้ทุกส่วนประสานประโยชน์กันได้อย่างลงตัวทุกภาคีเครือข่ายมีแต่ได้ ไม่มีใครเสีย

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ เทศบาลตำบลบ้านฝาง ได้แก่

เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้วยสภาพพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านฝางเป็นชุมชนที่แออัด มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นทำให้เกิดปัญหาขยะ น้ำเสีย ตลอดจนมลภาวะเป็นพิษ อันเป็นผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่เห็นคุณค่า เทศบาลตำบลบ้านฝาง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง จึงมีความจำเป็นต้องแสวงหาเครือข่ายเข้ามาร่วมดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การพัฒนาสู่ความยั่งยืน จึงได้ยกประเด็นปัญหาขยะในชุมชนมาร่วมดำเนินการให้มีผลเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายให้การผลิตขยะในครัวเรือนน้อยลง การลดการใช้ถุงพลาสติกการคัดแยกขยะ การนำขยะมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และนำไปสู่การจัดการขยะด้วยชุมชนเอง

โดยเครือข่ายที่เข้าร่วมมีการกำหนดทิศทางกิจกรรม และวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีความเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายอื่นๆ แต่ละเครือข่ายจะมีระบบการบริหารจัดการต่างกัน การเชื่อมโยงจะเสริมความสมบูรณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลดความซ้ำซ้อน นำจุดแข็งแต่ละเครือข่ายมาใช้ประโยชน์ โดยดำเนินการ ดังนี้

- กิจกรรมฝึกอบรม "การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน"
- กิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์
- กิจกรรมชุมชนต้นแบบปลอดขยะ (Zero Waste)
- กิจกรรมรณรงค์และสร้างจิตสำนึกในการลดปริมาณขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลบ้านฝาง

นอกจากนี้ เทศบาลยังได้ต่อยอดการดำเนินงานของเครือข่ายในอนาคต โดยได้ขยายภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือของภาคี 5 ฝ่าย ในโครงการฟื้นฟูและพัฒนาป่าชุมชนตำบลบ้านฝาง เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2557 ซึ่ง ภาคีเครือข่ายประกอบด้วย กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านฝาง กองทุนชุมชนตำบลบ้านฝาง กองทุนสิ่งแวดล้อมชุมชนตำบลบ้านฝาง สภาองค์กรชุมชนตำบลบ้านฝาง และเทศบาลตำบลบ้านฝาง เพื่อจัดหาที่ทิ้งขยะจำนวนรวม 106 ไร่ และจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะชุมชนตำบลบ้านฝาง โดยใช้เนื้อที่ 12 ไร่ โดยกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านฝางดำเนินการรับเงินออมเพื่อสวัสดิการจากเทศบาลคนละ 365 บาท และร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนาพื้นที่ทั้ง 6 โครงการ มีการจัดสวัสดิการพัฒนาป่าชุมชนแก่สมาชิกรายคนปีละ 60 บาท เพิ่มการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกตามกำลังงบประมาณ เป็นเจ้าของพื้นที่โครงการป่าชุมชนตำบลบ้านฝาง และยินยอมให้เทศบาลตำบลบ้านฝางใช้ที่ดิน 12 ไร่ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นศูนย์สาธิตการจัดการขยะชุมชนตำบลบ้านฝาง ส่วนเทศบาลตำบลบ้านฝางดำเนินการสมทบงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชนตามจำนวนสมาชิกคนละ 365 ต่อปี หรือตามสถานการณ์คลังของเทศบาลตำบลบ้านฝาง และอุดหนุนงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมตามยอดสมาชิกกองทุนสวัสดิการคนละ 140 บาทต่อปีหรือตามสถานะการคลังของเทศบาลตำบลบ้านฝาง และร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะชุมชนตำบลบ้านฝาง รับมอบแผนงานจากสภาองค์กรชุมชน และรักษาการตามข้อบัญญัติท้องถิ่นว่าด้วยป่าชุมชนตำบลบ้านฝาง

การดำเนินโครงการมีประสบผลสำเร็จโดยจะเห็นได้จาก ชุมชนมีศูนย์สาธิตการจัดการขยะชุมชนตำบลบ้านฝาง ที่เกิดจากความร่วมมือของภาคประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อใช้แหล่งเป็นแหล่งความรู้เพื่อการเผยแพร่ และขยายผลส่งเสริมให้องค์กรของตน ชุมชน และท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมีศักยภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ด้วยตนเอง รวมถึงประชาชนในพื้นที่ต่างบตะหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และร่วมมือร่วมใจกันในการลดขยะ เช่น

การใช้ตระกร้าจ่ายตลาดแทนการใช้ถุงพลาสติก การคัดแยกขยะ การปลดถังขยะออกจากชุมชน ส่งผลให้เทศบาลสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะลงได้ ประชาชนก็มีรายได้เสริมจากการคัดแยกขยะเพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีความยั่งยืนสืบไป

เครือข่ายเยาวชนเทศบาลตำบลบ้านฝาง

ปัจจุบันสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนเป็นปัญหาที่สังคมมีความห่วงใย เนื่องจากเด็กในปัจจุบันอยู่ในสภาวะแวดล้อม และความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมกดดันให้พ่อแม่ต้องทำงาน ไม่มีเวลาเลี้ยงดูลูก หรือเลี้ยงดูในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม เป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น เช่น ปัญหายาเสพติด การพนัน ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาทะเลาะวิวาท ปัญหาการติดเกมส์ ติดอินเตอร์เน็ต เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในที่สุด โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในวัยไม่เกิน 18 ปี จะตกเป็นเหยื่อหรือจุดเปราะบางที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด

ในปี 2555 มูลนิธิไทยอาทรได้เข้าร่วมปรึกษาหารือกับทางเทศบาลเพื่อหาแนวทางในการดำเนินงานร่วมกัน พร้อมกันนี้ยังมีองค์กรเครือข่ายหลายองค์กรที่ร่วมกันคิดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยเทศบาลตำบลบ้านฝางได้ประสานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน และได้กำหนดเป้าหมายร่วมกัน โดยที่ประชุมได้กำหนดภาระหน้าที่แต่ละเครือข่ายตามศักยภาพของเครือข่าย และร่วมกันดำเนินกิจกรรมที่โดดเด่น อาทิ

1. โครงการบ้านหลังเรียน 57 “สานสายใยสื่อพื้นบ้าน”

โครงการบ้านหลังเรียน 57 “สานสายใยสื่อพื้นบ้าน” ชุมชนเทศบาลตำบลบ้านฝาง ประกอบไปด้วยเครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ที่สำคัญๆ ดังนี้

- เทศบาลตำบลบ้านฝาง เป็นสถานที่ตั้งของกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่น พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านฝางที่ให้การสนับสนุนโครงการและให้คำแนะนำถึงสถานที่ที่ควรนำผู้เข้าร่วมโครงการเข้าเรียนรู้ ติดตามผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น สนับสนุนบุคลากรจากคณะศิลปกรรมศาสตร์และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม ในการเข้ามาร่วมขับเคลื่อนโครงการฯ เข้ามาให้ความรู้ด้านศิลปะวิชาการ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ เช่น อุปกรณ์ในการวาดภาพ สี ดินสำหรับปั้น แม่พิมพ์

- บริษัทโตโยต้าแก่นนคร สนับสนุนด้านทุนทรัพย์และบุคคลกรในเรื่องของการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมถึงต้นกล้าไม้ที่ใช้ในกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ
- โรงเรียนชุมชนบ้านฝาง สนับสนุนในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบกิจกรรมสำหรับร่วมโครงการ เช่น สมุด ดินสอ สี
- มูลนิธิหลวงพ่อพุทธา วุฒิสาโร จัดกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนให้กับเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมนำเด็กเข้าร่วมกิจกรรม
- สถานีตำรวจภูธรบ้านฝาง สนับสนุนบุคคลกรกิจกรรมการให้ความรู้ในการปฏิบัติตามกฎจราจรและดำเนินการจัดกิจกรรมรณรงค์ในการใช้จักรยานในชุมชน

ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ คณะทำงานจะมีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันวางแผนงานเพื่อหาข้อสรุปในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ว่าจะเป็นไปในรูปแบบใดและเครือข่ายใดเหมาะสมในการที่จะดำเนินกิจกรรม และประสานไปยังเครือข่ายของโครงการฯ ที่มีความพร้อมและเหมาะสมกับกิจกรรมนั้นๆเพื่อขอรับการสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมตามที่วางแผนงานเอาไว้ และองค์กร/ภาคีเครือข่ายโครงการ ร่วมปรึกษาหารือกับคณะทำงานถึงรูปแบบของกิจกรรมและมีหน้าที่จัดกิจกรรมตามที่คณะทำงานร้องขอ ด้วยรูปแบบในกิจกรรมที่แต่ละองค์กรมีความถนัด พร้อมจัดเตรียมอุปกรณ์ประกอบกิจกรรม

พิธีเปิดโครงการบ้านหลังเรียน 57 “สานสายใยสื่อพื้นบ้านชุมชนเทศบาลตำบลบ้านฝาง” เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2557 ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 150 คน กิจกรรมในวันเปิดโครงการเป็นการจัดในรูปแบบนิทรรศการนำเสนอกิจกรรมและภาพเหตุการณ์ในปีที่ผ่านมาเพื่อให้ผู้เข้าร่วมในกิจกรรมได้ทราบว่าโครงการบ้านหลังเรียน ดำเนินกิจกรรมในรูปแบบใด มีผลสัมฤทธิ์อย่างไร โดยมีกิจกรรมย่อยในโครงการ อาทิ เช่น กิจกรรม“ริร้อย เริ่มสร้าง”ร่วมสร้างชุมชนจักรยานสู่ชุมชนสุขภาวะ กิจกรรมเดิน และเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน กิจกรรมเรียนรู้ศิลปะการปั้นและวาดภาพจากเรื่องเล่าในอดีต เป็นต้น

2. โครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพียงสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลบ้านฝาง เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เด็กและเยาวชนและผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษา เพื่อจะเป็น

แนวทางในการดำรงชีวิตและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนต่างๆ ในปัจจุบัน เทศบาลตำบลบ้านฝางได้ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมรายได้ให้กับชุมชน ได้มีการรวมกลุ่ม และพัฒนากลุ่มอาชีพ และมีการจัดแผนการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านฝาง โดยเสริมสร้างรายได้ให้เด็กและเยาวชนลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง และเพิ่มศักยภาพของชุมชน ให้มีความสามารถในการพึ่งตนเองได้รวมทั้งเพื่อเป็นการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลบ้านฝาง ได้เข้าร่วมโครงการและรวมกลุ่มกันจัดทำแปลงเกษตร ปลูกพืชผัก สวนครัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ โดยแบ่งกลุ่มกันรับผิดชอบเพื่อหารายได้ให้กับตนเอง และเป็นกองทุนสำหรับสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลตำบลบ้านฝาง ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและปลูกฝังอาชีพตลอดจนการเรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีเครือข่ายที่เข้าร่วมดำเนินการดังนี้ ศูนย์เกษตรท่าพระให้พันธุ์ไก่และเป็ด กรมทรัพยากรและน้ำบาดารให้หอถังเก็บน้ำ มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะเกษตรศาสตร์ให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงดิน กลุ่มเครือข่ายอีก 7 กลุ่มอาชีพให้ความรู้เรื่องการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพ

ความสำเร็จของการดำเนินโครงการจะเห็นได้จาก เครือข่ายทุกเครือข่ายที่เข้าร่วมทำงานเดียวกับเด็กและเยาวชนมีแนวทางเป้าหมาย กำหนดกิจกรรมร่วมกันในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และวางแผนร่วมกันในอนาคตที่จะขยายโอกาสให้เด็กและเยาวชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่เข้ามาร่วมเป็นสมาชิก และส่งเสริมให้เครือข่ายผู้ปกครองได้ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชน และจะร่วมกันหาแนวร่วมในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน เพื่อนำองค์ความรู้จากทุกเครือข่าย ทรัพยากรตลอดจนการประสานงานมาปฏิบัติงานในพื้นที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

เครือข่ายการดำเนินงานศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน

ความทันสมัย ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ผู้คนสะดวกสบายขึ้น ในขณะเดียวกันก็ส่งผลทางด้านลบต่อชุมชน ต่อครอบครัว ผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น จากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ อัตราการเสียชีวิตจากโรคภัยลดลง ในขณะเดียวกันอัตราการเกิดของประชาชนลดลง อาจจะมีสาเหตุในเรื่องความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ประกอบกับลูกหลานต้องออกไปทำงานนอกบ้านปล่อยให้ผู้สูงอายุ ต้องอยู่ตามลำพัง บางคนถูกส่งไปอยู่บ้านพักคนชรา และ

อีกมากที่ขาดคนดูแลต้องระเหเร่ร่อน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ความเหงา ความว้าเหว่ ทำให้ผู้สูงอายุขาดความมั่นใจ การใช้ชีวิตในบั้นปลายหวังว่าจะมีความสุขจากลูกหลานที่มาดูแลเอาใจใส่กลับมลายหายไป

เทศบาลตำบลบ้านฝาง ได้เล็งเห็นปัญหาและความสำคัญที่จะดูแลผู้สูงอายุ นอกเหนือจากเงินสงเคราะห์ที่ได้รับจากรัฐที่ไม่เพียงพอ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีศักดิ์ศรี ใช้ชีวิตได้อย่างเต็มภาคภูมิ จึงเสนอปัญหาเข้าสู่การพิจารณาช่วยเหลือจากเครือข่าย มีเป้าหมายร่วมกันว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและวัยเตรียมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุให้ดีขึ้น ในลักษณะการจัดสวัสดิการแบบมีส่วนร่วม ทั้งในด้านสังคมสงเคราะห์ บริการสังคมและประกันสังคม เทศบาลตำบลบ้านฝางตระหนักดีว่าการแก้ไขปัญหาในเชิงสังคม เกินกว่าศักยภาพของตนจึงมีการแสวงหาเครือข่ายที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน เข้าใจตรงกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เป็นหนทางที่จะแก้ไขได้ในพื้นที่ จึงได้เชิญเครือข่ายที่มีเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่อยู่บ้านตามลำพัง ให้มีกิจกรรมและส่งเสริมการฝึกอาชีพให้มีรายได้เสริม ได้พบปะสังสรรค์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จึงได้เชิญเครือข่ายมาประชุมเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2555 ณ ห้องประชุมสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านฝาง เพื่อปรึกษาหารือและกำหนดบทบาทหน้าที่ตามศักยภาพของแต่ละเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุที่อยู่บ้านตามลำพังในชุมชน โดยเทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่นได้จัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมให้บริการแก่ผู้สูงอายุในชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้สูงอายุ และประชาชนทั่วไปในชุมชน จำนวน 150 คน ณ ศาลาอเนกประสงค์ หมู่ที่ 9โดยทำการเปิดศูนย์ ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2555 และได้จัดกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ ดังนี้

- กิจกรรมสุขสันต์วันเกิด เทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่นโดยการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้จัดกิจกรรมศูนย์บริการผู้สูงอายุขึ้น
- กิจกรรมส่งเสริมการออมเพื่อสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการขอนแก่นเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม
- กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนสู่วัยผู้สูงอายุในชุมชน เทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น จัดให้มีการตรวจสุขภาพและให้ความรู้เกี่ยวกับโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุและการเสริมสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ
- กิจกรรมผู้สูงอายุใช้ภูมิปัญญาสร้างอาชีพและรายได้ เทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับ

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น จัดกิจกรรมเพื่อเป็นการใช้เวลาว่างเพื่อได้พบปะกับเพื่อนวัยเดียวกันซึ่งทำให้ผู้สูงอายุได้คลายเหงาและอนุรักษ์สืบไป

- กิจกรรมถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่บุตรหลาน เทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 5 ขอนแก่น จัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนเห็นคุณค่าและความสำคัญของปัญญาท้องถิ่นและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป
- กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่นได้จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงไม่เจ็บป่วยง่าย
- กิจกรรมอบรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการอบรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ เพื่อให้ความรู้และเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานในการดูแลผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ หรืออาศัยอยู่ตามลำพังในชุมชนให้ได้รับการดูแลจากอาสาสมัครด้วยวิธีที่ถูกต้อง
- กิจกรรมซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลบ้านฝาง ร่วมกับ ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 5 จังหวัดขอนแก่น ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุจังหวัดขอนแก่นและองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุที่มีที่อยู่อาศัยชำรุดทรุดโทรม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสภาพแวดล้อมเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจำนวน 1 หลัง

ความสำเร็จของการดำเนินโครงการจะเห็นได้จาก เครือข่ายทุกเครือข่ายร่วมกันประสานการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สูงอายุให้มีความเป็นอยู่ที่ได้มาตรฐานมีความสุขตามวัย ในส่วนของผู้สูงอายุก็ได้ใช้ศูนย์บริการฯ ในการพบปะพูดคุยกับคนวัยเดียวกัน ทำให้คลายความเหงา นอกจากนี้ยังร่วมกันเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการใช้ชีวิตให้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น 40160
  โทรศัพท์ 043-040-023 โทรสาร 043-040-023
- ประชากร 7,640 คน (ชาย 3,755 คน หญิง 3,885 คน)
- พื้นที่ 64 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 14 หมู่บ้าน)
- รายได้ 19,391,267.67 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 9,531,354 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายธนวรรธน์ สังข์ทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน
2. นายกงทอง นาเหล็ก ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน
3. นางสุทัศนีย์ เพ็ชร์นนท์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 23 คน

หญิง 5 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ยึดแนวทางการบริหารงานตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยจะเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ส่วนราชการที่อยู่ในพื้นที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และประชาชนในพื้นที่ โดยจะเน้นให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ รวมถึงร่วมตรวจสอบผลการดำเนินงานทุกเรื่อง โดยจะให้ความสำคัญในการจัดการประชุมและทำงานในลักษณะเป็นคณะกรรมการ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะไม่ใช้อำนาจในการตัดสินใจเพียงคนเดียว ต้องถามความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเสมอ โดยทุกวันที่ 5 ของเดือนจะมีการประชุมประจำเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน โดยเชิญกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ผู้บริหารส่วนราชการในพื้นที่ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 8 แห่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง และส่วนราชการระดับอำเภอ เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานเกษตรอำเภอ สถานีตำรวจภูธรมัญจาคีรี สำนักงานไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอมัญจาคีรี ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ท้องถิ่นอำเภอฯ เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงข้อราชการที่เกี่ยวข้อง และรับข้อเสนอแนะจากกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านด้วย

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดประชุมเวทีสาธารณะในทุก 3 เดือน (4 ครั้ง/ปี) โดยมีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุม คือ ตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 คน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 8 แห่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง และส่วนราชการระดับอำเภอ เพื่อเป็นเวทีให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนได้แถลงผลงานที่ดำเนินการมาแล้ว 3 เดือน และแจ้งแผนงานที่ดำเนินต่อไปใน 3 เดือนข้างหน้า และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมเวทีสาธารณะได้ซักถามผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในผลงานที่ทำมาแล้วว่ามีความคุ้มค่าและมีความบกพร่องอย่างไร ซึ่งในเวทีดังกล่าวผู้บริหารต้องเปิดใจกว้าง ที่จะยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และข้อติติงต่างๆ จากผู้เข้าร่วมประชุมเวทีสาธารณะ จะนำไปสู่ประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น ช่วยลดความขัดแย้งภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการประชาธิปไตย ก่อให้เกิดเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการดูแลผลประโยชน์ของชุมชน เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจการบริหารงานของผู้บริหาร และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ทำให้ประชาชนเข้าใจบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น ส่งผลให้ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนประสบความสำเร็จด้วยดีมาโดยตลอด ทำให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ไม่เคยมีเรื่องร้องเรียนใดๆ เพราะแผนงานโครงการต่างๆ จะนำมาจากแผนพัฒนาสามปี ซึ่งจะยึดข้อมูลแผนชุมชนจากทุกหมู่บ้านเป็นหลัก ทำให้การแก้ไขปัญหาตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่และประชาชนเกิดความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงาน ซึ่งเกิดจากการได้พูดคุยปรึกษาหารือกันทุกขั้นตอนของการทำงาน ประชาชนจะรับรู้ข้อมูลขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่เสมอว่าทำอะไร ใช้จ่ายงบประมาณอย่างไร สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา เมื่อประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในตัวองค์กรก็อยากเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำอยู่ ส่งผลให้ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลประสบความสำเร็จด้วยดีมาโดยตลอด

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ได้แก่

เครือข่ายโครงการรักษ์ป่าโคกหลวง

ป่าโคกหลวง เป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนใช้ร่วมกัน มีพื้นที่ 10,513 ไร่ เดิมมีสภาพเป็นพื้นที่โล่งเตียน เนื่องจากมีการบุกรุกตัดไม้ ทำลายป่า เพื่อทำไร่เลื่อนลอย เช่น ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกอ้อย ซึ่งกินพื้นที่ของป่าโคกหลวงเกือบทั้งหมด ทำให้พื้นที่ป่าโคกหลวงขาดความสมดุลทางทรัพยากรธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวลดลง ระบบนิเวศน์เสื่อมโทรม ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2539 ประชาชนของตำบลสวนหม่อน ทั้ง 14 หมู่บ้าน จึงได้จัดเวทีประชาคมโดยมีมติขอคืนพื้นที่ป่าโคกหลวง เพื่อทำเป็นป่าชุมชนของตำบล และฟื้นฟูให้มีสภาพพื้นที่เป็นป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์เหมือนเดิม

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ และเครือข่ายภาครัฐ เอกชน ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าไม้ โดยจัดกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันพระราชสมภพต่างๆ จัดหาและนำพันธุ์ไม้นานาพรรณมาปลูกเพิ่มในพื้นที่ป่าโคกหลวง และได้จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ห้ามตัดไม้ทำลายป่า ห้ามจับสัตว์ป่า เป็นต้น ทำให้มีปริมาณป่าไม้เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 80 ของพื้นที่ป่าทั้งหมด

นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดทำกฎกติกาในการดูแลป่าโคกหลวงร่วมกัน หรือธรรมนูญหมู่บ้าน ในการดูแลป่า คือ

1. ห้ามตัดไม้ หรือขุดย้ายต้นไม้ทุกชนิดออกจากป่า
2. ห้ามล่าสัตว์ป่าทุกชนิด
3. ห้ามทำให้เกิดไฟป่า
4. ห้ามจับแย้ในฤดูวางไข่
5. ห้ามเก็บหาหน่อไม้ที่มีความยาวเกิน 1 เมตร
6. การเก็บผักหวานให้ใช้วิธีเด็ดเท่านั้น
7. การเก็บกลอยและพืชสมุนไพรจะต้องแจ้งก่อนเก็บทุกครั้ง

ทั้งนี้ เพื่อคงสภาพพื้นที่ป่าโคกหลวงให้มีความอุดมสมบูรณ์ องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนได้จัดโครงการดูแลป่าโคกหลวงอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดเวรยามดูแล ออกตรวจพื้นที่ป่าโคกหลวงเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 สำนักงานป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกหลวง หน่วยป้องกันรักษาป่าขอนแก่นที่ 3 ฯ

ผลจากการดำเนินโครงการฯ ทำให้ระบบนิเวศน์ของทรัพยากรป่าไม้มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ปริมาณต้นไม้ในป่าโคกหลวงมีการเจริญเติบโตที่สมบูรณ์ และมีพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด ทำให้ประชาชนในพื้นที่ทั้ง 14 หมู่บ้าน รวมทั้งตำบลใกล้เคียงได้รับผลประโยชน์จากป่าโคกหลวง

ทำให้ประชาชนมีแหล่งอาหารที่สมบูรณ์เพิ่มขึ้น สามารถหาของป่ามาประกอบอาหาร เช่น เห็ดหน่อไม้ ผักหวานป่า ไข่มดแดง แย้ เป็นต้น รวมทั้งมีพืชสมุนไพรนานาชนิด ที่เกิดขึ้นจากความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้

ในการดำเนินงานอนุรักษ์ป่าโคกหลวงที่มีอาณาบริเวณกว่างใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนเพียงหน่วยงานเดียวไม่สามารถบริหารจัดการได้ทั้งหมด จึงได้สนับสนุนให้เครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล และอนุรักษ์ ซึ่งเครือข่ายที่มีบทบาทสำคัญในการร่วมดูแลป่าโคกหลวง ได้แก่ เครือข่ายสมาชิกราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) เครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) เครือข่ายผู้นำชุมชน (กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน) เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เครือข่ายหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตำบลต้นแบบ โดยแต่ละเครือข่ายมีบทบาทและหน้าที่ในการอนุรักษ์ป่าโคกหลวง ดังนี้

1. เครือข่ายสมาชิกราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.)

องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนได้รับพระราชทานธง "พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต" เมื่อปี พ.ศ.2539 จากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิตติ์พระบรมราชินีนาถ จึงได้จัดให้มีการฝึกอบรม รสทป. โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 7 ขอนแก่น และองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนได้ประสานงานกับเครือข่าย รสทป. ในเขตพื้นที่อำเภอมัญจาคีรี ได้แก่ ตำบลสวนหม่อน ตำบลหนองแปน ตำบลโพนเพ็ก ตำบลคำแคน ซึ่งมีพื้นที่ติดกับป่าโคกหลวง เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมราษฎรอาสาสมัคร พิทักษ์ป่า (รสทป.) เพื่อจัดตั้งเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า และเพื่อเป็นการสนองพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิตติ์พระบรมราชินีนาถเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไมทำลายป่าอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มและเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง โดยให้ประชาชนได้มีการสร้างระบบการรวมกลุ่มในรูปของคณะกรรมการ และกลุ่มที่จะเข้าไปดำเนินการป้องกันดูแลป่าอย่างเป็นระบบโดยมีระเบียบกฎเกณฑ์และกติกาของหมู่บ้านในการจัดการภายใต้กฎ ข้อบังคับ และระเบียบของทางราชการ ปัจจุบันเครือข่ายสมาชิกราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) องค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน มีจำนวนทั้งสิ้น 50 คน

เครือข่าย รสทป. ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานด้านต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานภาคี ดังนี้

- คณะทำงานเครือข่ายระหว่างตำบล ได้แก่ ประธาน รสทป. กำนัน /ผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกราษฎรอาสา (รสทป.) /อปพร.
- คณะทำงานเครือข่ายทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบต. สวนหม่อน
- คณะทำงานเครือข่ายทำงานร่วมกับอำเภอ ซึ่งจะเป็นการประชุมเครือข่ายสภาองค์กรชุมชนระหว่างตำบล) และประธาน รสทป.
- คณะทำงานเครือข่ายทำงานร่วมกับจังหวัด ได้แก่ สำนักงานป่าไม้ที่ 7 และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสทป.) มีดังนี้

1. ชี้แจงประชาสัมพันธ์ในเรื่องอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในหมู่บ้านทุกโอกาสที่จะกระทำได้
2. ทำหน้าที่ป้องกัน โดยการลาดตระเวน ยับยั้งสกัดกั้นผู้ที่กระทำผิดกฎหมายและการทำลายป่าที่จะเกิดขึ้นทุกกรณี
3. ทำหน้าที่ฟื้นฟูป่าไม้โดยปลูกต้นไม้ทดแทนพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมและพื้นที่ว่างเปล่าตลอดจนในพื้นที่พักอาศัย และพื้นที่ทำกินไว้ใช้สอยเพื่อลูกหลาน
4. ทำหน้าที่อนุรักษ์สภาพป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ให้ดำรงอยู่คงความสมบูรณ์เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะเป็นต้นน้ำลำธารสืบไป

ผลของการดำเนินโครงการรักษาป่าโคกหลวง โดยเครือข่าย รสทป. นอกจากช่วยฟื้นฟูสภาพป่าโคกหลวงให้คืนความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติแล้ว สมาชิกเครือข่าย รสทป. ที่ได้ผ่านการฝึกอบรมได้นำความรู้ไปต่อยอดในพื้นที่สาธารณประโยชน์ในหมู่บ้านของตนเองและพื้นที่สาธารณประโยชน์ของส่วนรวม เกิดเป็นโครงการอนุรักษ์ป่าชุมชน เช่น โครงการป่าชุมชนบ้านโนนพยอม โครงการป่าชุมชนบ้านโนนเขวา โครงการป่าชุมชนบ้านสวนหม่อน และโครงการรักษาป่าโคกหลวง นอกจากนี้แล้ว การให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปทำให้เกิดจิตสำนึกร่วมกันในการพิทักษ์ป่าไม้ เกิดเป็นพลังมวลชนในการพิทักษ์ป่าไม้ ร่วมกันหยุดยั้งการทำลายป่าและขบวนการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ประชาชนเข้าใจถึงปัญหาและผลกระทบต่อความจำเป็นต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดถึงการอนุรักษ์เพิ่มขึ้น และที่มีทัศนคติที่ดีกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่กับเจ้าหน้าที่รัฐได้ ทำให้ผืนป่ากลับคืนสู่สภาพระบบนิเวศป่า น้ำ และสัตว์ป่าโดยเร็ว รวมถึงเกิดความรักความสามัคคีในชุมชน

2. เครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

มีการจัดตั้งและฝึกอบรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนมี อปพร. จำนวน 150 คน อปพร. ขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน นอกจากจะมีบทบาทภารกิจหน้าที่ในการช่วยเหลือประชาชนท้องถิ่นด้านสาธารณภัยแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ป่าโครงหลวง ดังนี้

- สมาชิก อปพร.จะร่วมดำเนินการออกตรวจป่าโคกหลวงร่วมกับ รสทป. โดยสมาชิก อปพร.จะจัดเวรยามร่วมตรวจป่าโคกหลวงจำนวน ครั้งละ 10 คน โดยจะเข้าตรวจป่าตั้งแต่เวลา 08.00 ถึงเวลา 17.00 น. เป็นประจำทุกวัน เพื่อป้องกันการบุกรุก ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
- สมาชิก อปพร. ร่วมส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดูแลรักษาป่าโคกหลวง

3. เครือข่ายผู้นำชุมชน (กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน)

ตำบลสวนหม่อนประกอบด้วย 14 หมู่บ้าน โดยมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองดูแลประชาชนในเขตหมู่บ้านของตนเองในการรักษาความสงบเรียบร้อย และนำประกาศ คำสั่งหรือแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องไปแจ้งให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้ทราบและถือปฏิบัติ ในส่วนการเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าโคกหลวงนั้น เครือข่ายกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น โดยได้ร่วมปรึกษาหารือกับองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ถึงแนวทางที่จะดูแลป่าโคกหลวงให้มีความอุดมสมบูรณ์นั้น จำเป็นต้องมีการขอคืนพื้นที่ที่ประชาชนบุกรุกคืนทั้งหมด เพื่อนำกลับมาเป็นป่าโคกหลวงสาธารณะให้ประชาชนทั้งตำบลได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

จึงได้เจรจาขอคืนพื้นที่ป่าทั้งหมดคืนมาได้ในปี พ.ศ. 2537 โดยผู้นำหมู่บ้านทุกหมู่บ้านได้พูดคุยกับประชาชนในหมู่บ้านของตัวเอง โดยไม่มีข้อพิพาทใดๆ

หลังจากได้รับคืนพื้นที่ป่าโคกหลวงทั้งหมด ผู้นำหมู่บ้านได้ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อนในการฟื้นคืนสภาพป่าโคกหลวง โดยร่วมประชุมเสนอแนะแนวทางการดูแลป่า และเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลป่า เช่น ร่วมโครงการปลูกป่า ร่วมออกตรวจป่าเพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า รวมถึงการนำประกาศ ประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไปแจ้งให้ประชาชนในหมู่บ้านของตนเองได้ทราบและขอความร่วมมือให้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในโครงการหรือนโยบายการดูแลป่าขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหม่อน ซึ่งส่งผลให้การดูแลรักษาป่าโคกหลวงประสบผลสำเร็จ

4. เครือข่าย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ในฐานะแกนนำด้านการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน มีบทบาทในการเป็นผู้นำการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน ตลอดจนการสร้างกระแสการเคลื่อนไหวของประชาชนให้มีส่วนร่วมพัฒนาสุขภาพของชุมชน ได้เข้ามามีบทบาทในการร่วมดูแลรักษาป่าโคกหลวง คือ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ป่าโคกหลวง ร่วมลงพื้นที่สำรวจสมุนไพร และส่งเสริมให้ประชาชนใช้ยาสมุนไพรในการดูแลรักษาสุขภาพ

จากความร่วมมือของเครือข่ายโครงการรักษ์ป่าโคกหลวง ก่อให้เกิดผลลัพธ์ในหลายมิติ เช่น

- ผลด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า เกิดความสมดุลของระบบนิเวศน์ทางธรรมชาติ สภาพพื้นป่ามีความสมบูรณ์ขึ้น ช่วยลดภาวะโลกร้อน
- ผลด้านเศรษฐกิจ ทำให้ชุมชนลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ จากการหาอาหารป่าจำหน่ายเป็นรายได้เสริม
- ผลด้านสุขภาพ ทำให้สุขภาพของคนในชุมชนดีขึ้น จากการที่มีสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นดีขึ้น และประชาชนได้ใช้สมุนไพรที่ปลอดสารพิษในการดูแลรักษาสุขภาพ

- ผลด้านสังคม ทำให้เกิดความร่วมมือของชาวบ้านในการทำกิจกรรมดูแลรักษาป่า และเกิดเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนใกล้เคียง รวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ให้การสนับสนุนทั้งงบประมาณและด้านวิชาการ
- ผลด้านการพัฒนาตนเอง ทำให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง เช่น การประชุมวางแผน และติดตามผลการทำงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การศึกษาดูงาน การสัมมนาวิชาการ การฝึกอบรม และการเป็นวิทยากรให้กับชุมชนอื่นเพื่อขยายผลต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180
  โทรศัพท์ 053-121-585 โทรสาร 053-121-573
- ประชากร 15,114 คน (ชาย 7,786 คน หญิง 7,328 คน)
- พื้นที่ 48.53 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 10 หมู่บ้าน)
- รายได้ 38,615,094.50 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 15,246,985 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายนพดล ณ เชียงใหม่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว
2) นายฉัตรมงคล ชัยวงศ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว
3) ดร.อุบล ยะไวทย์ณะวิชัย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 13 คน

หญิง 7 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างเข้มแข็งด้วยการบริหารจัดการชุมชนอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ สร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมขององค์กรแบบยึดโยงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ ที่สำคัญ คือ บริหารงานด้วยการประสานข้อมูลกับหน่วยงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องและดำเนินการขยายการสร้างเครือข่ายที่เป็นรูปธรรมด้านการปฏิบัติงานที่สามารถให้บริการสาธารณะแก่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ร่วมทำ ร่วมติดตามและประเมินผล รวมทั้งผลักดันให้เครือข่ายพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ ร่วมกันแลกเปลี่ยนแนวคิดประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายด้วยกันเพื่อตอบโจทย์การสร้างชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างเครือข่ายให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบและมีบทบาทที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาของชุมชน มีการใช้หลักการบริหารราชการกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้การบริหารงาน นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ยังเพิ่มหลักในการบริหารจัดการขึ้นมาอีก 1 หลัก คือ ความคิดสร้างสรรค์ หรือ ธรรมาภิบาล 6+1 Donkaew Model II ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว ได้แก่

เครือข่าย "ร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่"

ภารกิจทางด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเสริมสร้างสุขภาวะเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วใช้แผนพัฒนาและข้อมูลตำบลจากหลายฝ่าย เช่น ข้อมูลในการทำประชาคม การประชุมสัญจร แผนพัฒนาตำบล 3 ปี ข้อมูลสำรวจสถานะสุขภาพของอาสาสมัคร หลังจากได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ของชุมชนแล้วนำมาร่วมกันตัดสินใจวางแผนดำเนินการทิศทางการพัฒนาตำบลดอนแก้ว พบว่าคนดอนแก้วจำเป็นต้องมี 4 สุข อันได้แก่ สุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางจิตใจ สุขภาวะทางสติปัญญา และสุขภาวะทางสังคม สุขภาวะดังกล่าวนี้เองจึงเป็นที่มาของวิสัยทัศน์ในการสร้างตำบลแห่งสุขภาวะ โดยได้ดำเนินการตามกรอบการทำงานจนเกิดผลต่อชุมชน ดังนี้

- คนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- คนในชุมชนได้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนในการพัฒนาตนเองและมีโอกาสในการพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น
- คนในชุมชนสามารถกำหนดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้
- คนในชุมชนมีช่องทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม
- คนในชุมชนคิดเป็นและกล้าที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง

จากประสบการณ์และบทเรียนในการพัฒนาระบบสุขภาวะและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลดอนแก้วอย่างต่อเนื่อง ได้ทำให้ระบบการทำงานเป็นไปในลักษณะมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งและเป็นเครือข่ายร่วมกับองค์กรชุมชน อาสาสมัครต่างๆ สถาบันการศึกษา สถานบริการด้านสุขภาพ ทำให้มีข้อเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วเป็นศูนย์กลางในการเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางในการให้ข้อเสนอแนะให้กับพื้นที่อื่นที่สนใจงานด้านพัฒนาระบบสุขภาวะ ดังนั้น จึงมีการต่อยอดความคิดดังกล่าวไปสู่พื้นที่อื่นประกอบกับเครือข่ายมีความสนใจและต้องการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนสุขภาวะที่มีคุณภาพ จึงเป็นที่มาของ โครงการพัฒนาเครือข่ายสุขภาวะชุมชนสู่ตำบลน่าอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

การสร้างเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่เป็นลักษณะของเครือข่ายเพื่อนในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้ชุมชนเป็นรากฐานในการพัฒนา มีการคัดเลือกเครือข่ายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัดเกิดเป็นตำบลเครือข่าย 61 เครือข่าย ได้แก่ เชียงใหม่จำนวน 27 ตำบล เชียงรายจำนวน 3 ตำบล พะเยาจำนวน 7 ตำบล น่านจำนวน 7 ตำบล แพร่จำนวน 2 ตำบล ลำปางจำนวน 4 ตำบล ลำพูนจำนวน 6 ตำบล แม่ฮ่องสอนจำนวน 5 ตำบล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมจะมีคณะทำงานทั้งภาคส่วนของผู้บริหาร บุคลากรในหน่วยงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และประชาชนในพื้นที่โดยมีสมาชิกเครือข่ายจำนวนตำบลละ 30 คน นอกจากนี้ ยังมี เครือข่ายอื่น อันได้แก่ เครือข่ายภาคประชาชนที่ประกอบด้วยอาสาสมัคร กลุ่มองค์กรภาคในพื้นที่ ผู้นำชุมชน ผู้นำทางธรรมชาติ วิทยากรชุมชน เครือข่ายหน่วยงานรัฐ ที่ประกอบไปด้วยโรงพยาบาลนครพิงค์ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ และสถาบันการศึกษาที่ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเครือข่ายทั้งหมดมีกระบวนการทำงานใน 4 เรื่องร่วมกัน คือ การทบทวนทุนและศักยภาพ การเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การกลับไปสร้างผลงานและการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาวะในพื้นที่ของตนเอง และการสรุปบทเรียน

เครือข่ายดังกล่าวจะแบ่งหน้าที่การดำเนินงานและได้มีการสนับสนุนเพิ่มเติมด้านองค์ความรู้ สร้างทักษะและเทคนิคในการผลักดันให้เกิดความสำเร็จจาก 5 นัก ได้แก่

1. เครือข่ายนักบริหาร มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทาง แนวทางการดำเนินงาน กำกับและควบคุม
2. เครือข่ายนักจัดการ มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและจัดทำระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในทุกด้าน
3. เครือข่ายนักวิชาการ มีหน้าที่พัฒนางานและสร้างงานสุขภาวะในพื้นที่โดยใช้ข้อมูลเป็นฐานการดำเนินงานตลอดจนสังเคราะห์ วิเคราะห์องค์ความรู้และสรุปบทเรียนจากการดำเนินงาน

4. เครือข่ายนักสื่อสาร มีหน้าที่สื่อสารกับสังคม สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่

5. และเครือข่ายนักจัดกระบวนการ มีหน้าที่จัดและสร้างกระบวนการเรียนรู้ สนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ทั้งนี้ ผลงานความสำเร็จในการร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ที่ชัดเจนที่สุด คือ ***การเกิดชุดความรู้การจัดการสุขภาวะโดยชุมชนภายในพื้นที่ตำบลดอนแก้วและในตำบลเครือข่าย*** ได้แก่ ชุดประสบการณ์การบริหารจัดการโครงการพัฒนาเครือข่ายสุขภาวะชุมชนตำบลน่าอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนหรือที่เรียกว่า ปั๊บฮู้ปั๊บเฮือน ซึ่งเป็นชุดความรู้ที่ผ่านกระบวนการถอดบทเรียนในตำบลดอนแก้วในเรื่องแนวคิดพื้นฐานในการจัดการสุขภาวะชุมชน รูปแบบการบริหารจัดการโครงการ และรูปธรรมแห่งความสำเร็จในการสร้างสุขภาวะโดยชุมชน นอกจากนี้ ยังมีการเกิดชุดความรู้เฉพาะประเด็นที่มีนักวิจัยท้องถิ่นจากบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วมาศึกษาวิจัยจนได้ชุดวิจัยเฉพาะเรื่อง 4 ชุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมเครื่องมือสู่ความสำเร็จการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สวัสดิการชุมชน สู่สมดุลของการรับและให้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบสาน ถ่ายทอด และสืบทอด ชุดความรู้การจัดการสุขภาวะชุมชนในเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นการสังเคราะห์รูปแบบและการจัดการแหล่งเรียนรู้ บุคคล หน่วยงานที่ได้ทำงานเฉพาะกลุ่มเป้าหมายจนเกิดความสำเร็จโดยนักวิจัยในหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ จำนวน 5 ชุดคู่มือ และชุดความรู้การจัดการสุขภาวะในพื้นที่ตำบลเครือข่ายโดยนักวิชาการเครือข่ายได้ทำการศึกษาและถอดบทเรียนอีกจำนวน 20 ชุดคู่มือ

เครือข่ายการบริการจัดการขยะโดยชุมชน

ปัญหาขยะล้นเมืองเกิดขึ้นในตำบลดอนแก้วมาเป็นเวลามากกว่า 14 ปี จากเดิมสถานการณ์ขยะที่มีความรุนแรงจนกระทั่งในปัจจุบันยังมีปริมาณขยะที่ไม่สามารถเก็บขนทิ้งหรือกำจัดทิ้งได้ทั้งหมด เพราะยังมีขยะตกค้างในพื้นที่หลงเหลืออยู่ อันเนื่องมาจากการลักลอบนำขยะเข้ามาทิ้งในตำบลดอนแก้ว อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วยังคงมุ่งมั่นควบคุมปริมาณขยะและการส่งเสริมความรู้เรื่องขยะในชุมชนมาโดยไม่ขาดช่วง เพราะการบริหารจัดการขยะในชุมชนต้องแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ คือ การจัดการขยะภายในครัวเรือน ซึ่งเป็นเรื่องที่ท้าทายองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วเพราะการปลูกฝังจิตสำนึกจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ต้องได้รับการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการจัดการขยะที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อช่วยควบคุมปริมาณขยะและการลดการสร้างขยะ

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วและทุกภาคส่วนในพื้นที่จึงหารือร่วมในการผลักดันโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในชุมชน ซึ่งในปี พ.ศ. 2556-2557 ได้เกิดเป็นข้อตกลงร่วมกับชุมชนในการสร้างเครือข่ายชุมชนซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วจะมีบทบาทในการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องโดยให้คณะหมู่บ้านดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อเป็นเครือข่าย และกำหนดให้มีการจัดการขยะที่ถูกต้องเหมาะสมอย่างครบวงจร สมาชิกของเครือข่ายดังกล่าวจะประกอบไปด้วย

1. ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการขยะชุมชน จำนวน 2,867 ครัวเรือน โดยมีบทบาทสำคัญในการเป็นหน่วยลดขยะ คัดแยกขยะแต่ละประเภทในครัวเรือน ทั้งนี้ ครัวเรือนดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงานด้านวิชาการ และการได้รับการสนับสนุนถังซีเมนต์เพื่อรองรับขยะเปียกทำปุ๋ยหมักจากองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

2. คณะกรรมการบริหารจัดการขยะชุมชน หมู่ที่ 1-10 จำนวน 96 คน ซึ่งบทบาทหลัก คือ การวางแผนการดำเนินงานบริหารจัดการขยะชุมชน จัดหาอาสาสมัครจัดเก็บขยะในครัวเรือนที่ไม่มีการดำเนินการเอง และสิ่งที่โดดเด่น คือ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมและนำค่าธรรมเนียมนั้นมาใช้จ่ายภายในชุมชนเพื่อเป็นค่าตอบแทนให้อาสาสมัครจัดเก็บขยะ นอกจากนี้ คณะกรรมการจัดหาวิธีการและวางแผนการเฝ้าระวังการลักลอบทิ้งขยะในชุมชน

3. หน่วยงานราชการในเขตพื้นที่ตำบลดอนแก้ว จำนวน 12 แห่ง มีบทบาทในการกำหนดนโยบายของหน่วยงานในการสร้างให้หน่วยงานมีระบบบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร มีการคัดแยกขยะแต่ละเภท รวมทั้งสนับสนุนกรงคัดแยกขยะเพื่อรองรับขยะรีไซเคิล สนับสนุนงานด้านวิชาการร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วในการจัดวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการขยะชุมชน และติดตามการดำเนินงานของโครงการดังกล่าวคู่ขนานกับองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว

4. สมาชิกในสถานประกอบการในเขตพื้นที่ตำบลดอนแก้วจำนวน 82 ครัวเรือน เป็นเครือข่ายหลักสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยควบคุมและลดปริมาณขยะ ซึ่งมีบทบาทในการเข้าร่วมโครงการโดยตรง มีการใช้ประโยชน์จากการจัดเก็บขยะแต่ละประเภท

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเครือข่ายและไม่เป็นเครือข่ายตามโครงการเครือข่ายสุขภาวะชุมชนจำนวน 65 แห่ง มีหน้าที่ในการเข้าร่วมตามโครงการเครือข่ายสุขภาวะ คัดสรรแกนนำเพื่อเข้าศึกษาเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ด้านการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม นำความรู้ดังกล่าวไปดำเนินงานบริหารจัดการขยะชุมชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง จัดทำการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการขยะให้เครือข่ายอื่นๆ ได้รับทราบ ที่สำคัญช่วยกันเฝ้าระวังและติดตามผู้ลักลอบนำขยะเข้ามาทิ้งในพื้นที่

ทั้งนี้ ความสำเร็จจากเครือข่ายการบริหารจัดการขยะชุมชนสามารถแบ่งผลงานที่ปรากฏจากเครือข่ายได้ ดังนี้

- เครือข่ายภาคประชาชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถจัดตั้งธนาคารวัสดุรีไซเคิลจำนวน 2 แห่ง มีกองทุนขยะจำนวน 2 แห่ง มีโครงการตลาดนัดขยะเพื่อให้ประชาชนนำขยะมาสร้างรายได้ในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้นเฉลี่ย 20 บาทต่อเดือน มีกลุ่มหัตถกรรมสิ่งประดิษฐ์จากเศษผ้าหรือขยะนำมาใช้ในครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนสามารถเก็บออมเงินได้ มีรายได้จากการทำน้ำหมักขาย จัดตั้งกองทุนขยะในหมู่บ้านเพื่อทำขยะขายได้ ทั้งนี้ลดค่าใช้จ่ายในการที่ต้องจ่ายเป็นค่าธรรมเนียมตามอัตราการจัดเก็บของเอกชนอย่างน้อยครัวเรือนละ 120 บาท นำขยะมาเป็นอาหารเลี้ยงสัตว์

- คณะกรรมการบริหารจัดการขยะชุมชน มีสมาชิกในการเข้าร่วมเพื่อเป็นแกนนำที่เข้มแข็งสร้างชุมชนให้น่าอยู่จำนวน 10 คณะ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการต่อเนื่องด้วยการจัดตั้งกองทุนปุ๋ยหรือกองทุนขยะ คณะกรรมการดูแลเฝ้าระวังไม่ให้มีการลักลอบการทิ้งขยะลดลงจากปี พ.ศ. 2556 ที่มีการลักลอบสูงถึง 8 ครั้งเหลือเพียง 4 ครั้งในปี พ.ศ. 2557

- สมาชิกในสถานประกอบการในเขตพื้นที่ตำบลดอนแก้วได้สร้างความสะอาดและควบคุมปริมาณขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานประกอบการสามารถประหยัดงบประมาณเพื่อเป็นค่าจ้างในการจัดเก็บขนขยะ

- หน่วยงานราชการในเขตพื้นที่ตำบลดอนแก้วร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วได้จัดทำโครงการขยะแลกของ โครงการร้านค้าศูนย์บาท โครงการกองทุนขยะ โครงการปลูกผักปลอดสารพิษเพราะใช้ปุ๋ยหมักที่นำมาจากการการบริหารจัดการขยะในชุมชน

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเครือข่ายจะมีการร่วมแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานอื่นและดำเนินการให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้ขยายผลได้มากขึ้น

เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขเชี่ยวชาญ

จากวิสัยทัศน์ของตำบลดอนแก้วที่เน้นในเรื่องการสร้างสุขภาวะที่ดีนั้น จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการสุขภาวะทั้งเชิงรับและเชิงรุก กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้วต้องผลักดันให้การบริการด้านสาธารณสุขเป็นเรื่องที่ประชาชนไว้วางใจ เข้าถึงได้ง่าย รวมทั้งต้องมีการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลรักษาสุขภาพด้วยการใส่ใจสุขภาพเบื้องต้น ปรับเปลี่ยนแนวคิดการดำรงชีวิตให้ถูกสุขลักษณะ

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จึงเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้านสาธารณสุขด้วยการสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครในทุกแขนง และขับเคลื่อนให้อาสาสมัครกลุ่มดังกล่าวมีศักยภาพเพิ่มขึ้นจนเกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทำหน้าที่ดูแลชุมชนอย่างมีระบบและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐและเอกชนที่ดูแลด้านการสาธารณสุข โดยเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขได้รับการสนับสนุนทางด้านวิชาการ งบประมาณ และแนวคิดการปฏิบัติงานจากบุคลากรกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลนครพิงค์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถให้มีความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ เป็นต้น ดังนั้นเครือข่ายอาสาสมัครจึงร่วมกันใช้วิธีการบริหารงาน ดังนี้

1. **การบริหารงานเชิงรับ** หมายถึง การทำให้โรงพยาบาลคือบ้าน ทำให้ประชาชนรู้สึกอุ่นใจ ไว้วางใจที่จะเข้ามาขอคำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ กล่าวได้ว่าเป็นมิติการให้บริการในรูปแบบใหม่ เน้นการให้บริการที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และสร้างบรรยากาศเสมือนบ้าน ให้บริการเป็นเหมือนคนครอบครัวเดียวกัน

- การบริหารงานเชิงรุก หมายถึง การทำให้บ้านของประชาชนคือโรงพยาบาล เป็นมิติการสร้างการมีส่วนร่วมเชิงรุก โดยใช้วิธี 1) บริการที่เคลื่อนที่ไปในชุมชน (Mobile Clinic) 2) ดูแลผู้ป่วยที่บ้าน (Home Health Care) 3) การสร้างระบบอาสาสมัครทำงานเชิงรุก พร้อมทั้งความรู้ ทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านให้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน

ทั้งนี้ เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข จะแบ่งการทำงานเพื่อรองรับปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชน ประกอบด้วย อสมช.ด้านเบาหวานความดัน อสมช.ด้านแม่และเด็ก อสมช. ด้านการออกกำลังกาย อสมช ด้านมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านม อสมช. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค อสมช. ด้านสุขภาพจิต อสมช. ด้านการควบคุมโรคไข้เลือดออก อสมช.ด้านวัณโรค โดยกลุ่มผู้ที่ได้รับประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม คือ ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเครือข่าย ได้แก่ เด็กและเยาวชน วัยทำงาน หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรังที่จะได้รับการดูแลรักษาสุขภาพโดยตรงและต้องให้ความร่วมมือในการดูแลสุขภาพตามข้อแนะนำของอาสาสมัคร สมาชิกเครือข่ายในส่วนฝ่ายปฏิบัติงาน ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขตำบลดอนแก้ว โรงพยาบาลนครพิงค์ สถาบันเด็กราชนครินทร์ สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และสาธารณสุของค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว โดยมีโรงพยาบาลชุมชนตำบลดอนแก้ว ทำหน้าที่เป็นเพียงพี่เลี้ยงและให้การสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายเท่านั้น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ 32160
  โทรศัพท์ 044-225-964 โทรสาร 044-558-964
- ประชากร 4,813 คน (ชาย 2,479 คน หญิง 2,334 คน)
- พื้นที่ 41 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 11 หมู่บ้าน)
- รายได้ 13,031,164.96 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 7,237,598.00 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายสามารถ ครองสัตย์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ
2. นายทองใบ พุดซู ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ
3. นายสุวัฒน์ ยิ้มดี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 16 คน

หญิง 6 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ มีการบริหารงานในรูปแบบภาคีเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนา ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย การดำเนินงาน การติดตามประเมินผล การส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายในตำบลมามีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล โดยเน้นการบริหารงานในรูปแบบการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายในตำบล และนอกตำบล เพื่อสร้างพันธมิตรในการระดมทรัพยากรทั้งภายในและภายนอก มาช่วยขับเคลื่อนภารกิจการพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามแผนภาพความเชื่อมโยงของเครือข่าย ดังภาพ

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ ได้แก่

เครือข่าย โรงเรียนครอบครัว

"โรงเรียนครอบครัว" เป็นกิจกรรมการจัดการศึกษาที่ทุกฝ่ายในชุมชนทั้ง ครอบครัว วัด โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และองค์กรต่างๆ ในชุมชนเข้ามาร่วมรับผิดชอบการพัฒนาเยาวชนของตนเองร่วมกัน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นการ "จัดการ" เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยกระดับการเรียนรู้ของเยาวชนร่วมกับครอบครัวและชุมชน

โดยหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน เกิดขึ้นจากการระดมสมองร่วมกันว่าอยากเห็นเยาวชนในชุมชนของตนเป็นอย่างไร ทุกฝ่ายจึงร่วมกัน "ปั้น" ด้วยหลักสูตรที่พัฒนาเยาวชน 4 ด้านใน 4 วิชา คือ **1) วิชาชีวิต** ที่ให้เด็กสามารถสร้างภูมิคุ้มกันของตนเอง รู้เท่ารู้ทันการเปลี่ยนแปลงอย่างมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรม **2) วิชาชีพ** ที่ให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ฐานอาชีพของพ่อแม่ผู้ปกครอง ปู่ย่าตายาย และครูภูมิปัญญาด้านสัมมาชีพในชุมชน **3) วิชาชุมชน** ที่ให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ วิถีวัฒนธรรมของชุมชน เกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น ภูมิใจในรากเหง้าของตน และใช้ศักยภาพตนและท้องถิ่นในการพัฒนาบ้านเกิดของตนเอง และ **4) วิชาการ** ที่ช่วยเสริมให้เด็กและเยาวชนได้ใช้ต่อยอดสร้างนวัตกรรมต่อไป ดังนั้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายชีวิตที่เด็กและเยาวชนได้มุ่งมั่นตั้งใจและใฝ่ฝันในการสร้างภาวะผู้นำและมีสัมมาชีพในอนาคต จะเห็นว่า ***"โรงเรียนครอบครัว" เป็นสื่อกลางสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ*** เข้ามาทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกันที่เน้นการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นกลไกที่เกิดขึ้นนอกระบบ แต่ไปสนับสนุนการทำงานในระบบให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การดำเนินงานมีองค์ประกอบของเครือข่าย ดังนี้

- คณะกรรมการที่ปรึกษา ที่มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นในเชิงนโยบายเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอ
- ครูใหญ่และทีมงาน ที่มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในระดับปฏิบัติการด้านการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในชุมชนท้องถิ่น สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้บนฐานทุนทางสังคมทั้งภายในและภายนอกชุมชนท้องถิ่น ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็น "พี่เลี้ยง" ให้แก่แกนนำเยาวชน
- ครูภูมิปัญญาหรือผู้รู้ในชุมชนท้องถิ่น อาจหมายรวมถึงพ่อแม่ ผู้ปกครอง ปู่ย่าตายายที่สะสมภูมิปัญญาทั้งความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ฝึกฝนทักษะ และพัฒนาอาชีพ ด้วยการออกแบบและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้บุตรหลานของครอบครัวและชุมชนได้

- แกนนำเยาวชน/สภาเด็กและเยาวชนระดับตำบลที่มีบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบในการเป็น "พี่เลี้ยง" พาเพื่อนและรุ่นน้องในชุมชนท้องถิ่นเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ

บทบาทและหน้าที่ของเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ

โรงเรียนในเขตตำบลหนองอียอ ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มเป้าหมายนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นพี่เลี้ยงในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ร่วมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ ร่วมวางแผนและร่วมดำเนินการ รวมทั้งการติดตามประเมินผล

วัดในเขตตำบลหนองอียอ ทำหน้าที่ร่วมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ร่วมวางแผน ให้ข้อแนะนำ และร่วมติดตามประเมินผล

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองอียอ ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ร่วมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการและติดตามประเมินผล

กำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ประสานงานการเป็นพี่เลี้ยงในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน ร่วมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ การร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผล

มูลนิธิสยามกัมมาจล ทำหน้าที่ในการสนับสนุนองค์ความรู้ สื่อการเรียนการสอน การให้คำแนะนำในการพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชน รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรม

สถาบันสร้างเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข ทำหน้าที่สนับสนุนองค์ความรู้ ให้คำแนะนำ การพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชน การติดตามความก้าวหน้า

ปราชญ์ชาวบ้าน ทำหน้าที่ในการร่วมจัดทำหลักสูตร การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเยาวชน

ผู้ปกครอง มีหน้าที่สนับสนุนการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กเยาวชน เป็นผู้ใหญ่ใจดีคอยช่วยเหลือเด็กเยาวชน

แกนนำเยาวชน ทำหน้าที่สำรวจความต้องการเรียนรู้ของเด็กเยาวชนในหมู่บ้านตนเอง ร่วมจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับครูภูมิปัญญา จัดการบวนการถอดบทเรียน เสร็จสิ้นกิจกรรม

ขั้นตอนการดำเนินโครงการร่วมกัน

1. จัดอบรมเทคนิคการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ผ่านกระบวนการละครเยาวชนสร้างสรรค์สังคม แกนนำ
2. ประชุมจัดทำฐานข้อมูล
3. ปฐมนิเทศผู้ปกครองและเยาวชน
4. จัดกิจกรรมเรียนรู้ตามตารางกิจกรรม
5. จัดกิจกรรมถอดบทเรียนหลังการเรียนรู้

ผลการดำเนินงานของโครงการ แบ่งเป็น 3 ส่วน

1. ผลลัพธ์ที่เกิดกับแกนนำเยาวชน มีการรวมกลุ่มในแต่ละหมู่บ้านในการทำต่อยอดสิ่งที่ได้เรียนรู้ เช่นกลุ่มเด็กเยาวชนบ้านหนองตาดวัฒนา หมู่ที่ 10 ตำบลหนองอียอ อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ หลังจากที่ได้เรียนรู้เรื่องสมุนไพรแล้ว มีการรวมกลุ่มกันทำเป็นโครงงานปลูกแตงร้านโดยการใช้สมุนไพรในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช มีการทำน้ำหมักสมุนไพรจากพืชสมุนในท้องถิ่น เช่นสาปเสือ บอระเพ็ด ยาสูบ ในการกำกัดศัตรูพืช เป็นการประยุกต์ใช้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องการประหยัด การใฝ่รู้ ขยัน สามัคคี รู้จักการวางแผน เมื่อมีการปลูกและดูแลจนได้ผลผลิตแล้ว เด็กๆ จะมีการนำไปขายในชุมชนและนอกชุมชนเป็นการฝึกฝนเรื่องการสื่อสารระหว่างตนเองและลูกค้า ฝึกการออมเงิน การทำบัญชี การเป็นคนรับผิดชอบต่อผู้บริโภคที่จะได้บริโภคแตงร้านที่ปลอดสารพิษ

2. ผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้ปกครอง ทำให้เกิดความเข้าใจในการจัดโครงการ และต่างฝ่ายต่างเห็นคุณค่าของการจัดกิจกรรมตามโครงการนี้ และที่สำคัญโครงการนี้ได้จัดขึ้นในแต่ละหมู่บ้านทุกหมู่ทำให้รุ่นน้องๆ มาเรียนรู้การทำกิจกรรมกับรุ่นพี่และผู้ปกครองทำให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น และได้เรียนรู้ความรู้สึก ความต้องการของพ่อแม่ ส่วนพ่อแม่ก็ได้เรียนรู้ความรู้สึกของลูกได้เรียนรู้การดูแลลูกในวัยรุ่น ว่าควรปฏิบัติกับลูกอย่างไร ในปัจจุบันมีความไว้วางใจบุตรหลานตนเองมากขึ้น เนื่องจากบุตรหลานมีการทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์และพัฒนาตนเองในเรื่องต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และหันมาสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น

3. ผลลัพธ์ที่เกิดกับชุมชน/หน่วยงาน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับชุมชนนั้น ชัดเจนที่สุดคือ เด็กเยาวชนมีความสามัคคีกันมากขึ้นทำให้ชุมชนมีความสงบสุข ลดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งของเด็กเยาวชน สังเกตได้จากการมีงานประเพณีต่างๆ เมื่อก่อนผู้จัดงานจะกังวลในเรื่องนี้มากเพราะเกรงว่าจะทำให้งานเสีย เนื่องจากการทะเลาะทำร้ายกันในงาน แต่เมื่อมีโครงการเกิดขึ้น การทะเลาะเบาะแว้งของเยาวชนมีการลดลงอย่างชัดเจน เด็กเยาวชนมีการรวมกันทำกิจกรรมในชุมชน พัฒนาชุมชนดีมาก เช่น ในการเรียนรู้การจับผ้าของเยาชนในช่วงก่อนวันเข้าพรรษาทำให้เด็กสามารถจับผ้าประดับได้และมาร่วมกันจับผ้าตกแต่งขบวนรถต้นเทียนมาร่วมแห่ในขบวนเทศกาลเข้าพรรษา ทำให้ชุมชนเบาแรงมากขึ้นจากการที่ลูกหลานมาช่วย ชุมชนมีความปลื้มใจมากในการที่เห็นลูกหลานช่วยงานสังคม จนในปัจจุบันเยาวชนกลับมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน มีส่วนร่วมมากขึ้น

โครงการหมู่บ้านน่าอยู่

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ ได้ตระหนักและมุ่งมั่นในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ทุกหมู่บ้านในตำบลเป็น “หมู่บ้านน่าอยู่” โดยเน้นให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสร้างตำบลน่าอยู่ตามวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเอง เพื่อก้าวสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ มีการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น หมู่บ้านปลอดปัญหายาเสพติด เกิดความเป็นตำบลน่าอยู่ที่ยั่งยืนและแท้จริงได้ ดังนั้น จึงได้มี “โครงการหมู่บ้านน่าอยู่” ขึ้นเพื่อทำให้ประชาชนในตำบลหนองอียอมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยในการดำเนินงานโครงการนั้นต้องอาศัยการดำเนินงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกตำบลหนองอียอช่วยกันกำหนดหลักเกณฑ์และร่วมกันดำเนินกิจกรรมจนเกิดสัมฤทธิ์ผล

โดยในการดำเนินมีองค์ประกอบของเครือข่าย คือ1) สาธารณสุขอำเภอสนม 2) เกษตรอำเภอสนม 3) พัฒนาชุมชนอำเภอสนม 4) รพ.สต.หนองอียอ 5) สภ.สนม 6) กำนันตำบลหนองอียอ 7) ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่ 8) อสม. 9) กศน. 10) อำเภอสนม 11) กลุ่มออมทรัพย์ เกษตรอินทรีย์

บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ

สาธารณสุขอำเภอสนม เป็นคณะกรรมการร่วมกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหมู่บ้าน การให้ความรู้ คำแนะนำในการพัฒนาหมู่บ้านการประเมินหมู่บ้าน และการติดตามผลการพัฒนาหมู่บ้าน

เกษตรอำเภอสนม เป็นคณะกรรมการร่วมกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหมู่บ้าน การให้ความรู้ คำแนะนำในการพัฒนาหมู่บ้าน การประเมินหมู่บ้าน และการติดตามผลการพัฒนาหมู่บ้าน

พัฒนาชุมชนอำเภอสนม เป็นคณะกรรมการร่วมกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหมู่บ้าน การให้ความรู้ คำแนะนำในการพัฒนาหมู่บ้าน การประเมินหมู่บ้าน และการติดตามผลการพัฒนาหมู่บ้าน

รพ.สต.หนองอียอ เป็นคณะกรรมการร่วมกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหมู่บ้าน การให้ความรู้ คำแนะนำในการพัฒนาหมู่บ้าน การประเมินหมู่บ้าน และการติดตามผลการพัฒนาหมู่บ้าน

สภ.สนม เป็นคณะกรรมการร่วมกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหมู่บ้าน การให้ความรู้ คำแนะนำในการพัฒนาหมู่บ้าน การประเมินหมู่บ้าน และการติดตามผลการพัฒนาหมู่บ้าน

กศน.อำเภอสนม เป็นคณะกรรมการร่วมกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหมู่บ้าน การให้ความรู้ คำแนะนำในการพัฒนาหมู่บ้าน การประเมินหมู่บ้าน และการติดตามผลการพัฒนาหมู่บ้าน

แกนนำ อสม. เป็นคณะกรรมการร่วมกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหมู่บ้าน การให้ความรู้ คำแนะนำในการพัฒนาหมู่บ้าน การประเมินหมู่บ้าน และการติดตามผลการพัฒนาหมู่บ้าน

กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน การประชาสัมพันธ์การพัฒนาด้านต่างๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กรรมการกำหนด การกระตุ้นให้ประชาชนร่วมกันพัฒนา

กลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มของตนเอง เพื่อรับการแนะนำของกรรมการในการพัฒนากลุ่มตนเอง

ขั้นตอนการดำเนินงานร่วมกันของเครือข่าย

1. จัดประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามโครงการ
2. ดำเนินกิจกรรมรณรงค์ เช่น การทำความสะอาดในหมู่บ้าน ทั้ง 11 หมู่
3. การประเมินให้คะแนนของคณะกรรมการตัดสิน
4. การติดตาม, ประเมินผลของโครงการ พร้อมทั้งวิเคราะห์ถอดบทเรียน สรุปผลการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ผลการดำเนินงานของโครงการ

1. ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน คือ ประชาชนมีการร่วมรณรงค์การสวมหมวกกันน็อกในการขับขี่ปลอดภัย ลดอุบัติเหตุในหมู่บ้าน มีการรณรงค์การแก้ไขปัญหาการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เกิดในชุมชน และการสอดส่องดูแลชุมชนในเรื่องการลักทรัพย์ต่างๆ ร้านค้ามีการปิดป้ายหรือข้อความบอกช่วงเวลาการจำหน่ายสุรา/บุหรี่ และไม่จำหน่ายสุรา/บุหรี่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปี การรณรงค์งานศพ งานบุญ งานประเพณีปลอดเหล้า

2. ด้านการดูแลรักษาความสะอาดของบ้านเรือน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ หมู่บ้านมีการพัฒนาความสะอาดแข่งกัน จนทุกหมู่บ้านในตำบลทั้ง 11 หมู่ มีความสะอาดอย่างเห็นชัดเจน มีการจัดทำถังขยะขึ้นมาเพื่อใช้ในการจัดเก็บขยะและแยกขยะ รวมทั้งการทำลายในที่เหมาะสม บริเวณห้องครัวที่กรรมการมีการสุ่มตรวจหมู่บ้านละ 5 ครัวเรือน มีความสะอาดผ่านเกณฑ์มากกว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือนที่สุ่มตรวจ และมีการปลูกป่าในที่สาธารณะและป่าชุมชน เพื่อรักษาความสมดุลของธรรมชาติ โดยในปีที่ผ่านมามีการปลูกต้นไม้ในป่าชุมชนบ้านหนองอียอ จำนวน 2,000 ต้น

3. ด้านการส่งเสริมการออกกำลังกายและการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคติดต่อในชุมชน คือ ประชาชน กลุ่มแม่บ้าน และเยาวชนมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ และการป้องกันและแก้ไขปัญหาไข้เลือดออก มีผลลัพธ์ที่ดีมาก คือไม่มีผู้ป่วยไข้เลือดออกเลยในปี 2556 ผลสืบเนื่องมาจากการมีกิจกรรมการรณรงค์ตรวจลูกน้ำยุงลายจาก อสม.

4. ด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน มีครัวเรือน/หมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้น จำนวน 1 หมู่บ้าน 60 ครัวเรือน คือบ้านหัวเสือซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดหมู่บ้านตามโครงการนี้ โดยมีการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ

เนื่องจากตำบลหนองอียอมีจำนวนผู้สูงอายุจำนวน 661 คน ซึ่งในจำนวนนี้ มีผู้สูงอายุที่อยู่ในข่ายต้องได้รับการดูแลจำนวน 25 คน ในการดูแลผู้สูงอายุนั้น บางครอบครัวบุตรหลานไม่ได้อยู่ดูแลเพราะต้องเดินทางไปทำมาหากินในต่างจังหวัด โดยในปี 2556 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอียอ ได้จัดทำโครงการอาสมัครดูแลผู้สูงอายุ โดยมีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุจำนวน 27 คนที่มาจากแกนนำเยาวชน ทำหน้าที่ในการดูแล โดยในปัจจุบันแกนนำมีการดูแลอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำโครงงานใส่ใจผู้สูงวัย และได้รวมทีมกันออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุตามหมู่บ้านร่วมกับ อสม.ในหมู่บ้าน เพื่อดูแลและให้กำลังใจผู้สูงอายุ

โดยการดำเนินงานมีองค์ประกอบของเครือข่าย คือ กำนันตำบลหนองอียอ ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน โรงเรียนหนองอียอวิทยา โรงเรียนบ้านอาเลา โรงเรียนบ้านโนนเชียง โรงเรียนบ้านหนองอียอ สถาบันยุวโพธิชน กู้ชีพตำบลหนองอียอ มูลนิธิสยามกัมมาจล แกนนำเยาวชน

บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ

โรงเรียนในเขตตำบลหนองอียอ ทำหน้าที่ประสานงานกลุ่มเป้าหมายนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นพี่เลี้ยงในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองอียอ ทำหน้าที่การอบรมให้ความรู้ อาสาสมัคร การเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา ในการดูแลผู้สูงอายุ

กำนันผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ประสานงาน การค้นหาผู้สูงอายุที่ต้องการการช่วยเหลือ และการช่วยดูแลผู้สูงอายุ

มูลนิธิสยามกัมมาจล ทำหน้าที่สนับสนุนองค์ความรู้ คำแนะนำ การพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชน ในการมีจิตอาสา และพลังในการทำความดี

สถาบันสร้างเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข ทำหน้าที่สนับสนุนองค์ความรู้ คำแนะนำการพัฒนาศักยภาพแกนนำเยาวชนให้มีจิตอาสา และมีพลังในการทำความดี

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ มีหน้าที่สนับสนุนความรู้ต่างๆ ในการดูแลผู้สูงอายุ และการสนับสนุนงบประมาณค่าตอบแทนการดูแลผู้สูงอายุ

แกนนำเยาวชน มีหน้าที่สำรวจค้นหาผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือ ปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุในหมู่บ้าน

สถาบันยุวโพธิชน ทำหน้าที่พัฒนาแกนนำเยาวชนให้มีจิตอาสา ในการดูแลผู้ด้อยโอกาสในสังคม

กู้ชีพตำบลหนองอียอ ทำหน้าที่ส่งต่อผู้สูงอายุที่ป่วยหรือไม่สบายไปส่งที่สถานพยาบาล

โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานร่วมกัน ดังนี้

1. จัดประชุมในพื้นที่เพื่อรับสมัคร อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ
2. จัดอบรมหลักสูตรพื้นฐานการดูแลผู้สูงอายุ
3. ดำเนินการแบ่งพื้นที่ในการรับผิดชอบดูแลผู้สูงอายุ
4. ดำเนินการดูแลผู้สูงอายุ

ผลการดำเนินงานของโครงการ

จากการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุได้สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแกนนำเยาวชนในโครงการโรงเรียนครอบครัวตำบลหนองอียอ ร่วมกันผนึกเครือข่ายดูแลผู้สูงอายุแบบจิตอาสา สร้างความอบอุ่นให้ผู้สูงอายุ ให้ได้รับการช่วยเหลือดูแล

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

ข้อมูลพื้นฐาน

- สถานที่ตั้ง ตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี 41150
  โทรศัพท์ 042-219-917 โทรสาร 042-219-917
- ประชากร 12,467 คน (ชาย 6,216 คน หญิง 6,251 คน)
- พื้นที่ 59 ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมจำนวน 17 หมู่บ้าน)
- รายได้ 27,334,439.15 บาท
  (ไม่รวมเงินอุดหนุน, เงินกู้ เงินจ่ายขาดจากเงินสะสม)
- เงินอุดหนุน 69,978,181.26 บาท

คณะผู้บริหาร

1. นายอำนวย อินทรธิราช นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่
2. นายวิจิตร มีเงิน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่
3. นายณิชพน อุดมศรีภ์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่

สัดส่วนสมาชิกสภา

ชาย 25 คน
หญิง 9 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ มีวิสัยทัศน์การพัฒนา คือ “เศรษฐกิจพอเพียง บ้านเมืองน่าอยู่ รู้ค่าการศึกษา พัฒนาสุขภาพอนามัย” โดยยึดหลักแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ อันได้แก่

- ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
- ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิผลในรูปแบบบริหารราชการเชิงบูรณาการ
- ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง
- ลดขั้นตอนและปรับเปลี่ยนแนวทางในการให้บริการเป็นแบบขั้นตอนเดียว

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่จะวางตัวเป็นเพียงผู้ให้บริการและเป็นพี่เลี้ยงแก่ประชาชน เมื่อประชาชนต้องการให้ช่วยเหลือ สนับสนุน แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งที่ใช้งบประมาณของรัฐ และ ไม่ใช้งบประมาณของรัฐ ในขณะที่การขับเคลื่อนการพัฒนาจะอาศัยเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม เป็นหลัก

สำหรับ เครือข่ายและการดำเนินงาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายรัฐ เอกชน และประชาสังคม ของ องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ ได้แก่

โครงการนวัตกรรมต้นแบบการแก้ไขปัญหาโรคเอ๋อและโรคขาดสารไอโอดีนอย่างยั่งยืน

ตำบลนาพู่ เป็นพื้นที่หนึ่งที่ขาดสารไอโอดีนระดับรุนแรง จากข้อมูลในปี 2551 พบว่ามีประชาชนเป็นโรคขาดสารไอโอดีนถึง 55 ราย และในจำนวนนี้มีเด็กพิการแต่กำเนิดส่งผลให้พัฒนาการเป็นไปด้วยความล่าช้า เนื่องจากเกิดภาวะร่างกายไม่พร้อมไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ ภาระจึงตกเป็นปัญหาทางสังคมส่งผลโดยตรงต่อตนเองและสังคมโดยอ้อม ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ จึงได้ร่วมมือกับศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี ในการหาแนวทางป้องกันและบรรเทาปัญหาดังกล่าว ซึ่งการดำเนินการในช่วงแรก มีการลองผิดลองถูกในหลายวิธี ซึ่งไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จนในปี 2553 การศึกษาวิจัยและทดลองร่วมกันได้พบว่า การเพิ่มสารไอโอดีนในไข่ไก่ และพืชผักสามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ จึงเห็นแนวทางการแก้ปัญหาการขาดสารไอโอดีนได้อย่างยั่งยืน จึงร่วมมือกับเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และมีการขยายผลต่อยอดโครงการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 : บริหารจัดการระบบแก้ปัญหาขาดสารไอโอดีนเชิงบูรณาการ

- มีการประชุมภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย อบต. ผู้นำชุมชน โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประธานแม่บ้าน อสม. เพื่อคืนข้อมูลลงสู่พื้นที่ และแก้ไขปัญหาในทุกกลุ่มทุกวัย
- มีการประชาคมหมู่บ้านร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน พร้อมร่วมกันวิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญและหาแนวทางแก้ไขโดยชุมชนมีส่วนร่วม
- ร่วมประชุมกับคณะกรรมการกองทุนสุขภาพท้องถิ่นตำบลนาพู่ เพื่อของบประมาณ

มาตรการที่ 2 : พัฒนากระบวนการจัดทำแผน โดยใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือ

ตำบลนาพู่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมสุขภาพท้องถิ่นตำบลนาพู่ เพื่อทำโครงการพัฒนาสมองใสด้วยไข่ไก่ไอโอดีน ตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี โดยมีทีมวิทยากร

จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเพ็ญ ร่วมกันดำเนินโครงการ และมีผู้นำชุมชน อบต. ครู ครูศูนย์เด็กเล็ก อสม. และภาคีเครือข่ายอื่นเข้าร่วมงานด้วย

มาตรการที่ 3 : พัฒนาระบบคุณภาพบริการ ระบบส่งต่อโดยพัฒนาคุณภาพบริการตามมาตรฐานในทุกคลินิกบริการ

- คลีนิคฝากครรภ์
  - ดำเนินกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ทุกราย
  - การให้สุขศึกษาตัวต่อตัว
  - การใช้สมุดพันธสัญญาพ่อแม่
  - การแจกแผ่นพับให้ความรู้เรื่องไอโอดีน
  - การให้คู่มือเกี่ยวกับไอโอดีน
  - จ่ายยาเม็ดเสริมไอโอดีน ยาสูตร Obimin – AZ วันละ 1 เม็ด
  - ไข่เสริมไอโอดีน วันละ 1 ฟอง ตลอดการตั้งครรภ์
  - จัดอบรมโครงการพัฒนาสมองใสด้วยไข่ไอโอดีน (ต่อเนื่อง)
- หญิงหลังคลอด
  - ไข่เสริมไอโอดีน วันละ 1 ฟอง ตลอด 3 เดือน
  - ควบคุมคุณภาพติดตามดูแลรักษาเด็กที่มีภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมน ซึ่งโรงพยาบาลเพ็ญได้จัดประชุมเจ้าหน้าที่ เพื่อจะได้รู้แนวทางการติดตามเด็กที่มีปัญหาภาวะบกพร่องไทรอยด์ฮอร์โมน (TSH > 25 mu/l)
  - ติดตามการตรวจ TSH เด็กทุกราย ถ้ารายใดมีผล TSH เกิน 11.25 MU/L ติดตามการเยี่ยมบ้านทุกราย โดยเน้นให้ แม่เสริมด้านโภชนาการให้ได้สารไอโอดีนเพียงพอ/ ลูกกินนมแม่อย่างเดียว อย่างน้อยนาน 6 เดือน /ติดตามภาวะโภชนาการและพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี
- คลีนิคผู้รับบริการทั่วไป
  - มีน้ำเสริมไอโอดีนไว้คอยบริการทุกวัน
  - จัดบอร์ดเกี่ยวกับไอโอดีนไว้ประจำที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาพู่

มาตรการที่ 4 : พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการจัดการ

- มีการคืนข้อมูลผลการตรวจ TSH ผ่าน อสม. ถ้ารายไหนผลตรวจ TSH > 11.25 MU/L จะใช้โทรศัพท์ก่อนเพื่อออกติดตามให้เร็วที่สุด หลังจากนั้นจะบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และนำเข้าสู่ที่ประชุมประจำเดือน อสม.ทุกราย
- นำข้อมูลคืนสู่ภาคีเครือข่ายในรูปแบบการประชุมประจำเดือนแต่ละเดือน
- ใช้วิทยุชุมชนเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลข่าวสาร สาระความรู้ และสอดแทรกความบันเทิงให้แก่คนในชุมชน

มาตรการที่ 5 : พัฒนาระบบเฝ้าระวัง เสริมสร้างศักยภาพภาคีเครือข่าย

- คณะกรรมการกองทุนสุขภาพระดับท้องถิ่น ได้กำหนดนโยบายให้มีการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสารไอโอดีนอย่างยั่งยืน
- อบต. โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนาพู่ ผู้นำชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ อสมได้ร่วมกันจัดทำแผนแก้ไขปัญหาการขาดสารไอโอดีน โดยมีนวัตกรรมการป้องกันภาวะขาดสารไอโอดีนด้วยการเลี้ยงไก่ไข่เสริมไอโอดีนทุกหลังคาเรือน ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุดรธานี เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับสารไอโอดีนทุกวัน
- จัดอบรมได้รับความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่จากปศุสัตว์อำเภอเพ็ญ
- ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้เน้นการเพิ่มศักยภาพของครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไอโอดีน
- ขับเคลื่อนให้เกิดหมู่บ้าน/ชุมชนต้นแบบ ซึ่งได้คัดเลือกบ้านป่าก้าว หมู่ 4 เป็นชุมชนต้นแบบไอโอดีน

มาตรการที่ 6 : รณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงรุก

- ในหมู่บ้าน
  - ติดป้ายประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้าน
  - กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นมอบเกลือให้ทุกหลังคาเรือน
  - ใช้วิทยุชุมชนในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับไอโอดีน
  - แจกคู่มือและแผ่นพับให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน
  - เดินรณรงค์ในวันสำคัญ เช่น วัน อสม.แห่งชาติ ประเพณีบุญบั้งไฟ งานกีฬาโรงเรียน
  - ส่งเสริมให้เลี้ยงไก่ไข่เสริมไอโอดีน
  - ส่งเสริมให้ปลูกผักเสริมไอโอดีนในชุมชน
  - ร้านค้าในชุมชนตระหนักเรื่องไอโอดีน
- ในโรงเรียน
  - มีน้ำดื่มไอโอดีนไว้บริการ
  - มีการใช้เกลือ และผลิตภัณฑ์เสริมไอโอดีนเป็นส่วนประกอบในการทำอาหารกลางวัน
  - ติดป้ายประชาสัมพันธ์ในบริเวณโรงเรียน

จากการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือในโครงการดังกล่าว นอกจากนำไปสู่การแก้ปัญหาการขาดไอโอดีนอย่างยั่งยืนแล้ว อบต.นาพู ยังต่อยอดการดำเนินงานของเครือข่าย ดังนี้

1) พัฒนาแหล่งศึกษาดูงานให้เป็นศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงครบวงจร โดยใช้กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่ไอโอดีนเป็นวิทยากรหลักหรือร่วมกับ อบต.นาพู ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาศึกษาดูงาน
2) กลุ่มเลี้ยงไก่ไข่ไอโอดีน ได้เริ่มการประยุกต์ใช้ในไข่นกกระทาไอโอดีน เพื่อสร้างอาชีพนอกเหนือไข่ไก่ เป็นทางเลือกเพิ่มเติม
3) นำธรรมนูญสุขภาพตำบลนาพู และ แผนที่ยุทธศาสตร์ฉบับปฏิบัติการโครงการควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพในปี 2567 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลนาพูในด้านการพัฒนา IQ และการป้องกันการขาดสารไอโอดีน

การส่งเสริมกลุ่มเลี้ยงไก่ไข่ไอโอดีน สามารถร่วมกลุ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างอาชีพที่มั่นคง แข็งแรง มีคุณภาพ และสามารถผลิตไข่ได้ตามความต้องการของตลาด

โครงการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

ในตำบลนาพู มีจำนวนสุนัขและแมวจรจัดจำนวนมาก อันเนื่องมาจากสภาพครอบครัวที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณและอาหารในการเลี้ยงสัตว์ จึงสร้างปัญหาด้านต่างๆ มากมาย อาทิ สุนัขและแมวจรจัดอยู่ในพื้นที่สาธารณะและบ้านของประชาชนที่ไม่มีรอบรั้ว การอุจจาระปัสสาวะของสุนัขและแมวจรจัด เป็นพาหะนำโรคที่สำคัญจากสัตว์ถึงมนุษย์คือโรคพิษสุนัขบ้า ถ้ามนุษย์หรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่นๆสัมผัสโรคนี้แล้วจะไม่มียาหรือเวชภัณฑ์ใดๆรักษาได้ เป็นแล้วเสียชีวิต จึงมีอันตรายร้ายแรง แต่โรคนี้สามารถป้องกันและกำจัดได้หมดไปได้โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้วยการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้นำท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุข ประชาชนผู้เลี้ยงสัตว์สุนัขและแมว และอาสาปศุสัตว์ ซึ่งกันและกันที่จะมุ่งมั่นที่จะสร้างเขตปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อให้สัตว์เลี้ยงปลอดโรค ประชาชนปลอดภัย

จากข้อมูลเบื้องต้นที่กล่าวมา จึงเกิดกระบวนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อจะนำไปสู่การแก้ปัญหาดังกล่าว โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันระหว่าง อบต.นาพู สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ทีมเครือข่ายอาสาปศุสัตว์ และอาสาสมัครสาธารณสุข จนออกมาเป็น ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาพูว่าด้วย การควบคุมการเลี้ยงสัตว์และปล่อยสัตว์สุนัขและแมว ประจำปี 2553 จากนั้น เมื่อข้อบัญญัติดังกล่าวมีการบังคับใช้ อบต.นาพู ได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อบูรณาการการแก้ปัญหาให้ครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็น

- การประชุมผู้นำท้องถิ่น ผู้นำปกครองท้องที่ และประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
- การประสานกับหน่วยงานรัฐ วัด ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำปกครองท้องที่ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน
- เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมโครงการการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติการควบคุมการเลี้ยงสัตว์และปล่อยสัตว์สุนัขและแมว การฉีดวัคซีน หรือผ่าตัดทำหมัน การขึ้นทะเบียนสัตว์ การติดไมโครชิพ เป็นต้น

ทั้งนี้ ผลจากความร่วมมือของเครือข่ายต่างๆ ในโครงการ ทำให้ อบต.นาพู่ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งแรกในอำเภอเพ็ญและจังหวัดอุดรธานี ที่มีข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนาพู่ว่าด้วย การควบคุมการเลี้ยงสัตว์และปล่อยสัตว์สุนัขและแมว ประจำปี 2553 และเป็นต้นแบบให้ท้องถิ่นอื่นๆ นำไปประยุกต์ใช้ เช่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดมหาสารคาม เป็นต้น นอกจากนี้ ตำบลนาพู่ ยังเป็นพื้นที่แห่งแรกของจังหวัดอุดรธานี ที่เป็นพื้นที่ระดับ AAA ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน ที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งในอนาคต อบต. จะมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เช่น การติดไมโครชิพ และ ระบบ NID มาใช้กับสุนัขและแมว เป็นต้น

โครงการ อบต.สัมพันธ์สร้างเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

สืบเนื่องจากพิษภัยและอันตรายของยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนยังไม่สามารถสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้หมดสิ้นไป ซึ่งในเขตพื้นที่ตำบลนาพู่มีหมู่บ้านระดับความรุนแรงด้านยาเสพติดถึง 2 แห่ง และหมู่บ้านที่อยู่ในระดับเบาบางด้านยาเสพติดอีก 13 แห่ง ซึ่งสาเหตุที่ทำให้การปราบปรามและป้องกันไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะเป็นการดำเนินการของภาครัฐฝ่ายเดียว แต่ยังขาดความร่วมมือจากองค์กรสำคัญในพื้นที่ที่รู้ปัญหาและรู้ดีว่าคนในชุมชนแต่ละคนมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร

ทั้งนี้เพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ผลอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการประสานและได้รับความร่วมมือจากประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันผลักดันให้มีการสร้างเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดในหมู่บ้านขึ้น โดยเครือข่ายดังกล่าว ประกอบไปด้วย

- หน่วยงานภาครัฐ รวม 7 หน่วยงาน ได้แก่ อบต.นาพู่ , สถานีตำรวจภูธรเพ็ญ สถานีตำรวจชุมชนตำบลนาพู่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนาพู่ ศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอเพ็ญ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุดรธานี โรงเรียน และวัด โดยมีการดำเนินงานร่วมกันในลักษณะแบบบูรณาการร่วมกัน คือ หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนงบประมาณ วิชาการ/ความรู้ บำบัดรักษาฟื้นฟู ส่งเสริมอาชีพ เป็นพี่เลี้ยง และในด้านต่างๆ ให้กับภาคประชาสังคม
- หน่วยงานภาคประชาสังคม ได้แก่ ชุด 25 ตาสับปะรด หมู่บ้านละ 25 คน จำนวน 17 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 425 คน ดำเนินงานเฝ้าระวัง/ตรวจเวรยามในการแก้ไขและสกัดกั้นยาเสพติดไม่ให้เข้าชุมชน จัดระบบเพื่อนเตือนภัย จัดระบบการศึกษาความปลอดภัยของชุมชน วางแนวทางประสานงานราชการและสถานีตำรวจในการเป็นแหล่งข่าว เป็นต้น

จากความร่วมมือของภาคส่วนตามโครงการ อบต.สัมพันธ์สร้างเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด นำไปสู่การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่นาพู่ ดังนี้

1. หมู่บ้านที่มีความเข้มแข็ง มีมาตรการเฝ้าระวัง/ตรวจเวรยาม มีระบบเพื่อนเตือนภัย มีระบบความปลอดภัยของชุมชน และระบบการประสานงานทำงานแบบบูรณาการกับภาครัฐ จนทำให้ 3 หมู่บ้านจากทั้งหมด 17 หมู่บ้าน ได้รับรางวัลหมู่บ้านเข้มแข็งต่อต้านยาเสพติด ได้แก่ บ้านนาพู่ หมู่ 12 หมู่บ้านดอนแดง หมู่ 10 และบ้านดอนยาง หมู่ 13
2. เกิดเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดหรือชุดดูแลแก้ไขปัญหายาเสพติดระดับหมู่บ้าน (25 ตาสับปะรด) จำนวน 17 หมู่บ้านๆ ละ 25 คน รวม 425 คน เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านโดยเฉพาะปัญหายาเสพติด
3. ประชาชนในหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมและมีสัมพันธ์สร้างเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด เช่น การแจ้งแหล่งข่าวที่มั่วสุมยาเสพติด การส่งบุคคลในครอบครัวเข้ารับการบำบัด/รักษายาเสพติดโดยติดต่อประสานงานกับ 25 ตาสับปะรด เป็นต้น
4. ภาพลักษณ์และภาพพจน์ของตำบลนาพู่ต่อสายตาประชาชนในจังหวัดอุดรธานีดีมากขึ้น สืบเนื่องจากมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่งานผ่านสื่อสถานีโทรทัศน์โฮมเคเบิ้ลทีวี และ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11
5. สามารถคืนคนดีสู่สังคม คือ ประชาชนและเยาวชนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงน้อยให้เข้าโครงการทูบีนัมเบอร์วันหรือกลุ่มเยาวชนคนรักษ์บ้าน ประชาชนและเยาวชนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากให้เข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดหรือส่งเข้าศูนย์บำบัดผู้ติดยาเสพติดจังหวัดอุดรธานี ซึ่งดำเนินการโดยเป็นความลับและไม่กระทบต่อความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของประชาชนของบุคคลนั้น และที่สำคัญประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้นจากเดิมที่ต่อต้านหรือเห็นแย้ง

6. บวร คือ บ้าน วัด โรงเรียน มีความสำคัญในการแก้ปัญหาดังกล่าว เช่น โครงการพาลูกจูงหลานเข้าวัด โครงการเข้าวัดทุกวันพระ โครงการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นต้น

7. มีการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้กับกลุ่มผู้เคยติดหรือเสพยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดฟื้นฟูโครงการค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด จำนวน 38 คน (อายุตั้งแต่ 14 ปี ถึง 33 ปี)

8. ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่เป็นจุดเสี่ยงเกิดภัยจากปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านหรือล่อแหลม ที่มีปัญหายาเสพติดรุนแรงในหมู่บ้าน

สำหรับการต่อยอดหรือทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายในอนาคต อบต.นาพู่ จะเน้นการดึงเยาวชนเข้าร่วมเครือข่ายพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดระดับหมู่บ้าน และมีการจัดพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเยาวชนมากขึ้น เช่น การติดตั้งหลอดไฟฟ้าในสนามกีฬาหมู่บ้าน เพื่อให้มีเวลาว่างในการออกกำลังกายมากขึ้นลดเวลาการมั่วสุม รวมถึงการให้เยาวชนเข้าร่วมโครงการจ้างนักเรียน นักศึกษา ทำงานภาคฤดูร้อน เป็นต้น

รายชื่อคณะกรรมการ
พิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น
เพื่อรับ "รางวัลพระปกเกล้าทองคำ และ รางวัลพระปกเกล้า" ประจำปี 2557

1. เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า	ที่ปรึกษา
2. รองศาสตราจารย์นรนิติ เศรษฐบุตร	ประธานกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย	รองประธานกรรมการคนที่ 1
4. รองศาสตราจารย์ ดร.นิยม รัฐอมฤต	รองประธานกรรมการคนที่ 2
5. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
6. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
7. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
8. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือผู้แทน	กรรมการ
9. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พวงงาม	กรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ตระกูล มีชัย	กรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์	กรรมการ
13. พลเอกเอกชัย ศรีวิลาศ	กรรมการ
14. ดร.ถวิลวดี บุรีกุล	กรรมการ
15. ดร.พิรียุตม์ วรรณพฤกษ์	กรรมการ
16. ดร.ไพบูลย์ โพธิ์สุวรรณ	กรรมการ
17. ดร.วิชัย รูปขำดี	กรรมการ
18. นายศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์	กรรมการ
19. บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน หรือผู้แทน	กรรมการ
20. บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หรือผู้แทน	กรรมการ
21. บรรณาธิการบริหารหนังสือประชาคมท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
22. บรรณาธิการบริหารหนังสือผู้นำท้องถิ่น หรือผู้แทน	กรรมการ
23. ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น	กรรมการและเลขานุการ
24. นายภควัต อัจฉริยปัญญา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
25. นางสาวสุมามาลย์ ชาวนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
26. นางสาววิลาวัณย์ หงษ์นคร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะทำงานของวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น

บุคลากร

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล	ผู้อำนวยการ
2.	นางสาววิลาวัลย์ หงส์นคร	นักวิชาการ
3.	นายชลิต ถาวรนุกิจกุล	นักวิชาการ
4.	นายภควัต อัจฉริยปัญญา	พนักงานฝึกอบรม และบริหารโครงการ ชำนาญการ
5.	นางธนิษฐา สุขะวัฒนะ	พนักงานฝึกอบรม และบริหารโครงการ ชำนาญการ
6.	นางสาวสุมามาลย์ ชาวนา	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ
7.	นางสาวอภิวรรณ ซักเซ็ค	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ
8.	นางสาวอติพร แก้วเปีย	พนักงานฝึกอบรมและบริหารโครงการ
9.	นางสาวศิรัสกร วัฒนะบุปผา	พนักงานบริหารงานทั่วไป
10.	นายสุเชาว์ ชยมชัย	เจ้าหน้าที่โครงการฯ

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 (โซนทิศใต้)
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 02-141-9567-76 โทรสาร 02-143-8175